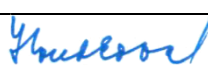

17. základní škola a mateřská škola Plzeň, Malická 1,
příspěvková organizace

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

Školní vzdělávací program, VV/01, 1. 9. 2022	
Č.j.:	17ZS/1367/2022
Spisový znak:	2.01
Skartační znak:	A5
Vypracoval:	PhDr. Pavla Šípková Mgr. Viktor Fiedler Mgr. Zuzana Houdková Mgr. Jitka Kučerová
Projednáno:	Pedagogická rada dne 31. 8. 2022
Schválil:	 Mgr. Zuzana Houdková – ředitelka školy
Provozní řád nabývá platnosti ode dne:	1. 9. 2022
Provozní řád nabývá účinnosti ode dne:	1. 9. 2022
Změny v řádu jsou prováděny formou číslovaných písemných dodatků, které tvoří součást tohoto předpisu.	

Obsah

1.	Identifikační údaje	4
	Název ŠVP: ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM PRO ZÁKLADNÍ VZDĚLÁVÁNÍ	4
	Údaje o škole:	4
	Zřizovatel:	4
	Platnost dokumentu od:	4
2.	Charakteristika školy	4
	Úplnost a velikost školy	4
	Charakteristika pedagogického sboru	4
	Dlouhodobé projekty	5
3.	Charakteristika školního vzdělávacího programu	5
	Zaměření školy	5
	Výchovné a vzdělávací strategie	5
	Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami	8
	Zabezpečení výuky žáků mimořádně nadaných	9
	Začlenění průřezových témat	9
	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA (OSV)	10
	VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA (VDO)	11
	VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH (VEG)	12
	MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA (MUV)	13
	ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA (ENV)	15
	MEDIÁLNÍ VÝCHOVA (MEV)	17
4.	Učební plán	19
	Tabulace učebního plánu	19
	Poznámky k učebnímu plánu	20
5.	Učební osnovy	21
	VZDĚLÁVACÍ OBLAST JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE	21
	ČESKÝ JAZYK A LITERATURA (ČJL)	21
	ANGLICKÝ JAZYK (AJ)	51
	DALŠÍ CIZÍ JAZYK	62
	VZDĚLÁVACÍ OBLAST MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE	76
	MATEMATIKA (M)	76
	VZDĚLÁVACÍ OBLAST INFORMATIKA	97
	INFORMATIKA (INF)	97
	VZDĚLÁVACÍ OBLAST ČLOVĚK A JEHO SVĚT	110
	OBJEVUJEME SVĚT (OS)	110
	DĚJEPIS (D)	127
	VÝCHOVA K OBČANSTVÍ (VKO)	138
	VZDĚLÁVACÍ OBLAST ČLOVĚK A PŘÍRODA	144
	FYZIKA (F)	144
	CHEMIE (CH)	153
	PŘÍRODOPIS (P)	159
	ZEMĚPIS (Z)	167
	VZDĚLÁVACÍ OBLAST UMĚNÍ A KULTURA	180
	HUDEBNÍ VÝCHOVA (HV)	180
	VÝTVARNÁ VÝCHOVA (VV)	200
	VZDĚLÁVACÍ OBLAST ČLOVĚK A ZDRAVÍ	214
	TĚLESNÁ VÝCHOVA (TV)	214
	VÝCHOVA KE ZDRAVÍ (VKZ)	230
	VZDĚLÁVACÍ OBLAST ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE	239
	PRAKTICKÉ ČINNOSTI (PČ)	239

6.	Hodnocení výsledků vzdělávání žáků	255
	Pravidla pro hodnocení žáků	255
7.	DODATEK K ŠVP – PŘECHODNÉ USTANOVENÍ PRO ŠKOLNÍ ROK 2022/2023 – VÝUKA INFORMATIKY	256
8.	DODATEK K ŠVP – PŘECHODNÉ USTANOVENÍ PRO ŠKOLNÍ ROK 2023/2024 – VÝUKA INFORMATIKY	265

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

Název ŠVP: ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM PRO ZÁKLADNÍ VZDĚLÁVÁNÍ
"TVOŘIVÁ ŠKOLA PRO KAŽDÉHO"

Údaje o škole:

- název školy: 17. základní škola a mateřská škola Plzeň, Malická 1, příspěvková organizace
- adresa školy: Malická 1, 301 00 Plzeň
- jméno ředitele: Mgr. Zuzana Houdková
- kontakty: telefon: 378 028 511
fax: 378 028 510
e-mail: skola@zs17.plzen-edu.cz
web: www.zs17.plzen-edu.cz

Zřizovatel:

- název: Plzeň, statutární město
- adresa: náměstí Republiky 1, 306 00 Plzeň
- kontakty: Odbor školství, mládeže a tělovýchovy Magistrátu města Plzně
Kopeckého sady 11, 306 32 Plzeň, telefon: 378 033 100

Platnost dokumentu od:

- datum: 1. září 2022
- podpis ředitele:
- razítko školy:

2. CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Úplnost a velikost školy

17. ZŠ a MŠ Plzeň, Malická 1 je úplnou základní školou s 9 postupnými ročníky. Ve většině ročníků jsou dvě paralelní třídy, a to v závislosti na vývoji populace. Celkový počet žáků se v posledních letech pohybuje kolem 360. Jsme spádovou školou školského obvodu Plzeň 1, ale díky blízkosti středu města a velmi dobré dopravní dostupnosti 5 autobusovými a 2 tramvajovými linkami pochází řada žáků z obvodu Plzeň 3 a někteří dojíždějí i z menších obcí v okolí Plzně.

Charakteristika pedagogického sboru

Pedagogický sbor tvoří ředitel/ka, jeho zástupci, cca 25–30 učitelů, vychovatelky školní družiny a také učitelky mateřské školy. Základní a mateřská škola úzce spolupracují. V rámci pedagogického sboru působí také asistenti pedagoga dle aktuálních potřeb dětí a žáků v základní i mateřské škole.

Sbor je smíšený s výraznou převahou žen. Stabilizované jádro je průběžně doplňováno učiteli s potřebnou aprobací. Všechny vyučovací předměty s převládajícím teoretickým naukovým zaměřením zajišťují kvalifikovaní učitelé. Vzhledem k celkově nižšímu počtu učitelů ve škole není v současném systému možno zajistit úplnou aprobovanost výuky všech předmětů, což se týká zejména výchov.

V rámci sboru působí řada specializovaných odborníků, kterými jsou výchovný poradce, metodik prevence, metodik environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty, metodik informačně komunikačních technologií, speciální pedagog a logopedický asistent. Několik pracovníků se podílí na profesní přípravě studentů Pedagogické fakulty ZČU v Plzni, na dalším vzdělávání pedagogických pracovníků Plzeňského kraje či na tvorbě učebnic nakladatelství Fraus.

Dlouhodobé projekty

17. základní a mateřská škola je partnerem ZČU v rámci pedagogické praxe studentů Pedagogické fakulty ZČU.

Opakovaně se pak účastníme projektů spolufinancovaných z fondů EU.

Za spoluúčasti Dětského parlamentu běží už řadu let projekt zaměřený na výchovu k občanství, sociálnímu citění a spoluzodpovědnosti za vlastní život.

Škola pořádá také několik vlastních dlouhodobých projektů, které se tematicky vztahují ke Světovému dni zvířat, Evropskému dni jazyků, Dni Země, Dni dětí či pravidelným dnům otevřených dveří.

V roce 2007 jsme začali spolupracovat s Mittelschule v německém Neutraublingu s cílem vzájemného poznání a rozvoje komunikačních kompetencí žáků. Hlavní náplní jsou každoroční vzájemné reciproční návštěvy.

3. CHARAKTERISTIKA ŠKOLNÍHO VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU

Školní vzdělávací program „Tvořivá škola pro každého“ vychází z Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání a navazuje na školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání „Objevuj nepoznané a hledej sám sebe“. Program obsahuje výsledky dlouholeté společné tvůrčí práce pedagogických pracovníků školy s přihlédnutím k názorům žáků a jejich zákonných zástupců.

Zaměření školy

Program „Tvořivá škola pro každého“ je postaven na otevřenosti, svobodě jednotlivce a možnosti volby, ale také na zodpovědnosti, spolupráci a toleranci. Podstatou je soužití žáků, jejich zákonných zástupců a zaměstnanců školy, založené na vzájemném respektu.

Na 1. stupni je všestranný rozvoj osobnosti každého jedince založen na uplatňování aktivních prvků inovativního programu „Začít spolu“, který klade důraz na všestrannou komunikaci jednotlivce, vzájemně výhodnou spolupráci v centrech aktivit a respektování pravidel třídního života.

Program počítá se zabezpečením výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, žáků nadaných i mimořádně nadaných.

Škola podporuje průběžné směřování ke zdravému životnímu stylu jak z pohledu spokojeného života jednotlivce, tak též z hlediska environmentální výchovy a trvale udržitelného rozvoje.

K uspokojování a dalšímu rozvoji individuálních zájmů žáků nabízíme širokou škálu doplňkových aktivit, jako jsou například zájmové útvary, pravidelně pořádané výukové tematické exkurze a pobyty jednodenní a vícedenní, lyžařský a snowboardový kurz, zahraniční tematické exkurze a pobyty jednodenní a vícedenní, dále pak exkurze a výlety v rámci zájmového vzdělávání ve školní družině.

Školní vzdělávací program „Tvořivá škola pro každého“ směřuje k naplňování klíčových kompetencí každého žáka na individuální úrovni odpovídající jeho schopnostem a vytváří tak základ pro celoživotní vzdělávání a úspěšný osobní život každého žáka.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení:

- motivujeme žáky využitím učiva v reálném životě
- vedeme je k vyhledávání informací z různých zdrojů, jejich zpracování, rozřídění a využití
- důraz klademe na čtení s porozuměním a práci s textem

- podporujeme přirozenou tvořivost a zvědavost, chuť pozorovat, experimentovat a osobně si vyzkoušet co nejvíce věcí
- snažíme se podněcovat radost z poznání a práci v uvolněné a svobodné atmosféře, avšak za jasně stanových pravidel
- společně realizujeme tvořivé nápady
- vedeme žáky k hodnocení průběhu i výsledků vlastního učení, uvědomění si svých úspěchů i nedostatků, včetně hledání cest, jak je odstranit
- umožňujeme žákům účastnit se řady soutěží, z nichž některé též spolupořádají
- individuálním přístupem a způsoby hodnocení umožňujeme všem žákům zažít úspěch
- podporujeme studijní návyky žáků ve formě pravidelné a systematické přípravy včetně domácích úkolů, znalosti jednotlivých učebních typů, schopnosti soustředit se na práci a také uspokojivě prezentovat výsledky své práce

Kompetence k řešení problémů:

- na 1. stupni je tato kompetence naplňována zejména při práci v centrech aktivit a na 2. stupni formou zadávání projektových úkolů, problémových úloh, při projektových dnech a kooperativní výuce
- problémové vyučování žákům umožňuje volit individuální postupy, ověřovat správnost navrhovaného řešení, uplatnit jej v praxi, a to i při opakování obdobného problému
- vedeme žáky k aktivní účasti na plánování, přípravě, průběhu i hodnocení všech činností
- motivujeme žáky problémovými úkoly z praktického života
- žákům jsou nabízeny různé zdroje informací jako prostředek k nalézání řešení
- uplatňujeme metody kritického myšlení, bádání, pozorování, praktického výzkumu i laboratorní práce
- vědomě pracujeme s chybou
- k rozvoji této kompetence i hodnocení úrovně jejího dosažení používáme testy Kalibro, Scio a další netradiční úlohy
- k řešení praktických problémů slouží jednání Dětského parlamentu, případně též třídnické hodiny
- podporujeme žáky v účasti v nejrůznějších řešitelských soutěžích a olympiádách

Kompetence komunikativní:

- vedeme žáky k diskuzi, prezentaci a obhajobě vlastních názorů a též k respektování názorů ostatních
- důležité je dodržování formálních i obsahových zásad správné komunikace ze strany učitelů a jejich působení jako kladného příkladu
- vytváříme dostatečné množství přirozených komunikativních situací ve všech naukových předmětech se zvláštním zřetelem a důrazem na cizojazyčnou komunikaci
- na aktivní komunikaci je založena práce v komunitním kruhu, centrech aktivit, ve skupinách i strukturovaných týmech
- dbáme též na rozvoj schopnosti neverbální komunikace
- plánovitý a systematický rozvoj psaní žáků navazuje na rozvoj mluveného projevu
- k účinné komunikaci využíváme informační a komunikační prostředky a technologie
- poskytujeme žákům prostor pro komunikaci formální i neformální, s vrstevníky, mladšími a staršími spolužáky i dospělými
- podporujeme přátelské vztahy v rámci třídy i celé školy, starší žáci se podílejí na přípravě různorodých aktivit pro žáky mladší i děti z mateřské školy
- nabízíme možnosti návštěvy zemí, jejichž jazykem se žáci učí

Kompetence sociální a personální:

- vedeme žáky ke vzájemně výhodné spolupráci při vyučování i volnočasových aktivitách
- v příhodných situacích umožňujeme vzájemnou pomoc při učení
- práce v týmu (ve formě center aktivit, kooperativní výuky či skupinové práce) umožňuje střídání rolí ve skupině a posiluje vědomí zodpovědnosti za společné dílo

- podporujeme vzájemnou diskuzi ve skupině, ocenění zkušeností a názorů druhých a spoluzodpovědnost za přijaté závěry
- snažíme se zapojit co nejvíce žáků do vytváření příjemné atmosféry a podnětného pracovního prostředí ve škole
- snažíme se o optimistický pohled na svět. Jen ten, kdo má rád sám sebe, může mít rád i ostatní
- požadujeme respektování dohodnutých pravidel chování a zároveň žáky učíme zaujímat odmítavý postoj k projevům, které dobré vztahy narušují
- sociální kompetence jsou posilovány jak při běžných každodenních kontaktech mezi žáky navzájem i mezi žáky a učiteli, tak i při praktických cvičeních a úkolech (akce starších žáků pro mladší, tematické exkurze a pobyty jednodenní i vícedenní, školní rituály atd.)

Kompetence občanské:

- vedeme žáky k ochraně vlastních práv při současném respektu k právům ostatních
- od 1. ročníku jsou žáci připravováni na to, že s uplatňováním práv je spojeno též plnění povinností, se vzrůstající možností samostatného rozhodování stoupá též zodpovědnost za výsledek vlastního konání
- společně se učíme respektovat individuální rozdíly národnostní, jazykové, kulturní, náboženské, zdravotní či věkové
- důraz klademe na aktivní ochranu a tvorbu životního prostředí (environmentální výchova, třídění odpadu, úklid okolí školy, soutěž o nejhezčí učebnu atd.)
- podporujeme práci Dětského parlamentu jako modelu demokratického fungování společnosti
- žáci se prostřednictvím Dětského parlamentu vyjadřují k závazně stanoveným pravidlům soužití ve škole (školní řád) a zároveň s nimi v jednotlivých třídách vytváříme neformální zásady vzájemného slušného chování
- dbáme na vhodnou reprezentaci školy a dodržování bezpečnosti při kulturních a sportovních akcích, exkurzích, výletech i účasti v soutěžích
- poznáváním kulturního a historického dědictví i prezentací současného vývoje naší společnosti podporujeme vědomí národní příslušnosti a hrdost na naše úspěchy

Kompetence pracovní:

- nedílnou součástí vzdělávání je praktická výuka v žákovské dílně, cvičné žákovské kuchyni, v keramické dílně, dále laboratorní práce, prakticky zaměřené projekty či exkurze
- učíme žáky využívat vhodné pracovní pomůcky a ovládat informační a komunikační technologie
- dbáme na dodržování zásad bezpečnosti práce a věnujeme se prevenci úrazů
- vedeme žáky k tomu, aby se snažili o objektivní hodnocení své práce a reálně vnímali možnosti svého budoucího uplatnění
- výtvořky žáků prezentujeme různou formou na veřejnosti
- na 2. stupni žákům umožňujeme věnovat se na základě vlastní volby více studiu cizích jazyků či manuální činností
- zařazením povinného tematického okruhu Svět práce a nabídkou volitelných předmětů pomáháme žákům při profesní orientaci
- rozmanitou nabídkou zájmových útvarů podněcujeme rozvoj individuálního talentu a zájmu o další orientaci

Kompetence digitální:

- vedeme žáky k ovládání běžně používaných digitálních zařízení, aplikací a služeb; k využívání jich při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatnému rozhodování, které technologie, pro jakou činnost či řešení problém použít

- umožňujeme žákům získávat, vyhledávat, kriticky posuzovat, spravovat a sdílet data, informace a digitální obsah, k tomu volit postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- žáky podněcujeme k vytváření a upravování digitálního obsahu, kombinování různých formátů, vyjádření se za pomoci digitálních prostředků
- podporujeme k využívání digitální technologie, aby si usnadnili práci, zautomatizovali rutinní činnosti, zefektivnili či zjednodušili své pracovní postupy a zkvalitnili výsledky své práce
- důraz klademe na pochopení významu digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamování se s novými technologiemi, kritickému hodnocení jejich přínosu a reflektování rizika jejich využívání
- pomáháme žákům předcházet situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jejich tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí, vyžadujeme etické jednání

Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Při vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných se řídíme platným zněním školského zákona a vyhlášky.

Vyučující zohledňují individuální vzdělávací potřeby žáků. Nepostačuje-li samotné zohlednění, může škola zpracovat plán pedagogické podpory (PLPP) nebo doporučí zákonnému zástupci využití poradenské pomoci školského poradenského zařízení. PLPP je možno vypracovat i na část školního roku, po třech měsících je vyhodnocován, škola s ním seznámí žáka, zákonného zástupce a všechny vyučující žáka.

Vyšetření žáků probíhájí zpravidla v pedagogicko-psychologické poradně případně i ve škole na základě žádosti zákonných zástupců.

Podpůrná opatření škola poskytuje bezodkladně po obdržení doporučení školského poradenského zařízení a udělení písemného informovaného souhlasu zákonného zástupce. S těmito žáky individuálně pracují všichni vyučující, třídní učitelé a také členové školního poradenského pracoviště.

V práci s těmito žáky využíváme individuální přístup a respektování potřeb jedince, speciální metody a postupy podle stupně podpory, speciální kompenzační pomůcky a didaktické materiály, ambulantní nápravnou péči, doučování, spolupráci s rodiči a odborníky, zohlednění stupně podpory při hodnocení (včetně nabídky slovního hodnocení).

Pro žáky (s jiným než mentálním postižením uvedené v § 16, odst. 9 školského zákona) je možné upravit očekávané výstupy nebo nahradit vzdělávací obsah, jehož realizaci objektivně neumožňuje jejich znevýhodnění, jiným vzdělávacím obsahem, pokud to vyžadují speciální vzdělávací potřeby žáků a vyplývá to z doporučení školského poradenského zařízení. Výstupy minimální doporučené úrovně se využijí v případě podpůrných opatření od 3. stupně pouze u žáků s lehkým mentálním postižením.

V případě doporučení poradenským zařízením sestavuje třídní učitel spolu s učitelem konkrétního vyučovacího předmětu a za pomoci výchovného poradce individuální vzdělávací plán, který vychází ze školního vzdělávacího programu a ze závěrů speciálně pedagogického vyšetření, psychologického vyšetření nebo doporučení lékaře. Zpracování IVP předchází rozhovory s jednotlivými vyučujícími žáka a společně sestavují metody práce se žákem a způsob kontroly osvojení znalostí a dovedností. Výchovný poradce organizuje termín přípravy plánu a společné schůzky se zákonnými zástupci, pedagogy i žákem samotným. IVP vyhodnocujeme ve spolupráci se školským poradenským zařízením.

Rovněž spolupracujeme s příslušnými speciálně pedagogickými centry a na základě jejich doporučení se žákům individuálně věnujeme. Zvýšená péče je přikládána jejich bezpečnosti, včetně vhodných prostorových úprav.

Žákům z kulturně odlišného prostředí je věnována zvýšená péče při osvojování českého jazyka, seznámení s prostředím, zvyklostmi a tradicemi. Žáci z rodinného prostředí s nízkým sociálně kulturním a ekonomickým postavením jsou častěji ohroženi sociálně patologickými jevy.

V práci s těmito žáky využíváme individuální přístup nebo skupinovou péči, speciální metody a formy práce – učební materiály, zvýšenou komunikaci a kontrolu, spolupráci se zákonnými zástupci, odborníky (psycholog, speciální pedagog, sociální pracovníci).

Zabezpečení výuky žáků mimořádně nadaných

Zjišťování mimořádného nadání žáka provádí školské poradenské zařízení na základě žádosti zákonných zástupců.

Žákům nadaným a mimořádně nadaným lze vypracovat plán pedagogické podpory (PLPP), pokud vzdělávání žáka vyžaduje úpravy obsahu vzdělávání a změny organizace jeho výuky, ŠPZ doporučí vypracovat IVP. Třídní učitel spolupracuje s učiteli vyučovacích předmětů, ve kterých se projevuje mimořádné nadání žáka, s výchovným poradcem a školským poradenským zařízením. Při sestavování plánu třídní učitel spolupracuje také se zákonnými zástupci žáka, plán má písemnou podobu včetně písemného souhlasu zákonných zástupců. Je sestaven nejpozději do jednoho měsíce od obdržení doporučení školského poradenského zařízení. Může být doplňován a upravován v průběhu školního roku dle aktuální situace.

Při školní práci mohou být nadaní žáci sdružováni do skupin pro výuku některých témat či celých vyučovacích předmětů. Ředitel školy může přeradit mimořádně nadaného žáka do vyššího ročníku na základě zkoušky před komisí.

Učivo je prohlubováno, rozšiřováno a obohacováno o další informace se zaměřením na rozvoj vyšších mentálních procesů a rozvoj tvořivosti, v případě většího počtu takových žáků i formou nepovinného předmětu či zájmového útvaru. Důraz je kladen na řešení problémových úloh a mezioborové vztahy. Žákům je umožněn přístup ke studijním materiálům v informačním centru školy a jsou podporováni v účasti na soutěžích.

Nadaní žáci mají možnost se nejen dále rozvíjet, ale rovněž uplatnit své znalosti a schopnosti při práci ve třídě, zejména při kooperativní výuce, kde mohou být pomocníkem učitele. Probíhá tak integrace nadaných jedinců do vyučovacího procesu.

Začlenění průřezových témat

Tematické okruhy průřezových témat jsou integrovány do jednotlivých vyučovacích předmětů a také jsou realizovány jinou formou: například Žákovský parlament při 17. ZŠ a MŠ, průběžné praktické poznávání společenských organizací a hnutí, třídění odpadu a jsou doplněny různými „Tematickými dny“ a rovněž se realizují „Centry aktivit“ v rámci programu „Začít spolu“.

Jednotlivá průřezová témata:

- Osobnostní a sociální výchova
- Výchova demokratického občana
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- Multikulturní výchova
- Environmentální výchova
- Mediální výchova

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA (OSV)

Tematický okruh	1. – 9. ročník
Osobnostní rozvoj	
rozvoj schopností poznávání	OS + M (1. – 5. ročník) – pozorování, smyslové hry, třídění, ČJL (1. – 9. ročník) – výcvik čtení s porozuměním, memorování básní a jiných textů
sebepoznání a sebepojetí	CA (1. – 5. ročník) – hodnocení práce, spolupráce, hodnocení výsledků svých i kolektivu
seberegulace a sebeorganizace	CA (1. – 5. ročník) – řešení konfliktních situací ve skupině, organizace práce, rozdělení úkolů ve skupině
psychohygiena	OS (1. – 5. ročník) – relaxace jako nedílná součást života dětí i dospělých, možnosti smysluplné relaxace (sport, kultura, hobby)
kreativita	VV, HV, PČ (1. – 9. ročník) – možnost volby prostředků, témat, technik při tvořivé činnosti, ČJL (1. – 9. ročník) – tvůrčí psaní a deníčky, volba tématu a způsobu zpracování
Sociální rozvoj	
poznávání lidí	CA (1. – 5. ročník) – možnost spolupráce s každým jedincem ze třídy; respektování odlišností mezi dětmi (etnických, sociálních a výkonnostních)
mezilidské vztahy	komunitní kruh + CA (1. – 5. ročník) – předcházení konfliktů, prevence, řešení konfliktů, vzájemná pomoc mezi dětmi (nejen v CA)
komunikace	prolíná veškerým vzdělávacím procesem od 1. do 9. ročníku, v CA se děti učí jeden od druhého při skupinové práci, hledají společně řešení úkolů, ČJL – formulace pozdravu, prosby, omluvy, dotazu, poděkování, odmítnutí; písemná komunikace – dopis, přání, žádost, pozvánka, kritika uměleckého díla, Dětský parlament – společné řešení úkolů
kooperace a kompetice	CA nebo skupinové vyučování (1. – 9. ročník) – rozvoj schopnosti podřídit se, rozvoj organizačních schopností, uchopení a rozvíjení své i cizí myšlenky (nápadu), VV, HV (1. – 9. ročník)
Morální rozvoj	
řešení problémů a rozhodovací dovednosti	prolíná veškerým vzdělávacím procesem (1. – 9. ročník), řešení problémů mezi spolužáky, řešení problémů s učební látkou, výcvik seberegulace
hodnoty, postoje, praktická etika	komunitní kruh (ale i jinde dle situace 1. – 9. ročník), aktuálně se řeší témata odpovědnost, spolehlivost, spravedlnost, respekt, etické chování apod.

VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA (VDO)

Tematický okruh	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Občanská společnost a škola					
škola jako model otevřeného partnerství a demokratického společenství		OS			
demokratická atmosféra a vztahy ve škole	OS	OS			
způsoby uplatňování demokratických principů a hodnot v každodenním životě školy	OS	OS			
formy podílu žáků na životě místní komunity		OS			
Občan, občanská společnost a stát					
občan jako odpovědný člen společnosti (práva a povinnosti, odpovědnost)	OS	OS		OS	
Listina základních práv a svobod				OS	
Formy participace občanů v politickém životě					
volební systémy a demokratické volby					OS
Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování					
demokracie jako protiváha diktatury a anarchie					OS
principy demokracie				OS	

Tematický okruh	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Občanská společnost a škola				
způsoby uplatňování demokratických principů a hodnot v každodenním životě školy	Žákovský parlament při 17. ZŠ a MŠ Plzeň, Malická 1			
formy podílu žáků na životě místní komunity	Žákovský parlament při 17. ZŠ a MŠ Plzeň, Malická 1			
Občan, občanská společnost a stát				
občan jako odpovědný člen společnosti (práva a povinnosti, odpovědnost za své postoje a činy)			VKO	
Formy participace občanů v politickém životě				
volební systémy a demokratické volby				D
společenské organizace a hnutí	průběžné praktické poznávání společenských organizací a hnutí			
Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování				
principy demokracie	D			
význam Ústavy jako základního zákona země				D

VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH (VEG)

Tematický okruh	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Evropa a svět nás zajímá					
rodinné příběhy			M	M	
zážitky a zkušenosti			M	M	
naši sousedé			OS	ČJL	
život dětí v jiných zemích		ČJL	ČJL	ČJL	
lidová slovesnost, zvyky a tradice národů Evropy	HV, ČJL				
Objevujeme Evropu a svět					
naše vlast a Evropa			ČJL	OS	
Evropa a svět					OS
státní a evropské symboly			OS		
Jsme Evropané					
evropská integrace					OS

Poznámka: Zařazení průřezových témat do literatury v rámci Českého jazyka a literatury předpokládá volbu vhodné literatury s touto tematikou. Pokud se některá témata neobjeví přímo v čítance, zvolí učitel vhodnou doplňkovou nebo společnou četbu.

Tematický okruh	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Evropa a svět nás zajímá				
zážitky a zkušenosti	VV			
naši sousedé				Z
lidová slovesnost, zvyky a tradice národů Evropy		HV		
Objevujeme Evropu a svět				
naše vlast a Evropa				Z
státní a evropské symboly				D
Den Evropy	„Tematický den“ nebo „Tematická hodina“			
životní styl Evropanů			Z	Z
Jsme Evropané				
kořeny a zdroje evropské civilizace	D			
evropská integrace				D
instituce EU				D
co Evropu spojuje a rozděluje			Z	

MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA (MUV)

Tematický okruh	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Kulturní difference					
jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti	HV	HV, ČJL	HV, ČJL	ČJL	HV
člověk jako nedílná jednotka tělesné i duševní stránky	HV, TV	HV, TV	HV	HV	
poznávání vlastního kulturního zakotvení	HV, ČJL	HV, ČJL	HV, ČJL	HV, ČJL	HV
respektování zvláštností různých etnik	OS	OS	HV	HV	
základní problémy sociokulturních rozdílů v ČR a v Evropě					OS
Lidské vztahy					
právo všech lidí žít společně a spolupracovat	téma je realizováno v „Centrech aktivit“ v rámci programu „Začít spolu“				
tolerantní vztahy a spolupráce s jinými lidmi					
vztahy mezi kulturami (vzájemné obohacování i konflikty)					
předsudky a vžité stereotypy (příčiny a důsledky diskriminace)					
důležitost integrace jedince v rodině, mezi vrstevníky a v profesi					
uplatňování principu slušného chování (základní morální normy)				ČJL	
význam kvality mezilidských vztahů pro harmonický rozvoj osobnosti					
tolerance, empatie					
lidská solidarita, osobní přispění k zapojení žáků z odlišného kulturního prostředí do kolektivu					
Etnický původ					
rovnocennost všech etnických skupin a kultur	OS	OS			
odlišnost lidí, ale i jejich vzájemná rovnost	OS	OS		OS	
postavení národnostních menšin					OS
různé způsoby života, odlišné myšlení a vnímání světa				ČJL	
Multikulturalita					
naslouchání druhým, vstřícný postoj k odlišnostem	ČJL	ČJL	ČJL, OS	ČJL	
Princip sociálního smíru a solidarity					
otázka lidských práv, základní dokumenty				OS	

Tematický okruh	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Kulturní difference				
jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti			HV	
Lidské vztahy				
tolerantní vztahy a spolupráce s jinými lidmi	TV			
tolerance, empatie		TV		
Etnický původ				
projevy nesnášenlivosti – jejich rozpoznávání a důvody vzniku		VKO		
Multikulturalita				
význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění a celoživotního vzdělávání				AJ
Princip sociálního smíru a solidarity				
odpovědnost jedince za odstranění diskriminace a předsudků vůči jiným		Z		
nekonfliktní život v multikulturní společnosti		Z		
aktivní spolupodílení na přetváření společnosti, zohlednění potřeb minoritních skupin		Z		

ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA (ENV)

Tematický okruh	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Ekosystémy					
les		OS		OS	
pole		OS		OS	
vodní zdroje				OS	
lidské sídlo			OS	OS	
kulturní krajina			OS		
Základní podmínky života					
voda		PČ	OS	OS	
ovzduší		PČ	OS	OS	
půda		PČ	OS	OS	
ochrana biologických druhů			OS	OS	
energie			OS	OS	
přírodní zdroje			OS	OS	
Lidské aktivity a problémy životního prostředí					
zemědělství a životní prostředí			OS	OS	
doprava a životní prostředí			OS		
průmysl a životní prostředí			OS	OS	
odpady a hospodaření s nimi	OS	OS	OS		
ochrana přírody a kulturních památek	OS	OS	OS	OS	
změny v krajině				OS	
dlouhodobé programy a jednorázové akce zaměřené na růst ekologického vědomí veřejnosti	tematické dny, třídění odpadu				
Vztah člověka k prostředí					
naše obec	OS	OS	OS	OS	OS
naš životní styl		OS	OS, HV		
aktuální (lokální) ekologický problém				OS	
prostředí a zdraví	OS	OS	OS		OS
nerovnoměrnost života na Zemi					OS

Tematický okruh	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Ekosystémy				
kulturní krajina			Z	
Základní podmínky života				
voda			CH	
ovzduší			CH	
Lidské aktivity a problémy životního prostředí				
zemědělství a životní prostředí				CH
doprava a životní prostředí				CH
průmysl a životní prostředí				CH
ochrana přírody a kulturních památek	Z			
dlouhodobé programy a jednorázové akce zaměřené na růst ekologického vědomí veřejnosti	tematické dny, třídění odpadu			
Vztah člověka k prostředí				
aktuální (lokální) ekologický problém				P

Poznámka: V předmětu Výchova k občanství je tematický okruh lidské aktivity a problémy životního prostředí zmiňován průběžně. Matematika se ve slovních úlohách prolíná všemi okruhy, environmentální tematika je také součástí cizojazyčného vzdělávání.

MEDIÁLNÍ VÝCHOVA (MEV)

Tematický okruh	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
TEMATICKÉ OKRUHY RECEPTIVNÍCH ČINNOSTÍ:					
Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení					
pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě				ČJL	
chápaní podstaty mediálního sdělení, objasňování jeho cílů a pravidel				OS	
identifikování základních orientačních prvků v textu				OS	
Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality					
různé typy sdělení, jejich rozlišování a jejich funkce			ČJL	ČJL	
Stavba mediálních sdělení					
příklady stavby a uspořádání zpráv a dalších mediálních sdělení				ČJL	
Vnímání autora mediálních sdělení					
výrazové prostředky a jejich uplatnění pro vyjádření či zastření názoru a postoje i pro záměrnou manipulaci					ČJL
Fungování a vliv médií ve společnosti					
organizace a postavení médií ve společnosti			ČJL		
role médií v životě jednotlivce, vliv médií na uspořádání dne			ČJL	ČJL	
vliv médií na kulturu (role filmu a televize v životě)	VV	VV		ČJL	ČJL
TEMATICKÉ OKRUHY PRODUKTIVNÍCH ČINNOSTÍ:					
Tvorba mediálního sdělení					
uplatnění výběr výrazových prostředků a jejich kombinací pro tvorbu věcně správných a komunikačně vhodných sdělení					ČJL
Práce v realizačním týmu					
utváření týmu, význam různých věkových a sociálních skupin pro obohacení týmu, komunikace a spolupráce				ČJL	

Tematický okruh	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
TEMATICKÉ OKRUHY RECEPTIVNÍCH ČINNOSTÍ:				
Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení				
pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě		ČJL		
Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality				
rozdíl mezi reklamou a zprávou a mezi obsahem „faktickým“ a „fiktivním“		VKO		
Stavba mediálních sdělení				
příklady stavby a uspořádání zpráv a dalších mediálních sdělení				ČJL
Vnímání autora mediálních sdělení				
výrazové prostředky a jejich uplatnění pro vyjádření či zastření názoru a postoje i pro záměrnou manipulaci				ČJL
Fungování a vliv médií ve společnosti				
vliv médií na každodenní život z hlediska současné i historické perspektivy			VV	VV
role médií v životě jednotlivce, vliv médií na uspořádání dne			VV, VKO	VV
role médií v politickém životě (předvolební kampaně)				D
vliv médií na kulturu (role filmu a televize v životě)	HV	HV	VV, HV	VV, HV
TEMATICKÉ OKRUHY PRODUKTIVNÍCH ČINNOSTÍ:				
Tvorba mediálního sdělení				
uplatnění a výběr výrazových prostředků a jejich kombinací pro tvorbu věcně správných a komunikačně vhodných sdělení	VV	VV	VV	VV
	prolíná se všemi vyučovacími předměty			
technologické možnosti a jejich omezení	PČ			
Práce v realizačním týmu				
utváření týmu, význam různých věkových a sociálních skupin pro obohacení týmu, komunikace a spolupráce	prolíná se všemi vyučovacími předměty			
stanovení si cíle, časového harmonogramu a delegování úkolů a zodpovědnosti	prolíná se všemi vyučovacími předměty			
faktory ovlivňující práci v týmu	prolíná se všemi vyučovacími předměty			

4. UČEBNÍ PLÁN

Tabulace učebního plánu

Navýšení hodinové dotace některých vyučovacích předmětů z disponibilní časové dotace vyjadřuje vzdělávací záměry školy a je vyznačeno druhým číslem v součtu.

1. stupeň:

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Týdenní počet vyučovacích hodin					
		1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	Celkem
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	7+1	7+1	7+3	6+2	6+2	33+9
	Cizí jazyk	-	0+2	3	3	3	9+2
Matematika a její aplikace	Matematika	4+1	4+1	4+1	4+1	4+1	20+5
Informatika	Informatika	-	-	-	1	1	2
Člověk a jeho svět	Objevujeme svět	2	2	2	2	3	11
Umění a kultura	Hudební výchova	1	1	1	1	1	5
	Výtvarná výchova	1	1	1	2	2	7
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	2	2	2	2	2	10
Člověk a svět práce	Praktické činnosti	1	1	1	1	1	5
Celková časová dotace		20 (18+2)	22 (18+4)	25 (21+4)	25 (22+3)	26 (23+3)	118 (102+16)

2. stupeň:

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Týdenní počet vyučovacích hodin				
		6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník	Celkem
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	4	4	3+1	4+1	15+2
	Cizí jazyk (první)	3+1	3+1	3+1	3+1	12+4
	Další cizí jazyk (druhý)		2	2	2	6
Matematika a její aplikace	Matematika	4	4	3+1	4+1	15+2
Informatika	Informatika	1	1	1	1	4
Člověk a společnost	Dějepis	2	2	2	2+1	8+1
	Výchova k občanství	0+1	1	1	0	2+1
Člověk a příroda	Fyzika	1+1	2	2	1	6+1

	Chemie	-	-	1+1	1+1	2+2
	Přírodopis	2	2	1+1	1	6+1
	Zeměpis	1+1	1+1	2	2	6+2
Umění a kultura	Hudební výchova	1	1	1	1	4
	Výtvarná výchova	2	1+1	1	1	5+1
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	2	2	2	2	8
	Výchova ke zdraví	1	0	0	1	2
Člověk a svět práce	Praktické činnosti	1	1	1	0+1	3+1
Celková časová dotace		29 (25+4)	30 (27+3)	31 (26+5)	32 (26+6)	122 (104+18)

Poznámky k učebnímu plánu

Navýšení hodinové dotace některých vyučovacích předmětů z disponibilní časové dotace vyjadřuje vzdělávací záměry školy a je vyznačeno druhým číslem v součtu. Podle zájmu nabízíme další cizí jazyk. Tělesná výchova na druhém stupni je realizována dělením na dívky a chlapce podle aktuálního počtu žáků ve třídě. Výuka cizích jazyků je realizována ve skupinách podle aktuálního počtu žáků ve třídě. Na druhém stupni jsou některé hodiny děleny v předmětech Matematika, Český jazyk a literatura, Chemie a Fyzika. **Předmět Informatika je nově vyučován od roku 2022/2023 dle tzv. „malé revize RVP“ od 4. ročníku.**

5. UČEBNÍ OSNOVY

Vzdělávací obsah 9 vzdělávacích oblastí rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání je ve školním vzdělávacím programu didakticky rozpracován v učebních osnovách.

Průřezová témata prostupují všemi ročníky a jejich začlenění do vyučovacích předmětů je specifikováno ve 3. kapitole s názvem Charakteristika ŠVP a podkapitole Začlenění průřezových témat.

VZDĚLÁVACÍ OBLAST JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE

ČESKÝ JAZYK A LITERATURA (ČJL)

Charakteristika předmětu Český jazyk a literatura

Vyučovací předmět Český jazyk a literatura je realizován ve všech ročnících.

Počet vyučovacích hodin za týden									Celkem
1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník	
7+1	7+1	7+3	6+2	6+2	4	4	3+1	4+1	48+11

Jazykové vzdělávání má zásadní postavení, neboť umožňuje žákům správně vnímat různá jazyková sdělení, rozumět jim, vhodně se vyjadřovat, účinně uplatňovat i prosazovat výsledky svého poznávání. Komunikace v mateřském jazyce (kterým je pro většinu žáků český jazyk) je součástí každodenního života ve společnosti i nástrojem celoživotního vzdělávání, rozvíjí celou osobnost (mluvený a písemný projev) a podporuje vztah ke kulturním hodnotám (divadlo, film, literatura). Pro žáky jiných národností je pak výuka českého jazyka prostředkem poznání cizojazyčného prostředí, orientace a účinné komunikace v něm.

Vzdělávací obsah má komplexní charakter, skládá se ze tří ve výuce se prolínajících složek:

Komunikační a slohová výchova

- Žák:
- se dorozumívá srozumitelně, vhodnými jazykovými prostředky
 - odlišuje projev spisovný a nespisovný
 - orientuje se v textu, vyhledává klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky v textu
 - zvládá vypracovat poznámky, výpisky, výtah
 - samostatně připravuje a přednáší referát
 - diskutuje a respektuje názory druhých
 - v diskusi argumentuje

Jazyková výchova

- Žák:
- rozlišuje spisovný jazyk, nářečí, obecnou češtinu
 - správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov
 - rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a souvětí
 - v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovtvorný, morfologický a syntaktický
 - rozlišuje způsoby obohacování slovní zásoby
 - používá jazykové příručky

Literární výchova

- Žák:
- čte s porozuměním
 - pracuje s literárním textem (reprodukuje, interpretuje)
 - sdílí dojmy z četby, divadla, filmového představení
 - rozlišuje základní literární žánry
 - se orientuje v literárních směrech
 - zná významné představitele české a světové literatury

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení:

- vedeme k pozitivnímu vztahu k mateřskému jazyku
- podporujeme chápání jazyka jako systému a historického jevu
- podněcujeme vyhledávání informací z různých zdrojů a jejich využití pro rozvoj jazykových dovedností
- dbáme na zvládnutí techniky čtení, čtení s porozuměním, výrazného čtení, správné intonace, tichého čtení
- klademe důraz na osvojení jazykových pravidel
- motivujeme ke cvičení paměti (memorování veršů, prózy)

Kompetence k řešení problémů:

- vedeme k práci s odborným textem, vyhledávání podstatných myšlenek
- prosazujeme prvky kritického myšlení
- podněcujeme čtení textů s porozuměním

Kompetence komunikativní:

- vytváříme situace ke zvládnutí běžných pravidel mezilidské komunikace
- dbáme na rozvoj umění komunikace a naslouchání
- poskytujeme prostor k formulování vlastních názorů a postojů, sdílení vlastních dojmů a pocitů
- motivujeme k vyšším nárokům na jazykovou správnost jako podmínky efektivní komunikace

Kompetence sociální a personální:

- podporujeme aktivní spolupráci ve skupině a respektu k názoru druhých
- umožňujeme sebehodnocení a posouzení svých schopností

Kompetence občanské:

- poskytujeme prostor k poznání kulturního odkazu našich i cizích autorů a folklóru
- vedeme k rozlišení jednotlivých literárních druhů a žánrů jako součásti kulturního přehledu člověka
- podněcujeme k aktivnímu uměleckému prožitku a k rozvoji kulturnosti (četba, divadlo, film, přednes, záznamy z četby, besedy o knihách)

Kompetence pracovní:

- důraz klademe na zkvalitňování písemného projevu (úprava písemností, rozvoj a podpora tvořivého psaní, jazyková správnost, srozumitelnost) jako prostředku společenského uplatnění
- dbáme na praktické využití znalostí (dopis, životopis, žádost, objednávka, reklamace, referát, výpisky, tiskopisy)
- podporujeme efektivní práci s Pravidly českého pravopisu, učebnicemi, příručkami a encyklopediemi

Kompetence digitální:

- poskytujeme prostor k používání digitálních technologií
- podporujeme vyjadřování se za pomoci digitálních prostředků
- nabízíme možnost k vytváření digitálního prostředku

Vztah k dalším oblastem a oborům

Jazyk a jazyková komunikace

- využití mluvnických kategorií v cizích jazycích
- znalost gramatických pojmů, slovní zásoby (obohacování, slova přejatá)
- seznámení s významnými spisovateli světové literatury

- porovnání rozdílů slovanských jazyků
- čtení s porozuměním

Člověk a společnost:

- historický vývoj jazyka, porovnání současných textů s texty dobovými, zařazení textu do doby, literární zobrazení doby
- seznámení s autory, kteří píší historickou beletrii

Člověk a jeho svět:

- rozlišování slovní zásoby o nové pojmy, nácvik komunikace
- vyhledávání informací v encyklopediích – práce s textem

Matematika a její aplikace:

- slovní úlohy – jejich porozumění, tvorba, užívání správných formulací

Informatika:

- využívání ICT, výukové programy, televize, rozhlas

Člověk a příroda:

- příroda a její ztvárnění v literatuře, odborné texty, encyklopedie, obohacování slovní zásoby

Člověk a zdraví:

- porozumění a užívání povelů v tělesné výchově
- sportovní pravidla – práce s textem

Umění a kultura:

- zážitky z četby, divadla, folklorních vystoupení, výstav
- literárně-dramatická činnost dětí
- vnímání a chápání hudebních textů

Člověk a svět práce:

- pochopení pracovních návodů a pokynů
- příprava na další studium (vyhledávání informací, vyplnění přihlášky)

Uplatňují se všechna průřezová témata i podpůrná témata (dramatická výchova, výchova k ochraně člověka za mimořádných situací, dopravní výchova).

VZDĚLÁVACÍ OBSAH PŘEDMĚTU ČESKÝ JAZYK A LITERATURA**1. ročník**

očekávané výstupy rámcového vzdělávacího programu	očekávané výstupy školního vzdělávacího programu	učivo	průřezová témata
<u>Jazyková výchova</u>			
rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky ČJL-3-2-01	- ovládá pravolevou orientaci a správně užívá pojmy nahoře, dole, vpravo, vlevo, před, za, mezi, řádek, sloupek, slovo, věta, písmeno - rozlišuje probraná písmena, čte a píše je - hláskuje a čte krátká slova a čte s porozuměním krátké věty z těchto slov - rozlišuje délku samohlásek - opisuje a přepisuje krátká slova a věty a píše je podle diktátu - čte slabiky: di – ti – ni; dy – ty – ny; bě – pě – vě – mě; dě – tě – ně	Vyvození písmen Výcvik čtení a psaní slov a vět Sluchové rozlišení hlásek Výslovnost samohlásek, souhlásek Délka samohlásek Slabiky	
odůvodňuje a píše správně velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování ČJL-3-2-08	- rozliší a používá velké písmeno na začátku věty a znaménko za větou - rozliší používání velkých písmen ve vlastních jménech osob, zvířat a míst	Velká písmena na začátku věty Znaménko za větou Velká písmena ve jménech osob, zvířat a míst	
<u>Komunikační a slohová výchova</u>			
pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou výslovnost ČJL-3-1-04 v mluveném projevu správně dýchá a volí vhodné tempo řeči ČJL-3-1-05	- využívá správného dýchání a výslovnosti při ústním projevu - opravuje nesprávnou a nedbalou výslovnost	Správná výslovnost všech hlásek Správné dýchání při řeči, tvoření hlasu Přiměřenost tempa a hlasitosti při ústním projevu	OSV – cvičení sebekontroly, sebeovládání během komunikace OSV – komunikace MUV – naslouchání druhým, vstřícný postoj k odlišnostem
čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti ČJL-3-1-01	- čte s porozuměním texty přiměřené náročnosti a rozsahu - vyhledá v textu řádek, slovo - vypravuje obsah přečteného textu podle obrázků, otázek - z více vět vybírá jen věty vhodné k tématu	Praktické čtení (plynulost, výraz) Věcné čtení (vyhledávání informací)	
respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru ČJL-3-1-03	- učí se naslouchat ostatním - zná a uznává základní pravidla dialogu	Pravidla dialogu (oslovení, zahájení, ukončení) Výcvik naslouchání (mluvčí a posluchač) Nácvik formulace pozdravu, poděkování, odmítnutí, prosby Formulace otázky	
na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev ČJL-3-1-07	- vypravuje krátký příběh - reprodukuje čtený text - s výrazem recituje krátké verše přiměřené úrovni	Reprodukce textu Ústní vypravování Rytmická cvičení Výcvik paměti (memorování)	

píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky, kontroluje vlastní písemný projev ČJL-3-1-09	- skládá slova z přeházených písmen - skládá věty z přeházených slov - přepisuje tiskací text do psacího písma	Skládání vět	
seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh ČJL-3-1-11	- vypráví podle seřazených obrázků známou pohádku - vypráví na základě ilustrací podle své fantazie	Tvůrčí psaní – písemný projev se rozvíjí po stránce obsahové, kvalitativní, kvantitativní Popis, vyprávění	
porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti ČJL-3-1-02	- z více různých vět vybírá jen vhodné věty k tématu - řeší hádanky, rébusy - plní úlohy zadane učitelem ústně nebo písemně		
píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení ČJL-3-1-10	- píše krátký popis, vyprávění - skládá báseň ze slov (podle originálu – předlohy) - tvoří věty ze dvou daných částí a opisuje je		
zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním ČJL-3-1-08	- uvolňuje jemnou motoriku ruky pomocí kresebných cviků, modelací písmen z drátků, modelíny apod. - fixuje správné držení těla při psaní	Správné sezení a držení psacího náčiní, hygiena zraku	
Literární výchova			
čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku ČJL-3-3-01	- pozorně naslouchá čtenému textu - s výrazem a porozuměním recituje krátké básně a učí se je z paměti - dle zájmu se účastní besídky pro rodiče a třídního kola recitační soutěže svým samostatným přednesem	Reprodukce čteného Dětská poezie (přednes, memorování) Rozlišování kladných a záporných postav	VEG – lidová slovesnost MUV – poznávání vlastního kulturního zakotvení
vyjadřuje své pocity z přečteného textu ČJL-3-3-02	- tvoří otázky a odpovědi k prožitému (přečtenému literárnímu dílu)	Postoj k uměleckému dílu	
rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění ČJL-3-3-03	- rozlišuje pojmy básně, říkadlo, pohádka, příběh - vyhledá slova, která se rýmují - zná některé hrdiny dětských knih a určí, do které knihy patří	Báseň, říkadlo, pohádka, příběh Rytmus a rým Folklór	
pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností ČJL-3-3-04	- dramatizuje přiměřený text - vyhledává informace podle pokynů učitele - seznamuje se a pracuje s dětskými encyklopediemi v CA	Divadlo	

Poznámka: Vzdělávací obsah má komplexní charakter, důraz je kladen na vzájemnou pomoc a spolupráci v centrech aktivit a ve skupinách. Součástí práce je výroba knih z dětských literárních a výtvarných prací.

VZDĚLÁVACÍ OBSAH PŘEDMĚTU ČESKÝ JAZYK A LITERATURA**2. ročník**

očekávané výstupy rámcového vzdělávacího programu	očekávané výstupy školního vzdělávacího programu	učivo	průřezová témata
Jazyková výchova			
rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova ČJL-3-2-01	- zná a rozlišuje 4 typy písmen pro každou hlásku abecedy - sestavuje věty z daných slov, rozděluje věty na jednotlivá slova - pozná začátek a konec věty v textu - sestavuje text z přeházených vět podle logické posloupnosti	Věta, slova a pojmy – spojování slov do vět, oddělování slov ve větě	
rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího ČJL-3-2-07	- rozlišuje 4 druhy vět podle postoje mluvčího (sám tyto věty uvědoměle tvoří a píše) - dobře používá diakritická znaménka - zná pořadí písmen v abecedě - řadí slova podle abecedy (i podle 2. a 3. písmene ve slově) - vyhledává hesla v abecedních seznamech a encyklopediích	Pořádek (= pořadí) vět, druhy vět podle postoje mluvčího Abeceda – řazení slov podle abecedy, práce se slovníkem a encyklopedií	
porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu, slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledává v textu slova příbuzná ČJL-3-2-02	- ke slovům vyhledává či vymýšlí slova nadřazená, podřazená, souřadná, synonyma a opozita - správně pojmenovává vztahy mezi slovy (nadřazenost, souřadnost...) - užívá grafické symboly pro synonyma // a opozita X - používá jiný tvar téhož slova ke zdůvodnění psaní párových souhlásek - píše správně párové souhlásky na konci nebo uprostřed slova	Slovní význam – slova nadřazená, podřazená, souřadná, souznačná (synonyma), opačná (opozita) Spodoba (= psaní souhlásek párových)	
odlišuje dlouhé a krátké samohlásky ČJL-3-2-01	- rozděluje slova na konci řádku podle slabik - objasní, jak může délka samohlásky změnit význam slova - dbá na důsledné psaní diakritických znamének	Slovo, slabika, hláska, písmeno – význam slabiky pro dělení slov, rozdělení hlásek na samohlásky a souhlásky,	
odůvodňuje a píše správně ú/ů ČJL-3-2-08	- zná a aplikuje pravidlo o psaní ú-ů - dělí hlásky na samohlásky, souhlásky, dvojhlásky - chápe význam slabikotvorných l-r ve slabikách, kde chybí samohláska - doplňuje správné samohlásky do neúplných slov a řeší křížovky a rébusy	význam délky samohlásek, psaní ú-ů, dvojhlásky au-ou, slabikotvorné l-r	
odůvodňuje a píše správně i/y po měkkých a tvrdých souhláskách ČJL-3-2-08	- z paměti vyjmenuje souhlásky tvrdé, měkké, obojetné - odůvodní a správně píše i–y po souhláskách tvrdých i měkkých v doplňovacích cvičeních, v diktátech i v tvůrčím psaní - pamatuje si některá frekventovaná slova cizího původu, kde toto pravidlo neplatí (cyklus, cyklista, encyklopedie, kino, rizoto)	Psaní i–y po měkkých a tvrdých souhláskách	
odůvodňuje a píše správně dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě ČJL-3-2-08	- ovládá psaní slov s dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě - všechny nově získané znalosti uplatňuje v praxi, v doplňovacích cvičeních, v diktátech a v tvůrčím psaní	Psaní slov se skupinami dě, tě, ně Psaní slov se skupinami bě, pě, vě, mě	

porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, vlastnost ČJL-3-2-03 rozlišuje slovní druhy v základním tvaru ČJL-3-2-04	- poznává podstatná jména jako názvy osob, zvířat, věcí, vlastností, činností, dějů - ukazuje si na ně pomocí zájmen ten, ta, to, ty, ti, ta - vyhledává podstatná jména v textu - dokáže podstatná jména vymýšlet - poznává slovesa jako slova, která nám říkají, co osoby, zvířata a věci dělají - vyhledává slovesa v textu - slovesa sám vymýšlí - doplňuje do neúplných vět vhodná podstatná jména a slovesa - chápe, že podstatná jména a slovesa mají více tvarů, uvede příklad - poznává předložky jako slova, která zpravidla patří k podstatnému jménu, ale píší se zvlášť - vyjmenuje několik běžných předložek - prvotně se seznámí s existencí ostatních slovních druhů	Slovní druhy Podstatná jména Slovesa Předložky	
odůvodňuje a píše správně velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen, osob, zvířat a místních pojmenování ČJL-3-2-08	- správně používá velká písmena na začátku věty - používá velké písmeno na začátku jména a příjmení osob, na začátku jmen zvířat, obcí, zemí, řek a hor	Psaní velkých písmen	

Komunikační a slohová výchova

plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti ČJL-3-1-01	- neustále zkvalitňuje techniku čtení (plynulost, frázování, hlasitost) - dokazuje porozumění textu odpovídáním na otázky - v textu nahrazuje slova jinými vhodnějšími - nebo neúplný text doplňuje - rozumí čtenému textu a reprodukuje jeho obsah - vybírá z nabídky jen věty vhodné k danému tématu - luští hádanky, křížovky a rébusy	Obohacování slovní zásoby Rozvoj slovního projevu ústního i písemného: Zkvalitňování dialogu a diskuse, Psaní adresy (obálky), dopisu, pozdravu, vypravování, popisu, pohádky,	MUV – jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti
píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení ČJL-3-1-10	- tvoří a píše sám, ve dvojici nebo ve skupině vlastní příběh nebo pohádku - vymýšlí příběh s danými slovy - píše správně adresu, dopis, pozdrav, popis (osoby, zvířete) - píše vlastní sebehodnocení - využívá prvků kritického myšlení (brainstorming, myšlenková mapa, volné psaní) vždy podle pokynů učitele - pracuje s osnovou, s obrázkovou osnovou	Využívání synonym, obrazného pojmenování, přirovnání, vlastní fantazie a slovního humoru ve vlastním tvůrčím psaní Užití prvků kritického myšlení	
respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru ČJL-3-1-03 volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích ČJL-3-1-06	- každodenně se zapojuje do dialogu nebo diskuse a respektuje jejich pravidla - aktivně přistupuje k dramatickým hrám, kterými rozvíjí ústní vyjadřování		MUV – naslouchání druhým, vstřícný postoj k odlišnostem

Literární výchova

čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku ČJL-3-3-01	- čte s porozuměním přiměřené texty s využitím čtení hlasitého i tichého - neustále zdokonaluje techniku čtení (plynulost, rychlost, výraznost) - čte samostatně vhodné knihy - čte výrazně podle rolí	Uvědomělý poslech literárních textů Rozvoj čtenářství a vztahu ke knize Samostatné čtení knih	MUV – četbou a návštěvou kulturních programů k poznání vlastního kulturního zakotvení
pracuje tvořivě s literárním textem ČJL-3-3-04	- zkouší dramatizaci některých textů - zapojuje se do společné četby, podle pokynů učitele pracuje s textem - aktivně se účastní recitační soutěže ve třídě	Společná četba knih Záznamy z četby Besedy o knihách	VEG – život dětí v jiných zemích VEG – lidová slovesnost
vyjadřuje své pocity z přečteného textu ČJL-3-3-02	- o knihách provádí záznam do deníku - hodnotí, co se mu na knize líbilo	Příprava na recitační soutěž	
rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění ČJL-3-3-03	- chápe a používá pojmy: pohádka, povídka, bajka, hádanka, říkanka, báseň, sloka, rým, verš, čtenář, spisovatel, básník, ilustrátor, herec, loutka, jeviště, hlediště, režisér, divadelní hra, hlavní postava - uvědomuje si význam knih pro svůj rozvoj a obohacení citového života - vysvětlí, proč děti čtou knihy	Návštěvy divadla (loutkového divadla)	

Poznámky: Od 2. ročníku žák využívá nově nabytých znalostí v tvůrčím psaní, v křížovkách, hádankách, jazykových hrách a vytváří knihy z literárních a výtvarných prací. Důraz je kladen na vzájemnou pomoc a spolupráci v centrech aktivit a ve skupinách. Součástí práce je výroba knih.

VZDĚLÁVACÍ OBSAH PŘEDMĚTU ČESKÝ JAZYK A LITERATURA**3. ročník**

očekávané výstupy rámcového vzdělávacího programu	očekávané výstupy školního vzdělávacího programu	učivo	průřezová témata
Jazyková výchova			
rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky ČJL-3-2-07	- rozlišuje 4 druhy vět podle postoje mluvčího - hlásky třídí na samohlásky krátké a dlouhé, souhlásky měkké, tvrdé, obojetné	Věta, slovo, slabika, hláska Abeceda Psaní i-y po měkkých a tvrdých souhláskách Psaní slov s dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě Spodoba – psaní souhlásek párových ve slovech	
odůvodňuje a píše správně i/y po měkkých a tvrdých souhláskách ČJL-3-2-08	- s jistotou píše i–y po měkkých a tvrdých souhláskách - správně píše slabiky s „ě“ v probraných typech slov - vyhledává hesla v abecedních seznamech - řadí hesla podle abecedy - správně vyhodnocuje a uplatňuje psaní souhlásek párových na konci i uprostřed slova	Věta jednoduchá a souvětí Stavba věty jednoduché Základní skladební dvojice Souvětí Nauka o slově Slova souznačná Slova protikladná Slova příbuzná Kořen slova	
spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a spojovacími výrazy ČJL-3-2-06	- pozná sloveso určité a infinitiv slovesa - ptá se 1. pádovou otázkou - pomocí otázek vyhledává základní skladební dvojice - holou větu rozvíjí dalšími větnými členy - určí počet vět v souvětí (podle počtu sloves určitých) - odhaduje hranici vět v souvětí (čárka, spojovací výraz) - tvoří souvětí spojováním vět - doplňuje neúplná souvětí - využívá souvětí ve svém tvůrčím psaní - rozumí vztahům mezi slovy: souznačnost, protikladnost, příbuznost - určuje kořen slova, část příponovou a předponovou	Věta jednoduchá a souvětí Stavba věty jednoduché Základní skladební dvojice Souvětí Nauka o slově Slova souznačná Slova protikladná Slova příbuzná Kořen slova	
užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves ČJL-3-2-05	- hovoří gramaticky správně - rozlišuje pojmy písmeno, hláska, slabika, slovo, věta - chápe, že v češtině bývá přízvučná 1. slabika slova - chápe, že v předložkových vazbách je přízvuk na předložce	Hláskosloví a výslovnost Stavba slova Slovní přízvuk	
odůvodňuje a píše správně i/y po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech ČJL-3-2-08	- zná z paměti řadu vyjmenovaných slov po B - pozná i jiný tvar vyjmenovaného slova u podstatných jmen, přídavných jmen a sloves - sám nebo s pomocí spolužáků a učitele vyvodí slova příbuzná k vyjmenovaným a snaží se zapamatovat si je - tvoří pohádku nebo příběh s maximálním využitím vyjmenovaných a příbuzných slov - píše správně slova s i-y po B v doplňovacích cvičeních a v diktátech - zná z paměti řady všech vyjmenovaných slov - pozná jiný tvar vyjmenovaného slova - vyvodí slova příbuzná a snaží se zapamatovat si je	Psaní i-y po obojetných souhláskách uvnitř slov Vyjmenovaná slova po B Slova k nim příbuzná Psaní i-y po obojetných souhláskách L, M, P, S, V, Z uvnitř slov Řady vyjmenovaných slov, jejich pamětní učení, odvozování slov příbuzných a jejich užití (upevnění ve vyšších ročnících)	

	- cyklicky procvičuje všechna probraná vyjmenovaná slova - píše a zdůvodňuje psaní i-y po obojetných souhláskách uvnitř slov v doplňovacích cvičeních, křížovkách, rébusech, diktátech		
vyhledává v textu slova příbuzná ČJL-3-2-02	- zapisuje přehledně slova vyjmenovaná i příbuzná s vysvětlením významu - vyjmenovaná a příbuzná slova využívá ve svém tvůrčím psaní		
rozlišuje slovní druhy v základním tvaru ČJL-3-2-04	- upevňuje poznávání jednotlivých slovních druhů - vyhledává daný slovní druh ve větě a zdůvodňuje svou volbu - doplňuje daný slovní druh do neúplných vět - ptá se správnými otázkami na přídavná jména a na příslovce - vyjmenuje nejběžnější předložky, spojky, částice - vysvětlí, co vyjadřují citoslovce, co vyjadřují číslovky - v přiměřeném textu určuje sám nebo s pomocí slovní druhy a označuje je příslušnou číslicí	Tvarosloví Slovní druhy – slova ohebná, slova neohebná	
užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves ČJL-3-2-05	- rozlišuje slova příbuzná a tvary téhož slova - z paměti odříkává pádové otázky (s předložkami) - chápe význam slova „skloňování“ jako změnu tvaru slova - určuje pád podstatných jmen pomocí pádové otázky - podstatné jméno převádí do daného pádu - rozlišuje jednotné a množné číslo - zná rod mužský, ženský i střední, při jejich určování si pomáhá ukazovacími zájmeny ten, ta, to - u sloves určuje osobu v čísle jednotném i množném - zná tři slovesné časy (minulý, přítomný, budoucí) - určí osobu, číslo a čas sloves ve větě - vyčasuje sloveso v čase minulém, přítomném i budoucím - používá tvar slovesa v infinitivu - převede větu (vypravování) z přítomného času do minulého (budoucího) a naopak - převede větu (vypravování) z jednotného čísla do množného a naopak - nahrazuje v textu slovesa jinými, výstižnějšími	Podstatná jména - skloňování - pádové otázky - číslo - rod Slovesa - osoba - číslo - čas minulý, přítomný, budoucí - infinitiv	
Komunikační a slohová výchova			
respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru ČJL-3-1-03 pečlivě vyslovuje, opravuje nesprávnou nebo nedbalou výslovnost ČJL-3-1-04 volí vhodné verbální nebo nonverbální prostředky řeči	- v dramatických hrách a scénkách komunikuje se spolužáky - rozvíjí dialog po telefonu (libovolné téma) a respektuje zásady telefonování - při komunikaci uplatňuje zásady slušného chování	Komunikace (s dětmi, s dospělým známým, s dospělým cizím: lékař, prodávač, turista, ...) Komunikace po telefonu	MEV – různé typy sdělení, jejich rozlišování a jejich funkce MUV – jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti

v běžných situacích ČJL-3-1-06			MUV – uplatňování principu slušného chování
na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev ČJL-3-1-07	- popisuje věci denní potřeby (i věci nesmyslné), pohádkové bytosti - hodnotí navštívené divadelní představení (kritika)		MUV – naslouchání druhým, vstřícný postoj k odlišnostem
píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení ČJL-3-1-10	- píše příběhy z vlastního života - píše fantazijní pohádky - píše zápis k pokusu (CA – objevy) - píše verše (např. o květinách, o ročním období) - tvoří osnovu vypravování - při tvůrčím psaní se drží připravené osnovy - vypravuje podle osnovy příběh - pokouší se využít slovního humoru při psaní - využívá metod kritického myšlení podle pokynu učitele - dle zájmu se zapojuje do literárních soutěží	Psaní - popis věci, pracovního postupu - pohádkové postavy - úvaha - pozvánka - kritika divadelního představení - vypravování - skutečné příběhy - fantazie - pohádky - verše - práce s osnovou - záznamy z četby - prvky kritického myšlení	
Literární výchova			
čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku ČJL-3-3-01	- rozvíjí své čtenářské dovednosti (rychlost, plynulost, porozumění, výraznost) - recituje verše (přednáší prózu) - dle zájmu se účastní recitační soutěže - čte individuálně doma knihy podle svého zájmu	Rozvoj čtenářských dovedností Čtení s porozuměním Orientace v textu Správná intonace, frázování, hlasitost Hledání hlavní myšlenky a klíčových slov Výrazné čtení Tiché čtení Rychlost a plynulost	
pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností ČJL-3-3-04	- orientuje se v obsahu čteného a dokáže text reprodukovat - seznámí se s některými plzeňskými pověstmi - navštěvuje knihovnu, divadelní a filmová představení se školou i samostatně	Práce s literárním textem Návštěvy divadla (loutkového divadla)	MEV – organizace a postavení médií ve společnosti MEV – role médií v životě jednotlivce, vliv médií na uspořádání dne
vyjadřuje své pocity z přečteného textu ČJL-3-3-02	- vyjádří svůj postoj ke knize, hodnotí hlavní hrdiny, jejich charakteristiku - účastní se společné četby knih ve škole a zapojuje se do diskuse nad nimi	Rozvoj vztahu k četbě Motivace ke čtení doma Společná četba a diskuse Vedení zápisků z četby Četba plzeňských pověstí	VEG – naše vlast
rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění ČJL-3-3-03	- rozlišuje krásnou literaturu a naučný text - rozlišuje některé literární druhy a žánry (poezie, próza, povídka, bajka, pověst, pohádka, drama) a vysvětlí, čím se od sebe liší - uvědomuje si význam knih pro svůj život	Orientace v literárních druzích a žánrech Základní informace o některých autorech a dílech	VEG – lidová slovesnost VEG – život dětí v jiných zemích

			MUV – poznávání vlastního kulturního zakotvení
--	--	--	--

Poznámky: Ve 3. ročníku žák využívá nabytých znalostí v tvůrčím psaní, v křížovkách, hádankách, jazykových hrách a vytváří knihy z literárních a výtvarných prací. Důraz je kladen na vzájemnou pomoc a spolupráci v centrech aktivit a ve skupinách. Součástí práce je výroba knih.

VZDĚLÁVACÍ OBSAH PŘEDMĚTU ČESKÝ JAZYK A LITERATURA**4. ročník**

očekávané výstupy rámcového vzdělávacího programu	očekávané výstupy školního vzdělávacího programu	učivo	průřezová témata
Jazyková výchova			
porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová ČJL-5-2-01 rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary ČJL-5-2-04	- rozlišuje mezi zvukovou a psanou podobou slova - zaznamená grafickou stavbu slova - orientuje se ve významu slov - rozezná slova jednoznačná, mnohoznačná, souznačná a protikladná - při vyučování používá slova spisovná - v textu rozezná slova nespisovná, lichotná i hanlivá	Nauka o slově Zvuková stránka jazyka Slova jednoznačná, mnohoznačná, souznačná, protikladná, spisovná a nespisovná Slovní zásoba	
rozlišuje ve slově kořen, část předponovou, příponovou a koncovku ČJL-5-2-02	- určuje kořen slov ve skupinách příbuzných slov - vytváří slova příbuzná k danému slovu a kořenu - oddělí ve slově předponu a příponu - rozliší a píše správně slova s předponou a předložkou	Stavba slova Kořen slova Tvoření slov Předpona, přípona Předložky a předpony Skupiny bě, pě, vě	
píše správně i-y ve slovech po obojetných souhláskách ČJL-5-2-08	- vyjmenuje všechny řady vyjmenovaných slov a zdůvodňuje pravopis - rozumí významu všech vyjmenovaných slov - k vyjmenovaným slovům vytváří alespoň jedno slovo příbuzné - zdůvodňuje psaní i-y ve vyjmenovaných a příbuzných slovech - pracuje se Slovníkem spisovné češtiny a pomocí něj vysvětluje méně známá slova	Vyjmenovaná slova a slova příbuzná, psaní i-y Pravopis vyjmenovaných slov a slov příbuzných	
určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu ČJL-5-2-03	- pomocí ustáleného postupu určí druh slova - využívá pomocných otázek - rozliší slova ohebná a neohebná - při určování slovních druhů v textu používá číslice 1–10 - odřikává pádové otázky i s předložkami - určuje správně pád podstatných jmen - vyskloňuje podstatné jméno ve všech pádech i v obou číslech - objasní, že podstatná jména tvoří podle rodu a koncovek velké skupiny - chápe, že jedno slovo ze skupiny je vybráno jako vzor - vyjmenuje vzory rodu středního, ženského - osvojí si postup při určování vzorů - rozpozná životnost a neživotnost u rodu mužského a vyjmenuje vzory - zařazuje podstatná jména ke vzorům - píše a zdůvodňuje psaní i-y v koncovkách podstatných jmen - cyklicky procvičuje všechny probrané vzory a pravopis koncovek - u sloves určuje osobu v čísle jednotném i množném - zná tři slovesné časy (minulý, přítomný, budoucí) - určí osobu, číslo a čas sloves ve větě - vyčasuje sloveso v čase minulém, přítomném i budoucím	Slovní druhy Podstatná jména (pád, číslo, rod) Skloňování podstatných jmen Vzory rodu středního a ženského Rozlišování životnosti a neživotnosti u vzorů rodu mužského Vzory rodu mužského Pravopis v koncovkách podstatných jmen Slovesa - osoba - číslo - čas minulý, přítomný, budoucí - infinitiv - zvrtná slovesa - časování - určování sloves z textu	

	- používá tvar slovesa v infinitivu - převede větu (vypravování) z přítomného času do minulého (budoucího) a naopak - převede větu (vypravování) z jednotného čísla do množného a naopak - nahrazuje v textu slovesa jinými, výstižnějšími - rozpozná jednoduché a složené tvary sloves - vyhledá v textu slovesa zvrtná - používá dva způsoby vyjádření budoucího času u některých sloves - časuje zvrtná slovesa v čase minulém		
odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí ČJL-5-2-06 užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje ČJL-5-2-07	- rozliší bezpečně větu jednoduchou a souvětí - určí spojovací výrazy v souvětí - naznačí stavbu souvětí pomocí větného vzorce	Věta jednoduchá a souvětí Stavba souvětí Spojovací výrazy Větné vzorce	
vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty ČJL-5-2-05	- ve větě určí přísudek - pomocí přísudku a 1. pádové otázky se ptá na podmět - rozpozná základní skladební dvojici - určí nevyjádřený podmět	Skladba (podmět a přísudek) Nevyjádřený podmět	
zvládá základní příklady syntaktického pravopisu ČJL-5-2-09	- vědomě využívá shody přísudku s podmětem v osobě a čísle - objasní, že psaní koncovky v přísudku se řídí rodem podmětu - užívá pravidla psaní koncovek v přísudku v příčestí činném, píše a zdůvodňuje i-y v koncovkách příčestí činného	Shoda podmětu s přísudkem Pravopis koncovek v přísudku	
Komunikační a slohová výchova			
čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas ČJL-5-1-01	- čte plynule nahlas i potichu - interpretuje čtený text - rozčlení určitý text podle osnovy - vyjadřuje svůj postoj k textu - textu porozumí - zaznamená základní informace a vyhledá požadovanou informaci - rozliší informace podstatné od okrajových	Čtení Analytické čtení Prožitkové a věcné čtení Čtení jako zdroj informací	MEV – identifikování základních orientačních prvků v textu
posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení ČJL-5-1-03	- pozorně naslouchá druhému - informace získané nasloucháním zaznamenává - reaguje otázkami na mluvčího - hodnotí jeho projev - na základě svých znalostí posoudí obsah jednoduchých sdělení - doplní chybějící informace	Praktické naslouchání Vyjádření kontaktu s partnerem Věcné naslouchání – zaznamenat slyšené, reagovat otázkami	MEV – různé typy sdělení, jejich rozlišování a jejich funkce, utváření týmu MUV – uplatňování principu slušného chování MUV – různé způsoby života, odlišné myšlení a vnímání světa MUV – naslouchání druhým, vstřícný postoj k odlišnostem
vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz	- osvojí si základní techniky mluveného projevu	Mluvený projev	MUV – jedinečnost každého člověka

na záznamníku ČJL-5-1-05	- procvičuje různé druhy dialogů v dramatických hrách - užívá zásady správného telefonování - píše správně SMS zprávy	Komunikace s dětmi i s dospělými Komunikační žánry – pozdrav, oslovení, vzkaz, prosba, zpráva, oznámení Základní komunikační pravidla, střídání rolí mluvčího a posluchače Mimika, gesta	a jeho individuální zvláštnosti
volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy, tempo, podle svého komunikačního záměru ČJL-5-1-07 rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji využívá podle komunikační situace ČJL-5-1-08 rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě ČJL-5-1-06	- při ústním projevu dbá na vhodný přízvuk, tempo řeči a pauzy - při prezentaci své práce a v referátech používá spisovnou češtinu, při komunikaci se spolužáky hovorovou, vysvětlí rozdíl - kriticky zhodnotí obsah reklamy, vysvětlí, proč se používá	Základy techniky mluveného projevu (správné dýchání, výslovnost) Referát Komunikace v reklamě	MEV – chápání podstaty mediálního sdělení, objasňování jeho cílů a pravidel MEV – pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě MEV – role médií v životě jednotlivce MEV – vliv médií na kulturu
píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry ČJL-5-1-09	- ovládá techniku psaní - popisuje věci denní potřeby, postavy, činnosti, podle obrázkové osnovy popisuje děj příběhu - sestaví osnovu vypravování - na základě osnovy sepiše jednoduchý příběh - vyplní jednoduchou přihlášku, dotazník - napíše dopis i s adresou - napíše pozvánku, blahopřání, zprávu	Formální úprava textu Popis, práce s osnovou Vypravování Jednoduché tiskopisy Adresa, dopis Blahopřání, zpráva, pozvánka, vzkaz	MEV – příklady stavby a uspořádání zpráv a dalších mediálních sdělení
Literární výchova			
vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je ČJL-5-3-01	- vyjádří svůj vlastní názor na obsah přečteného - v textu vyhledává citáty, píše k nim komentáře, zaznamenává své dojmy z domácího čtení	Zážitkové čtení Tvořivé činnosti s literárním textem Volná reprodukce přečteného textu	VEG – naši sousedé VEG – život dětí v jiných zemích VEG – lidová slovesnost
volně reprodukuje text, podle svých schopností tvoří vlastní literární text na dané téma ČJL-5-3-02	- charakterizuje postavy a děj přečteného textu - na základě zadaných údajů vytvoří svoji vlastní jednoduchou literární práci - dle zájmu se zapojí do literárních či recitačních soutěží - recituje verše a přednáší prózu	Tvorba vlastního literárního textu Přednes vhodných literárních textů	
rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů ČJL-5-3-03 při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární pojmy ČJL-5-3-04	- odlišuje prózu od poezie, naučnou literaturu od krásné - rozlišuje pojmy pohádka, bajka, povídka, hádanka, pranostika - hodnotí obsah shlédnutých filmových a divadelních představení	Orientace v textu a v základních literárních pojmech Divadelní a filmová představení	MUV – poznávání vlastního kulturního zakotvení

VZDĚLÁVACÍ OBSAH PŘEDMĚTU ČESKÝ JAZYK A LITERATURA**5. ročník**

očekávané výstupy rámcového vzdělávacího programu	očekávané výstupy školního vzdělávacího programu	učivo	průřezová témata
Jazyková výchova			
porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová ČJL-5-2-01 rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary ČJL-5-2-04	- rozliší slova nadřazená, podřazená, souřadná - rozezná synonyma od antonym - zdůvodní si pravopis malých a velkých písmen, u/ů/ú, na konci sloves v rozkazovacím způsobu	Význam slov	
rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku ČJL-5-2-02	- rozliší předponu od předložky - zvládne rozběr stavby slova - rozezná slova příbuzná od slov stejné znějících - užívá jako prostředky odvozování slov předpony, přípony a koncovky - vysvětlí změny hlásek při odvozování slov	Slovo a jeho stavba, tvoření slov	
	- rozliší předpony nad-, pod-, před-, od-, bez-, roz-, vz-, a rozezná psanou formu od vyslovené - odvodí si pravopis zdvojených souhlásek - správně utvoří přídavné jméno od podstatného jména příponou -ský/-cký - osvojí si pravidla psaní předpon a zapamatuje si výjimky - zafixuje spojení předložek s pády - zdůvodní psaní hlásek bě/bje, vě/vje, pě, mně/mě - rozdělí slovo na konci řádku	Souhláskové skupiny Zdvojené souhlásky Přídavná jména odvozená příponou -ský/-cký Předpony s-, z-, vz- Předložky s, z Skupiny hlásek	
píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách ČJL-5-2-08	- pozná slova vyjmenovaná, příbuzná - odůvodní i, í v příponě i koncovce - řídí se vzory podstatných jmen	Pravopis i/í, y/ý po obojetných souhláskách	
určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu ČJL-5-2-03	- určuje a charakterizuje slovní druhy - skloňuje podstatná jména a přiřazuje je ke vzorům - určuje mluvnické kategorie - rozezná přídavná jména - rozliší všechny 3 druhy přídavných jmen - zvládá pravopis i/y u přídavných jmen tvrdých a měkkých v jednotném i množném čísle - rozezná a používá spisovné tvary - vyhledá a určí druhy zájmen - rozliší pravopis my/mi a pravopis zájmena ona - rozlišuje číslice a číslovky - rozpozná číslovky určité a neurčité - dělí číslovky dle významu - používá spisovné tvary při skloňování základních číslovek - časuje slovesa, včetně zvrtných - rozezná tvar určitý a neurčitý, jednoduchý a složený - rozlišuje slovesné způsoby - rozpozná přídělné činné, správně používá koncovky	Tvarosloví Podstatná jména Přídavná jména Zájmena Číslovky (druhy, skloňování) Slovesa Slovesný způsob (oznamovací, rozkazovací, podmiňovací)	

	- píše a zdůvodňuje i-y v koncovkách příčestí činného - používá tvary rozkazovacího způsobu a v textu vyhledá celý tvar podmiňovacího způsobu		
vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty ČJL-5-2-05 zvládá základní příklady syntaktického pravopisu ČJL-5-2-09	- pozná podmět a přísudek - určí podmět vyjádřený, nevyjádřený, všeobecný, rozvitý a několikanásobný a rozpozná je v textu - určí přísudek rozvitý a několikanásobný - využívá shodu přísudku s podmětem v osobě a čísle - vyvodí, že psaní koncovky v přísudku se řídí rodem podmětu - řídí se rodem podmětu, chápe pravidlo různého rodu - rozpozná základní skladební dvojice	Skladba Shoda přísudku s podmětem Shoda přísudku s několikanásobným podmětem	
odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí ČJL-5-2-06 užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje ČJL-5-2-07	- bezpečně rozliší větu jednoduchou a souvětí - určí spojovací výrazy v souvětí a přiřadí je ke správnému slovnímu druhu - v textu rozliší přímou řeč od nepřímé - rozpozná větu uvozovací - rozliší 3 typy přímé řeči - převede vypravování s přímou řečí do řeči nepřímé	Věta jednoduchá Souvětí Přímá řeč	
Komunikační a slohová výchova			
sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržением časové posloupnosti ČJL-5-1-10 reprodukuje obsah přiměřeně složitě sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta ČJL-5-1-04	- vypravuje příběh s obměnou sloves a s použitím přirovnání - reprodukuje cizí text - sestaví osnovu - člení odstavce - rozezná druhy popisů - dokáže popis uspořádat - zachová postup	Vypravování Popis	
píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry ČJL-5-1-09	- napíše dopis se všemi náležitostmi - objasní, k čemu slouží poštovní poukázka, průvodka, podací lístek - napíše adresu se všemi náležitostmi	Dopis Tiskopisy	
rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává ČJL-5-1-02 čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas ČJL-5-1-01	- vyhledá v textu klíčová slova a vyvodí hlavní myšlenku - samostatně získá a zapíše požadované informace - svými slovy objasní význam textu dle svých možností rozvíjí techniku hlasitého i tichého čtení spojenou s pochopením textu - usiluje o plynulé čtení	Věcné čtení Praktické čtení	MEV – uplatnění a výběr výrazových prostředků a jejich kombinací
Literární výchova			
vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je ČJL-5-3-01	- účastní se společné četby ve škole - vyjadřuje a hodnotí své dojmy z domácího čtení a zaznamenává je	Rozvoj čtenářských dovedností - čtení s porozuměním - poslech literárních textů - přednes textů - volná reprodukce	MEV – vliv médií na kulturu (role filmu a televize v životě)
volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma ČJL-5-3-02	- reprodukuje srozumitelně obsah sdělení - tvoří vlastní literární text dle zadání		

rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů ČJL-5-3-03 při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy ČJL-5-3-04	- rozlišuje prózu od poezie, naučnou literaturu od krásné - rozlišuje pojmy pohádka, bajka, povídka, hádanka, pranostika - recituje verše (přednáší prózu) a v případě zájmu se účastní recitační soutěže - dle možností navštěvuje filmová a divadelní představení	Základní literární pojmy	
---	--	--------------------------	--

VZDĚLÁVACÍ OBSAH PŘEDMĚTU ČESKÝ JAZYK A LITERATURA**6. ročník**

očekávané výstupy rámcového vzdělávacího programu	očekávané výstupy školního vzdělávacího programu	učivo	průřezová témata
Jazyková výchova			
rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití ČJL-9-2-08	- vymezuje pojmy, rozpozná jazyk spisovný a nespisovný, vysvětlí vznik a vývoj jazyka - definuje, co je nářečí, obecná čeština, uvede příklady	Obecné poučení o jazyce Jazyk a jeho útvary Nářečí a obecná čeština	
samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisové češtiny a s dalšími slovníky a příručkami ČJL-9-2-03	- orientuje se v jazykových příručkách podle obsahu, abecedy, nachází poučení a využívá jej - používá s porozuměním seznam zkratk - vyhledává slova, využívá SSČ k vyhledávání významu slov	Jazykové příručky (Pravidla, SSČ, SMČ)	
spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova ČJL-9-2-01	- rozpozná znělé a neznělé souhlásky - vysvětlí spodobu znělosti (výslovnost x pravopis) - odliší párové souhlásky - označuje správně hlavní a vedlejší přízvuk - odliší větnou melodii dle druhu vět	Zvuková stránka jazyka Spisovná výslovnost Slovní přízvuk Zvuková stránka věty	
rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémeh ČJL-9-2-02	- označí části slova při slovtvorném rozboru (slovtvorný základ, předpona, přípona) - tvoří slova příbuzná - při rozboru stavby slova rozliší kořen, předponu, příponu	Stavba slova a pravopis Slovtvorný základ Slova příbuzná Stavba slova	
v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovtvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí ČJL-9-2-07	- užívá pravopisné jevy spojené s tvořením slov - správně doplňuje a ověřuje si zdvojené souhlásky - rozlišuje používání skupin bě-bje, pě, vě-vje, mě-mně, předpon s-, z-, vz- - využívá znalost, s kterými pády se pojí předložky s, z - používá vyjmenovaná slova, odvodí slova příbuzná, vysvětlí významové rozdíly - používá vzory podstatných a přídavných jmen ke zdůvodnění, využívá pravidla o shodě	Skupiny hlásek Zdvojené souhlásky Skupiny bě-bje, pě, vě-vje, mě-mně Předpony s-, z-, vz- Předložky s, z Vyjmenovaná slova Pravopis koncovek	
správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci ČJL-9-2-04	- vyjmenuje slovní druhy, rozdělí je na ohebné a neohebné - vyhledává v textu a určuje je - určuje pád, číslo, rod, vzor - odliší jména konkrétní a abstraktní, hromadná, pomnožná, látková - rozpozná jména obecná a vlastní, správně píše velká písmena - skloňuje jména osobní a místní - určuje pád, číslo, rod, vzor - rozpozná přídavné jméno tvrdé, měkké, přivlastňovací, píše je pravopisně správně a odůvodňuje pomocí vzoru, skloňuje je - odliší přídavná jména přivlastňovací od podstatného jména - vysvětlí pojem stupňování a tvoří 2. a 3. stupeň	Tvarosloví Druhy slov Podstatná jména Přídavná jména - tvrdá, měkká, přivlastňovací Stupňování	

	- odůvodní vzniklé skupiny souhlásek - určuje všechny druhy zájmen - rozpozná delší a kratší tvary osobních zájmen a používá je - správně skloňuje a píše jejich tvary - zdůvodní si pravopis při skloňování - rozlišuje a určuje druhy číslovek - správně je skloňuje a za řadovými píše tečku - zapisuje je slovy - určuje vzory, podle kterých se skloňují - uvede charakteristické znaky sloves - určuje kategorie (osoba, číslo, způsob, čas) a tvoří správně tvary	Zájmena Číslovky Slovesa	
rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí ČJL-9-2-06	- ve větě vyhledá přísudek a podmět - rozliší a nahradí přísudek slovesný, jmenný, jmenný se sponou - pozná nevyjádřený podmět - vyhledá několikanásobný podmět - vysvětlí pravidla shody přísudku s podmětem - používá pravidla o shodě s několikanásobným podmětem - určuje rozvíjející větné členy - správně užívá interpunkční znaménka - nepřímou řeč převede na přímou a naopak	Skladba Základní větné členy Shoda přísudku s podmětem Rozvíjející větné členy Základy interpunkce Opakování o přímé řeči	
Komunikační a slohová výchova			
odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru ČJL-9-1-05 uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování ČJL-9-1-09	- vymezí pojem vypravování, pracuje s ukázkami, kde vyhledává charakteristické znaky - napíše vypravování s využitím napětí, přímé řeči (zážitek, reprodukce) - odstraňuje opakování slov (slovesa) - zpracuje osnovu, vypravuje podle osnovy - samostatně napíše vypravování - text člení na odstavce - z ukázek vyvodí charakteristické znaky popisu - pracuje s texty, dbá na návaznost, výběr pojmenování, pestrost sloves - popíše hračku - orientuje se v popisu budovy, popíše svůj pokoj nebo byt a nakreslí plán - výstižně popíše osobu (hlavní rysy, přehledně uspořádá popis obličeje, odliší výrazné a méně výrazné znaky) - napíše popis osoby (kamaráda) - odliší popis děje od vypravování (pracuje s ukázkami) - popíše např. cestu do školy - seřadí jednotlivé pracovní úkony - popíše jednoduchý pokus, práci - vybírá výstižná slova a odborné názvy	Vypravování Popis - předmětu - osoby - děje - pracovního postupu	
využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát ČJL-9-1-08	- tvoří přehledné a účelné výpisky - vysvětlí, proč se výpisky pořizují - uvede, jak se mohou zaznamenat - vyhledá podstatné údaje - zpracuje výpisky podle učebnice některého školního předmětu - uvede rozdíl mezi výpisky a výtahem a kdy se výtah pořizuje - zpracuje výtah	Výpisky Výtah	

Literární výchova			
uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla ČJL-9-3-01	- průběžně zpracovává referáty o četbě, čte s porozuměním - vypravuje bajku, pohádku, baladu či báji, pověst a příběh dobrodružné literatury - recituje vybranou báseň	Reprodukce textu	
rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele ČJ-9-3-06	- charakterizuje bajku a uvede nejznámější autory	Bajky	
	- rozděluje pohádky na lidové a umělé	Pohádky	
	- vysvětlí, o čem vypravuje pohádka a jak končí		
	- vyjmenuje oblíbené pohádkové postavy a autory pohádek		
	- vysvětlí pojem balada	Balady	
	- uvede nejznámější české autory		
	- vysvětlí, proč vznikaly mýty a báje	Mýty, báje	
	- přečte příběhy biblické, starověké a antické		
	- charakterizuje pověst a porovná ji s pohádkou	Pověsti	
	- najde pravdivé jádro pověsti		
	- pracuje s ukázkami autorovy fantazie v poezii i próze	Fantazie	
	- vysvětlí pojmy báseň, lyrika, epika	Poezie	
	- objasňuje smysl jednotlivých básní		
	- čte ukázky dobrodružné literatury	Dobrodružná literatura	
	- charakterizuje hlavní a vedlejší postavy		
	- odliší román a povídku		
vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích ČJL-9-3-09	- k vyhledávání potřebných informací - navštěvuje školní informační centrum - využívá a porovnává různé zdroje	Práce s informacemi	

VZDĚLÁVACÍ OBSAH PŘEDMĚTU ČESKÝ JAZYK A LITERATURA**7. ročník**

očekávané výstupy rámcového vzdělávacího programu	očekávané výstupy školního vzdělávacího programu	učivo	průřezová témata
Jazyková výchova			
spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova ČJL-9-2-01 správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci ČJL-9-2-04 v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí ČJL-9-2-07	- rozlišuje slovní druhy, uvádí příklady - definuje slovní druh, pracuje s pojmy podstatné jméno abstraktní x konkrétní, skloňuje osobní a zeměpisná vlastní jména - určuje mluvnické kategorie, přiřazuje ke vzorům - skloňuje i komplikovanější podstatná jména (odchylné tvary označující části těl) - u podstatných jmen rodu mužského rozliší životnost a neživotnost - zdokonaluje se v pravopisu koncovek podstatných jmen - rozliší přídavné jméno tvrdé, měkké a přívlastňovací - aplikuje pravidla pravopisu přídavných jmen v praxi - tvoří jmenné tvary přídavných jmen - stupňuje přídavná jména - pozná druhy zájmen, správně je zařazuje - skloňuje i problematická zájmena (já, jenž) - pozná číslovku v textu, orientuje se v druzích číslovek - upevňuje si znalosti ve skloňování číslovek a zvládá jejich pravopis - časuje slovesa, určuje mluvnické kategorie (osoba, číslo, způsob, čas) - rozpozná rod činný a trpný, vytvoří rod trpný v opisném i zvrtném tvaru - orientuje se v obtížnějších slovesných tvarech - zvládá pravopis sloves v přičestí minulém (shoda podmětu s přísudkem) a v přítomném čase - rozlišuje příslovce místa, času, způsobu, míry, příčiny - vytváří příslovce od přídavných jmen, stupňuje je - vysvětlí rozdíl mezi příslovečnou spřežkou a předložkou s podstatným jménem - ovládá pravopis spřežek	<u>Tvarosloví</u> Podstatná jména Přídavná jména Zájmena Číslovky Slovesa Příslovce	
v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí ČJL-9-2-07	- procvičuje pravopis (vyjmenovaná slova, koncovky podstatných a přídavných jmen, shoda podmětu s přísudkem) - prohlubuje si znalosti pravidel psaní velkých písmen u jmen vlastních, v několikaslovném názvu	<u>Pravopis</u> Psaní malých a velkých písmen	
samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami ČJL-9-2-03 rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití ČJL-9-2-08	- definuje, co je slovo, chápe rozdíl mezi významem věcným a mluvnickým - najde v textu sousloví - vysvětlí význam některých rčení - rozumí pojům metafora a metonymie - vysvětlí pojmy synonyma, antonyma a homonyma, chápe rozdíly, uvádí příklady - vyhledává odborné názvy v textu, vysvětluje je, uvádí příklady	<u>Význam slov</u> Slovo, věcný význam slova, sousloví, rčení Slova jednoznačná, mnohoznačná Synonyma, antonyma, homonyma Odborné názvy	

rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémeh ČJL-9-2-02	- definuje slovní zásobu jazyka - užívá různé způsoby obohacování slovní zásoby, vysvětluje pojmy odvozování, skládání, zkracování, přejímání z cizích jazyků - uvádí příklady k jednotlivým způsobům	Slovní zásoba, tvoření slov Způsoby obohacování slovní zásoby	
využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace ČJL-9-2-05 rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí ČJL-9-2-06	- porovnává a vyvozuje rozdíly – rozliší větu dvojčlennou s nevyjádřeným podmětem od věty jednočlenné - uvádí příklady k pojmu větný ekvivalent, tvoří větné ekvivalenty pomocí různých slovních druhů - rozliší věty oznamovací, rozkazovací, tázací, práci - pozná rozdíl mezi otázkou zjišťovací a doplňovací - vypracuje rozbor věty jednoduché - určí všechny větné členy, ptá se na ně, ví, co rozvíjejí, jakou mají funkci ve větě - podle jednodušších grafů sestavuje větu - rozlišuje typy přísudku a podmětu - pozná přívlastek shodný a neshodný - určí druhy příslovečného určení - pozná doplněk - vypracuje graf jednodušších souvětí - na základě znalostí o větných členech určuje věty vedlejší	Skladba Věta jednočlenná a dvojčlenná Větný ekvivalent Druhy vět podle funkce Větné členy Vedlejší věty	
Komunikační a slohová výchova			
rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru ČJL-9-1-02	- rozčlení text na odstavce, pracuje s osnovou - sleduje, jak jsou v textu uspořádány dějové prvky - při vytváření vypravování dbá, aby obsahovalo úvod, zápletku, vyvrcholení a rozuzlení - používá prostředky k oživení textu a přímou řeč - uplatňuje dějová slovesa - rozliší slova neutrální, kladně a záporně citově zabarvená - nespisovné výrazy nahradí spisovnými	Vypravování	
uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování ČJL-9-1-09 využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů ČJL-9-1-10	- kontroluje si postup při popisu, - rozlišuje, co je v popisu objektivní a subjektivní - nahrazuje nevhodné výrazy výstižnějšími - vysvětlí pojem líčení, obohacuje si slovní zásobu - pracuje s výrazy vyjadřujícími vzhled místa a vztah k němu - při popisu pracovního postupu dodržuje sled činností - snaží se o jednoznačnost, srozumitelnost a výstižnost - omezuje opakování často používaných sloves (být, mít) - odlišuje charakteristiku vnější a vnitřní, přímou a nepřímou - používá přirovnání, rčení a přísloví - charakterizuje svého kamaráda, člena rodiny	Popis - líčení - popis předmětu a pracovního postupu	
		Charakteristika	

využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát ČJL-9-1-08	- objasní funkci životopisu, vysvětlí co do životopisu patří - shromáždí potřebné údaje a vytvoří svůj vlastní životopis jako souvislý a strukturovaný text - rozliší od sebe výtah a výpisky - vypracuje srozumitelný výtah (pracuje s textem – zkracuje a spojuje věty)	Životopis Výtah	
odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji ČJL-9-1-01	- pracuje s textem, odliší fakta od názorů, porovná je s dalšími informačními zdroji	Práce s informacemi	MEV – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
Literární výchova			
uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla ČJL-9-3-01 formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo ČJL-9-3-03	- vysvětlí podstatu bajky, najde ponaučení - vyjmenuje charakteristické znaky a seznámí se s pověstmi, které se váží k místu bydliště - rozlišuje poezii a prózu - určuje lyriku a epiku - objasní pojmy – verš, sloka, rým - recituje, pracuje s hlasem (tempo, melodie, pomlky)	Bajka Pověsti, báje a pohádky Poezie	
rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty ČJL-9-3-05 rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele ČJL-9-3-06	- recituje z paměti naučenou báseň - rozlišuje lyriku milostnou, přírodní, vlasteneckou - vyjadřuje náladu textu slovy, kresbou, pohybem, hudbou apod. - seznamuje se s epikou veršovanou a psanou prózou - sleduje děj, čas, prostředí - vyvozuje typické znaky povídky - hledá rozdíly mezi povídkou dobrodružnou, historickou, ze současnosti, detektivní - uvede knihy s touto tematikou na základě vlastní četby - čte plynule s porozuměním - reprodukuje text - formuluje vlastní názor na četbu - připravuje si referáty o knihách, které přečetl	Lyrika Epika Povídka Humoristická literatura	

VZDĚLÁVACÍ OBSAH PŘEDMĚTU ČESKÝ JAZYK A LITERATURA**8. ročník**

očekávané výstupy rámcového vzdělávacího programu	očekávané výstupy školního vzdělávacího programu	učivo	průřezová témata
<u>Jazyková výchova</u>			
rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití ČJL-9-2-08	- rozlišuje spisovné a nespisovné útvary - rozpozná a zařazuje jednotlivé slovanské jazyky do skupin - čte ukázky a pokouší se je přeložit	<u>Obecné poučení o jazyce</u> Útvary českého jazyka Slovanské jazyky	
rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémeh ČJL-9-2-02	- vysvětlí, jak se obohacuje slovní zásoba, zná způsoby tvoření slov - vyhledává ve slovníku významy slov - vyhledává v textu slova cizího původu, vysvětluje jejich význam samostatně nebo s pomocí slovníku - ve SSČ zjišťuje, ze kterých jazyků se do češtiny slova dostala - nahrazuje slova přejatá českými synonymy - vysvětlí, co jsou slova mezinárodní - u přejatých slov rozpozná, jak se liší ve výslovnosti	<u>Nauka o tvoření slov</u> Tvoření slov Slova přejatá, jejich výslovnost a pravopis	
správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci ČJL-9-2-04	- v textu vyhledává obecná jména přejatá a vyvodí, jak se skloňují - skloňuje podstatné jméno idea a podobná slova	<u>Tvarosloví</u> Skloňování obecných jmen přejatých	
	- opakuje ohebné slovní druhy - seznámí se s neohebnými slovními druhy	Slovní druhy	
	- rozlišuje slovesa dokonavá a nedokonavá, vytváří vidové dvojice	Slovesný vid	
	- tvoří správné tvary sloves, rozlišuje tvary spisovné a hovorové - vyjmenuje nepravidelná slovesa	Slovesa	
rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí ČJL-9-02-06	- odliší větu jednoduchou a souvětí, osvojuje si pravidla interpunkce ve větě jednoduché a souvětí - rozlišuje přísudek slovesný, jmenný se sponou a jmenný beze spony, vyjádřený citoslovci - pozná podmět nevyjádřený, vyjádřený (různými slovními druhy), všeobecný	<u>Skladba</u> Věta jednoduchá a souvětí Základní větné členy	
	- provádí rozbor věty, určuje větné členy a graficky je znázorní - odliší větný člen holý, rozvitý a několikanásobný - vyjmenuje významové poměry mezi několikanásobnými větnými členy a uvede nejčastější spojovací výrazy, vyhledává je v textu a určuje - doplňuje interpunkci	Rozvíjející větné členy Významový poměr mezi několikanásobnými větnými členy	
	- vyhledá ve větě přístavek - přístavky odděluje správně interpunkcí	Přístavek	
	- rozpozná souvětí souřadné a podřadné a graficky zaznamená - rozlišuje větu hlavní a vedlejší - vyjmenuje druhy vedlejších vět, vysvětlí, jak se pozná - vyjmenuje významové poměry mezi větami hlavními a nejčastější spojovací výrazy	Souvětí Významový poměr mezi souřadně spojenými větami	

	- procvičuje interpunkci v souvětí, doplňuje, odůvodňuje - rozebírá složitá souvětí	Interpunkce v souvětí	
Komunikační a slohová výchova			
rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru ČJL-9-1-02 využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát ČJL-9-1-08 uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování ČJL-9-1-09	- vyhledává charakteristiku v literárním textu - odliší charakteristiku vnější a vnitřní, přímou a nepřímou - vypracuje charakteristiku postavy - pracuje s texty, zpracovává výtah - vysvětlí, jak psát výpisky a výtah - využívá citát - v textu vyhledává odborné názvy (termíny), umí je rozdělit na jednoslovné a sousloví a podle původu (domácí, cizí) - samostatně zpracuje výklad s využitím literatury, časopisů nebo internetu - vyjmenuje znaky typické pro úvahu - vytváří otázky k danému problému - upraví nevhodná vyjádření, nahradí výrazy, odstraní opakování sloves - zpracuje úvahu, uplatní vlastní zkušenosti, názory a postoje - napíše žádost - vyplní přihlášku - napíše objednávku - vytvoří pozvánku - vyjmenuje styly podle funkce a uvede příklady - charakterizuje projev mluvený a psaný	Charakteristika literárních postav Výtah Výklad Úvaha Důležité písemnosti Shrnutí o slohu	
Literární výchova			
uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla ČJL-9-3-01	- seznamuje se s nejstaršími literárními památkami - čte ukázky z náboženské literatury, vysvětluje obrazná pojmenování, vyhledává ponaučení - vyjadřuje stěžejní myšlenky textu - popíše znaky lidové tvorby (typické náměty, kompoziční postupy) - chápe pojem rytířská kultura - získá informace o životě a díle J. A. Komenského, diskutuje o jeho myšlenkách a hodnotí odkaz	Nestárnoucí literatura Bible Lidová tvorba Středověká literatura J. A. Komenský	
rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty ČJL-9-3-05	- pracuje s texty významných autorů 19. století, charakterizuje dobu, ve které texty vznikaly - hledá souvislosti s dnešní dobou - všímá si jazykové stránky textů - zabývá se tematikou	Literatura 19. století	
formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo ČJL-9-3-03	- hodnotí text (z vlastního pohledu i dle zadaných kritérií) - hledá klíčová slova - zpracovává osnovu - diskutuje a obhajuje své názory - zná znaky humoristické literatury - charakterizuje postavy - vyhledává humorné okamžiky v textu - zamýšlí se nad tím, jak autor dosahuje komického účinku	Pocity v literatuře Humoristická literatura	

	- vysvětlí význam přísloví - rozezná přísloví a aforismus - vyhledává v textu rčení - pracuje se zvukomalbou (zhodnotí, zda text působí harmonicky a melodicky, jaký v něm vyvolává pocit) - porovnává překlad básně různých překladatelů	Hry s českým jazykem	
	- seznamuje se s nejznámějšími autory tohoto žaru - interpretuje texty, hodnotí je	Science – fiction	
	- připravuje referáty o knize - vede si záznamy o četbě, sleduje literární novinky	Práce s textem	

VZDĚLÁVACÍ OBSAH PŘEDMĚTU ČESKÝ JAZYK A LITERATURA**9. ročník**

očekávané výstupy rámcového vzdělávacího programu	očekávané výstupy školního vzdělávacího programu	učivo	průřezová témata
Jazyková výchova			
rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití ČJL-9-2-08	- rozdělí slovanské jazyky na jižní, západní a východní a uvede, které užívají azbuku a latinku - vyhledá shodné a odlišné prvky - vyjmenuje další skupiny jazyků (románské, germánské, ugrofinské) - popíše historický vývoj ČJ a na ukázkách literárních a písemných památek vysvětlí a vyhledá důkazy - vysvětlí pojmy historismy, archaismy, neologismy a uvede příklady	Obecné poučení o jazyce Slovanské jazyky Vývoj ČJ	
spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova ČJL-9-2-01	- rozpozná souhlásky znělé a neznělé - vysvětlí spodobu znělosti, vyznačí přízvuk, znázorní větnou melodii - uvádí znaky, kterými se liší výslovnost a pravopis slov cizího původu od slov domácích	Zvuková stránka jazyka Hláskosloví	
rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémeh ČJL-9-2-02	- provádí slovo- a slovoslovný rozbor a rozbor stavby slova - vytváří slova příbuzná - charakterizuje způsoby tvoření slov - používá slova nadřazená, podřazená, slova souřadná - rozpozná slova jednoznačná a mnohoznačná - tvoří synonyma, antonyma, homonyma, vyhledává je v textu - uvádí příklady na metaforu, metonymii - vyhledává odborné názvy a rozděluje je (domácí, cizí, jednoslovné, víceslovné)	Tvoření slov Stavba slova Slova příbuzná Význam slova Slova nadřazená, podřazená, souřadná, jednoznačná, mnohoznačná Odborné názvy	
správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci ČJL-9-2-04	- určuje slovní druhy - určuje pád, číslo, rod, vzor podstatných a přídavných jmen a dále je dělí - správně skloňuje typy přejatých jmen a cizích vlastních jmen, ověřuje je v Pravidlech - určuje slovesnou třídu a vzor, slovesné kategorie - odlišuje rod činný a trpný, převádí je na opak - určuje slovesný vid a tvoří vidové dvojice	Tvarosloví Podstatná jména – konkrétní, abstraktní, hromadná, pomnožná, látková Jména přejatá Cizí vlastní jména Přídavná jména – tvrdá, měkká, přivlastňovací Zájmena – druhy Číslovky – druhy Slovesa a jejich tvary	
v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovo- a slovoslovný, morfológický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí ČJL-9-2-07	- píše koncovky dle shody a v přítomném čase - vyhledá v textu přechodníky - rozlišuje přechodník přítomný a minulý - ovládá pravopis velkých písmen	Pravopis koncovek Přechodníky Psaní velkých písmen	

rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí ČJL-9-2-06 v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovosledný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí ČJL-9-2-07	- charakterizuje větu jednoduchou, vyhledá větné členy základní a rozvíjející - vyjmenuje slovesa sponová, řádková, modální - rozlišuje druhy přísudku (slovesný, jmenný, jmenný se sponou) - graficky zobrazí stavbu věty - rozpozná větné členy holé, rozvíjeté, několikanásobné - vyhledá ve větě přístavek, správně užívá interpunkci - rozpozná samostatný větný člen, elipsu - určuje počet vět v souvětí, odliší souvětí souřadné a podřadné - doplňuje interpunkci - určuje druhy vedlejších vět - nahrazuje větný člen větou a naopak - graficky znázorňuje složitá souvětí - stanovuje významový poměr mezi souřadně spojenými větami - vyhledá vsuvku v textu, tvoří věty se vsuvkami, správně užívá interpunkci - opravuje pořádek slov ve větě	Skladba Věta jednoduchá Větné členy Souvětí (podřadné, souřadné) Vsuvka Hlavní zásady českého slovosledu	
Komunikační a slohová výchova			
dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci ČJL-9-1-04	- odlišuje projev mluvený a psaný - užívá vhodné jazykové prostředky	Mluvené a psané texty	
odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru ČJL-9-1-05	- odlišuje projev spisovný a nespisovný	Spisovný a nespisovný projev	
v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči ČJL-9-1-06 využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů ČJL-9-1-10	- ústně vypravuje příběh, v písemném vypravování dbá na návaznost, soudržnost, přímou řeč, dějové napětí	Vypravování	
rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru ČJL-9-1-02	- vymezuje charakteristické znaky - připraví si krátký proslov, dbá na výslovnost, hlasitost, přízvuk, tempo, melodii	Proslov	
využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát ČJL-9-1-08	- zpracuje výtah z článku, učebnice - vyplňuje tiskopisy a dotazníkový životopis - píše svůj životopis - zpracuje úvahu na zadané téma	Výtah Tiskopisy Životopis Úvaha	

zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu ČJL-9-1-07	- vede diskusi ve třídě - reaguje na otázky a argumenty, obhajuje vlastní názor, respektuje ostatní názory	Diskuse	
rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj ČJL-9-1-03	- rozlišuje a vyhledává publicistické útvary	Publicistické útvary	MEV – stavba mediálních sdělení
Literární výchova			
rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovnává je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele ČJL-9-3-06 rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora ČJL-9-3-02 porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování ČJL-9-3-08	- odliší román a povídku, pojmenuje rozdíly - orientuje se v textu - vyhledává klíčová slova - charakterizuje hlavní a vedlejší postavy - sleduje děj, čas, prostředí - seznámí se s okolnostmi vzniku literárních děl - uvádí jména současných autorů - interpretuje texty současných autorů - porovnává literární dílo a film, který byl natočen podle literární předlohy	Próza – povídková a románová tvorba Tvorba významných českých autorů Tvorba současných autorů	
formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo ČJL-9-3-03	- seznamuje se s divadelními profesemi - hodnotí význam divadla v lidském životě - sděluje zážitky z divadelních představení, která zhlédl - rozebírá ukázky, dramatizuje je	České divadlo 20. století	
uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře ČJL-9-3-07	- pracuje s literárními pojmy - vysvětlí rozdíl mezi lyrikou a epikou - rozebírá básně, vyjadřuje pocity, které v něm text vyvolává - vyhledává rým - recituje vybrané básně	Poezie	
rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty ČJL-9-3-05	- pracuje s texty písní, vyhledává v nich básnické prostředky - interpretuje texty a své pojetí porovnává s originálem	Písňová tvorba	
	- pojmenuje znaky „fantasy“ literatury - hledá fantaskní prvky v textu - používá představivost při četbě i poslechu	Vize a fantazie	
tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie ČJL-9-3-04	- vyjadřuje názor na ukázky - diskutuje, vysvětluje své názory	Lidské osudy v literatuře	
formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo ČJL-9-3-03	- připravuje referáty o přečtených knihách - vede si záznamy o četbě	Práce s textem	

Poznámka: Větný jazykový rozbor je prováděn v každém ročníku 3. období v průběhu celého školního roku.

ANGLICKÝ JAZYK (AJ)**Charakteristika předmětu Anglický jazyk**

Vyučovací předmět Anglický jazyk je realizován v časové dotaci:

Počet vyučovacích hodin za týden									Celkem
1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník	
0	0+2	3	3	3	3+1	3+1	3+1	3+1	21+6

1. období (1. – 3. ročník)

Má velký význam při formování cizojazyčných dovedností. Hlavním cílem je dosažení prvotní motivace dětí s důrazem na vytvoření správných počátečních návyků, zejména získání zájmu o cizí jazyk, ztrátu respektu před komunikací v neznámých podmínkách či osvojení zvukové stránky jazyka.

K naplnění tohoto cíle je důležité zapojit různé smysly a typy inteligencí a využívat účelné učební a komunikační strategie jako využití hry (kreslení, poslech pohádek, písničky, říkanky, hádanky), pohybových činností (reakce pohybem, mimika, kreslení, modelování, vystřihování), dříve získaných zkušeností (z MŠ, dovolené, od příbuzných, mezinárodní výrazy, nakupování) či audio-orální metody.

Podstatná je schopnost využití věkových zvláštností dítěte, jimiž jsou vysoká schopnost napodobování a odezírání (výslovnost, reakce na podněty), mechanická paměť (osvojení frází a pokynů pomocí rytmizace – říkanky, písničky, hry), hravost (využití hry jako prostředku aktivity dítěte – motivace, pozornost, spolupráce), časově omezená schopnost soustředění (střídání forem práce), méně zvládnutá technika čtení (obtížné zvládnutí nových skupin hlásek – nahrávky rodilých mluvčích, audio-orální kurz) či malá znalost české mluvnice (nelze formulovat gramatická pravidla a poučky).

V 1. ročníku má výuka cizího jazyka propedeutický charakter, je začleněna do komplexu ostatních předmětů a vedena třídním učitelem či jiným způsobilým učitelem. Jazyková příprava se pohybuje v rozsahu 30–60 minut týdně, ve všech předmětech dochází k nácviu základních pokynů a v jednotlivých předmětech žáci nenásilnou, zábavnou formou pronikají do tajů cizího jazyka – Matematika (číslovky), Objevujeme svět (realie, zvířata), Výtvarná výchova (barvy), Hudební výchova (písničky, říkanky), Tělesná výchova (pohybové hry a soutěže).

Ve 2. ročníku je zahájena výuka samostatného předmětu vedeného odborně způsobilým učitelem cizího jazyka v časové dotaci 2 vyučovacích hodin týdně. Místem realizace je kmenová učebna žáků. Úvodní audio-orální metoda je založena na prvotním poslechu (pasivní žák), od kterého každý žák svým tempem postupně směřuje k ústnímu vyjádření (aktivní žák). Od 3. ročníku se časová dotace zvyšuje na 3 hodiny týdně. Také v tomto roce výuka probíhá v kmenové učebně.

2. období (4. – 5. ročník)

Výuka v rozsahu 3 vyučovacích hodin týdně se uskutečňuje různorodými metodami a formami práce odpovídajícími danému věku žáka. Při práci s výukovými programy je využívána odborná učebna informatiky.

3. období (6. – 9. ročník)

V tomto období dochází k upevnění již získaných řečových dovedností a jejich rozvoji, jenž vede k dosažení úrovně A2 Společného evropského referenčního rámce pro jazyky. Běžná tříhodinová dotace je od 6. ročníku posílena o 1 disponibilní hodinu.

Vzdělávací obsah má komplexní charakter a vede k rozvoji následujících jazykových dovedností: hovor (mluvení), poslech s porozuměním, psaní a čtení s porozuměním.

Vzdělávání je založeno na principu seznamování s běžnými životními situacemi a postupným zdokonalování všech základních jazykových dovedností (čtení, psaní, hovor, poslech) prostřednictvím slovní zásoby, pravidel výslovnosti, gramatiky a konverzace.

Jednotlivá témata se totiž v průběhu všech tří období opakují při narůstající obtížnosti. Žáci vytvářejí u jednotlivých tematických okruhů samostatné či skupinové projekty.

Používané učebnice slouží k časovému rozvržení jednotlivých témat a jsou doplňkem k dosažení cílových kompetencí. Dalšími učebními pomůckami jsou zejména pracovní listy, gramatické tabulky,

jazykovědné hry, výukové programy, slovníky, encyklopedie a časopisy. Při výuce je využívána výpočetní a audiovizuální technika.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení:

- podporujeme využívání anglického jazyka jako nástroje celoživotního vzdělávání
- klademe důraz na používání vhodných strategií pro efektivní zvládnutí základů jazyka
- vedeme k získávání a zpracování informací
- motivujeme k hodnocení výsledků vlastního učení

Kompetence k řešení problémů:

- nabízíme četbu přiměřených textů a umožňujeme jejich porozumění
- vedeme k vyhledávání informací pro řešení problémů
- vedeme žáky k samostatnému rozhodování

Kompetence komunikativní:

- vedeme ke kultivovanému ústnímu i písemnému projevu
- motivujeme k využívání jazyka pro dorozumívání ve sjednocujícím se světě a jako důležitého činitele integrace
- klademe důraz na samostatné vyjadřování vlastních myšlenek a názorů týkajících se běžných životních situací
- vedeme k porozumění mluvenému slovu i textům na základní úrovni a reakci na ně
- snažíme se o účinné využívání informačních a komunikačních technologií

Kompetence sociální a personální:

- podporujeme sebedůvěru při užití cizího jazyka na veřejnosti
- vedeme k práci ve skupině a vzájemné pomoci
- klademe důraz na diskuzi na dané i volné téma

Kompetence občanské:

- dbáme na plnění stanovených povinností a zadaných úkolů
- podporujeme obhajobu vlastních práv
- nabízíme poznání současného multikulturního světa prostřednictvím znalosti reálií dané jazykové oblasti

Kompetence pracovní:

- vedeme k pochopení anglického jazyka jako prostředku budoucího uplatnění
- podporujeme efektivní využívání učebnic, slovníků a dalších pomůcek

Kompetence digitální:

- podporujeme ovládání interaktivní učebnice
- poskytujeme prostor pro využívání digitálních technologií

Vztah k dalším oblastem a oborům

Český jazyk

- anglický jazyk je s ním spojen ve své jazykovědné složce, navazuje na znalosti české skladby, tvarosloví a zvukové stránky jazyka

Člověk a společnost:

- seznámení se zahraničními autory, kteří píší beletrii

Člověk a jeho svět:

- rozlišování slovní zásoby o nové pojmy, nácvik komunikace

- vyhledávání informací – práce s textem

Informatika:

- využívání ICT, výukové programy

Umění a kultura:

- zážitky z četby, divadla, folklorních vystoupení, výstav, vnímání a chápání hudebních textů

VZDĚLÁVACÍ OBSAH PŘEDMĚTU ANGLICKÝ JAZYK**2. ročník**

očekávané výstupy rámcového vzdělávacího programu	očekávané výstupy školního vzdělávacího programu	učivo	průřezová témata
Řečové dovednosti rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně CJ-3-1-01 zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal CJ-3-1-02 rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu CJ-3-1-03 rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu CJ-3-1-04 přihradí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení CJ-3-1-05 píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy CJ-3-1-06	Řečové dovednosti - reaguje na pokyny a otázky učitele, které jsou vyslovovány pomalu a srozumitelně - rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného i mluveného textu s obrazovou oporou - opakuje slova a slovní spojení - přiřadí mluvenou i psanou podobu slov - píše slova, slovní spojení, krátké věty	Zvuková a grafická podoba jazyka - základní výslovnostní návyky - vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov Slovní zásoba - základní slovní zásoba Tematické okruhy - rodina - škola - jídlo - oblékání - lidské tělo - dopravní prostředky Mluvnice - základní gramatické struktury a typy vět, které jsou součástí pamětně osvojeného materiálu	

VZDĚLÁVACÍ OBSAH PŘEDMĚTU ANGLICKÝ JAZYK**3. ročník**

očekávané výstupy rámcového vzdělávacího programu	očekávané výstupy školního vzdělávacího programu	učivo	průřezová témata
Řečové dovednosti rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně CJ-3-1-01 zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal CJ-3-1-02 rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu CJ-3-1-03 rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu CJ-3-1-04 přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení CJ-3-1-05 píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy CJ-3-1-06	Řečové dovednosti - reaguje na pokyny a otázky učitele, které jsou vyslovovány pomalu a srozumitelně - rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného i mluveného textu s obrazovou oporou - opakuje slova a slovní spojení - přiřadí mluvenou i psanou podobu slov - píše slova, slovní spojení, krátké věty	Zvuková a grafická podoba jazyka - základní výslovnostní návyky - vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov Slovní zásoba - základní slovní zásoba Tematické okruhy - domov - škola - jídlo - oblékání - lidské tělo - dopravní prostředky - nákupy Mluvnice - základní gramatické struktury a typy vět, které jsou součástí pamětně osvojeného materiálu	

VZDĚLÁVACÍ OBSAH PŘEDMĚTU ANGLICKÝ JAZYK**4. ročník**

očekávané výstupy rámcového vzdělávacího programu	očekávané výstupy školního vzdělávacího programu	učivo	průřezová témata
Poslech s porozuměním: rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností CJ-5-1-01 rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně, a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu CJ-5-1-02 rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu CJ-5-1-03 Mluvení: zapojí se do jednoduchých rozhovorů CJ-5-2-01 sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat CJ-5-2-02 odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá CJ-5-2-03 Čtení s porozuměním: vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům CJ-5-3-01 rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu CJ-5-3-02 Psaní: napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života CJ-5-4-01 vyplní osobní údaje do formuláře CJ-5-4-02	Poslech s porozuměním: - reaguje na pokyny a otázky učitele, které jsou vyslovovány pomalu a srozumitelně - rozumí obsahu slov a jednoduchých vět týkajících se osvojovaných témat, pokud má k dispozici vizuální oporu - porozumí jednoduchému slyšenému textu Mluvení: - účastní se jednoduchého rozhovoru - jednoduše sděluje základní informace o osvojovaných tématech - reaguje na otázky, které se týkají osvojovaných témat Čtení s porozuměním: - vyhledá informace v jednoduchých textech - rozumí krátkým a jednoduchým písemným sdělením má-li k dispozici vizuální oporu Psaní: - napíše jednoduchý text na dané téma - vyplní formulář	Zvuková a grafická podoba jazyka - fonetické znaky (pasivně) - základní výslovnostní návyky - vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov Slovní zásoba - základní slovní zásoba v komunikačních situacích - práce se slovníkem Tematické okruhy - povolání - jídlo - dopravní prostředky - svátky - kalendářní rok - zvířata - příroda - počasí Mluvnice - formulace otázky a odpovědi - osobní a přivlastňovací zájmena - předložky místa	

VZDĚLÁVACÍ OBSAH PŘEDMĚTU ANGLICKÝ JAZYK**5. ročník**

očekávané výstupy rámcového vzdělávacího programu	očekávané výstupy školního vzdělávacího programu	učivo	průřezová témata
Poslech s porozuměním: rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností CJ-5-1-01 rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně, a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu CJ-5-1-02 rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu CJ-5-1-03 Mluvení: zapojí se do jednoduchých rozhovorů CJ-5-2-01 sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat CJ-5-2-02 odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá CJ-5-2-03 Čtení s porozuměním: vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům CJ-5-3-01 rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu CJ-5-3-02 Psaní: napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života CJ-5-4-01 vyplní osobní údaje do formuláře CJ-5-4-02	Poslech s porozuměním: - reaguje na pokyny a otázky učitele, které jsou vyslovovány pomalu a srozumitelně - rozumí obsahu slov a jednoduchých vět týkajících se osvojovaných témat, pokud má k dispozici vizuální oporu - porozumí jednoduchému slyšenému textu Mluvení: - účastní se jednoduchého rozhovoru - jednoduše sděluje základní informace o osvojovaných tématech - reaguje na otázky, které se týkají osvojovaných témat Čtení s porozuměním: - vyhledá informace v jednoduchých textech - rozumí krátkým a jednoduchým písemným sdělením má-li k dispozici vizuální oporu Psaní: - napíše jednoduchý text na dané téma - vyplní formulář	Zvuková a grafická podoba jazyka - fonetické znaky (pasivně) - základní výslovnostní návyky - vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov Slovní zásoba - základní slovní zásoba v komunikačních situacích - práce se slovníkem Tematické okruhy - rodina a domov - škola - volný čas - lidské tělo - oblékání, nákupy - bydliště - kalendářní rok Mluvnice - základní slovesné vazby - osobní a přivlastňovací zájmena - přítomný čas - členy a množné číslo podstatných jmen	

VZDĚLÁVACÍ OBSAH PŘEDMĚTU ANGLICKÝ JAZYK**6. ročník**

očekávané výstupy rámcového vzdělávacího programu	očekávané výstupy školního vzdělávacího programu	učivo	průřezová témata
Poslech s porozuměním rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně CJ-9-1-01 rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat CJ-9-1-02 Mluvení zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích CJ-9-2-01 mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech CJ-9-2-02 vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života CJ-9-2-03 Čtení s porozuměním vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech CJ-9-3-01 rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace CJ-9-3-02 Psaní vyplní základní údaje o sobě ve formuláři CJ-9-4-01 napiše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat CJ-9-4-02 reaguje na jednoduché písemné sdělení CJ-9-4-03	Poslech s porozuměním: - reaguje na informace v jednoduchých poslechových textech, které jsou vyslovovány pomalu a srozumitelně - vyjádří vlastními slovy obsah jednoduché promluvy či konverzace Mluvení: - zeptá se na základní informace a reaguje v běžných jazykových situacích - vyjádří se k osvojovaným tématům - vypráví jednoduchý příběh - popíše osoby a místa ze svého života Čtení s porozuměním: - vyhledá informace v jednoduchých textech - rozumí krátkým a jednoduchým písemným sdělením Psaní: - vyplní formulář - napíše jednoduchý text na dané téma - stručně odpoví na jednoduché písemné sdělení	Zvuková a grafická podoba jazyka - výslovnost - fonologické prvky - slovní a větný přízvuk - intonace - pravopis Slovní zásoba - práce se slovníkem Tematické okruhy - škola - volný čas - sport - stravovací návyky - péče o zdraví - příroda a město - realie anglicky mluvících zemí Mluvnice - základní slovesné vazby - přítomný čas - počitatelnost - podstatných jmen - stupňování přídavných jmen - minulý čas	

VZDĚLÁVACÍ OBSAH PŘEDMĚTU ANGLICKÝ JAZYK**7. ročník**

očekávané výstupy rámcového vzdělávacího programu	očekávané výstupy školního vzdělávacího programu	učivo	průřezová témata
Poslech s porozuměním: rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně CJ-9-1-01 rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat CJ-9-1-02	Poslech s porozuměním: - reaguje na informace v jednoduchých poslechových textech, které jsou vyslovovány pomalu a srozumitelně - vyjádří vlastními slovy obsah jednoduché promluvy či konverzace	Zvuková a grafická podoba jazyka - výslovnost - fonologické prvky - slovní a větný přízvuk - intonace - pravopis Slovní zásoba - práce se slovníkem Tematické okruhy - volný čas - stravovací návyky - sport - kultura - cestování - realie anglicky mluvících zemí Mluvnice - základní slovesné vazby - modální slovesa - minulý čas - budoucí čas	
Mluvení: zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích CJ-9-2-01 mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech CJ-9-2-02 vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života CJ-9-2-03	Mluvení: - zeptá se na základní informace a reaguje v běžných jazykových situacích - vyjádří se k osvojovaným tématům - vypráví jednoduchý příběh - popíše osoby a místa ze svého života		
Čtení s porozuměním: vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech CJ-9-3-01 rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace CJ-9-3-02	Čtení s porozuměním: - vyhledá informace v jednoduchých textech - rozumí krátkým a jednoduchým písemným sdělením		
Psaní: vyplní základní údaje o sobě ve formuláři CJ-9-4-01 napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat CJ-9-4-02 reaguje na jednoduché písemné sdělení CJ-9-4-03	Psaní: - vyplní formulář - napíše jednoduchý text na dané téma - stručně odpoví na jednoduché písemné sdělení		

VZDĚLÁVACÍ OBSAH PŘEDMĚTU ANGLICKÝ JAZYK**8. ročník**

očekávané výstupy rámcového vzdělávacího programu	očekávané výstupy školního vzdělávacího programu	učivo	průřezová témata
Poslech s porozuměním: rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně CJ-9-1-01 rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat CJ-9-1-02 Mluvení: zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích CJ-9-2-01 mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech CJ-9-2-02 vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života CJ-9-2-03 Čtení s porozuměním: vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech CJ-9-3-01 rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace CJ-9-3-02 Psaní: vyplní základní údaje o sobě ve formuláři CJ-9-4-01 napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat CJ-9-4-02 reaguje na jednoduché písemné sdělení CJ-9-4-03	Poslech s porozuměním: - reaguje na informace v jednoduchých poslechových textech, které jsou vyslovovány pomalu a srozumitelně - vyjádří vlastními slovy obsah jednoduché promluvy či konverzace Mluvení: - zeptá se na základní informace a reaguje v běžných jazykových situacích - vyjádří se k osvojovaným tématům - vypráví jednoduchý příběh - popíše osoby a místa ze svého života Čtení s porozuměním: - vyhledá informace v jednoduchých textech - rozumí krátkým a jednoduchým písemným sdělením Psaní: - vyplní formulář - napíše jednoduchý text na dané téma - stručně odpoví na jednoduché písemné sdělení	Zvuková a grafická podoba jazyka - výslovnost - fonologické prvky - slovní a větný přízvuk - intonace - pravopis Slovní zásoba - práce se slovníkem Tematické okruhy - počasí - příroda a město - pocity a nálady - volba povolání - péče o zdraví - realie anglicky mluvících zemí Mluvnice - budoucí čas - podmínkové věty - trpný rod - předpřítomný čas - slovesné vazby s modálními slovesy - opisné tvary	

VZDĚLÁVACÍ OBSAH PŘEDMĚTU ANGLICKÝ JAZYK**9. ročník**

očekávané výstupy rámcového vzdělávacího programu	očekávané výstupy školního vzdělávacího programu	učivo	průřezová témata
Poslech s porozuměním: rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně CJ-9-1-01 rozumí obsahu jednoduché a zřetelné vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat CJ-9-1-02 Mluvení: zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích CJ-9-2-01 mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech CJ-9-2-02 vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života CJ-9-2-03 Čtení s porozuměním: vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech CJ-9-3-01 rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace CJ-9-3-02 Psaní: vyplní základní údaje o sobě ve formuláři CJ-9-4-01 napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat CJ-9-4-02 reaguje na jednoduché písemné sdělení CZ-9-4-03	Poslech s porozuměním: - reaguje na informace v jednoduchých poslechových textech, které jsou vyslovovány pomalu a srozumitelně - vyjádří vlastními slovy obsah jednoduché promluvy či konverzace Mluvení: - zeptá se na základní informace a reaguje v běžných jazykových situacích - vyjádří se k osvojovaným tématům - vypráví jednoduchý příběh - popíše osoby a místa ze svého života Čtení s porozuměním: - vyhledá informace v jednoduchých textech - rozumí krátkým a jednoduchým písemným sdělením Psaní: - vyplní formulář - napíše jednoduchý text na dané téma - stručně odpoví na jednoduché písemné sdělení	Zvuková a grafická podoba jazyka - výslovnost - fonologické prvky - slovní a větný přízvuk - intonace - pravopis Slovní zásoba - práce se slovníkem Tematické okruhy - domov a bydlení - nákupy a móda - společnost a její problémy - moderní technologie a média - realie anglicky mluvících zemí Mluvnice - minulý čas - předpřítomný čas - podmínkové věty - podmínovací způsob - podmínkové věty - trpný rod - přímá a nepřímá řeč	MUV – význam užívání cizího jazyka

DALŠÍ CIZÍ JAZYK**Charakteristika předmětu Další cizí jazyk**

Vyučovací předmět je realizován v 7. – 9. ročníku v časové dotaci 2 vyučovací hodiny týdně. Žáci si mohou vybrat z nabídky německého či ruského jazyka.

Počet vyučovacích hodin za týden									Celkem
1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník	
0	0	0	0	0	0	2	2	2	6

Další cizí jazyk přispívá k chápání a objevování skutečností, které přesahují oblast zkušeností zprostředkovaných mateřským jazykem, a poskytuje tak jazykový základ a předpoklady pro komunikaci v rámci integrované Evropy i celého světa. Umožňuje poznávat odlišnosti ve způsobu života lidí jiných zemí i jejich odlišné kulturní tradice.

Vzdělávání v dalším cizím jazyce předpokládá dosažení úrovně A1 podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky, kdy žák rozumí každodenním výrazům a zcela základním frázím, jejichž cílem je vyhovět konkrétním potřebám, a tyto fráze používá, představí sebe a ostatní, klade jednoduché otázky týkající se osobního rázu a na podobné otázky odpovídá, jednoduchým způsobem se domluví, pokud jeho partner mluví pomalu a jasně.

Vzdělávací obsah má komplexní charakter a vede k rozvoji následujících jazykových dovedností: hovor (mluvení), poslech s porozuměním, psaní a čtení s porozuměním. Vzdelávání je založeno na principu seznamování s běžnými životními situacemi a postupném zdokonalování všech základních jazykových dovedností prostřednictvím slovní zásoby, pravidel výslovnosti, gramatiky a konverzace.

Používané učebnice slouží k časovému rozvržení jednotlivých témat a jsou doplňkem k dosažení cílových kompetencí. Dalšími učebními pomůckami jsou zejména pracovní listy, gramatické tabulky, jazykovědné hry, výukové programy, slovníky, encyklopedie a časopisy. Při výuce je využívána výpočetní a audiovizuální technika.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení:

- podporujeme využívání dalšího cizího jazyka jako nástroje celoživotního vzdělávání
- klademe důraz na používání vhodných strategií pro efektivní zvládnutí základů jazyka
- vedeme k získávání a zpracování informací
- motivujeme k hodnocení výsledků vlastního učení

Kompetence k řešení problémů:

- nabízíme četbu přiměřených textů a umožňujeme jejich porozumění
- vedeme k vyhledávání informací pro řešení problémů
- vedeme žáky k samostatnému rozhodování

Kompetence komunikativní:

- vedeme ke kultivovanému ústnímu i písemnému projevu
- motivujeme k využívání jazyka pro dorozumívání ve sjednocujícím se světě a jako důležitého činitele integrace
- klademe důraz na samostatné vyjadřování vlastních myšlenek a názorů týkajících se běžných životních situací
- vedeme k porozumění mluvenému slovu i textům na základní úrovni a reakci na ně
- snažíme se o účinné využívání informačních a komunikačních technologií

Kompetence sociální a personální:

- učíme se sebedůvěře při užití cizího jazyka na veřejnosti

- spolupracujeme v rámci skupiny a vedeme ke vzájemnému pomáhání si
- diskutujeme se spolužáky na dané i volné téma

Kompetence občanské:

- dbáme na plnění stanovených povinností a zadaných úkolů
- podporujeme obhajobu vlastních práv
- nabízíme poznání současného multikulturního světa prostřednictvím znalosti reálií dané jazykové oblasti

Kompetence pracovní:

- vedeme k pochopení dalšího cizího jazyka jako prostředku budoucího uplatnění
- podporujeme efektivní využívání učebnic, slovníků a dalších pomůcek

Kompetence digitální:

- podporujeme ovládání interaktivní učebnice
- poskytujeme prostor pro využívání digitálních technologií
- vedeme k zhodnocení přínosu digitálních technologií

Vztah k dalším oblastem a oborům

Český jazyk

- další cizí jazyk je s ním spojen ve své jazykovědné složce, navazuje na znalosti české skladby, tvarosloví a zvukové stránky jazyka.

Člověk a společnost:

- seznámení se zahraničními autory, kteří píší beletrii

Člověk a jeho svět:

- rozlišování slovní zásoby o nové pojmy, nácvik komunikace
- vyhledávání informací – práce s textem

Informatika:

- využívání ICT, výukové programy, televize, rozhlas

Umění a kultura:

- zážitky z četby, divadla, folklorních vystoupení, výstav
- vnímání a chápání hudebních textů

VZDĚLÁVACÍ OBSAH PŘEDMĚTU NĚMECKÝ JAZYK (DALŠÍ CIZÍ JAZYK)**7. ročník**

očekávané výstupy rámcového vzdělávacího programu	očekávané výstupy školního vzdělávacího programu	učivo	průřezová témata
Poslech s porozuměním rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně DCJ-9-1-01 rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu DCJ-9-1-02 rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat DCJ-9-1-03 Mluvení: zapojí se do jednoduchých rozhovorů DCJ-9-2-01 sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat DCJ-9-2-02 odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá DCJ-9-2-03 Čtení s porozuměním: rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům DCJ-9-3-01 rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům DCJ-9-3-02 rozumí krátkému jednoduchému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci DCJ-9-3-03 Psaní: vyplní základní údaje o sobě ve formuláři DCJ-9-4-01 napiše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy,	Poslech s porozuměním: - reaguje na informace v jednoduchých poslechových textech, které jsou vyslovovány pomalu a srozumitelně Mluvení: - zeptá se na základní informace a reaguje v běžných jazykových situacích - vyjádří se k osvojovaným tématům - sestaví jednoduchý rozhovor Čtení s porozuměním: - najde požadovanou informaci v jednoduchých textech - rozumí krátkým a jednoduchým písemným sdělením Psaní: - vyplní formulář - napíše jednoduchý text na dané téma - stručně odpoví na jednoduché písemné sdělení	Zvuková a grafická podoba jazyka - výslovnost - fonologické prvky - slovní a větný přízvuk - intonace - pravopis Slovní zásoba - práce se slovníkem Tematické okruhy - domov - rodina - přátelé - škola - volný čas - realie německy mluvících oblastí Mluvnice - časování pravidelných a nepravidelných sloves - osobní zájmena v jednotném čísle - věta oznamovací a tázací - předložky místa in a aus - sloveso mögen - zápor - otázky - přivlastňovací zájmena - člen určitý a neurčitý - předložky	

volného času a dalších osvojovaných témat DCJ-9-4-02 stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení DCJ-9-4-03			
--	--	--	--

VZDĚLÁVACÍ OBSAH PŘEDMĚTU NĚMECKÝ JAZYK (DALŠÍ CIZÍ JAZYK)**8. ročník**

očekávané výstupy rámcového vzdělávacího programu	očekávané výstupy školního vzdělávacího programu	učivo	průřezová témata
Poslech s porozuměním rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně DCJ-9-1-01 rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu DCJ-9-1-02 rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat DCJ-9-1-03 Mluvení: zapojí se do jednoduchých rozhovorů DCJ-9-2-01 sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat DCJ-9-2-02 odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá DCJ-9-2-03 Čtení s porozuměním: rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům DCJ-9-3-01 rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům DCJ-9-3-02 rozumí krátkému jednoduchému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci DCJ-9-3-03 Psaní: vyplní základní údaje o sobě ve formuláři DCJ-9-4-01 napiše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy,	Poslech s porozuměním: - reaguje na informace v jednoduchých poslechových textech, které jsou vyslovovány pomalu a srozumitelně Mluvení: - zeptá se na základní informace a reaguje v běžných jazykových situacích - vyjádří se k osvojovaným tématům - sestaví jednoduchý rozhovor Čtení s porozuměním: - najde požadovanou informaci v jednoduchých textech - rozumí krátkým a jednoduchým písemným sdělením Psaní: - vyplní formulář - napíše jednoduchý text na dané téma - stručně odpoví na jednoduché písemné sdělení	Zvuková a grafická podoba jazyka - výslovnost - fonologické prvky - slovní a větný přízvuk - intonace - pravopis Slovní zásoba - práce se slovníkem Tematické okruhy - jídlo - oblékání - lidské tělo - zdraví - povolání - dopravní prostředky - zvířata - příroda - reálie německy mluvících oblastí Mluvnice - časování sloves - slovosled ve větě - zápor - člen - tykání a vykání - skloňování - podstatných jmen - vazba es gibt	

volného času a dalších osvojovaných témat DCJ-9-4-02 stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení DCJ-9-4-03			
--	--	--	--

VZDĚLÁVACÍ OBSAH PŘEDMĚTU NĚMECKÝ JAZYK (DALŠÍ CIZÍ JAZYK)**9. ročník**

očekávané výstupy rámcového vzdělávacího programu	očekávané výstupy školního vzdělávacího programu	učivo	průřezová témata
Poslech s porozuměním rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně DCJ-9-1-01 rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu DCJ-9-1-02 rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat DCJ-9-1-03 Mluvení: zapojí se do jednoduchých rozhovorů DCJ-9-2-01 sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat DCJ-9-2-02 odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá DCJ-9-2-03 Čtení s porozuměním: rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům DCJ-9-3-01 rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům DCJ-9-3-02 rozumí krátkému jednoduchému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci DCJ-9-3-03 Psaní: vyplní základní údaje o sobě ve formuláři DCJ-9-4-01 napiše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy,	Poslech s porozuměním: - reaguje na informace v jednoduchých poslechových textech, které jsou vyslovovány pomalu a srozumitelně Mluvení: - zeptá se na základní informace a reaguje v běžných jazykových situacích - vyjádří se k osvojovaným tématům - sestaví jednoduchý rozhovor Čtení s porozuměním: - najde požadovanou informaci v jednoduchých textech - rozumí krátkým a jednoduchým písemným sdělením Psaní: - vyplní formulář - napíše jednoduchý text na dané téma - stručně odpoví na jednoduché písemné sdělení	Zvuková a grafická podoba jazyka - výslovnost - fonologické prvky - slovní a větný přízvuk - intonace - pravopis Slovní zásoba - práce se slovníkem Tematické okruhy - oblékání - nákupy - obec - počasí - kalendářní rok - reálie německy mluvících oblastí Mluvnice - skloňování - podstatných jmen - časování sloves - časové údaje - minulý čas - předložky	

volného času a dalších osvojovaných témat DCJ-9-4-02 stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení DCJ-9-4-03			
--	--	--	--

VZDĚLÁVACÍ OBSAH PŘEDMĚTU RUSKÝ JAZYK (DALŠÍ CIZÍ JAZYK)**7. ročník**

očekávané výstupy rámcového vzdělávacího programu	očekávané výstupy školního vzdělávacího programu	učivo	průřezová témata
Poslech s porozuměním rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně DCJ-9-1-01 rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu DCJ-9-1-02 rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat DCJ-9-1-03 Mluvení: zapojí se do jednoduchých rozhovorů DCJ-9-2-01 sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat DCJ-9-2-02 odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá DCJ-9-2-03 Čtení s porozuměním: rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům DCJ-9-3-01 rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům DCJ-9-3-02 rozumí krátkému jednoduchému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci DCJ-9-3-03 Psaní: vyplní základní údaje o sobě ve formuláři DCJ-9-4-01 napiše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy,	Poslech s porozuměním: - reaguje na informace v jednoduchých poslechových textech, které jsou vyslovovány pomalu a srozumitelně Mluvení: - zeptá se na základní informace a reaguje v běžných jazykových situacích - vyjádří se k osvojovaným tématům - sestaví jednoduchý rozhovor Čtení s porozuměním: - najde požadovanou informaci v jednoduchých textech - rozumí krátkým a jednoduchým písemným sdělením Psaní: - vyplní formulář - napíše jednoduchý text na dané téma - stručně odpoví na jednoduché písemné sdělení	Zvuková a grafická podoba jazyka - výslovnost - fonologické prvky - slovní a větný přízvuk - intonace - pravopis Slovní zásoba - práce se slovníkem Tematické okruhy - rodina - volný čas - kalendářní rok - škola - reálie rusky mluvících oblastí Mluvnice - oslovení - základní číslovky - skloňování podstatných jmen a osobních zájmen - pravopis malých a velkých písmen - časování sloves 1. a 2. typu časování - slovosled ve větě jednoduché - zápor	

volného času a dalších osvojovaných témat DCJ-9-4-02 stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení DCJ-9-4-03			
--	--	--	--

VZDĚLÁVACÍ OBSAH PŘEDMĚTU RUSKÝ JAZYK (DALŠÍ CIZÍ JAZYK)**8. ročník**

očekávané výstupy rámcového vzdělávacího programu	očekávané výstupy školního vzdělávacího programu	učivo	průřezová témata
Poslech s porozuměním rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně DCJ-9-1-01 rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu DCJ-9-1-02 rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat DCJ-9-1-03 Mluvení: zapojí se do jednoduchých rozhovorů DCJ-9-2-01 sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat DCJ-9-2-02 odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá DCJ-9-2-03 Čtení s porozuměním: rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům DCJ-9-3-01 rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům DCJ-9-3-02 rozumí krátkému jednoduchému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci DCJ-9-3-03 Psaní: vyplní základní údaje o sobě ve formuláři DCJ-9-4-01 napiše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy,	Poslech s porozuměním: - reaguje na informace v jednoduchých poslechových textech, které jsou vyslovovány pomalu a srozumitelně Mluvení: - zeptá se na základní informace a reaguje v běžných jazykových situacích - vyjádří se k osvojovaným tématům - sestaví jednoduchý rozhovor Čtení s porozuměním: - najde požadovanou informaci v jednoduchých textech - rozumí krátkým a jednoduchým písemným sdělením Psaní: - vyplní formulář - napíše jednoduchý text na dané téma - stručně odpoví na jednoduché písemné sdělení	Zvuková a grafická podoba jazyka - výslovnost - fonologické prvky - slovní a větný přízvuk - intonace - pravopis Slovní zásoba - práce s tištěným a online slovníkem Tematické okruhy - domov - rodina - povolání - zdraví - lidské tělo - zvířata - příroda - realie rusky mluvících oblastí Mluvnice - časování sloves s pohyblivým přízvukem, sloves 1. a 2. typu časování, sloves se změnou kmenové souhlásky, zvrtných sloves - skloňování podstatných jmen a osobních zájmen - přivlastňovací zájmena - slovosled ve větě jednoduché - zápor	MEV – tvorba mediálního sdělení (uplatnění a výběr výrazových prostředků a jejich kombinací pro tvorbu věcně správných a komunikačně vhodných sdělení)

volného času a dalších osvojovaných témat DCJ-9-4-02 stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení DCJ-9-4-03			
--	--	--	--

VZDĚLÁVACÍ OBSAH PŘEDMĚTU RUSKÝ JAZYK (DALŠÍ CIZÍ JAZYK)**9. ročník**

očekávané výstupy rámcového vzdělávacího programu	očekávané výstupy školního vzdělávacího programu	učivo	průřezová témata
Poslech s porozuměním rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně DCJ-9-1-01 rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu DCJ-9-1-02 rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat DCJ-9-1-03 Mluvení: zapojí se do jednoduchých rozhovorů DCJ-9-2-01 sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat DCJ-9-2-02 odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá DCJ-9-2-03 Čtení s porozuměním: rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům DCJ-9-3-01 rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům DCJ-9-3-02 rozumí krátkému jednoduchému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci DCJ-9-3-03 Psaní: vyplní základní údaje o sobě ve formuláři DCJ-9-4-01 napiše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy,	Poslech s porozuměním: - reaguje na informace v jednoduchých poslechových textech, které jsou vyslovovány pomalu a srozumitelně Mluvení: - zeptá se na základní informace a reaguje v běžných jazykových situacích - vyjádří se k osvojovaným tématům - sestaví jednoduchý rozhovor Čtení s porozuměním: - najde požadovanou informaci v jednoduchých textech - rozumí krátkým a jednoduchým písemným sdělením Psaní: - vyplní formulář - napíše jednoduchý text na dané téma - stručně odpoví na jednoduché písemné sdělení	Zvuková a grafická podoba jazyka - výslovnost - fonologické prvky - slovní a větný přízvuk - intonace - pravopis Slovní zásoba - práce s tištěným a online slovníkem Tematické okruhy - domov - rodina - nákupy - oblékání - povolání - škola - zdraví - lidské tělo - příroda - realie rusky mluvících oblastí Mluvnice - časování sloves - řadové číslovky - vyjádření data - minulý čas - předložkové vazby odlišné s ČJ - skloňování podstatných jmen v jednotném i množném čísle - skloňování zájmen - infinitivní věty	MEV – tvorba mediálního sdělení (uplatnění a výběr výrazových prostředků a jejich kombinací pro tvorbu věcně správných a komunikačně vhodných sdělení)

volného času a dalších osvojovaných témat DCJ-9-4-02 stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení DCJ-9-4-03			
--	--	--	--

VZDĚLÁVACÍ OBLAST MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE**MATEMATIKA (M)****Charakteristika předmětu Matematika**

Vyučovací předmět Matematika je realizován ve všech ročnících.

Počet vyučovacích hodin za týden									Celkem
1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník	
4+1	4+1	4+1	4+1	4+1	4	4	3+1	4+1	35+7

Matematika je založena na aktivních činnostech, uplatnění logického myšlení, rozvoji abstraktního myšlení a možnosti využití v reálných situacích a v praktickém životě. Umožňuje žákům získat matematickou gramotnost.

Vzdělávací obsah je rozdělen do 4 základních tematických celků:

Číslo a početní operace (1. a 2. období)

Číslo a proměnná (3. období)

Závislosti, vztahy a práce s daty-typy změn (tabulky, diagramy, grafy)

Geometrie v rovině a prostoru-objekty v rovině a prostoru, vycházejí z reálných situací

Nestandardní aplikační úlohy a problémy-uplatnění logického myšlení, řešení problémových situací (2. a 3. období)

Ve všech okruzích se využívá výpočetní techniky (počítačový software, kalkulátory, výukové programy) a dalších pomůcek (zejména rýsovací pomůcky). Žáci se zdokonalují rovněž v týmové, samostatné i kritické práci se zdroji informací.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení:

- vedeme žáky k využívání matematických poznatků a dovedností v praktických činnostech
- podporujeme rozvoj paměti (vzorce, algoritmy, numerické výpočty)
- uplatňujeme metody ke kritickému, logickému a kombinatorickému myšlení, srozumitelné a věcné argumentaci
- poskytujeme prostor pro používání matematické symboliky a geometrické představivosti
- motivujeme ke schopnosti třídit informace na základě odhadu, zkušenosti

Kompetence k řešení problémů:

- dbáme na rozvoj abstraktního a exaktního myšlení
- umožňujeme matematizaci reálných situací (modelování)
- vědomě vedeme k řešení problémových úloh, odhadování a vyhodnocení správnosti výsledků
- klademe důraz na vytváření hypotéz a odpovídajících závěrů
- nabízíme možnosti ke zvládnutí základních logických úvah a algoritmů
- snažíme se podporovat žáky k hledání různých řešení a k jejich obhajobě

Kompetence komunikativní:

- motivujeme k přesnému a stručnému vyjadřování (symbolika)
- dáváme prostor pro práci s textem – porozumění, vyvozování závěrů ve vztahu k reálným situacím
- dbáme na využití informačních a komunikačních prostředků pro kvalitní vztahy s okolím

Kompetence sociální a personální:

- podporujeme diskuzi a spolupráci při řešení úloh
- rozvíjíme sebedůvěru, soustavnou sebekontrolu, systematickosti, přesnost a vytrvalost

Kompetence občanské:

- klademe důraz na vyjádření vlastních názorů a respektování názorů druhých
- zdůrazňujeme respekt k výsledkům významných vědců pro rozvoj společnosti

Kompetence pracovní:

- vedeme k důrazu na přesnost při práci
- dbáme na schopnost účinně používat rýsovací potřeby, tabulky, kalkulačky, výpočetní techniku
- upřednostňujeme pravidelnou kontrolu výsledků své práce
- vytváříme prostor pro využívání získaných znalostí, dovedností a zkušeností k řešení složitějších úloh, dalšímu rozvoji a přípravě na budoucnost

Kompetence digitální:

- podporujeme ovládání příslušných digitálních zařízení při učení i v běžném životě
- podněcujeme kritický přístup k získávání dat, k volbě vhodných postupů pro danou situaci
- snažíme se vést k pochopení významu digitálních technologií, ke sledování jejich vývoje, k rozlišování přínosů a rizik při jejich využívání

Vztah k dalším oblastem a oborům**Jazyk a jazyková komunikace:**

ČJ: - práce s textem, orientace v něm, naslouchání, čtení, zápisy, mluvený a písemný projev

CJ: - porozumění mezinárodním matematickým pojmům (komutativnost, asociativnost, cizí míry a jednotky)

Informatika:

- zvládnutí jednoduchých výukových programů, využití internetu k vyhledávání informací, zpracování informací (grafy, tabulky, diagramy)

Člověk a jeho svět:

- časové údaje – určování času, převody časových jednotek, práce s časovými údaji, kalendáři, letopočty, časovou přímkou

Člověk a společnost:**Dějepis**

- vývoj matematiky (Pythagoras, Thales), přínos předchozích civilizací (římské, arabské číslice)
- historické míry, jednotky, orientace na časové ose

Výchova k občanství

- ekonomika, obchod, principy tržního hospodářství, služby, ceny, služby, peněžnictví
- mezinárodní vztahy, EU
- měnové kurzy, srovnávací diagramy

Člověk a příroda:**Fyzika**

- vyjádření neznámé ze vzorce, aritmetický průměr
- převody jednotek (délky, hmotnost, obsah, objem), porovnávání
- teplota (kladná, záporná čísla)
- grafické znázornění vztahů mezi fyzikálními veličinami

Chemie

- převádění jednotek (hmotnosti), porovnávání, měření
- výpočty podle vzorce (procentové složení roztoků), molární hmotnost
- výpočty složení chemické látky podle rovnic, trojčlenka
- chemické názvosloví

Přírodopis

- měření základních biologických funkcí (krevní tlak, tepy, dechy), kalorická hodnota potravin
- diagramy, grafy

Zeměpis

- měřítko mapy a plánu (poměr, podobnost)

- využití procent (rozloha, složení obyvatelstva), délkové jednotky, jednotky obsahu, objemu, hustoty

Člověk a zdraví:

- zpracování dat pomocí grafů, diagramů, tabulek

Člověk a svět práce:

- trh práce (diagramy, procenta, tabulky, ...)

V matematice se uplatňují náměty prakticky všech průřezových témat, především ve slovních úlohách a dále také Osobnostní a sociální výchova v přístupu k předmětu.

VZDĚLÁVACÍ OBSAH PŘEDMĚTU MATEMATIKA**1. ročník**

očekávané výstupy rámcového vzdělávacího programu	očekávané výstupy školního vzdělávacího programu	učivo	průřezová témata
<u>Číslo a početní operace</u>			
počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků M-3-1-01	- počítá předměty (obrázky) v oboru 0-20 - vytváří soubory s daným počtem prvků a porovnává jejich množství - správně využívá pojmy sloupec, řádek	Přirozená čísla	
čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti M-3-1-02	- synchronizuje pohyb a slovo - čte, píše a porovnává přirozená čísla 0-20 - užívá vztah rovnosti a nerovnosti - rozkládá čísla do 20 na dva sčítance	Numerace 0-20	
provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly M-3-1-04	- uvědomuje si řešitelské strategie při výhodném přemístění sčítanců - zapisuje proces přidávání a ubírání pomocí šipek - sčítá a odčítá bez přechodu desítky do 20 - užívá v praxi pojem záměna sčítanců - počítá číselné řetězy - znázorňuje sčítání a odčítání pohybem - pomocí znázornění sčítá a odčítá s přechodem desítky do 20 - rozdělí počet na části		
užívá lineární uspořádání, zobrazí číslo na číselné ose M-3-1-03	- orientuje se na číselné ose do 20 a zobrazí na ní dané číslo - užívá lineární uspořádání	Číselná osa	
řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace M-3-1-05	- znázorňuje a řeší jednoduché slovní úlohy - formuluje příklad a odpověď - podílí se na tvorbě jednoduché slovní úlohy - dramatizuje slovní úlohu	Slovní úlohy	
<u>Závislosti, vztahy a práce s daty</u>			
doplňuje tabulky, posloupnosti čísel M-3-2-03	- doplňuje řady čísel, vyplňuje jednoduché tabulky - tabulkou eviduje počty a orientuje se v ní - seznámí se s geometricko-číselnou strukturou	Obor přirozených čísel 0-20 Číselná osa Práce s daty	
orientuje se v čase M-3-2-01	- určuje celé hodiny - orientuje se na ciferníku hodin - označí dny v týdnu - vnímá periodicitu kalendáře	Hodiny	
<u>Geometrie v rovině a v prostoru</u>			
porovnává velikost útvarů, odhaduje délku M-3-3-02	- rozpoznává jednotlivé barvy, tvary, velikosti útvarů - s porozuměním užívá pojmy: vlevo, vpravo, před, za, hned před, hned za, nahoře, dole, vpředu, vzadu, uprostřed - porovnává velikost útvarů - skládá útvar z menších dílů, nachází více řešení - odhaluje pravidelnost útvarů - hledá rozdíly a všimá si detailů - odhaduje a porovnává délky - tvoří rovinné útvary	Rovinné útvary	

rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa M-3-3-01	- rozezná, pojmenuje a nakreslí základní rovinné útvary - rozezná, pojmenuje a vymodeluje tělesa - vytváří stavby pomocí plánu - zapíše plán stavby - orientuje se v prostoru, hledá více řešení, nachází souvislosti	Základní útvary v rovině (trojúhelník, čtverec, obdélník, kruh) Základní útvary v prostoru (koule, krychle, kvádr, válec)	
rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině M-3-3-03	- vytváří souměrné útvary překládáním - rozvíjí si geometrickou představivost pokládáním parket různých tvarů a barev	Základní útvary v rovině	

Poznámka: Vzdělávací obsah má komplexní charakter, důraz je kladen na vzájemnou pomoc a spolupráci v centrech aktivit a ve skupinách.

VZDĚLÁVACÍ OBSAH PŘEDMĚTU MATEMATIKA**2. ročník**

očekávané výstupy rámcového vzdělávacího programu	očekávané výstupy školního vzdělávacího programu	učivo	průřezová témata
<u>Číslo a početní operace</u>			
používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků M-3-1-01	- počítá a zapisuje prvky v daném souboru - vytváří soubory s daným počtem prvků - spojuje podle počtu prvků soubory s čísly - shlukuje prvky do přehledných útvarů po deseti - počítá jednotky a desítky	Přirozená čísla Celá čísla	
čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti M-3-1-02	- rozkládá čísla na jednotky, desítky, stovky - orientuje se v číselné řadě do 100 - pracuje s pojmy „před, za, mezi“ - doplňuje čísla do číselné řady - čte jednotky, desítky - porovnává a zapisuje přirozená čísla do 100	Numerace 0-100 Zápis čísla v desítkové soustavě a jeho znázornění	
provádí z paměti jednoduché početní operce s přirozenými čísly M-3-1-04	- sčítá a odčítá desítky - sčítá a odčítá bez přechodu i s přechodem desítky do 100 - řeší příklady s podmínkou - provádí násobení a dělení čísly: 1, 2, 3, 4, 5 - orientuje se v tabulce sčítání a násobení - užívá vlastnosti početních operací s přirozenými čísly (obměna sčítanců a činitelů) - znázorňuje příklady pomocí kroků - násobí a dělí čísla 6, 7, 8, 9, 10	Násobilka Vlastnosti početních operací s čísly Rozšiřující učivo	
užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose M-3-1-03	- vyhledává a zobrazí čísla na číselné ose - užívá lineární uspořádání k porovnávání čísel	Číselná osa	
řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace M-3-1-05	- provádí zápis slovní úlohy, zapíše příklad, provede znázornění a napíše odpověď - obměňuje slovní úlohu	Slovní úlohy	
<u>Závislosti, vztahy a práce s daty</u>			
popisuje jednoduché závislosti z praktického života M-3-2-02	- hledá správnou cestu bludištěm - hledá a nachází více možností řešení reálných situací - porovnává svá řešení s ostatními spolužáky - řeší matematické šifry	Slovní úlohy Bludiště Šifry	
doplňuje tabulky, posloupnosti čísel M-3-2-03	- zaznamenává rytmus prvků - doplňuje posloupnosti čísel pomocí číselné osy - vyhledává posloupnost čísel v bludištích - vyplňuje tabulky - porovnává přirozená čísla do 100	Obor přirozených čísel 0-100 Číselná osa Práce s daty Závislosti a jejich vlastnosti Tabulky, grafy	
orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času M-3-2-01	- pozná polohu hodinových ručiček - určí hodiny a minuty - rozlišuje časové části dne - časově odlišuje pojmy: rok, měsíc, týden, den, hodina, minuta - rozdělí celek na více částí (polovinu, třetinu, čtvrtinu, šestinu)	Hodiny	
<u>Geometrie v rovině a v prostoru</u>			

rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci M-3-3-01	- rozezná, pojmenuje a popíše základní geometrické útvary (trojúhelník, čtverec, obdélník, kruh) - sestavuje geometrické tvary z dřívěk (hledá více možností řešení) - rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše jednoduchá tělesa - vyhledává ve svém okolí předměty podobné rovinným útvarům a tělesům - staví stavby podle plánu - napíše plán k dané stavbě	Základní útvary v rovině Základní útvary v prostoru	
porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky M-3-3-02	- odhadem a měřením porovnává velikost útvarů - pokládá různé tvary do dané plochy (parketuje) - chápe pojem kreslení a rýsování - osvojuje si správné návyky při rýsování - odhaduje, měří a rýsuje přímky a úsečky, výsledky měření zapisuje a porovnává - zná jednotky délky – mm, cm, m	Základní útvary v rovině Úsečky, přímky Jednotky délky a jejich převody	
rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině M-3-3-03	- rozezná souměrné útvary v rovině - kreslením a modelováním tvoří souměrné útvary	Osově souměrné útvary	

Poznámka: Vzdělávací obsah má komplexní charakter, důraz je kladen na vzájemnou pomoc a spolupráci v centrech aktivit a ve skupinách.

VZDĚLÁVACÍ OBSAH PŘEDMĚTU MATEMATIKA**3. ročník**

očekávané výstupy rámcového vzdělávacího programu	očekávané výstupy školního vzdělávacího programu	učivo	průřezová témata
Číslo a početní operace			
používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků M-3-1-01	- počítá předměty po jednotkách, desítkách a stovkách do 1000 - vytváří soubory s daným počtem prvků po stovkách, desítkách a jednotkách	Přirozená čísla Celá čísla	
čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1 000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti M-3-1-02	- provádí rozklady čísel do 1000 v desítkové soustavě - seznamuje se s římskými číslicemi - zaokrouhluje čísla na desítky, stovky a tisíce	Numerace 0-1000 Římské číslice	
provádí zpaměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly M-3-1-04	- provádí početní operace sčítání, odčítání dvojciferných čísel bez přechodu i s přechodem desítky - sčítá a odčítá trojciferná čísla bez přechodu desítky - písemně sčítá a odčítá i s přechodem desítky a provádí kontrolu výpočtů - provádí násobení a dělení čísel 0-10 - násobí a dělí do 1000 čísla 10, 100, 20, 30, - používá výrazy: sčítanec, sčítanec, součet, menšenec, menšitel, rozdíl, činitel, činitel, součin, dělenec, dělitel, podíl - provádí předběžný odhad výsledků řešení - pracuje s kalkulačkou - dělí dvojciferné číslo jednociferným mimo obor násobek, určí neúplný podíl a zbytek	Vlastnosti početních operací Násobilka Rozšiřující učivo	
užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose M-3-1-03	- orientuje se na číselné ose do 1 000 - vyhledává čísla na číselné ose - znázorňuje dvojciferná a trojciferná čísla na číselné ose - porovnává čísla pomocí číselné osy	Číselná osa	
řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace M-3-1-05	- řeší a tvoří jednoduché a složené úlohy - provádí zápis, aplikuje osvojenou početní operaci, provádí znázornění, napíše odpověď - slovní úlohy obměňuje	Slovní úlohy	VEG – rodinné příběhy
Závislosti, vztahy a práce s daty			
popisuje jednoduché závislosti z praktického života M-3-2-02	- popisuje závislosti na základě praktických zkušeností - přichází na více možností řešení a volí postup, který mu nejvíce vyhovuje - porovnává svá řešení s ostatními žáky	Slovní úlohy	
doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel M-3-2-03	- doplňuje tabulky podle zadaných kritérií - uspořádá čísla tak, aby vyhovovala zadaným podmínkám - orientuje se ve schématu - dodržuje přesné zadání a dojde ke správnému řešení - porovnává přirozená čísla do 1 000	Obor přirozených čísel 0-1 000 Závislosti a jejich vlastnosti Práce s daty Tabulky, grafy	VEG – zážitky a zkušenosti

orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času M-3-2-01	- určí hodiny, minuty, sekundy a reálný čas - převádí časové jednotky	Čas Hodiny	
<u>Geometrie v rovině a v prostoru</u>			
rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině M-3-3-03	- rozezná souměrné útvary v rovině - modeluje souměrné útvary - dokresluje ve čtvercové síti souměrné útvary	Souměrné útvary	
porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky M-3-3-02	- rýsuje úsečku, polopřímku, přímku, kružnici - odhaduje délku úsečky - měří úsečku - měří poloměr dané kružnice - převádí jednotky délky (mm, cm, dm, m, km)	Úsečka, polopřímka, přímka Kružnice Převody délkových jednotek	
rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa, nachází v realitě jejich reprezentaci M-3-3-01	- rozeznává rovinné obrazce (trojúhelník, čtyřúhelník, čtverec, obdélník, mnohoúhelník) - provádí konstrukci trojúhelníku - pozná rovnostranný trojúhelník - určuje obvod trojúhelníku - rozezná tělesa (koule, válec, kužel, jehlan, krychle, kvádr)	Rovinné útvary Tělesa	

Poznámka: Vzdělávací obsah má komplexní charakter, důraz je kladen na vzájemnou pomoc a spolupráci v centrech aktivit a ve skupinách.

VZDĚLÁVACÍ OBSAH PŘEDMĚTU MATEMATIKA**4. ročník**

očekávané výstupy rámcového vzdělávacího programu	očekávané výstupy školního vzdělávacího programu	učivo	průřezová témata
Číslo a početní operace			
zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel M-5-1-03	- zaokrouhluje čísla na statisíce, desetitisíce, tisíce, sta, desítky - provádí odhady a kontroluje výsledky	Přirozená čísla	
využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení M-5-1-01	- rozkládá čísla v desítkové soustavě - počítá do milionu po statisících, desetitisících, tisících - využívá při početních operacích komutativnost, asociativnost sčítání a násobení - určí pořadí početních úkonů při počítání - provádí násobení a dělení jednociferným a dvojciferným číslem - provádí dělení se zbytkem - z paměti dělí a násobí v daném oboru - sčítá zlomky se stejným jmenovatelem	Reálná čísla (zlomky) Numerace 0–1000 000 Násobilka Písemné algoritmy početních operací	
provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel M-5-1-02	- písemně sčítá a odčítá do 1000 000		
řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel M-5-1-04	- řeší jednoduché slovní úlohy na určení dané části celku - řeší jednoduché slovní úlohy na výpočty obsahů obdélníku a čtverce - tvoří a obměňuje slovní úlohy	Slovní úlohy	VEG – rodinné příběhy
Závislosti, vztahy a práce s daty			
vyhledává, sbírá a třídí data M-5-2-01	- vyhledává data podle zadaných kritérií - třídí data podle určeného zadání	Práce s daty Závislosti a jejich vlastnosti	
čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy M-5-2-02	- orientuje se v tabulkách - čte hodnoty z tabulek - pomáhá sestavovat jednoduché tabulky - porovnává přirozená čísla do 1000 000	Tabulky a diagramy	VEG – zážitky a zkušenosti
Geometrie v rovině a v prostoru			
rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru M-5-3-05	- pozná a rozliší kvádr, krychli, jehlan, kouli, kužel, válec, hranol - modeluje krychli, kvádr z dané sítě - zná pojmy: vrchol, hrana, stěna - určí výšku těles - vyznačí úhlopříčky a střed čtverce - sestrojí osu úsečky, osu souměrnosti - pozná souměrný útvar - vyhledá ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary - určí osu souměrnosti překládáním papíru	Základní útvary v prostoru Osově souměrné útvary	
určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu M-5-3-04	- určí obsah čtverce a obdélníku - určuje obsah rovinných obrazců pomocí čtvercové sítě - užívá základní jednotky obsahu	Obsah obrazce	

sčítá a odčítá graficky úsečky; určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku a sečtením délek jeho stran M-5-3-02	- určí délku lomené čáry a úsečky - převádí délkové jednotky - určí obvod čtverce, obdélníku, mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran	Délka úsečky Převody jednotek	
narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici); užívá jednoduché konstrukce M-5-3-01	- narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (trojúhelník, čtverec, obdélník, kruh) - užívá jednoduché konstrukce	Základní útvary v rovině Vzájemná poloha dvou přímek v rovině Konstrukce	
sestrojí rovnoběžky a kolmice M-5-3-03	- určí vzájemnou polohu přímek - sestrojí rovnoběžky a kolmice		
<u>Nestandardní aplikační úlohy a problémy</u>			
řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky M-5-4-01	- řeší praktické slovní úlohy a problémové úkoly, používá neobvyklé postupy - řeší matematické rébusy a hlavolamy - doplňuje číselné a obrázkové řady - řeší magické čtverce - staví z kostek stavby podle plánu	Slovní úlohy Rébusy, hlavolamy Řady, magické čtverce Stavby, plány	

VZDĚLÁVACÍ OBSAH PŘEDMĚTU MATEMATIKA**5. ročník**

očekávané výstupy rámcového vzdělávacího programu	očekávané výstupy školního vzdělávacího programu	učivo	průřezová témata
<u>Číslo a početní operace</u>			
zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel M-5-1-03	- zaokrouhluje přirozená čísla s požadovanou přesností - provádí odhady a kontroluje výsledky	Přirozená čísla Numerace 0 – 1 000 000	
využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení M-5-1-01	- pamětně sčítá a odčítá přirozená čísla - pamětně násobí a dělí přirozená čísla		
provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel M-5-1-02	- písemně sčítá a odčítá v oboru přirozených čísel - využívá komutativnost - písemně násobí jedno i dvojciferným činitelem - uplatňuje asociativní zákon pro sčítání a násobení - dělí se zbytkem - spočítá aritmetický průměr - provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací		
modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku M-5-1-05	- znázorňuje a určí část celku - vyjádří vztah celek – část zlomkem	Zlomky	
porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným základem v oboru kladných čísel M-5-1-06	- sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem, porovnává zlomky		
přečte zápis desetinného čísla a vyznačí na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty M-5-1-07	- píše rozvinutý zápis čísla v desítkové soustavě, smíšené číslo - najde desetinné číslo a vyznačí ho na číselné ose - sčítá a odčítá desetinná čísla - porovnává a zaokrouhluje desetinná čísla	Desetinná čísla	
porozumí významu znaku „-“ pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose M-5-1-08	- přečte a запиše celé záporné číslo - vyznačí celé záporné číslo na číselné ose	Celá čísla Znázornění čísel	
řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel M-5-1-04	- řeší slovní úlohy a dokáže v nich aplikovat osvojené početní operace v celém oboru - řeší slovní úlohy na výpočty obvodu a obsahu z praktického života - tvoří a obměňuje slovní úlohy	Slovní úlohy	
<u>Závislosti, vztahy a práce s daty</u>			
vyhledává, sbírá a třídí data M-5-2-01	- porovnává čísla v celém oboru - vyhledává a třídí data na základě určených podmínek	Práce s daty	
čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy M-5-2-02	- tvoří jednoduché diagramy, grafy a tabulky, orientuje se v nich		
<u>Geometrie v rovině a v prostoru</u>			

narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici); užívá jednoduché konstrukce M-5-3-01	- narýsuje a znázorní: bod, úsečku, přímku, polopřímku, rovinu, kolmici, rovnoběžky, různoběžky, úhlopříčky - rozpoznává jednotlivé druhy čar - provádí konstrukci trojúhelníku - konstruuje čtverec, obdélník a kružnici	Základní útvary v rovině	
sčítá a odčítá graficky úsečky; určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran M-5-3-02	- určí vzájemnou polohu přímek v rovině a v prostoru - sčítá a odčítá - graficky úsečky		
určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu M-5-3-04	- spočítá obvod a obsah jednotlivých geometrických útvarů - užívá čtvercovou síť - převádí jednotky hmotnosti, obsahu, objemu		
rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru M-5-3-05	- pozná kvádr, krychli, kouli, kužel, jehlan, hranol - rozpozná síť těles - provádí stavby z krychlí - pozná a znázorní osově souměrné útvary ve čtvercové síti - určí osu souměrnosti	Základní útvary v prostoru	
<u>Nestandardní aplikační úlohy a problémy</u>			
řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky M-5-4-01	- řeší úlohy a problémy vztahující se k praktickému životu - při řešení úloh užívá neobvyklé postavy - řeší a vymýšlí rébusy a hlavolamy - doplňuje a tvoří číselné a obrázkové řady - tvoří a doplňuje magické čtverce - staví z kostek stavby podle plánu a sám je sestavuje	Slovní úlohy Rébusy Hlavolamy Magické čtverce Plány Stavby	

VZDĚLÁVACÍ OBSAH PŘEDMĚTU MATEMATIKA**6. ročník**

očekávané výstupy rámcového vzdělávacího programu	očekávané výstupy školního vzdělávacího programu	učivo	průřezová témata
<u>Číslo a proměnná</u>			
provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel, užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu M-9-1-01 zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor M-9-1-02	- čte a zapisuje desetinná čísla - zobrazí desetinné číslo na číselné ose - porovnává a zaokrouhluje desetinná čísla - provádí početní operace - vypočítá aritmetický průměr - převádí jednotky	<u>Desetinná čísla</u> - čtení a zápis v desítkové soustavě - zobrazení na číselné ose - porovnávání - početní operace - aritmetický průměr - převody jednotek - důraz na slovní úlohy	
modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel M-9-1-03	- ovládá základní pojmy - používá znaky dělitelnosti dvěma, třemi, pěti, deseti - řeší vhodné slovní úlohy	<u>Dělitelnost přirozených čísel</u> - násobek, dělitel - číslo složené a rozklad na prvočísla - znaky dělitelnosti - nejmenší společný násobek a největší společný dělitel - slovní úlohy	
provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel, užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu M-9-1-01 analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel M-9-1-09	- rozlišuje kladná a záporná čísla - umí zobrazit kladná a záporná čísla na vodorovné i svislé číselné ose - chápe pojem opačné číslo - určí absolutní hodnotu a chápe její geometrický význam - provádí početní operace s celými čísly a řeší praktické úlohy	<u>Celá čísla</u> - kladná a záporná čísla, zobrazení na číselné ose - absolutní hodnota čísla - početní operace, násobení a dělení číslem (-1), 0 jako dělenec a dělitel - praktické úlohy	
<u>Geometrie v rovině a v prostoru</u>			
odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů M-9-3-04	- vypočítá obsah a obvod čtverce a obdélníku - užívá a převádí jednotky obsahu a obvodu - využívá znalostí při výpočtech obsahu složitějších obrazců - řeší odpovídající slovní úlohy	<u>Čtverec a obdélník</u> - obsah čtverce a obdélníku - obvod čtverce a obdélníku - jednotky obsahu a obvodu - obsah složitějších obrazců - slovní úlohy	
určuje velikost úhlu měřením a výpočtem M-9-3-03 načrtne a sestrojí rovinné útvary M-9-3-06	- rozumí pojmu úhel - narýsuje a změří daný úhel - používá řecká písmena - graficky přenesle úhel a sestrojí jeho osu - rozlišuje a pojmenuje druhy úhlů - provádí početní operace s velikostmi úhlů ve stupních a minutách - pozná dvojice vedlejších úhlů a vrcholových úhlů, využívá jejich vlastností - rozumí pojmu mnohoúhelník	<u>Úhel a jeho velikost</u> - pojem, rýsování a přenášení úhlů - označování úhlů řeckými písmeny - osa úhlu - jednotky a měření velikosti úhlu - ostrý, tupý, pravý a přímý úhel	

	- sestrojí pravidelný šestiúhelník a pravidelný osmiúhelník	- početní operace s velikostmi úhlů - vrcholové a vedlejší úhly - konstrukce úhlu 60° bez úhloměru - mnohoúhelníky (pojem, pravidelný šestiúhelník, pravidelný osmiúhelník – konstrukce, obvod)	
načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové a osově souměrnosti, určí osově a středově souměrný útvar M-9-3-08	- ovládá základní pojmy - rozlišuje přímou a nepřímou shodnost - sestrojí obrazy daných útvarů v osově a středově souměrnosti - rozliší osově a středově souměrné útvary	<u>Shodná zobrazení</u> - přímá a nepřímá shodnost - středová a osová souměrnost - středově a osově souměrné útvary	
určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti M-9-3-09 odhaduje a vypočítá objem a povrch těles M-9-3-10 načrtne a sestrojí síť základních těles M-9-3-11 načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině M-9-3-12	- charakterizuje krychle a kvádr - narýsuje síť a z ní vymodeluje těleso - sestrojí obraz krychle a kvádrů ve volném rovnoběžném promítání (provádí náčrtky a rysuje) - vypočítá povrch a objem kvádrů a krychle podle vzorců - správně užívá jednotky povrchu a objemu a vzájemně je převádí - řeší praktické úlohy	<u>Krychle a kvádr</u> - charakteristika krychle a kvádrů - síť těles - zobrazování těles (volné rovnoběžné promítání) - povrch a objem krychle a kvádrů - jednotky povrchu a objemu - praktické úlohy	
<u>Nestandardní aplikační úlohy a problémy</u>			
užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů, nalézá různá řešení předpokládaných nebo zkoumaných situací M-9-4-01 řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí M-9-4-02	- řeší logickým a kombinačním přístupem číselné a logické řady, číselné a obrázkové analogie, logické a netradiční geometrické úlohy a problémy - hledá různá řešení - orientuje se v prostoru, používá znalosti z jiných tematických oblastí	Řady, analogie, netradiční úlohy a problémy	

VZDĚLÁVACÍ OBSAH PŘEDMĚTU MATEMATIKA**7. ročník**

očekávané výstupy rámcového vzdělávacího programu	očekávané výstupy školního vzdělávacího programu	učivo	průřezová témata
Číslo a proměnná			
užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část (přirozeným číslem, zlomkem, poměrem, desetinným číslem, procentem) M-9-1-04 provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel, užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu M-9-1-01 analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru racionálních čísel M-9-1-09	- umí převést zlomek do základního tvaru - zvládá porovnat kladné zlomky, záporné zlomky, kladný a záporný zlomek - dokáže zobrazit zlomek na číselné ose - určuje společného jmenovatele zlomků s důrazem na nejmenšího společného jmenovatele - provádí početní operace se zlomky - užívá zlomky při řešení praktických situací a slovních úloh - řeší příklady se složenými zlomky	Zlomky - základní tvar zlomku - porovnávání, zobrazování zlomků na číselné ose - společný jmenovatel - početní operace, převádění na desetinná čísla a naopak, periodická čísla - slovní úlohy - složený zlomek	
užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část (přirozeným číslem, zlomkem, poměrem, desetinným číslem, procentem) M-9-1-04	- řeší příklady s využitím poměru (porovnávání, zvětšování, zmenšování, rozdělení celku) - zvládá slovní úlohy na poměr	Poměr, úměrnost - práce s poměrem, porovnávání (zvětšování, zmenšování), rozdělení celku, krácení	
řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem; pracuje s měřítky map a plánů M-9-1-05	- rozumí měřítku mapy a plánu - dokáže řešit příklady na přímou a nepřímou úměrnost s důrazem na slovní úlohy - vhodně používá trojčlenku - orientuje se v pravoúhlé soustavě souřadnic	- měřítko mapy a plánu - přímá a nepřímá úměrnost, tabulka, určení závislosti, pravoúhlá soustava souřadnic, graf - trojčlenka	
užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část (přirozeným číslem, zlomkem, poměrem, desetinným číslem, procentem) M-9-1-04 řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek) M-9-1-06	- vysvětlí pojem 1 procento (zvládá výpočet pomocí úměry nebo desetinných čísel) - řeší 3 typy úloh na procenta - zvládá praktické slovní úlohy - provádí výpočty na jednoduché úrokování s důrazem na úlohy z praxe	Procenta, úroky - 3 typy úloh na procenta - slovní úlohy - jednoduché úrokování (praktické úlohy)	
Geometrie v rovině a v prostoru			
načrtne a sestrojí rovinné útvary M-9-3-06	- popíše trojúhelník - ovládá základní pojmy - při výpočtech používá vlastnosti vnitřních a vnějších úhlů - třídí trojúhelníky podle délek stran a velikostí vnitřních úhlů - používá vlastnost trojúhelníkové nerovnosti - sestrojí výšky a těžnice trojúhelníku	Trojúhelník - druhy trojúhelníků - trojúhelníková nerovnost - vnitřní a vnější úhly trojúhelníku a jejich vlastnosti	

	- rýsuje kružnici trojúhelníku opsanou a vepsanou	- konstrukce výšek a těžnic, těžiště trojúhelníku - kružnice opsaná a vepsaná	
užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků M-9-3-07	- vysvětlí pojem shodnost rovinných útvarů, rozlišuje shodnost přímou a nepřímou - používá věty o shodnosti trojúhelníků - sestrojí trojúhelník s využitím vět sss, sus, usu	Shodnost - shodnost rovinných útvarů - věty o shodnosti trojúhelníků - konstrukce trojúhelníků podle vět sss, sus, usu	
zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku M-9-3-01 charakterizuje a třídí základní rovinné útvary M-9-3-02	- rozlišuje čtyřúhelníky na jednotlivé rovnoběžníky a lichoběžníky, určuje jejich vlastnosti - zvládá základní konstrukce - počítá příklady na výpočet obvodu a obsahu rovnoběžníku, lichoběžníku a trojúhelníku s využitím kalkulátoru - řeší slovní úlohy a provádí vhodné náčrty	Čtyřúhelníky, hranoly - druhy rovnoběžníků a lichoběžníků, jejich vlastnosti - základní konstrukce - výpočet obvodů a obsahů - slovní úlohy z praxe s náčrty (rovnoběžník, lichoběžník, trojúhelník)	
určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti M-9-3-09 odhaduje a vypočítá objem a povrch těles M-09-3-10 načrtne a sestrojí síť základních těles M-9-3-11 načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině M-9-3-12 analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu M-9-3-13	- určuje druhy hranolů podle vlastností, ovládá základní pojmy - provádí náčrty základních těles a sítí - používá vzorce pro výpočet objemu a povrchu hranolů, uvádí správné jednotky - využívá získaných vědomostí při řešení praktických úloh	- rozlišení hranolů, základní pojmy - náčrty těles a sítí hranolů s různými podstavami - objem a povrch hranolů s různými podstavami (kolmé hranoly)	
<u>Nestandardní aplikační úlohy a problémy</u>			
užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předpokládaných nebo zkoumaných situací M-9-4-01 řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí M-9-4-02	- řeší logickým a kombinačním přístupem číselné a logické řady, číselné a obrázkové analogie, logické a netradiční geometrické úlohy a problémy - hledá různá řešení - orientuje se v prostoru, používá znalosti z jiných tematických oblastí	Řady, analogie, netradiční úlohy a problémy	

VZDĚLÁVACÍ OBSAH PŘEDMĚTU MATEMATIKA**8. ročník**

očekávané výstupy rámcového vzdělávacího programu	očekávané výstupy školního vzdělávacího programu	učivo	průřezová témata
Číslo a proměnná			
provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel, užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu M-9-1-01	- určuje druhé mocniny a odmocniny pomocí tabulek a kalkulačtorů - řeší příklady s druhými mocninami a odmocninami - užívá druhou mocninu a odmocninu ve slovních úlohách zaměřených především na Pythagorovu větu - provádí početní operace s mocninami s přirozeným mocnitelem - zapisuje čísla ve tvaru $a \cdot 10^n$	Druhá mocnina a odmocnina - určování druhých mocnin a odmocnin pomocí tabulek a kalkulačtorů - algebraický a geometrický význam Pythagorovy věty - početní operace s mocninami s přirozeným mocnitelem - čtení a psaní zápisu čísel v desítkové soustavě pomocí mocnin čísla 10	
matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných, určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním M-9-1-07	- určí hodnotu daného číselného výrazu - запиše slovní text pomocí výrazu s proměnnými - provádí početní operace s výrazy - rozkládá výraz na součin pomocí vytýkání před závorku a pomocí vzorců	Výrazy - číselný výraz, určení jeho hodnoty - výraz s proměnnou - zápis slovního textu pomocí výrazu s proměnnými - početní operace s jednočleny a mnohočleny - rozklad výrazu na součin	
formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav M-9-1-08	- užívá a zapisuje vztah rovnosti - řeší lineární rovnice pomocí ekvivalentních úprav a provádí zkoušku správnosti řešení - řeší slovní úlohy pomocí lineárních rovnic a provádí zkoušku - z daného vzorce vyjádří libovolnou neznámou veličinu	Rovnice - vztah rovnosti - lineární rovnice s jednou neznámou, kořen rovnice, ekvivalentní úpravy rovnic, zkouška správnosti řešení - vyjádření neznámé ze vzorce	
Geometrie v rovině a v prostoru			
využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh M-9-3-05 určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (těleso), analyzuje jejich vlastnosti M-9-3-09 odhaduje a vypočítá objem a povrch těles M-9-3-10	- rozliší a vysvětlí pojmy kružnice a kruh (užívá správné geometrické zápisy) - využívá poznatků o vzájemné poloze kružnice a přímky a dvou kružnic v konstrukčních úlohách - načrtne síť válce - používá vzorec pro výpočet objemu a povrchu válce, uvádí správné jednotky - využívá získaných vědomostí při řešení praktických úloh	Kruh, kružnice, válec - vzájemná poloha kružnice a přímky - vzájemná poloha dvou kružnic (Thaletova věta) - Ludolfovo číslo π - délka kružnice, obvod a obsah kruhu ve slovních úlohách - síť válce - objem a povrch válce ve slovních úlohách,	

načrtne a sestrojí síť základních těles M-9-3-11 analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu M-9-3-13		jednotky objemu a povrchu	
využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh M-9-3-05	- umí sestrojit trojúhelník podle vět sss, sus, usu - sestrojí v jednodušších případech trojúhelníky a čtyřúhelníky zadané různými prvky	<u>Konstrukční úlohy</u> - konstrukce trojúhelníku podle vět sss, sus, usu - jednodušší konstrukce čtyřúhelníků s důrazem na rozbor a konstrukci	
<u>Nestandardní aplikační úlohy a problémy</u>			
užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předpokládaných nebo zkoumaných situací M-9-4-01 řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí M-9-4-02	- řeší logickým a kombinačním přístupem číselné a logické řady, číselné a obrázkové analogie, logické a netradiční geometrické úlohy a problémy - hledá různá řešení - orientuje se v prostoru, používá znalosti z jiných tematických oblastí	Řady, analogie, netradiční úlohy a problémy	

VZDĚLÁVACÍ OBSAH PŘEDMĚTU MATEMATIKA**9. ročník**

očekávané výstupy rámcového vzdělávacího programu	očekávané výstupy školního vzdělávacího programu	učivo	průřezová témata
<u>Číslo a proměnná</u>			
matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných, určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenů na součin pomocí vzorců a vytýkáním M-9-1-07	- určuje podmínky, za kterých má lomený výraz smysl - provádí početní operace s lomenými výrazy, upravuje složený lomený výraz na základní tvar - řeší jednoduché lineární rovnice s neznámou ve jmenovateli a provádí zkoušku správnosti - zvládá slovní úlohy s lomenými výrazy	<u>Lomený výraz a řešení lineárních rovnic s neznámou ve jmenovateli</u> - podmínky užití lomeného výrazu - početní operace s lomenými výrazy - úpravy složeného lomeného výrazu - lineární rovnice s neznámou ve jmenovateli, zkouška správnosti	
formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav M-9-1-08	- zvládá řešení jednoduchých lineárních soustav metodou dosazovací, sčítací a kombinovanou, provádí zkoušku správnosti - řeší praktické slovní úlohy (o pohybu, společné práci a o směsích)	<u>Soustava dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými</u> - metoda sčítací, dosazovací, kombinovaná - zkouška správnosti	
užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část (přirozeným číslem, zlomkem, poměrem, desetinným číslem, procentem) M-9-1-04	- řeší úlohy z praxe s využitím kalkulatoru	<u>Složené úrokování</u> - základní pojmy finanční matematiky - jednoduché a složené úrokování - úlohy z praxe	
<u>Závislosti, vztahy a práce s daty</u>			
vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data M-9-2-01	- ovládá základní statické pojmy - provádí jednoduchá statistická šetření a vyhodnocuje jejich výsledky do tabulek a grafů - rozezná funkční vztah od jiných vztahů - určí definiční obor a obor funkčních hodnoty - znázorňuje body a čte souřadnice bodů v pravoúhlé soustavě souřadnic - sestrojí graf funkce (přímá a nepřímá úměrnost, lineární funkce, kvadratická funkce, absolutní hodnota) - provádí grafické řešení jednoduchých soustav dvou lineárních rovnic - využívá získané poznatky o funkcích v praktických úlohách	<u>Základy statistiky</u> - statistické šetření - tabulky a grafy <u>Funkce</u> - definiční obor, obor funkčních hodnot, tabulka uspořádaných dvojic - využití pravoúhlé soustavy souřadnic - grafy funkcí - grafické řešení soustav dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými	
porovnává soubory dat M-9-2-02			
určuje vztah přímé nebo nepřímé úměrnosti M-9-2-03			
vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem M-9-2-04			
matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů M-9-2-05			
<u>Geometrie v rovině a v prostoru</u>			
užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků M-9-3-07	- určí podobné útvary s využitím vět o podobnosti trojúhelníků - určí a používá poměr podobnosti a sestrojí podobný rovinný útvar k danému útvaru - graficky rozdělí úsečku dané délky v daném poměru	<u>Podobnost, goniometrické funkce</u> - poměr podobnosti, podobné útvary, věty o podobnosti trojúhelníku	

	- vysvětlí pojem goniometrické funkce (sin, cos, tg) a užívá je při výpočtech (s využitím tabulek a kalkulačků)	- konstrukce podobných útvarů - dělení úsečky v daném poměru - definice goniometrických funkcí sinus, kosinus, tangens - užití goniometrických funkcí při výpočtech pomocí tabulek a kalkulačků - výpočet tělesové úhlopříčky	
určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti M-9-3-09 odhaduje a vypočítává objem a povrch těles M-9-3-10 načrtne a sestrojí síť základních těles M-9-3-11 načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině M-9-3-12 analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy, s využitím osvojeného matematického aparátu M-9-3-13	- charakterizuje tělesa (jehlan, kužel, koule) a vzájemně je rozliší - vypočítá objem a povrch daných těles - užívá správné jednotky - využívá znalostí při řešení slovních úloh	<u>Jehlan, kužel, koule</u> - náčrt sítě jehlanu a kužele, náčrt tělesa - výpočet objemu a povrchu daných těles	
<u>Nestandardní aplikační úlohy a problémy</u>			
užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předpokládaných nebo zkoumaných situací M-9-4-01 řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí M-9-4-02	- řeší logickým a kombinačním přístupem číselné a logické řady, číselné a obrázkové analogie, logické a netradiční geometrické úlohy a problémy - hledá různá řešení - orientuje se v prostoru, používá znalosti z jiných tematických oblastí	Řady, analogie, netradiční úlohy a problémy	

VZDĚLÁVACÍ OBLAST INFORMATIKA

Vzdělávací oblast Informatika se zaměřuje především na rozvoj informatického myšlení a na porozumění základním principům digitálních technologií. Je založena na aktivních činnostech, při kterých žáci využívají informatické postupy a pojmy. Poskytuje prostředky a metody ke zkoumání řešitelnosti problémů i hledání a nalézání jejich optimálních řešení, ke zpracování dat a jejich interpretaci a na základě řešení praktických úkolů i poznatky a zkušenost, kdy je lepší práci přenechat stroji, respektive počítači. Pochopení, jak digitální technologie fungují, přispívá jednak k porozumění zákonitostem digitálního světa, jednak k jejich efektivnímu, bezpečnému a etickému užívání.

Na prvním stupni základního vzdělávání si žáci prostřednictvím her, experimentů, diskusí a dalších aktivit vytvářejí první představy o způsobech, jakými se dají data a informace zaznamenávat, a objevují informatické aspekty světa kolem nich. Postupně si žáci rozvíjejí schopnost popsat problém, analyzovat ho a hledat jeho řešení. Ve vhodném programovacím prostředí si ověřují algoritmické postupy. Informatika také společně s ostatními obory pokládá základy uživatelských dovedností. Poznáváním, jak se s digitálními technologiemi pracuje, si žáci vytvářejí základ pro pochopení informatických konceptů. Součástí je i bezpečné zacházení s technologiemi a osvojování dovedností a návyků, které vedou k prevenci rizikového chování.

I na druhém stupni základního vzdělávání žáci tvoří, experimentují, prověřují své hypotézy, objevují, aktivně hledají, navrhuji a ověřují různá řešení, diskutují s ostatními a tím si prohlubují a rozvíjejí porozumění základním informatickým konceptům a principům fungování digitálních technologií. Při analýze problému vybírají, které aspekty lze zanedbat a které jsou podstatné pro jeho řešení. Učí se vytvářet, formálně zapisovat a systematicky posuzovat postupy vhodné pro automatizaci, zpracovávat i velké a nesourodé soubory dat. Díky poznávání toho, jak a proč digitální technologie fungují, žáci chápou základní principy kódování, modelování a s větším porozuměním chrání sebe, své soukromí, data i zařízení.

V průběhu základního vzdělávání žáci začínají vyvíjet funkční technická řešení problémů. Osvojují si časté testování prototypů a jejich postupné vylepšování jako přirozenou součást designu a vývoje v informačních technologiích. Zvažují a ověřují dopady navrhovaných řešení na jedince, společnost, životní prostředí.

INFORMATIKA (INF)

Charakteristika předmětu Informatika

Předmět se vyučuje od 4. ročníku v časové dotaci 1 hodina týdně.

Počet vyučovacích hodin za týden									Celkem
1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník	
0	0	0	1	1	1	1	1	1	6

Předmět má praktický charakter, žáci jsou vedeni k chápání a správnému užívání pojmů z oblasti digitálních technologií a informačních systémů, práci s informačními systémy, praktickému zvládnutí základů algoritmizace a programování, práci s daty, informacemi a modelováním. Tento předmět umožňuje všem žákům dosáhnout základní informační gramotnosti. Výuka probíhá v odborné učebně informatiky (případně v audiovizuální učebně).

Vzdělávací obsah je rozdělen do 4 základních tematických celků:

- Data, informace a modelování
- Algoritmizace a programování
- Informační systémy
- Digitální technologie

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení:

- upřednostňujeme zadávání úkolů tak, aby žáci samostatně objevovali možnosti využití informačních a komunikačních technologií v praktickém životě
- vedeme žáky k zaznamenávání si takových poznámek, které jim pomohou při praktické práci s technikou a při využívání softwaru

Kompetence k řešení problémů:

- zadáváme takové úlohy nebo projekty, které vedou při jejich řešení k tvořivému přístupu, žáci chápou, že se při práci s informačními a komunikačními technologiemi vyskytují problémy, které mají více správných způsobů řešení
- vedeme žáky k chápání svého vyučujícího zároveň též jako svého konzultanta při řešení úloh

Kompetence komunikativní:

- umožňujeme žákům odevzdávání některé své práce prostřednictvím elektronické pošty – využívání vhodné technologie komunikace na dálku
- dbáme na dodržování vhodných pravidel a zvyklostí při komunikaci

Kompetence sociální a personální:

- nabízíme žákům možnost ohodnocení vlastní práce a práce jejich spolužáků, jsou vedeni k ohleduplnosti a taktu
- využíváme práci v týmu, žáci se učí rozdělit si a plánovat práci
- uplatňujeme zásady koležiality a pomoci

Kompetence občanské:

- seznamujeme s vazbami na legislativu – softwarové pirátství, autorský zákon, ochrana osobních údajů, bezpečnost hesla, zároveň musí všechna tato obecná i školní nařízení (řád učebny) dodržovat

Kompetence pracovní:

- vyžadujeme dodržování pravidel při práci (řád učebny)
- klademe důraz na bezpečné a účinné používání osobního počítače a dalších technologií
- jasnými pokyny směřujeme žáky ke stanovenému cíli

Kompetence digitální:

- vedeme žáky k ovládání běžně používaných digitálních zařízení, aplikací a služeb; k využívání jich při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatnému rozhodování, které technologie, pro jakou činnost či řešený problém použít
- umožňujeme žákům získávat, vyhledávat, kriticky posuzovat, spravovat a sdílet data, informace a digitální obsah, k tomu volit postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- žáky podněcujeme k vytváření a upravování digitálního obsahu, kombinování různých formátů, vyjádření se za pomoci digitálních prostředků
- podporujeme k využívání digitální technologie, aby si usnadnili práci, zautomatizovali rutinní činnosti, zefektivnili či zjednodušili své pracovní postupy a zkvalitnili výsledky své práce
- důraz klademe na pochopení významu digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamování se s novými technologiemi, kritickému hodnocení jejich přínosu a reflektování rizika jejich využívání
- pomáháme žákům předcházet situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jejich tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí, vyžadujeme etické jednání

Vztah k dalším oblastem a oborům

Dovednosti získané v tomto předmětu žáci aplikují při získávání, zpracování a vyhodnocování informací i při vytváření vlastních prací nejrůznějšího charakteru ve všech zbývajících vzdělávacích oblastech.

V rámci výuky předmětu je zahrnuta i prevence rizikového chování z oblasti kyberšikany a nelátkových závislostí.

Z průřezových témat se v předmětu Informatika uplatňuje hlavně mediální výchova (kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, interpretace vztahu mediálních sdělení a reality, tvorba mediálního sdělení).

VZDĚLÁVACÍ OBSAH PŘEDMĚTU INFORMATIKA**4. ročník**

očekávané výstupy rámcového vzdělávacího programu	očekávané výstupy školního vzdělávacího programu	učivo	průřezová témata
<u>Data, informace a modelování</u>			
popíše konkrétní situaci, určí, co k ní již ví, a znázorní ji I-5-1-02	- sdělí informaci obrázkem - předá informaci zakódovanou pomocí textu či čísel - zakóduje/zašifruje a dekoduje/dešifruje text - zakóduje a dekoduje jednoduchý obrázek pomocí mřížky	Kódování a přenos dat - využití značek, piktogramů, symbolů a kódů pro záznam, sdílení, přenos a ochranu informace	
<u>Algoritmizace a programování</u>			
sestavuje a testuje symbolické zápisy postupů I-5-2-01 popíše jednoduchý problém, navrhne a popíše jednotlivé kroky jeho řešení I-5-2-02 v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program; rozpozná opakování se vzory, používá opakování a připravené podprogramy I-5-2-03 ověří správnost jím navrženého postupu či programu, najde a opraví v něm případnou chybu I-5-2-04	- zapisuje postup řešení zadaného problému - užívá různé formy zápisu postupu - využívá stejný postup pro řešení podobného problému - upraví postup při řešení různých problémů - podle návodu sestaví program pro robota - najde chybu v programu a opraví ji - upraví program pro příbuznou úlohu - používá opakování události ke spuštění programu - ověřuje funkčnost programu a diskutuje o možnostech řešení - hledá a odstraňuje chyby v kódech - opakuje vzor nahrazuje cyklem	Řešení problému krokováním - postup, jeho jednotlivé kroky, vstupy, výstupy a různé formy zápisu pomocí obrázků, značek, symbolů či textu - příklady situací využívajících opakovaně použitelné postupy - přečtení, porozumění a úprava kroků v postupu, algoritmu - sestavení funkčního postupu řešícího konkrétní jednoduchou situaci Programování - experimentování a objevování v blokově orientovaném programovacím prostředí - události, sekvence, opakování, podprogramy - sestavení programu Kontrola řešení - porovnání postupu s jiným a diskuse o nich - ověřování funkčnosti programu a jeho částí opakovaným spuštěním - nalezení chyby a oprava kódu - nahrazení opakujícího se vzoru cyklem	

Digitální technologie			
najde a spustí aplikaci, pracuje s daty různého typu I-5-4-01	Ovládání digitálního zařízení - pojmenuje jednotlivá digitální zařízení, se kterými pracuje, vysvětlí, k čemu slouží - pro svou práci používá doporučené aplikace, nástroje, prostředí - ovládá určenou aplikaci - uloží svoji práci do souboru, otevře soubor	Hardware a software - digitální zařízení a jejich účel - prvky v uživatelském rozhraní - spouštění, přepínání a ovládání aplikací - uložení dat, otevírání souborů	
propojí digitální zařízení, uvede možná rizika, která s takovým propojením souvisejí I-5-4-02 dodržuje bezpečnostní a jiná pravidla pro práci s digitálními technologiemi I-5-4-03	Práce ve sdíleném prostředí - propojí digitální zařízení a uvede bezpečnostní rizika, která s takovým propojením souvisejí - pamatuje si a chrání své heslo, přihlásí se ke svému účtu a odhlásí se z něj - při práci s grafikou a textem přistupuje k datům i na vzdálených počítačích a spouští online aplikace - u vybrané fotografie uvede, jaké informace z ní lze vyčíst - v textu rozpozná osobní údaje - rozpozná zvláštní chování počítače a případně přivolá pomoc dospělého - dodržuje pravidla nebo pokyny při práci s digitálním zařízením	Počítačové sítě - propojení technologií, (bez)drátové připojení - internet, práce ve sdíleném prostředí, sdílení dat Bezpečnost - pravidla bezpečné práce s digitálním zařízením - uživatelské účty - hesla	

VZDĚLÁVACÍ OBSAH PŘEDMĚTU INFORMATIKA**5. ročník**

očekávané výstupy rámcového vzdělávacího programu	očekávané výstupy školního vzdělávacího programu	učivo	průřezová témata
<u>Data, informace a modelování</u>			
uvede příklady dat, která ho obklopují a která mu mohou pomoci lépe se rozhodnout; vyslovuje odpovědi na základě dat I-5-1-01 vyčte informace z daného modelu I-5-1-03	- pracuje s texty, obrázky a tabulkami v učebních materiálech - doplní posloupnost prvků - pomocí grafu znázorní vztahy mezi objekty - pomocí obrázku znázorní jev - pomocí obrázkových modelů řeší zadané problémy	Data, informace - sběr (pozorování, jednoduchý dotazník, průzkum) a záznam dat s využitím textu, čísla, barvy, tvaru, obrazu a zvuku - hodnocení získaných dat, vyvozování závěrů Modelování - model jako zjednodušené znázornění skutečnosti - využití obrazových modelů (myšlenkové a pojmové mapy, schémata, tabulky, diagramy) ke zkoumání, porovnávání a vysvětlování jevů kolem žáka	
<u>Algoritmizace a programování</u>			
v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program; rozpozná opakující se vzory, používá opakování a připravené podprogramy I-5-2-03 ověří správnost jím navrženého postupu či programu, najde a opraví v něm případnou chybu I-5-2-04	- v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program - v programu najde a opraví chyby - rozpozná opakující se vzory, používá opakování, stanoví, co se bude opakovat a kolikrát - rozpozná, jestli se příkaz umístí dovnitř opakování, před nebo za něj - vytváří, používá a kombinuje vlastní bloky - přečte zápis programu a vysvětlí jeho jednotlivé kroky - rozhodne, jestli a jak lze zapsaný program nebo postup zjednodušit - cíleně využívá náhodu při volbě vstupních hodnot příkazů - upraví program pro obdobný problém	Programování - experimentování a objevování v blokově orientovaném programovacím prostředí - události, sekvence, opakování, podprogramy - sestavení programu Kontrola řešení - porovnání postupu s jiným a diskuse o nich - ověřování funkčnosti programu a jeho částí opakovaným spuštěním - nalezení chyby a oprava kódu - nahrazení opakujícího se vzoru cyklem	
<u>Informační systémy</u>			
v systémech, které ho obklopují, rozezná jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi I-5-3-01	- nalezne ve svém okolí systém a určí jeho prvky - určí, jak spolu prvky souvisí	Systémy - skupiny objektů a vztahy mezi nimi, vzájemné působení	

pro vymezený problém zaznamenává do existující tabulky nebo seznamu číselná i nečíselná data I-5-3-02	- umístí data správně do tabulky - doplní prvky v tabulce - v posloupnosti opakujících se prvků nahradí chybný za správný	- příklady systémů z přírody, školy a blízkého okolí žáka - části systému a vztahy mezi nimi Práce se strukturovanými daty - shodné a odlišné vlastnosti objektů - řazení prvků do řad, číslování a nečíslovaný seznam - tabulka a její struktura - záznam, doplnění a úprava záznamu	
<u>Digitální technologie</u>			
propojí digitální zařízení, uvede možná rizika, která s takovým propojením souvisejí I-5-4-02 dodržuje bezpečnostní a jiná pravidla pro práci s digitálními technologiemi I-5-4-03	- propojí digitální zařízení a uvede bezpečnostní rizika, která s takovým propojením souvisejí - pamatuje si a chrání své heslo, přihlásí se ke svému účtu a odhlásí se z něj - při práci s grafikou a textem přistupuje k datům i na vzdálených počítačích a spouští online aplikace - u vybrané fotografie uvede, jaké informace z ní lze vyčíst - v textu rozpozná osobní údaje - rozpozná zvláštní chování počítače a případně přivolá pomoc dospělého - dodržuje pravidla nebo pokyny při práci s digitálním zařízením	Počítačové sítě - propojení technologií, (bez)drátové připojení - internet, práce ve sdíleném prostředí, sdílení dat Bezpečnost - pravidla bezpečné práce s digitálním zařízením - uživatelské účty - hesla	

VZDĚLÁVACÍ OBSAH PŘEDMĚTU INFORMATIKA**6. ročník**

očekávané výstupy rámcového vzdělávacího programu	očekávané výstupy školního vzdělávacího programu	učivo	průřezová témata
Data, informace a modelování			
získá z dat informace, interpretuje data, odhaluje chyby v cizích interpretacích dat I-9-1-01	- získá z dat informace - najde a opraví chyby u různých interpretací týchž dat (tabulka versus graf) - odpoví na otázky na základě dat v tabulce - popíše pravidla uspořádání v existující tabulce - doplní podle pravidel do tabulky prvky, záznamy - navrhne tabulku pro záznam dat - propojí data z více tabulek či grafů	Data, informace - získávání, vyhledávání a ukládání dat obecně a v počítači - proces komunikace, komplexnost dat, časté chyby při interpretaci dat	
navrhne a porovnává různé způsoby kódování dat s cílem jejich uložení a přenosu I-9-1-02	- rozpozná zakódované informace kolem sebe - zakóduje a dekoduje znaky pomocí znakové sady - zašifruje a dešifruje text pomocí několika šifer - zakóduje v obrázku barvy více způsoby - zakóduje obrázek pomocí základní geometrických tvarů - zjednoduší zápis textu a obrázku, pomocí kontrolního součtu ověří úplnost zápisu	Kódování a přenos dat - různé možnosti kódování čísel, znaků, barev, obrázků, zvuků a jejich vlastnosti - standardizované kódy - bit - bajt, násobné jednotky - jednoduché šifry a jejich limity	
Algoritmizace a programování			
po přečtení jednotlivých kroků algoritmu nebo programu vysvětlí celý postup; určí problém, který je daným algoritmem řešen I-9-2-01	- po přečtení programu vysvětlí, co vykoná - rozdělí problém na jednotlivé části, navrhne a popíše kroky k jejich řešení - vybere z více možností vhodný program pro řešení problém a svůj výběr zdůvodní - v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program, dbá na jeho čitelnost a přehlednost - používá cyklus s pevným počtem opakování, rozezná, zda má být příkaz uvnitř nebo vně opakování - vytváří vlastní bloky a používá je v dalších programech - diskutuje o různých programech pro řešení problému - ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby	Algoritmizace - dekompozice úlohy, problému - tvorba zápisu a přizpůsobení algoritmu Programování - nástroje programovacího prostředí, blokově orientovaný programovací jazyk, cykly, větvení, proměnné Kontrola - ověření algoritmu, programu (například změnou vstupů, kontrolou výstupů, opakovaným spuštěním) - nalezení chyby (například krokováním) - úprava algoritmu a programu	
rozdělí problém na jednotlivé řešitelné části a navrhne a popíše kroky k jejich řešení I-9-2-02			
vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešení problém a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému I-9-2-03			
v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za něj; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné I-9-2-05			
ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu I-9-2-06			

Informační systémy			
vysvětlí účel informačních systémů, které používá, identifikuje jejich jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi; zvažuje možná rizika při navrhování i užívání informačních systémů I-9-3-01	- popíše pomocí modelu alespoň jeden informační systém, s nímž ve škole aktivně pracují - pojmenuje role uživatelů a vymezí jejich činnosti a s tím související práva	Informační systémy - informační systém ve škole - uživatelé, činnosti, práva, struktura dat - ochrana dat a uživatelů, účel informačních systémů a jejich role ve společnosti	
Digitální technologie			
popíše, jak funguje počítač po stránce hardwaru i operačním systémem; diskutuje o fungování digitálních technologií určujících trendy ve světě I-9-4-01 ukládá a spravuje svá data ve vhodném formátu s ohledem na jejich další zpracování či přenos I-9-4-02	- popíše, jak funguje počítač - orientuje se v pojmech hardware a software - zná operační systémy a umí popsat výhody a nevýhody každého z nich - spravuje a ukládá svá data - vyzná se v datových a programových souborech - rozlišuje formáty souborů a jejich asociace v systému - zajímá se o nové technologie	Hardware a software - pojmy hardware a software, součásti počítače a principy jejich společného fungování - operační systémy (funkce, typy, typické využití) - datové a programové soubory a jejich asociace v operačním systému, komprese a formáty souborů, správa souborů, instalace aplikací - fungování nových technologií kolem žáka	

VZDĚLÁVACÍ OBSAH PŘEDMĚTU INFORMATIKA**7. ročník**

očekávané výstupy rámcového vzdělávacího programu	očekávané výstupy školního vzdělávacího programu	učivo	průřezová témata
<u>Data, informace a modelování</u>			
vymezí problém a určí, jaké informace bude potřebovat k jeho řešení; situaci modeluje pomocí grafů, případně obdobných schémat; porovná svůj navržený model s jinými modely k řešení stejného problému a vybere vhodnější, svou volbu zdůvodní I-9-1-03 zhodnotí, zda jsou v modelu všechna data potřebná k řešení problému; vyhledá chybu v modelu a opraví ji I-9-1-04	- vysvětlí známé modely jevů, situací, činností - v mapě a dalších schématech najde odpověď na otázku - pomocí ohodnocených grafů řeší problémy - pomocí orientovaných grafů řeší problémy - vytvoří model, ve kterém znázorní více souběžných činností - vyhledá v modelu chybu a opraví ji	Modelování - schéma, myšlenková mapa, vývojový diagram, ohodnocený a orientovaný graf - základní grafové úlohy	
<u>Algoritmizace a programování</u>			
v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné I-9-2-05 ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu I-9-2-06	- v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví přehledný program k vyřešení problému - po přečtení programu vysvětlí, co vykoná - ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby - používá podmínky pro ukončení opakování, rozezná, kdy je podmínka splněna - používá podmínky pro větvení programu, rozezná, kdy je podmínka splněna - vytváří vlastní bloky a používá je v dalších programech - diskutuje o různých programech pro řešení problému - vybere z více možností vhodný program pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní - používá souřadnice, používá parametry v blocích a ve vlastních blocích - vytvoří proměnnou, změní její hodnotu, přečte a použije její hodnotu - hotový program upraví pro řešení příbuzného problému	Programování - nástroje programovacího prostředí, blokově orientovaný programovací jazyk, cykly, větvení, proměnné Kontrola - ověření algoritmu, programu (například změnou vstupů, kontrolou výstupů, opakovaným spuštěním) - nalezení chyby (například krokováním) - úprava algoritmu a programu	
<u>Digitální technologie</u>			
popíše, jak funguje počítač po stránce hardwaru i operačním systémem; diskutuje o fungování digitálních technologií určujících trendy ve světě I-9-4-01 ukládá a spravuje svá data ve vhodném formátu s ohledem na jejich další zpracování či přenos I-9-4-02	- orientuje se v pojmech hardware a software - zná operační systémy a umí popsat výhody a nevýhody každého z nich - spravuje a ukládá svá data - vyzná se v datových a programových souborech - rozlišuje formáty souborů a jejich asociace v systému - zajímá se o nové technologie - nainstaluje a odinstaluje aplikaci	Hardware a software - pojmy hardware a software, součásti počítače a principy jejich společného fungování - operační systémy (funkce, typy, typické využití) - datové a programové soubory a jejich asociace v operačním	

vybírání nejvhodnější způsob připojení digitálních zařízení do počítačové sítě; uvede příklady sítí a popíše jejich charakteristické znaky I-9-4-03 poradí si s typickými závadami a chybovými stavy počítače I-9-4-04 dokáže usměrnit svoji činnost tak, aby minimalizoval riziko ztráty či zneužití dat; popíše fungování a diskutuje omezení zabezpečovacích řešení I-9-4-05	- uloží textové, grafické, zvukové a multimediální soubory - vybere vhodný formát pro uložení dat - vytvoří jednoduchý model domácí sítě; popíše, která zařízení jsou připojena do školní sítě - popíše fungování webu a princip cloudových aplikací - umí použít různé způsoby zabezpečení přístupu k datům - spravuje sdílení souborů - zkontroluje, zda jsou části počítače správně propojeny, nastavení systému či aplikace, ukončí program bez odezvy - vyjmenuje možné útoky na digitální zařízení a data a navrhne možnosti ochrany - porovná různé metody zabezpečení účtů - zná způsoby zálohování a archivace dat	systému, komprese a formáty souborů, správa souborů, instalace aplikací - fungování nových technologií kolem žáka Počítačové sítě - typy, služby a význam počítačových sítí, fungování sítě (klient, server, switch, IP adresa) - struktura a principy internetu - web (fungování webu, webová stránka, webový server, prohlížeč, odkaz, URL, vyhledávač) - princip cloudových aplikací - metody zabezpečení přístupu k datům, role a přístupová práva Řešení technických problémů - postup při řešení problému s digitálním zařízením (nepropojení, program bez odezvy, špatné nastavení) Bezpečnost - útoky (cíle a metody útočníků, nebezpečné aplikace a systémy) - zabezpečení digitálních zařízení a dat (aktualizace, antivir, firewall, bezpečná práce s hesly a správce hesel, dvoufaktorová autentizace, šifrování dat a komunikace, zálohování a archivace dat)	
---	--	--	--

VZDĚLÁVACÍ OBSAH PŘEDMĚTU INFORMATIKA**8. ročník**

očekávané výstupy rámcového vzdělávacího programu	očekávané výstupy školního vzdělávacího programu	učivo	průřezová témata
Algoritmizace a programování			
v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné I-9-2-05 ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu I-9-2-06	- vytvoří program pro robota a otestuje jeho funkčnost - přečte program pro robota a najde v něm případné chyby - ovládá výstupní zařízení a senzory robota - vyřeší problém tím, že sestaví a naprogramuje robota - sestaví program pro programovatelnou desku a otestuje jej - používá opakování, rozhodování, proměnné - ovládá výstupní zařízení desky - používá vstupy ke spouštění a řízení běhu programu - připojí k desce další zařízení, které z desky ovládá - vyřeší problém naprogramováním desky - testuje, odladí a odstraňuje chyby v algoritmu a programu	Programování - sestavení programu s opakováním a rozhodováním - používání výstupních zařízení robota (motory, displej, zvuk) - používání senzorů (tlačítka, vzdálenost, světlo/barva) - sestavení programu a oživení programovací desky - ovládání LED displeje - tlačítka a senzory - připojení a ovládání externích zařízení Kontrola - testování, odladění, odstranění chyb, ověření algoritmu a programu	
Informační systémy			
nastavuje zobrazení, řazení a filtrování dat v tabulce, aby mohl odpovědět na položenou otázku; využívá funkce pro automatizaci zpracování dat I-9-3-02 vymezí problém a určí, jak při jeho řešení využije evidenci dat; na základě doporučeného i vlastního návrhu sestaví tabulku pro evidenci dat a nastaví pravidla a postupy pro práci se záznamy v evidenci dat I-9-3-03 sám evidenci vyzkouší a následně zhodnotí její funkčnost, případně navrhne její úpravu I-9-3-04	- nastavuje zobrazení, řazení a filtrování dat v tabulce - používá filtr na výběr dat z tabulky, sestaví kritérium pro vyřešení úlohy - seřadí tabulku dat podle daného kritéria - používá k výpočtům funkce pracující s číselnými a textovými vstupy - řeší problémy výpočtem s daty - přepíše do tabulky dat nový záznam - ověří hypotézu pomocí výpočtu, porovnáním nebo vizualizací velkého množství dat	Návrh a tvorba evidence dat - formulace požadavků - struktura tabulky, typy dat - práce se záznamy, pravidla a omezení - kontrola správnosti a použitelnosti struktury, nastavených pravidel - úprava požadavků, tabulky či pravidel Hromadné zpracování dat - velké soubory dat - funkce a vzorce, práce s řetězcí - řazení, filtrování, vizualizace dat - odhad závislostí	

VZDĚLÁVACÍ OBSAH PŘEDMĚTU INFORMATIKA**9. ročník**

očekávané výstupy rámcového vzdělávacího programu	očekávané výstupy školního vzdělávacího programu	učivo	průřezová témata
<u>Algoritmizace a programování</u>			
v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za něj; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné I-9-2-05 ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu I-9-2-06	- v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví přehledný program k vyřešení problému - ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby - vybere z více možností vhodný program pro řešení problém a svůj výběr zdůvodní - řeší problém jeho rozdělením na části pomocí vlastních bloků - hotový program upraví pro řešení příbuzného problému - zvažuje přístupnost vytvořeného programu různým skupinám uživatelů a dopady na ně - seznámí se s autorským zákonem a tvoří vše v souladu s ním, při dodržení všech licenčních podmínek užitého programu - dodržuje etické zásady při programování	Tvorba digitálního obsahu - tvorba programů (například příběhy, hry, simulace, roboti) - potřeby uživatelů, uživatelské rozhraní programu - autorství a licence programu - etika programátora	
<u>Digitální technologie</u>			
popíše, jak funguje počítač po stránce hardwaru i operačního systému; diskutuje o fungování digitálních technologií určujících trendy ve světě I-9-4-01 ukládá a spravuje svá data ve vhodném formátu s ohledem na jejich další zpracování či přenos I-9-4-02 vybírá nejvhodnější způsob připojení digitálních zařízení do počítačové sítě; uvede příklady sítí a popíše jejich charakteristické znaky I-9-4-03 poradí si s typickými závadami a chybovými stavy počítače I-9-4-04 dokáže usměrnit svoji činnost tak, aby minimalizoval riziko ztráty či zneužití dat; popíše fungování a diskutuje omezení zabezpečovacích řešení I-9-4-05	- pojmenuje části počítače a popíše, jak spolu souvisí - vysvětlí rozdíl mezi programovým a technickým vybavením - diskutuje o funkcích operačního systému a popíše stejné a odlišné prvky některých z nich - na příkladu ukáže, jaký význam má komprese dat - popíše, jak fungují vybrané technologie z okolí, které považuje za inovativní - diskutuje o cílech a metodách hackerů - na schematickém modelu popíše princip zasílání dat po počítačové síti - vysvětlí vrstevníkovi, jak fungují některé služby internetu - vytvoří myšlenkovou mapu prvků zabezpečení počítače a dat - diskutuje o tom, čím vším vytváří svou digitální stopu	<u>Hardware a software</u> - složení současného počítače a principy fungování jeho součástí - operační systémy - komprese a formáty souborů - fungování nových technologií kolem mě <u>Bezpečnost</u> - útoky (cíle a metody útočníků, nebezpečné aplikace a systémy) - zabezpečení zařízení a dat <u>Sítě</u> - typy, služby a význam - fungování sítě - web - princip cloud aplikace <u>Digitální identita</u> - digitální stopa (obsah a metadata, sledování polohy zařízení, záznamy o přihlašování a pohybu po internetu, cookies, sledování komunikace, informace v souboru) - sdílení a trvalost (nesmazatelnost) dat, fungování a algoritmy sociálních sítí	

VZDĚLÁVACÍ OBLAST ČLOVĚK A JEHO SVĚT**OBJEVUJEME SVĚT (OS)****Charakteristika předmětu Objevujeme svět**

Vyučovací předmět Objevujeme svět je realizován v 1. až 5. ročníku.

Počet vyučovacích hodin za týden									Celkem
1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník	
2	2	2	2	3	0	0	0	0	11

Tento předmět rozvíjí poznatky, dovednosti a prvotní zkušenosti dětí získané ve výchově v rodině a v předškolním vzdělávání. Žáci si utvářejí prvotní ucelený obraz světa prostřednictvím poznání sebe samého, svého nejbližšího okolí a postupně též širšího prostředí. Učí se vnímat základní vztahy ve společnosti, porozumět soudobému způsobu života, jeho přednostem i problémům (včetně situací ohrožení). Osvojují si bezpečné chování a vzájemnou pomoc v různých životních situacích, včetně mimořádných událostí, které ohrožují zdraví člověka. Zahrnuje nejaktuálnější témata výchovy a vzdělávání naší doby, tj. člověk, rodina, svět financí, společnost, vlast, Evropa a svět, vesmír, příroda v celé své rozmanitosti, kultura, technika, dopravní výchova, zdraví, minulost, současnost a budoucnost.

Vzdělávací obsah je rozdělen do 5 tematických okruhů:

Místo, kde žijeme
Lidé kolem nás
Lidé a čas
Rozmanitost přírody
Člověk a jeho zdraví

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení:

- důraz klademe na orientaci ve světě informací
- podporujeme objevování, pozorování a poznávání okolního světa
- motivujeme k pozitivnímu vztahu k učení o přírodě, o člověku a společnosti
- umožňujeme vyhledávání a třídění informací o přírodě živé, neživé i o lidské společnosti

Kompetence k řešení problémů:

- žákům nabízíme možnost propojování událostí z hlediska časového, zeměpisného, historického a kulturního
- uplatňujeme využití pokusů k ověření řešení problémové situace
- vedeme k součinnosti s ostatními při řešení problémů
- podporujeme žáky k srozumitelné formulaci myšlenek a názorů ústně nebo písemně

Kompetence komunikativní:

- nabízíme diskuzi o problémech, používání argumentace
- motivujeme k porozumění používaným naučným textům, obrazovému materiálu a prezentaci nových poznatků

Kompetence sociální a personální:

- podporujeme k samostatné i týmové činnosti
- poskytujeme prostor pro práci v týmu s využitím tolerance, dělby práce a spolupráce
- snažíme se podněcovat k pomoci spolužákovi
- motivujeme k sebedůvěře a tvorbě pozitivní představy o sobě

Kompetence občanské:

- vedeme žáky k chápání rozdílů a shod mezi lidmi, k tolerantnímu chování i jednání
- dbáme na odpovědné plnění stanovených úkolů a povinností
- klademe důraz na ohleduplnost a ochranný přístup k přírodě a ke kulturním hodnotám
- vědomě podporujeme ochranu vlastního zdraví (prevence úrazů, zdravý životní styl, ochrana zdraví fyzického i psychického)
- uplatňujeme metody k ovládnutí svého jednání a respektu ostatních
- motivujeme k zodpovědnému chování v krizových situacích i situacích ohrožujících život a zdraví člověka
- vytváříme situace k pochopení nejzákladnějších environmentálních problémů naší doby

Kompetence pracovní:

- dbáme na utváření pracovních návyků
- upřednostňujeme přístup k výsledkům pracovní činnosti z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a ochrany svého zdraví a ochrany životního prostředí
- podněcujeme k představě o pracovní náplni běžných povolání

Kompetence digitální:

- podporujeme k vyjadřování se pomocí digitálních prostředků
- nabízíme využívání digitálních zařízení, aplikací a služeb při učení a výuce

Vztah k dalším oblastem a oborům

Tento předmět se dotýká všech ostatních vzdělávacích oblastí, které někdy doplňuje, jindy konkretizuje nebo využívá témat z praktického hlediska.

Jazyk a jazyková komunikace

- v osvojovaných tématech dochází k rozšiřování slovní zásoby, k rozvoji vyjadřování při popisu dějů a jejich hodnocení, k rozvoji písemného projevu při záznamech pozorování, pokusů apod., k rozvoji komunikace při kooperativní výuce

Matematika a její aplikace

- praktická aplikace různých měření, práce s měřidly délky, objemu, hmotnosti, času, síly
- práce s časovou osou (vyhledávání či zaznamenávání historických událostí)
- orientace v problematice peněz a cen, odpovědné spravování osobního rozpočtu

Informatika

- vyhledávání informací prostřednictvím internetu
- běžná komunikace prostřednictvím elektronických médií

Člověk a společnost

- tato oblast navazuje na oblast Člověk a jeho svět a dále rozpracovává její témata vlastivědná a zeměpisná

Člověk a příroda

- tato oblast je rozpracováním a prohloubením učiva o živé a neživé přírodě, o ekologickém přístupu k ní, o ochraně lidského zdraví, o rozhodování a jednání v různých situacích ohrožení zdraví, včetně chování při mimořádných událostech

Umění a kultura

- čerpání z témat o přírodě a společnosti, umění pozorovat svět kolem sebe
- témata oblasti Člověk a jeho svět jsou obsahem písní

Člověk a zdraví

- je na 1. stupni přímou součástí oblasti Člověk a jeho svět
- znalosti o lidském těle, jeho pohybových možnostech, o tom, jak předcházet úrazům
- poznávání podstaty zdraví a příčin jeho ohrožení, vzniku nemocí a úrazů a jejich předcházení

Člověk a svět práce

- při práci s drobným materiálem využíváme plody rostlin (kaštiny, jeřabiny, žaludy), dále kamínky, listy apod.
- pěstitelství a chovatelství tvoří praktickou složku učení o živé přírodě

Předmět Objevujeme svět svým širokým záběrem naplňuje veškerá průřezová témata.

VZDĚLÁVACÍ OBSAH PŘEDMĚTU OBJEVUJEME SVĚT**1. ročník**

očekávané výstupy rámcového vzdělávacího programu	očekávané výstupy školního vzdělávacího programu	učivo	průřezová témata
<u>Místo, kde žijeme</u>			
rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí školy ČJS-3-1-01	- orientuje se v nejbližším okolí školy - používá nejbezpečnější cestu do školy - rozumí významu pro něho důležitých dopravních značek z okolí - u školy přechází silnici po vyznačeném přechodu, respektuje pokyny semaforu - v modelových situacích prokáže znalost správného cestování autem - charakterizuje nebezpečná místa - orientuje se ve školní budově - správně pojmenuje školní činnosti - zná základní práva a povinnosti žáka - respektuje základní pokyny školního řádu (přezouvání, převlékání na TV, bezpečnost při TV, chování v jídelně ...) - poznává a učí se řešit riziková místa a situace	Škola Bezpečná cesta do školy Přecházení silnice Orientace v budově a v činnostech školy Školní řád	VDO-práva a povinnosti žáka školy, odpovědnost
pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci (městě) ČJS-3-1-02	- zná svou adresu - vyjádří svými slovy, co pro něj znamená pojem domov - zná jméno obce, ve které bydlí, a rozlišuje městské a venkovské prostředí	Domov Naše obec	ENV – naše obec
<u>Lidé kolem nás</u>			
rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině a role rodinných příslušníků, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům ČJS-3-2-01	- chápe rodinu jako oporu pro všechny její členy (vzájemná pomoc v rodině, kladné citové vazby a důvěra) - zná své povinnosti v rámci rodiny - ví, kde rodiče pracují a jakou mají profesi - respektuje, jakkoliv odlišné spolužáky a usiluje o dobré vztahy s nimi - buduje kamarádské vztahy ke všem dětem ve třídě - řídí se pravidly slušnosti, zná a vhodně používá pozdrav, poděkování, prosbu, omluvu - rozlišuje kladné a záporné lidské vlastnosti u sebe i ostatních - aktivně vstupuje do hodnocení (a sebehodnocení) dětí ve třídě	Rodina Příbuzenské vztahy Role členů rodiny Soužití lidí Tolerance Snášlivost Kamarádství Slušnost	MUV – respekt ke spolužákům jiných etnik a národností VDO – demokratická atmosféra a vztahy ve škole, demokratické principy třídy
odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností ČJS-3-2-02	- zná různá zaměstnání lidí a chápe, že všechna jsou důležitá - váží si výsledků práce své i ostatních a chrání je - pozná české mince a bankovky - odhadne cenu základních potravin a celkovou cenu nákupu - aktivně se zapojuje do školní práce - zná vhodné způsoby odpočinku a sám některé využívá (hra, sport, kultura) - respektuje domluvená pravidla při spolupráci skupiny	Zaměstnání lidí Práce Odpočinek Spolupráce Cena Peníze	

Lidé a čas			
využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti ČJS-3-3-01	- chápe hodinu, den, týden, měsíc a rok jako časové jednotky - na ciferníku hodin rozlišuje celé hodiny - orientuje se v členění dne - rozlišuje 4 roční období - vyjmenuje 12 měsíců v roce, 7 dnů v týdnu - odlišuje čas na práci a čas na odpočinek - dodržuje základní zásady denního režimu - vypráví o minulých zážitcích v čase minulém a o svých plánech v čase budoucím	Orientace v čase Hodina Den Týden Měsíc Rok Současnost a minulost v životě	
uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka ČJS-3-3-03	- zná význam Vánoc a Velikonoc, podílí se aktivně na jejich oslavách ve třídě - chápe potřebu pomoci pro staré a nemocné lidi, pro malé děti	Vánoce Velikonoce	
Rozmanitost přírody			
pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích ČJS-3-4-01	- pozoruje rostliny (stromy) během čtyř ročních období a vyvozuje závěry - vypravuje o změnách v přírodě během roku	Zástupci rostlin Pozorování Třídění	ENV – odpady a hospodaření s nimi
roztrídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známe lokalitě ČJS-3-4-02	- pojmenuje některé jarní květiny, jehličnaté a listnaté stromy - rozlišuje ovoce a zeleninu, zvířata domácí a volně žijící - odliší stopy zvířat ve sněhu od lidských - u domácích zvířat pojmenuje samečka, samičku, mládě - popíše hlavní části těla kočky domácí - vyjmenuje a pozná některé ptáky stěhovavé a přezimující - podle svých možností přispívá k ochraně přírody a chápe člověka jako její součást - třídí odpad ve škole - vyhledává zajímavosti o přírodě v dětských encyklopediích a pracuje s nimi - vysvětlí odpovědnost chovatele při péči o domácí mazlíčky	Ovoce x zelenina Listnaté x jehličnaté stromy Zástupci živočichů Poznávání Pozorování Třídění Zvířata domácí Zvířata volně žijící Ochrana přírody Péče o domácí mazlíčky	
Člověk a jeho zdraví			
uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle ČJS-3-5-01	- pojmenuje základní části lidského těla - rozlišuje 5 smyslů člověka, jejich sídlo a význam - rozlišuje nemoci a úrazy - uplatňuje zásady prevence (hygiena, bezpečnost)	Stavba těla Smysly člověka Nemoc, úraz, prevence	MUV-odlišnost a současně rovnost všech etnických skupin obyvatel ENV – prostředí a zdraví
projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví ČJS-3-5-01	- dokáže odlišit vhodná a nevhodná místa pro hru - vnímá své tělo, jeho činnosti a umí pojmenovat své pocity, cítí-li se ohrožen (nemocí, vnějším nebezpečím) - ve škole dodržuje pitný režim - chápe význam správné životosprávy pro zdraví - dodržuje pitný režim - rozpozná na koho se obrátit v případě ohrožení	Osobní bezpečí Správná životospráva	

	- v dětských encyklopediích vyhledává informace o lidském těle		
reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech ČJS-3-5-04	- je poučen o postupu v případě ohrožení - podle pokynů pedagoga nacvičuje opuštění školy	Mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená	

Poznámky: V průběhu 1. ročníku jsou v rámci tohoto předmětu vytvářena neformální třídní pravidla chování. Součástí výuky jsou projektové dny (např. návštěva ZOO, Vánoce, hasičský den). Vzdělávací obsah má komplexní charakter, důraz je kladen na vzájemnou pomoc a spolupráci v centrech aktivit a ve skupinách.

VZDĚLÁVACÍ OBSAH PŘEDMĚTU OBJEVUJEME SVĚT**2. ročník**

očekávané výstupy rámcového vzdělávacího programu	očekávané výstupy školního vzdělávacího programu	učivo	průřezová témata
Místo, kde žijeme			
rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí školy ČJS-3-1-01	- orientuje se ve škole a v blízkém okolí - zná název školy a jméno třídního učitele - dokáže rozlišit nežádoucí chování ve škole (i mimo ni) - zná základní práva a povinnosti žáka - je seznámen se školním řádem - uplatňuje bezpečné způsoby pohybu a chování v silničním provozu při cestě do školy a ze školy - řeší riziková místa a situace	Škola Prostředí školy Činnosti ve škole Okolí školy Chodec	VDO – práva a povinnosti žáka
pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci (městě) ČJS-3-1-02	- orientuje se v místě svého bydliště, uvede adresu - orientuje se v členění bytu - zná některé části obce	Naše vlast, domov Místo, kde bydlím Okolí bydliště Orientace Obec, místní krajina	ENV – naše obec
Lidé kolem nás			
rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům ČJS-3-2-01	- rozlišuje vztahy v rodině - chápe, že každý člen rodiny plní určité role - snaží se plnit své povinnosti v rodině - respektuje lidi, kteří jsou něčím odlišní - buduje si kladný vztah ke spolužákům - rozliší kladné i záporné vlastnosti lidí - spolupracuje na společných úkolech - dodržuje pravidla slušného chování - zná svá základní práva ale i povinnosti	Rodina Vztahy v rodině Život a funkce rodiny Soužití lidí Mezilidské vztahy Komunikace Pravidla slušného chování Vlastnosti lidí Právo a spravedlnost	MUV – respektování zvláštností různých etnik VDO – občanská společnost a škola
odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností ČJS-3-2-02	- popíše zaměstnání svých rodičů - zná některá další povolání a vysvětlí jejich význam	Zaměstnání lidí	
Lidé a čas			
pojmenuje některé kulturní památky ČJS-3-3-02	- zná některé kulturní památky našeho města - rozlišuje práci a volný čas	Regionální památky	ENV – náš životní styl
uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka ČJS-3-3-03	- popíše význam svátků a tradic - chápe a uplatňuje rozdíly mezi životem v rodině a ve škole	Svátky – báje, mýty, pověsti Průběh života	
využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě ČJS-3-3-01	- určí a nastaví čas - orientuje se v časových pojmech (rok, týden, den, hodina, roční období) - dodržuje denní režim - rozliší kalendářní a školní rok	Orientace v čase a časový řád Čas jako fyzikální veličina Současnost a minulost v našem životě	
Rozmanitost přírody			
pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích ČJS-3-4-01	- pozoruje změny v přírodě během roku - rozliší byliny x dřeviny, zemědělské plodiny	Rostliny, houby Zástupci Třídění Stavba Živočichové	ENV – kladný vztah k přírodě, ochrana životního prostředí ENV – les, pole
roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu	- poznává některé zástupce rostlin, pojmenuje jednotlivé části rostlin (květ, kořen, stonek ...)	Zástupci Třídění	

organismů ve známé lokalitě ČJS-3-4-02	- zná některé zástupce živočichů - rozezná jednotlivé druhy živých organismů a určí jejich společné znaky (savci x ptáci x hmyz) - pojmenuje části těla - chápe rozdíl mezi jednotlivými ekosystémy (u vody, v lese, na louce ...) - chová se ohleduplně k přírodě, chápe význam ochrany přírody - třídí odpad	Stavba těla Ekosystémy – rovnováha v přírodě Ochrana přírody – ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody Životní podmínky	ENV – odpady a hospodaření s nimi
Člověk a jeho zdraví			
uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví ČJS-3-5-01	- popíše jednotlivé části lidského těla - cíleně užívá jednotlivé smysly - rozlišuje některé nemoci a úrazy - ví, jaká je první pomoc při drobných poraněních - dodržuje základní hygienické návyky - dodržuje pitný režim - rozezná zdravý a méně zdravý jídelníček, vhodnou skladbu stravy	Stavba těla Smysly Nemoc a úraz Péče o zdraví	MUV – rovnocennost a odlišnosti jednotlivých etnických skupin a zároveň jejich respektování
rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných ČJS-3-5-02	- dodržuje školní řád, chová se tak, aby neohrožil své zdraví ani zdraví svých spolužáků - zhodnotí vhodnost míst pro hru a trávení volného času, uvede možná nebezpečí i způsoby, jak jim čelit - seznamuje se s nebezpečím užívání návykových látek - dbá na své bezpečné chování chodce v silničním provozu - uvede základní ochranné prvky v silniční dopravě v roli chodce a cíleně je používá	Osobní bezpečí Krizové situace Silniční doprava Ochranné prvky	ENV – prostředí a zdraví
chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná, v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek ČJS-3-5-03	- je opatrný při setkání s cizími jedinci - vysvětlí, jaké nebezpečí může hrozit při setkání s cizími lidmi - ví, kdy použít čísla tísňového volání	Bezpečné chování Čísla tísňového volání	
reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech ČJS-3-5-04	- je poučen o chování v případě mimořádné události (požár, povodeň) - podle pokynů pedagoga opustí rychle a bez paniky budovu školy - integrovaný záchranný systém	Mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená	

Poznámky: V průběhu 2. ročníku všichni žáci pokračují v tvorbě třídních pravidel chování. Vzdělávací obsah má komplexní charakter, důraz je kladen na vzájemnou pomoc a spolupráci v centrech aktivit a ve skupinách.

VZDĚLÁVACÍ OBSAH PŘEDMĚTU OBJEVUJEME SVĚT**3. ročník**

očekávané výstupy rámcového vzdělávacího programu	očekávané výstupy školního vzdělávacího programu	učivo	průřezová témata
<u>Místo, kde žijeme</u>			
vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí ČJS-3-1-01	- pracuje s kompasem, buzolou a mapou - určí světové strany - vyznačí v plánu místo svého bydliště a školy - orientuje se v neznámé krajině	Krajina kolem nás Okolí školy	
začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci (městě) ČJS-3-1-02	- popisuje Plzeň, město, ve kterém žije - seznámí se s historií, založením, památkami a krajinou Plzně - navštíví některé památky (muzeum, divadlo, kostel, historické hradby ...) - zná svoji vlast, její hlavní město, řeky, sousedící státy - popíše státní symboly - rozlišuje výšky v krajině	Naše obec a náš kraj Naše vlast Státní symboly Typy krajiny u nás	ENV – naše obec ENV – náš životní styl VEG – naši sousedé VEG – státní a evropské symboly
<u>Lidé kolem nás</u>			
rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům ČJS-3-2-01	- podílí se na tvoření třídních pravidel - toleruje přirozené odlišnosti svých spolužáků, oceňuje jejich přednosti	Škola, třída Soužití lidí	MUV – naslouchání druhým, vstřícný postoj k odlišnostem
odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností ČJS-3-2-02	- rozlišuje význam a potřebu různých povolání pro život	Lidé a technika surovina, výrobek, zboží, zaměstnání lidí	
<u>Lidé a čas</u>			
pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu ČJS-3-3-02	- z pověsti poznává nejstarší minulost českého národa (pověst o Čechovi, o Krokovi, o Přemyslovi a Libuši, ...)	Pověsti Regionální památky	
využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti ČJS-3-3-01	- orientuje se v čase - používá kalendář, hodiny, zná datum svého narození	Časový řád	
uplatňuje elementární poznatky o lidské společnosti a soužití; na příkladech porovnává minulost a současnost ČJS-3-3-03	- na příkladech plzeňských pověstí vysvětlí, že se svět vyvíjí a mění - vyhledává rozdíly v životě lidí dříve a nyní	Plzeňské pověsti Současnost a minulost v našem životě	
<u>Rozmanitost přírody</u>			
pozoruje, popíše a porovná proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích ČJ-3-4-01	- charakterizuje podmínky života na Zemi - rozlišuje roční doby, měsíce - vnímá proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích - vysvětlí oběh vody v přírodě - chová se tak, aby dbal na ochranu přírody - pozná některé horniny a nerosty	Jedinečnost života na Zemi Voda a vzduch Ohleduplné chování a ochrana přírody Nerosty a horniny, půda	ENV – základní podmínky života (voda, ovzduší, půda, ochrana biologických druhů, energie, přírodní zdroje)

			ENV – lidské aktivity a problémy životního prostředí
roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě ČJS-3-4-02	- rozlišuje živočichy – obratlovci a bezobratlí - rozlišuje vlastnosti rostlin - dělí rostliny podle užitku - pojmenuje kvetoucí a nekvetoucí rostliny - vyjmenuje části těla rostlin - vysvětlí, jak důležitá je péče o životní prostředí - určí a pojmenuje některé druhy hub	Živočichové Rostliny Vlastnosti rostlin Kvetoucí a nekvetoucí Části těla Dělení podle užitku Houby	ENV – ekosystémy
provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů ČJS-3-4-03	- dělá pokusy se solí, cukrem a kořením - zjišťuje rozpustnost látek - zjišťuje objem látek (pozoruje v různých nádobách změnu jejich tvaru) - měří, váží (porovnává své výsledky s ostatními)	Pokusy Vlastnosti látek Základní veličiny	
Člověk a jeho zdraví			
uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví ČJS-3-5-01	- orientuje se v etapách lidského života - popíše, jakou funkci v těle má srdce, plíce a mozek, trávicí ústrojí, vylučovací ústrojí - charakterizuje smysly člověka, jejich význam i sídlo - dodržuje správnou výživu - dbá na výběr a způsob uchovávání potravin - chrání se před infekcemi - aktivně pečuje o své zdraví a předchází nemocem a úrazům	Lidské tělo – životní potřeby člověka Stavba těla Základní funkce a projevy Péče o zdraví Nemoc Úraz	ENV – prostředí a zdraví
rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných ČJS-3-5-02	- neohrožuje zdraví své ani zdraví jiných, dodržuje bezpečné zásady chování ve škole a mimo ni - vyhodnotí nebezpečí míst pro hru a trávení volného času a volí odpovídající způsoby ochrany - v modelových situacích ohrožení bezpečí (neznámá místa, setkání s neznámými lidmi, kontakt se zvířaty, práce s elektronickými médii ...) označí možná nebezpečí a diskutuje o účinných způsobech ochrany - ovládá pravidla jízdy na koloběžce a na bruslích - uvede základní ochranné prvky v silniční dopravě v roli chodce a cyklisty, cíleně je používá - charakterizuje bezpečné a ohleduplné jednání v prostředcích hromadné přepravy a při akcích školy je uplatňuje - řeší riziková místa a situace	Chování ve škole i mimo školu Volný čas a hra Situace ohrožení bezpečí Osobní bezpečí Krizové situace Silniční doprava Ochranné prvky Role chodce a cyklisty Jednání v prostředcích hromadné přepravy	

chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek ČJS-3-5-03	- dokáže reagovat na cizí lidi - dovede v případě potřeby požádat o pomoc na tísňovou linku - seznámí se se správným způsobem volání na tísňovou linku - zná čísla tísňového volání - dokáže použít krizovou linku a nezneužívá ji	Přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví Čísla tísňového volání	
reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech ČJS-3-5-04	- je poučen o chování v případě mimořádné události (požár, povodeň) - podle pokynů pedagoga opustí rychle a bez paniky budovu školy - integrovaný záchranný systém	Mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená	

Poznámka: Součástí výuky je vytváření neformálních třídních pravidel chování. Vzdělávací obsah má komplexní charakter, důraz je kladen na vzájemnou pomoc a spolupráci v centrech aktivit a ve skupinách.

VZDĚLÁVACÍ OBSAH PŘEDMĚTU OBJEVUJEME SVĚT**4. ročník**

očekávané výstupy rámcového vzdělávacího programu	očekávané výstupy školního vzdělávacího programu	učivo	průřezová témata
<u>Místo, kde žijeme</u>			
určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu ČJS-5-1-01	- vyhledá a ukáže na mapě Evropy polohu ČR - vysvětlí důvody členství v EU - seznámí se s rozdělením ČR na jednotlivé kraje, určí jejich krajská města - popíše polohu svého bydliště - orientuje se v prostředí školy	Poloha ČR, sousední státy Naše vlast, kraje, regiony ČR Domov Škola	VEG – naše vlast a Evropa
rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam ČJS-5-1-06	- zná státní zřízení naší republiky - vysvětlí, co je úkolem parlamentu, co je ústava a Listina základních práv a svobod - zná jméno prezidenta a státní symboly - popíše základní principy demokracie	ČR – demokratický stát Stát a jeho symboly, armáda ČR, parlament, zákony, prezident, státní svátky	VDO – občan jako odpovědný člen společnosti VDO – Listina základních práv a svobod VDO – principy demokracie MUV – otázka lidských práv, základní dokumenty
určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě ČJS-5-1-02	- určí světové strany, hlavní i vedlejší - využívá znalost významu barev na mapě, orientuje se ve vysvětlivkách - měří vzdušné vzdálenosti na mapě - využívá mapy k bezpečnému pohybu v přírodě	Práce s mapou a plánem Světové strany Orientace na mapě Měřítka mapy, značky Čtení z mapy	
rozlišuje mezi náčrtky, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky ČJS-5-1-03	- rozlišuje základní typy map - podle mapy vyjmenuje pohoří ČR, najde jejich nejvyšší vrchol, významné nížiny - vyjmenuje a ukáže na mapě významné řeky ČR - sleduje řeku od jejího pramene po ústí, vyjmenuje její přítoky - vyhledá na mapě významné rybníky, jezera, přehrady - popíše, kde u nás žijí lidé	Druhy map Hory a pohoří, nížiny a pahorkatiny Hlavní řeky ČR, jejich přítoky Jezera, rybníky, přehrady Obyvatelé Okolní krajina	ENV – vodní zdroje
vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam ČJS-5-1-04	- chápe rozdíl mezi pojmy počasí a podnebí - zná některé průmyslové podniky ve městě - z mapy vyčte naleziště nerostných surovin, minerálních pramenů a chráněných území	Počasí a podnebí Nerostné bohatství, průmysl, zemědělství Zdroje surovin, minerální prameny, chráněná území	ENV – zemědělství a životní prostředí ENV – průmysl a životní prostředí
porovná způsob života a přírodu v naší vlasti ČJS-5-1-05	- seznámí své spolužáky s informacemi o svém městě a kraji	Obec, místní krajina	
<u>Lidé kolem nás</u>			
vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, obci (městě) ČJS-5-2-01	- chápe postavení jedince v rodině a ve společnosti - podílí se na tvorbě třídních pravidel	Postavení jedince v rodině Život a funkce rodiny Pravidla slušného chování	

rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už tolerovat nemohou ČJS-5-2-02	- problémy, které v třídním kolektivu vznikají řeší společně s ostatními a podle pravidel, která si žáci sami stanovili - rozumí pravidlům slušného chování	Soužití lidí Komunikace Etické zásady Předcházení konfliktům	MUV – odlišnost lidí, ale i jejich vzájemná rovnost
orientuje se v základních formách vlastnictvích; používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vrátet dluhy ČJS-5-2-03	- rozlišuje typy vlastnictví a majetek - seznámí se s formou peněz a se způsoby placení - rozumí pojmům banka, úspory, půjčky - vysvětlí, jak spolu souvisí rozpočet, příjmy a výdaje v domácnosti - uvede příklady základních příjmů a výdajů domácnosti	Vlastnictví Peníze Způsoby placení Banka jako správce peněz Rozpočet	
Lidé a čas			
pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy ČJS-5-3-01	- využívá časové údaje - rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnu - zapíše na časovou přímku některé časové údaje - seznámí se s dobou pravěku - vysvětlí význam Konstantina a Metoděje pro náš jazyk - seznámí se s některými českými pověstmi - zařadí založení Plzně do období za vlády Přemyslovců	Orientace v čase a časový řád Současnost a minulost v našem životě Regionální památky Báje, mýty, pověsti České země v pravěku Kupec Samo Velkomoravská říše Konstantin a Metoděj Staré pověsti české Přemyslovci Vznik Českého státu Lucemburkové Karel IV.	
srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik ČJS-5-3-03	- vypráví o husitských válkách, zjistí jejich vztah k Plzni - vysvětlí zásluhy Jiřího z Poděbrad - popíše nástup Habsburků na český trůn - zdůvodní návštěvu císaře Rudolfa II. v Plzni	Doba husitská Jiří z Poděbrad První Habsburkové Rudolf II Renesance	
Rozmanitost přírody			
zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy ČJS-5-4-03	- chápe základní odlišnosti mezi rostlinami a živočichy - uvědomuje si potravní vazby rostlin, hub a živočichů - vyjmenuje některé živočichy žijící u lidských příbytků - roztrídí rostliny do skupin podle délky života a podle užitečnosti pro člověka - vyjmenuje některé polní plodiny a živočichy - vysvětlí základní vztahy mezi organismy v potocích a rybnících - vyjmenuje některé živočichy a rostliny našich vod - popíše jednotlivé typy lesů, zná některé lesní rostliny a živočichy - rozeznává stopy některých živočichů - pozoruje probouzející se přírodu, pozná a popíše změny v přírodě - vysvětlí rozdíl mezi bylinou a dřevinou - popíše části kvetoucích rostlin, vysvětlí	Společenstva živých organismů Životní podmínky živých organismů Společenstva v okolí lidských obydlí Rostliny kulturní a plané Rostliny jednoleté, dvouleté a vytrvalé Společenstva polí Společenstva vod Společenstva lesů Houby Rostliny a živočichové na jaře Význam kvetoucích bylin Domácí zvířata Chov domácích zvířat Stavba těla domácích zvířat Hospodářská zvířata	ENV – ekosystémy (les, pole, vodní zdroje a lidské sídlo)

	jejich význam - chápe změny v chování živočichů na jaře - uvědomuje si rozdíl mezi domácím a hospodářským zvířetem - popíše tělo domácího zvířete, způsob získávání potravy - pojmenuje plody některých rostlin - třídí plody a zeleninu - seznámí se se způsobem obživy mláďat některých živočichů		
objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka ČJS-5-4-01	- seznámí se se vznikem některých hornin - třídí neživou přírodu podle původu - pozoruje některé horniny a nerosty a chápe rozdíly mezi nimi - prakticky používá měřidla délky, hmotnosti, teploty a času - orientuje se v mezinárodních jednotkách těchto veličin - navrhuje řešení k nápravě škod, které člověk způsobí - podporuje ohleduplné chování k přírodě a ochranu přírody	Horniny a nerosty, půda Voda a vzduch Měření Délka, hmotnost, teplota, čas Látky a jejich vlastnosti Ochrana přírody, rovnováha v přírodě	ENV – základní podmínky života (voda, ovzduší, půda, ochrana biologických druhů, energie, přírodní zdroje) ENV – aktuální (lokální) ekologický problém
založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu ČJS-5-4-06	- na základě jednoduchých pokynů založí pokus - vyhodnotí a zapíše výsledky tohoto pokusu	Pokusy	
zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat ČJS-5-4-05	- chápe význam půdy, lesů, vody v přírodě - vysvětlí, jak člověk využívá přírodu pro svoji potřebu, ale také chápe, že se k přírodě chováme ochrannitelsky, abychom ji (a tím i sebe) neničili	Člověk a příroda Tvorba životního prostředí Odpovědnost lidí	ENV – ochrana přírody a kulturních památek ENV – změny v krajině
Člověk a jeho zdraví			
uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události; vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista ČJS-5-5-04	- charakterizuje bezpečné a ohleduplné jednání v prostředcích hromadné přepravy a při akcích školy je uplatňuje - v modelových situacích (vycházka, výlet) vyhodnotí nebezpečná místa v silničním provozu a v hromadné dopravě a určuje vhodný způsob bezpečného chování - prokazuje v situaci dopravního hřiště bezpečné způsoby chování a jednání v roli cyklisty - popíše vybavu cyklisty a jízdního kola k bezpečné jízdě	Doprava a dopravní prostředky Rizikové situace Přivolání pomoci v případě ohrožení Osobní bezpečí Role cyklisty Vybavení cyklisty	
využívá poznatků o lidském těle k podpoře vlastního zdravého způsobu života ČJS-5-5-01	- popíše stavbu těla, základní funkce a projevy těla - zná zásady zdravého životního stylu	Lidské tělo Péče o zdraví	

Poznámky: Součástí výuky je vytváření neformálních třídních pravidel chování a též orientace v denním tisku, sledování zpravodajství o počasí a sledování úryvku z pohádky. V průběhu celého školního roku jsou zařazeny projekty.

VZDĚLÁVACÍ OBSAH PŘEDMĚTU OBJEVUJEME SVĚT**5. ročník**

očekávané výstupy rámcového vzdělávacího programu	očekávané výstupy školního vzdělávacího programu	učivo	průřezová témata
<u>Rozmanitost přírody</u>			
objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka ČJS-5-4-01	- chápe význam základních životních podmínek pro člověka - rozdělí nerosty a horniny na rudy a energetické suroviny, objasní jejich využití a význam - vysvětlí význam půdy pro život všech rostlin - chápe význam přírodních zdrojů výrobků, které běžně užíváme - chápe souvislosti mezi přírodními zdroji surovin (dřevo, uhlí, ropa) a procesem výroby z těchto zdrojů - uvědomuje si význam rovnováhy v přírodě a ochrany organismů	Člověk a neživá příroda Nerosty a horniny Půda Člověk a lidské výtvořiny Ohleduplné chování člověka k přírodě Ochrana přírody	
vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením a střídání ročních období ČJS-5-4-02	- popíše sluneční soustavu - vyjmenuje planety - zařadí Zemi a vysvětlí, čím se liší od ostatních - umí vysvětlit pohyby Země - vnímá rozmanitost podmínek života na Zemi - rozdělí Zemi do podnebných pásů a zabývá se v nich rozmanitostí rostlin a živočichů	Vesmír Země Podnebné pásy Rozmanitost života v podnebných pásích	ENV – nerovnoměrnost života na zemi
porovná na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy ČJS-5-4-04	- porovnává základní rozdíly v projevech života rostlin a živočichů - třídí organismy do skupin podle základních znaků - používá a orientuje se v jednoduchém klíči a atlase	Životní podmínky a projevy organismů Třídění organismů Práce s klíčem, atlasem	ENV – prostředí a zdraví
<u>Člověk a jeho zdraví</u>			
využívá poznatky o lidském těle k podpoře vlastního zdravého způsobu života ČJS-5-5-01	- rozpozná společné a odlišné znaky člověka s ostatními živočichy - pojmenuje části lidského těla	Člověk a příroda Lidské tělo – stavba a funkce orgánových soustav	
účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob ČJS-5-5-03	- dokáže si účelně rozplánovat svůj čas pro každodenní aktivity	Učení, práce, zábava, odpočinek	
předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek ČJS-5-5-05	- zná konkrétní formulace, kterými dokáže odmítnout nabídnutou návykovou látku	Návykové látky a zdraví	

rozpozná život ohrožující zranění; ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc ČJS-5-5-07	- seznámí se s první pomocí při drobných poraněních - zná zranění, která ohrožují život člověka - charakterizuje na příkladech rozdíly mezi drobným, závažným a život ohrožujícím zraněním - orientuje se v telefonních číslech IZS - dokáže přivolat první pomoc	První pomoc	
rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození ČJS-5-5-02	- popisuje významné etapy prenatálního období - popisuje jednotlivé etapy lidského života po narození	Růst a vývoj člověka	
uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou ČJS-5-5-06	- zná způsoby ochrany zdraví - ovládá preventivní aktivity	Péče o zdraví	
<u>Lidé a čas</u>			
využívá knihovny, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti ČJS-5-3-02	- navštíví galerii, muzeum či knihovnu k získání potřebných informací - zaměří se na regionální znalosti	Historie regionu	
srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifíků ČJS-5-3-03	- uvědomí si význam bitvy na Bílé Hoře pro celý národ a jeho celý vývoj - srovná rozdíly mezi chudými a bohatými, městem a venkovem v době po bitvě na Bílé Hoře - popíše vliv katolické víry na život lidí - objasní význam života a díla J. A. Komenského - pohovoří o práci i zvycích v tehdejší době - chápe význam objevů 19. století v Čechách i ve světě - vysvětlí pojem „národní obrození“, spojí ho se jmény významných českých obrozenců - uvede změny v životě lidí ve městech - vyhledá na mapě ČR strojírenská města - objasní, oč usiloval T. G. Masaryk - seznámí se s příčinami česko-německých rozporů - podle vyprávění (četby, filmu) popíše život lidí za války - vysvětlí události směřující ke vzniku samostatné Československé republiky - chápe význam slova „protektorát“ - rámcově se orientuje se v bojích II. světové války, zná datum osvobození ČSR - charakterizuje hlavní znaky komunistického režimu - rozliší slova „totalita“ a „demokracie“ - chápe pojem „sametová revoluce“ i její důsledky pro další vývoj státu	Doba pobělohorská Život v barokní době (17./18. století) Manufaktury a parní stroje Obrození měšťanské společnosti Češi a Němci Československá republika Válečná a poválečná léta Od totalitní moci k demokracii	MUV – postavení národnostních menšin VDO – demokracie jako protiváha diktatury a anarchie
<u>Místo, kde žijeme</u>			
porovná způsob života a přírodu naší vlasti i v jiných zemích ČJS-5-1-05	- představí zajímavé místo v ČR a svůj výběr zdůvodní	Česká republika	

vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam ČJS-5-1-04	- orientuje se v dělení jednotlivých krajů ČR - představí náš kraj z pohledu přírody i života lidí - vysvětlí podstatu pojmu „demokracie“ - vyhledá důležité informace o hlavním městě - zařadí ČR do států EU	Kraj ČR – demokratický stát	VEG – naše vlast a Evropa ENV – naše obec VEG – evropská integrace VDO – demokratické volby
rozlišuje mezi náčrty, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky a Evropy ČJS-5-1-03	- vyjmenuje sousední státy ČR a jejich hlavní města - popíše podle mapy Evropy (poloha, povrch, vodstvo)	Práce s mapou Sousední státy ČR	VEG – Evropa a svět MUV – základní problémy sociokulturních rozdílů v ČR a v Evropě

DĚJEPIS (D)**Charakteristika předmětu Dějepis**

Počet vyučovacích hodin za týden									Celkem
1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník	
0	0	0	0	0	2	2	2	2+1	8+1

Vyučovací předmět Dějepis přímo navazuje na oblast Člověk a jeho svět a je realizován ve 3. období v časové dotaci 2 hodiny týdně, v 9. ročníku pak v rozsahu 3 hodiny týdně, neboť zde integruje také některé tematické celky oboru Výchova k občanství. Dějepis vybavuje žáky znalostmi a dovednostmi potřebnými pro aktivní zapojení do života demokratické společnosti a seznamuje je s vývojem společnosti, společenskými jevy a procesy.

Znalost různých historických epoch napomáhá k orientaci v mnohotvárnosti kulturních, politických, sociálních a ekonomických faktů. Dějepis kultivuje historické vědomí jedince a rozvíjí časové a prostorové představy. Historie není uzavřenou minulostí, shlukem faktů a definitivních závěrů, vede žáka k pochopení současnosti a konkretizování představ o budoucnosti. Historické problémy jsou přibližovány zařazováním regionálních dějin. Důraz je také kladen na základní orientaci v problémech současného světa.

Vzdělávací obsah je rozdělen do 8 tematických celků:

Člověk v dějinách
 Počátky lidské společnosti
 Nejstarší civilizace. Kořeny evropské kultury
 Křesťanství a středověká Evropa
 Objevy a dobývání. Počátky nové doby
 Modernizace společnosti
 Moderní doba
 Rozdělený a integrující se svět

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení:

- využíváme vhodné metody a formy práce
- klademe důraz na znalosti základních událostí národních a světových dějin a orientaci v nich (hledání vztahů, vazeb, souvislostí)
- pomáháme orientovat se v časových údajích, politických, sociálních a ekonomických faktech
- vedeme k vyhledávání potřebných informací, jejich třídění a využívání v souvislostech
- poskytujeme prostor pro posouzení historických událostí z dnešního pohledu a využití různých zdrojů informací

Kompetence k řešení problémů:

- nabízíme možnost odhalování kořenů společenských jevů, dějů a změn, jejich vzájemných souvislostí a časové podmíněnosti
- hledáme souvislosti mezi minulostí a současností, motivujeme k přemýšlení o příčinách a následcích
- vedeme k rozlišení mýtů a skutečnosti, objektivnímu posouzení faktů
- podporujeme k formulaci a vyjádření vlastních myšlenek

Kompetence komunikativní:

- umožňujeme diskuzi a respektování názorů druhých
- dbáme na formulaci myšlenek v logickém sledu

Kompetence sociální a personální:

- vedeme ke spolupráci s ostatními a podílu na příznivé atmosféře v týmu

- vytváříme situace k rozvoji vědomí vlastní identity

Kompetence občanské:

- budujeme pozitivní vztah k historii jako východisku budoucnosti
- podporujeme ocenění významných osobností historie a jejich odkazu
- motivujeme ke kladnému vztahu k památkám, úctě k vlastnímu národu i úspěchům jiných

Kompetence pracovní:

- dbáme na účinné využití faktografických materiálů
- uplatňujeme metody řízení vlastní samostatné práce a dodržování zásad práce ve skupině

Kompetence digitální:

- umožňujeme využívat digitální technologie a zařízení
- vedeme k vyhledávání a kritickému posouzení dat, informací a digitálních obsahů
- pomáháme vytvářet digitální obsah

Vztah k dalším oblastem a oborům

Vztah k oboru Výchova k občanství

- Člověk ve společnosti (naše vlast, obec, region, kraj; kulturní život)
- Stát a hospodářství (majetek, vlastnictví)
- Stát a právo (právní základy státu, principy demokracie, lidská práva)

Vztah k dalším oblastem

Jazyk a jazyková komunikace

- schopnost vyjadřování v ústním i písemném projevu, práce s textem

Člověk a společnost

- historický vývoj společnosti, lidstva, formy vlády, stát

Člověk a jeho svět

- vnímání člověka a světa v minulosti

Matematika a její aplikace

- historický vývoj znalostí matematiky, využití geometrie, rozvoj věd

Informatika

- využívání ICT, výukové programy, televize, rozhlas

Člověk a příroda

- vztah člověka a přírody v dějinách, světoví vědci

Člověk a zdraví

- znalosti anatomie, lékařství a léčitelství v dějinách, zajímavosti z historie výživy

Umění a kultura

- historický vývoj architektury, výtvarného umění a vzdělanosti

Člověk a svět práce

- práce a výroba v minulosti a současnosti

VZDĚLÁVACÍ OBSAH PŘEDMĚTU DĚJEPIS**6. ročník**

očekávané výstupy rámcového vzdělávacího programu	očekávané výstupy školního vzdělávacího programu	učivo	průřezová témata
<u>Člověk v dějinách</u>			
uvede konkrétní příklady důležitosti a potřebnosti dějepisných poznatků D-9-1-01	- postupně poznává význam dějepisu pro náš život - uvádí konkrétní příklady v historických souvislostech	Úvod do vyučování dějepisu Historické prameny	
uvede příklady zdrojů informací o minulosti, pojmenuje instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány D-9-1-02	- vysvětlí, jak poznáváme minulost, úkoly historické vědy - rozliší hmotné a písemné prameny, uvede příklady uložení (archiv, muzeum, galerie, knihovna)		
orientuje se na časové ose a v historické mapě, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu D-9-1-03	- orientuje se v časové ose (hlavní období historie) - dovede počítat roky před naším letopočtem a našeho letopočtu		
<u>Počátky lidské společnosti</u>			
charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu D-9-2-01	- objasní vývoj člověka (Darwinova teorie x Bible) - uvede ve správném pořadí vývojové druhy člověka, charakterizuje je, popisuje jejich znaky, způsob života, odlišnosti - charakterizuje paleolit, neolit, dobu kovů (nástroje, způsob obživy, organizace společnosti, umění)	Vznik člověka Lidská společnost v pravěku	
objasní význam zemědělství, dobytčářství a zpracování kovů pro lidskou společnost D-9-2-02	- popíše pravěké zemědělství, způsoby zpracování a využití kovů, textilní výrobu, výrobu keramiky a vysvětlí jejich význam		
<u>Nejstarší civilizace. Kořeny evropské kultury</u>			
rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací D-9-3-01	- vysvětlí vývoj na základě přírodních podmínek - ukáže na mapě, uvádí i základní zeměpisné údaje (řeky, dnešní státy) - charakterizuje zvláštnosti hospodářského, společenského, politického a kulturního vývoje (písmo, základy věd, způsob života, náboženství, umění) - uvádí příklady památek, archeologických nálezů, objevů, základů věd	Starověk První státy – státy v oblasti Mezopotámie, Egypt, Indie, Čína	
porovná formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech a vysvětlí podstatu antické demokracie D-9-3-04	- vymezí antické období, porovná s vývojem u nás - pracuje s mapou a popisuje přírodní podmínky - charakterizuje období řeckých dějin	Antika Řecko Řím	VDO – principy demokracie VEG – kořeny a zdroje evropské civilizace
demonstruje na konkrétních příkladech přínos antické kultury a zrod křesťanství D-9-3-03	- seznámí se s bájemi a pověstmi, vypravuje o životě v Řecku, porovná Spartu a Atény - vypravuje o válkách, kolonizaci, řecké kultuře a vědě (písmo, filozofie, přírodní vědy, divadlo, literatura, architektura, sochařství, malířství, sport a hry) - vyjmenuje a ukazuje na mapě osídlení Itálie		
uvede nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví D-9-3-02	- vypráví pověst o založení Říma, zná jednotlivé etapy (počátky, boj o ovládnutí		

	Itálie, začátky republiky, války s Kartágem, Spartakovo povstání, občanské války, císařství, krize císařství, rozdělení říše, zánik) - vysvětlí vznik křesťanství - objasní přínos řecké, helénistické a římské kultury pro rozvoj evropské civilizace, uvádí konkrétní osobnosti a památky - porovnává vývoj ve střední Evropě		
--	--	--	--

VZDĚLÁVACÍ OBSAH PŘEDMĚTU DĚJEPIS**7. ročník**

očekávané výstupy rámcového vzdělávacího programu	očekávané výstupy školního vzdělávacího programu	učivo	průřezová témata
Křesťanství a středověká Evropa			
vymezi úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka, konflikty mezi světskou a církevní mocí D-9-4-03	- charakterizuje středověkou společnost, popíše úlohu křesťanství a víry v životě člověka - vysvětlí základní pojmy související s křesťanstvím	Středověká společnost Šíření křesťanství	
popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik, christianizace a vzniku států D-9-4-01	- popíše změnu v osídlení Evropy po vpádu Hunů - na mapě ukáže směr postupu různých etnik - porozumí příčinám rozdílného vývoje státních útvarů v Evropě - popíše vznik a rozvoj islámských říší ovlivňujících Evropu (Arabové, Turci)	Osídlení Evropy po rozpadu Západořímské říše Stěhování národů Islám	
objasní situaci Velkomoravské říše a vnitřní vývoj českého státu a postavení těchto státních útvarů v evropských souvislostech D-9-4-02	- zapamatuje si rozdělení Slovanů a uvede příklady - popíše život Slovanů po příchodu na naše území - zdůrazní význam Sámovy říše - zhodnotí politický a kulturní význam Velkomoravské říše, na příkladech doloží vliv Cyrila a Metoděje, lokalizuje říši na mapě	Slované Sámova říše Velkomoravská říše	
ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti, uvede příklady románské a gotické kultury D-9-4-04	- porovná úroveň vzdělanosti s antickou kulturou - charakterizuje stavební sloh (uvede příklady staveb na našem území) - vnímá rozvrstvení společnosti	Románská kultura	
objasní situaci Velkomoravské říše a vnitřní vývoj českého státu a postavení těchto státních útvarů v evropských souvislostech D-9-4-02	- porovná pověsti o počátcích českého státu s historickými fakty - vysvětlí vliv Přemyslovců na vznik českého státu (orientuje se v přemyslovské linii)	Počátky a rozvoj českého státu	
objasní situaci Velkomoravské říše a vnitřní vývoj českého státu a postavení těchto státních útvarů v evropských souvislostech D-9-4-02	- porovná vývoj Anglie a Francie, hledá příčiny boje mezi těmito státy - popíše situaci na Pyrenejském poloostrově - charakterizuje úroveň českého státu za vlády posledních Přemyslovců	Dějiny významných států v Evropě Český stát za vlády posledních Přemyslovců Lucemburkové Gotická kultura	
ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti, uvede příklady románské a gotické kultury D-9-4-04	- popíše situaci, která nastala při nečekaném vymření Přemyslovců v mužské linii - zhodnotí vládu Jana Lucemburského, Karla IV, Václava IV. - vyzvedne osobnost Karla IV., na příkladech dokládá jeho zásluhy v oblasti politické a kulturní - sleduje rostoucí vliv církve, na příkladech objasní nedostatky - charakterizuje stavební sloh a umění, uvádí příklady		
Objevy a dobývání. Počátky nové doby			
vymezi význam husitské tradice pro český politický a kulturní život D-9-5-02	- shromáždí informace o životě Jana Husa, vytvoří si vlastní názor na situaci církve na začátku 15. století - vnímá vliv Husových myšlenek na společnost - určí znaky husitského vojenství	Jan Hus Husitství	

	- zná významné osobnosti spjaté s husitstvím		
objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy a jeho postavení uvnitř habsburské monarchie D-9-5-04	- zdůvodní na příkladech výjimečnost Jiřího z Poděbrad - porovná vládu Jagellonců s vládou Přemyslovců nebo Lucemburků - vysvětlí pojem „stavovská monarchie“	Vláda Jiřího z Poděbrad Jagellonci	
popíše průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledky D-9-5-03	- vyhodnotí důvody, které vedly Evropany k zámořským objevům - zapamatuje si mocnosti a osobnosti, které realizovaly objevy - vysvětlí okolnosti objevení Ameriky	Zámořské objevy	
vysvětlí znovuoobjevení antického ideálu člověka, nové myšlenky žádající reformu církve D-9-5-01	- orientuje se ve vzniklé náboženské situaci v Evropě, vysvětlí příčinu bojů katolíků a protestantů	Reformace v Evropě	
objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy a jeho postavení uvnitř habsburské monarchie D-9-5-04	- objasní význam rostoucí moci Habsburků - popíše okolnosti jejich nástupu na český trůn, porovná postavení českého státu v Evropě před nástupem Habsburků a po něm - analyzuje příčiny neshod mezi Habsburky a českými stavy, zhodnotí význam odboje českých stavů až po bitvu na Bílé hoře	Habsburkové	
vysvětlí znovuoobjevení antického ideálu člověka, nové myšlenky žádající reformu církve D-9-5-01	- rozumí pojmu renesance, hledá souvislosti mezi renesancí a antikou - zamýšlí se nad dopadem renesančního a humanistického myšlení na život lidí	Renesance a humanismus	
objasní příčiny a důsledky vzniku třicetileté války a posoudí její důsledky D-9-5-05	- objasní příčiny třicetileté války a popíše její průběh - rozliší cíle účastníků války, porovná poměr sil v Evropě před a po válce	Třicetiletá válka	

VZDĚLÁVACÍ OBSAH PŘEDMĚTU DĚJEPIS**8. ročník**

očekávané výstupy rámcového vzdělávacího programu	očekávané výstupy školního vzdělávacího programu	učivo	průřezová témata
Modernizace společnosti			
rozlišuje nejčastější typy a formy států, na příkladech porovná jejich znaky VO-9-4-01	- uvádí rozdíly mezi pojmy absolutní monarchie, ústavní monarchie, císařství, republika - hodnotí klady a zápory pro občany jednotlivých států	Právní základy státu	
vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti D-9-6-01	- zhodnotí hospodářskou a náboženskou situaci po válce - popíše nějakou nevolnickou bouři (např. Chodové) - vysvětlí okolnosti nástupu Marie Terezie na trůn - vyjmenuje reformy Marie Terezie a Josefa II.	Habsburská monarchie po třicetileté válce Vláda Marie Terezie a Josefa II. Hospodářský a kulturní vývoj v českých zemích	
rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede příklady významných kulturních památek D-9-5-06	- charakterizuje jednotlivé kulturní styly, jmenuje nějaké barokní památky	Baroko, rokoko	
objasní souvislost mezi událostmi francouzské revoluce a napoleonských válek a rozbití starých společenských struktur v Evropě D-9-6-02	- hledá a pojmenuje hlavní příčiny Velké francouzské revoluce - orientuje se v jednotlivých fázích - shromáždí životopisné údaje o osobnosti Napoleona Bonaparte, hodnotí jeho domácí i zahraniční politiku - analyzuje vliv napoleonských válek na uspořádání Evropy	Velká francouzská revoluce a napoleonské války	
vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti D-9-6-01	- zdůvodní vliv průmyslové revoluce na společnost - objasní pojmy – kapitalismus, liberalismus, nacionalismus, socialismus	Svět v 1. polovině 19. století	
porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národními hnutími vybraných evropských národů D-9-6-03	- uvede do souvislosti změny v habsburské monarchii a etapy emancipace českého národa - vyjmenuje významné představitele národního obrození	Národní obrození	
vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti D-9-6-01	- objasní okolnosti sjednocení Itálie a Německa - zhodnotí postavení a práva otroků - vysvětlí příčiny občanské války v USA - popíše průběh bojů a výsledek	Svět ve 2. polovině 19. století a na počátku 20. století Kultura ve 2. polovině 19. století	
vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a světa včetně důsledků, ke kterým tato nerovnoměrnost vedla; charakterizuje soupeření mezi velmocemi a vymezi význam kolonií D-9-6-04	- popíše pokrok, který přinesla technickovědecká revoluce - vymezi význam kolonií - porovná rychlost průmyslového růstu v USA, Británii, Francii, Německu, Rusku, Rakousku-Uhersku, Japonsku - zná představitele kulturních odvětví - rozliší základní rysy dobových uměleckých stylů		

porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národními hnutími vybraných evropských národů D-9-6-03	- uvede hlavní znaky Bachova absolutismu - vyjmenuje hlavní představitele politického života v tomto období - vysvětlí vliv neúspěchu zahraniční politiky na vznik Rakousko-Uherska - rozumí pojmu dualismus	České země v době Bachova absolutismu Vznik Rakousko-Uherska	
Moderní doba			
na příkladech demonstruje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky D-9-7-01	- rozliší příčiny války od záminky - uvede do souvislosti dynamiku rozvoje průmyslových odvětví a průběh válečného konfliktu - vysvětlí vojenský charakter války, demonstruje zneužití techniky - popíše sociální dopady a změny ve společnosti - vysvětlí vliv událostí (revolucí) v Rusku na konec války	První světová válka	
zhodnotí postavení Československa v evropských souvislostech a její vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí D-9-7-05	- objasní slovo odboj - sleduje kroky TGM, Beneše a Štefánika v exilu – zdůvodní zásluhu na vznik ČSR - zhodnotí význam legií - popíše okolnosti vzniku ČSR - zapamatuje si datum 28. 10. 1918	Vznik ČSR	

VZDĚLÁVACÍ OBSAH PŘEDMĚTU DĚJEPIS**9. ročník**

očekávané výstupy rámcového vzdělávacího programu	očekávané výstupy školního vzdělávacího programu	učivo	průřezová témata
Moderní doba			
rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů D-9-7-02	- zdůvodní úlohu T. G. Masaryka při vzniku Československa - uvede hlavní osobnosti, zhodnotí význam legií, zná datum vzniku Československa	Vznik Československa	
objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání VO-9-1-01	- vyjmenuje symboly státu, chápe je jako součást identifikace českého národa - popíše vývoj symbolů od roku 1918 po současnost - zná data státních svátků a významných dnů	Státní symboly, svátky, významné dny	VEG – státní a evropské symboly
zhodnotí postavení Československa v evropských souvislostech a jeho vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí D-9-7-05	- popíše politický systém, vysvětlí vytváření hranic, národnostní otázky, hospodářství	Svět po I. světové válce Evropa a Československo po I. světové válce	
objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám VO-9-1-05	- zhodnotí národnostní situaci Československa v meziválečném období - popíše vzrůstající problémy v pohraničí	Lidská setkání, vztahy	
rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu VO-9-1-02	- uvádí příklady soužití s menšinami a přistěhovalci - chápe nutnost řešit tuto problematiku - vysvětlí pojmy vlast, vlastenectví, nacionalismus a uvede příklady	Vlast, vlastenectví, nacionalismus	
charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět; rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu D-9-7-03	- uvede příčiny, průběh, důsledky SHK - najde souvislosti mezi hospodářským a politickým vývojem a nástupem extrémních politických sil - vysvětlí nástup fašismu, nacismu - charakterizuje SHK v Československu, boj demokratických sil - uvádí průběh Mnichovské konference a její důsledky - vymezí období 2. republiky - vysvětlí Protektorát Čechy a Morava, vývoj na Slovensku	20. a 30. léta Světová hospodářská krize Československo mezi válkami	
na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv D-9-7-04	- přehledně popíše vývoj válečných operací (přepadení Polska, západní Evropy, SSSR, válka v Tichomoří, v severní Africe, Itálii, obrat ve válce, otevření 2. fronty) - vysvětlí protihitlerovskou koalici, její cíle, holocaust - uvede hlavní diplomatická jednání (Teherán, Jalta, Postupim)	II. světová válka	
rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti VO-9-1-06	- vysvětlí pojmy rasismus, antisemitismus, xenofobie - objasní situaci Židů ve II. světové válce - vyhledává příklady extremistických projevů chování v dnešním světě - zaujímá postoj proti projevům lidské nesnášenlivosti	Vztahy mezi lidmi, lidská setkání	

zhodnotí postavení Československa v evropských souvislostech a její vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí D-9-7-05	- orientuje se v domácím a zahraničním odboji, vypravuje o událostech v protektorátě - uvádí postupné osvobozování našich zemí, vítězství protihitlerovské koalice, závěrečné válečné události - zhodnotí výsledky války, rozpory mezi spojenci v roce 1945	Protektorát Čechy a Morava	
Rozdělený a integrující se svět			
vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa; uvede příklady střetávání obou bloků D-9-8-01	- popisuje vývoj po válce ve světě, Evropě a Československu - vyjmenuje změny, které nastaly - popisuje průběh politického vývoje, únorové události 1948 - vysvětlí pojem, uvádí konkrétní události a rozdělení světa - vyhledá příklady osvobozovacího boje kolonií - srovnává vývoj v západní Evropě a zemích pod vlivem SSSR - uvádí konkrétní historické události, krizové jevy, politické a hospodářské organizace, vývoj vědy a techniky - objasní rozpad SSSR a pád komunistických režimů - charakterizuje historický vývoj v 50. a 60. letech (významné události, osobnosti, rozvoj průmyslu, kultury, umění) - zhodnotí význam roku 1968 a popíše období normalizace - uvede příklady disidentského hnutí - objasní rok 1989 a vytvoření České republiky - vyhledává údaje z novodobých dějin	Československo a svět po válce Studená válka Československo do roku 1989 Vznik České republiky Evropská integrace - Evropská unie a ČR Mezinárodní spolupráce (Rada Evropy, NATO, OSN)	VEG – evropská integrace, instituce EU
posoudí postavení rozvojových zemí D-9-8-03			
vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce D-9-8-02			
prokáže základní orientaci v problémech současného světa D-9-8-04			
rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu VO-9-4-02	- vysvětlí pojmy moc zákonodárná, výkonná, soudní - seznámí se se základními body Ústavy České republiky - zná vrcholné představitele státu, politické strany v parlamentu, rozdělí na levicové, pravicové, středové - zajímá se o dění ve svém městě - rozumí pojmům magistrát, městský obvod, zastupitelstvo, kraj, primátor, starosta, hejtman atd. - ví, kdo je primátorem Plzně, starostou MO, ve kterém žije, hejtmanem Plzeňského kraje	Právní základy státu Státní správa a samospráva Právní řád České republiky	VDO – význam Ústavy jako základního zákona země
objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů VO-9-4-03	- porovná život u nás před rokem 1989 a po něm - vyjmenuje rysy totalitního a demokratického státu - zhodnotí postavení, povinnosti a práva občana obou typů státu	Principy demokracie	

vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů VO-9-4-04	- seznámí se s principy a pravidly jednotlivých voleb - na podkladě vědomostí z historie ocení volby jako možnost občana zasahovat do politického dění státu - uvědomuje si zodpovědnost každého občana za svůj „volební hlas“	Volby	VDO – volební systémy a demokratické volby
---	--	-------	--

Poznámka: V předmětu Dějepis je integrována část vzdělávacího obsahu oboru Výchova k občanství (žlutě zvýrazněna).

VÝCHOVA K OBČANSTVÍ (VKO)**Charakteristika předmětu Výchova k občanství**

Vyučovací předmět Výchova k občanství navazuje na předmět Objevujeme svět a je realizován v časové dotaci:

Počet vyučovacích hodin za týden									Celkem
1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník	
0	0	0	0	0	0+1	1	1	0	2+1

Seznamuje žáky se vztahy v rodině, ve škole, společenství vrstevníků i s občanským, politickým a hospodářským životem celé společnosti. Rozvíjí jejich orientaci ve světě financí, vede k odpovědnému spravování rozpočtu s ohledem na měnící se životní situaci. Přibližuje žákům úkoly institucí a orgánů, včetně činností armády. Učí žáky respektovat a uplatňovat pravidla společenského soužití, aktivně rozvíjet a chránit své tělesné, duševní i sociální zdraví. Posiluje smysl pro spolupráci i zodpovědnost jedince za vlastní názory, postoje, chování, jednání a jejich důsledky na své zdraví i mezilidské vztahy. Vše se uskutečňuje zejména prostřednictvím důkladného poznávání sebe sama.

Vzdělávací obsah je rozdělen do 4 tematických celků:

Člověk a jedinec

Člověk ve společnosti

Člověk, stát a hospodářství

Člověk, stát a právo

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení:

- uplatňujeme vhodné metody a formy práce
- motivujeme k realistickému poznání sebe sama a schopnosti sebehodnocení
- vedeme žáky k pochopení zdraví jako výsledku tělesných, duševních a sociálních vlivů v jejich vzájemných souvislostech
- umožňujeme vyhledávání informací a utváření názorů na péči o zdraví a postavení jedince ve společnosti

Kompetence k řešení problémů:

- nabízíme orientaci v sociokulturních, etických, politických, právních a také ekonomických stránkách každodenního života
- poskytujeme prostor k odhalování příčin kladných i záporných vlivů na zdraví i vztahy a vyvozování závěrů pro svoje chování, rozhodování a jednání
- podněcujeme k řešení modelových situací

Kompetence komunikativní:

- nabízíme možnost uplatňování vhodných prostředků k vyjádření vlastních pocitů, myšlenek a postojů
- dbáme na respektování názorů druhých a obhajobě těch svých
- uplatňujeme využití osvojených modelů specifických dovedností při kontaktu se službami odborné pomoci a komunikační obrany proti manipulaci a agresi

Kompetence sociální a personální:

- podporujeme utváření vědomí vlastní identity
- vedeme ke kultivaci charakterových vlastností
- podněcujeme k akceptování osobnosti své i jiných lidí

- klademe důraz na utváření pozitivních mezilidských vztahů založených na úctě, toleranci a empatii
- vědomě podporujeme k aktivnímu zapojení do činností podporujících zdraví
- dbáme na pochopení významu rodiny pro život jednotlivce i fungování společnosti

Kompetence občanské:

- vedeme k úctě k vlastnímu národu a respektu k odlišným jedincům, skupinám, společenstvím, národům
- motivujeme k zájmu o veřejné dění
- podněcujeme k podpoře demokratických principů soužití
- poskytujeme prostor pro zapojení do života ve škole i obci
- podporujeme žáky k odpovědnému rozhodování a pohotovému jednání v situacích ohrožení

Kompetence pracovní:

- dbáme na utváření zásad režimu dne včetně pracovních návyků
- upřednostňujeme vědomé dodržování bezpečnosti při práci

Kompetence digitální

- doporučujeme používání digitálních zařízení a aplikací při zapojení do společnosti
- vedeme k pochopení významu digitálních technologií pro lidskou společnost
- klademe důraz na předcházení situacím v digitálním prostředí, které by mohli mít negativní dopad na tělesné či duševní zdraví
- motivujeme k etickému jednání v digitálním prostředí

V tomto předmětu se velmi výrazně též uplatňují všechna průřezová témata. Zcela zásadní význam ve vzdělávacím obsahu má Osobnostní a sociální výchova, jejíž témata prostupují výukou ve všech ročnících. Vyučovací předmět Výchova ke zdraví úzce souvisí se vzdělávacími předměty: Dějepis, Český jazyk a literatura a Matematika.

VZDĚLÁVACÍ OBSAH PŘEDMĚTU VÝCHOVA K OBČANSTVÍ**6. ročník**

očekávané výstupy rámcového vzdělávacího programu	očekávané výstupy školního vzdělávacího programu	učivo	průřezová témata
Člověk jako jedinec			
objasní, jak realističtější poznání a hodnocení sebe sama může pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života VO-9-2-01	- reálně hodnotí sebe sama - zvládá pozitivní korekci vlastního rozhodování	Podobnost a odlišnost lidí - projevy chování, rozdíly v prožívání, myšlení a jednání - osobní vlastnosti, schopnosti a dovednosti, charakter - vrozené předpoklady, osobní potenciál - Vnitřní svět člověka - vnímání, prožívání, poznávání a posuzování skutečnosti, sebe i druhých lidí, systém osobních hodnot, sebehodnocení - stereotypy v posuzování druhých lidí	
posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek VO-9-2-02	- na příkladech objasní, jaký vliv mají osobní a volní vlastnosti na dosahování stanovených cílů a překonávání překážek - vysvětlí vztah mezi individuálními a společnými cíli		
kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání VO-9-2-03	- kriticky hodnotí chování a jednání své i druhých, zdůvodní nevhodnost a navrhne jeho korekci		
popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru VO-9-2-04	- poznává a rozvíjí své osobní přednosti - podporuje sebedůvěru postavenou na výsledcích vlastní práce - překonává osobní nedostatky - navrhuje, jak vhodně usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti	Osobní rozvoj - životní cíle a plány, životní perspektiva, adaptace na životní změny, sebezměna - význam motivace, aktivity, vůle a osobní kázně při seberozvoji	
Člověk, stát a hospodářství			
rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, včetně duševního, a způsoby jejich ochrany, uvede příklady VO-9-3-01	- vysvětlí rozdíl mezi různými formami vlastnictví - uplatňuje zásady ochrany duševního vlastnictví - vysvětlí smysl hospodaření s penězi i majetkem	Majetek, vlastnictví - formy vlastnictví (hmotné a duševní vlastnictví) a jejich ochrana a hospodaření	
na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, uvede příklady použití debetní a kreditní platební karty, vysvětlí jejich omezení VO-9-3-03	- pojmenuje fakta o české měně - uvede funkci platebních karet - popíše vlastními slovy základní pravidla bezpečného používání platebních karet a rizika zneužití - vysvětlí rozdíl mezi funkcí debetní a kreditní karty (výhody, nevýhody)	Peníze - formy placení	
vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby nabízejí, vysvětlí význam úroku placeného a přijatého, uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využít VO-9-3-04	- popíše nabídku bank a vysvětlí jejich funkci - vysvětlí pojmy běžný účet, platby z účtu, platební karty, elektronické bankovníctví, úroková sazba, kontokorent, spořicí účet, termínovaný vklad	Banky a jejich služby - aktivní a pasivní operace, úročení, pojištění, produkty finančního trhu pro investování a pro získávání prostředků	

VZDĚLÁVACÍ OBSAH PŘEDMĚTU VÝCHOVA K OBČANSTVÍ**7. ročník**

očekávané výstupy rámcového vzdělávacího programu	očekávané výstupy školního vzdělávacího programu	učivo	průřezová témata
<u>Člověk ve společnosti</u>			
kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí VO-9-1-03	- kriticky hodnotí informace nabízené médii - vyjmenuje prostředky komunikace a posoudí vliv médií na veřejné mínění a chování lidí - zdůvodní smysl propagandy a reklamy	Manipulativní reklama a informace - reklamní vlivy Kulturní život - prostředky komunikace - mediální informace a veřejné mínění - reklama a její vliv	MEV – rozdíl mezi reklamou a zprávou a mezi obsahem „faktickým“ a „fiktivním“; role médií v životě jednotlivce
uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích VO-9-1-04	- naváže komunikaci s druhým člověkem - navrhne vhodný způsob chování v konfliktních situacích - popíše rozdíl mezi osobním a neosobním vztahem - nalézá důvody lidské nesnášenlivosti	Vztahy mezi lidmi - osobní a neosobní vztahy, mezilidská komunikace - konflikty - problémy lidské nesnášenlivosti	MUV – projevy nesnášenlivosti
<u>Člověk, stát a hospodářství</u>			
Sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti; uvede hlavní příjmy a výdaje; rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje; zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti; objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti VO-9-3-02	- pracuje ve fiktivní rodině a sestaví jednoduchý domácí rozpočet - navrhuje strategii hospodaření - pracuje s pojmy majetek, výplata, sociální dávky, nájem, výdaje	Majetek, vlastnictví - hospodaření s penězi a majetkem Hospodaření - rozpočet domácnosti, úvěry, splátkový prodej, leasing	
uvede a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky a způsoby krytí deficitu VO-9-3-05	- z rozpočtu domácnosti určí volné prostředky a jejich využití - seznámí se s pojmem spoření a zná finanční produkty určené k efektivnímu zhodnocení peněz	Hospodaření - úspory, investice Banky a jejich služby - produkty finančního trhu pro investování a pro získávání prostředků	
na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu, objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její změny, na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů, zisku a DPH, popíše vliv inflace na hodnotu peněz VO-9-3-06	- zjistí tvorbu ceny a důvody její výše - seznámí se se strukturou trhu (nabídka, poptávka), zásadami tržního hospodářství a jejich vlivem na životní úroveň - popíše nejčastější právní formy podnikání - zjistí roli inflace a její proměny v průběhu roku - naučí se bránit podvodným trikům při prodeji	Principy tržního hospodářství - nabídka, poptávka, trh a jeho fungování, tvorba ceny, inflace - formy podnikání Způsoby odhalování prodejních triků a identifikace manipulace	

rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků ze státního rozpočtu VO-9-3-07	- určí zdroje příjmu a výdaje státu a jeho postavení na světovém trhu - vyjmenuje dávky a příspěvky domácnostem	Hospodaření - rozpočet státu - význam daní - postavení státu na světovém trhu Dávky a příspěvky občanům	
--	--	---	--

VZDĚLÁVACÍ OBSAH PŘEDMĚTU VÝCHOVA K OBČANSTVÍ**8. ročník**

očekávané výstupy rámcového vzdělávacího programu	očekávané výstupy školního vzdělávacího programu	učivo	průřezová témata
<u>Člověk, stát a právo</u>			
přiměřeně uplatňuje svá práva, včetně práv spotřebitele a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod VO-9-4-05	- v životě prakticky uplatňuje svá práva a respektuje práva druhých - seznamuje se s dokumenty upravujícími lidská práva a zvlášť práva dětí - charakterizuje Ústavu ČR - vysvětlí smysl ochrany lidských práv - uvede konkrétní příklady poškozování lidských práv a navrhne řešení	Lidská práva - základní lidská práva, práva dítěte - úprava lidských práv v dokumentech - poškozování lidských práv, šikana, diskriminace	VDO – občan jako odpovědný člen společnosti
rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činnosti a spolupráce při postihování trestných činů VO-9-4-09	- charakterizuje právní řád ČR - na příkladech vysvětlí význam orgánů právní ochrany občanů	Právní řád ČR - význam a funkce právního řádu, orgány právní ochrany občanů, soustava soudů - právní norma, předpis a jejich publikování	
dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují a uvědomuje si rizika jejich porušování VO-9-4-08	- cíleně dodržuje právní ustanovení - objasní důsledky jejich porušování	Protiprávní jednání - druhy a postihy protiprávního jednání, včetně korupce, trestní postížitelnost	
rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady VO-9-4-10 diskutuje o příčinách a důsledcích korupčního jednání VO-9-4-11	- pozná a odsuzuje protiprávní jednání - na příkladech rozliší přestupek a trestný čin - uvede příklad korupčního jednání a popíše jeho možné důsledky	- porušování předpisů v silničním provozu, práv k duševnímu vlastnictví	
objasní význam právní úpravy důležitých vztahů – vlastnictví, pracovní poměr, manželství VO-9-4-06	- vysvětlí důvody, proč lidé důležité vztahy upravují právně - rozezná právní úpravy pracovního poměru	Právo v každodenním životě - význam právních vztahů	
uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy – osobní přeprava, koupě, oprava a pronájem věci VO-9-4-07	- vyjmenuje základní smlouvy občanského práva - na příkladech objasní důsledky vlastních právních úkonů	- důležité právní vztahy a závazky z nich vyplývající - styk s úřady - základní práva spotřebitele	

VZDĚLÁVACÍ OBLAST ČLOVĚK A PŘÍRODA**FYZIKA (F)****Charakteristika předmětu Fyzika**

Vyučovací předmět Fyzika navazuje zejména na výuku matematiky a oblasti Člověk a jeho svět na 1. stupni a je realizován ve všech ročnících 3. období v rozsahu 2 hodiny a v 9. ročníku 1 hodina týdně.

Počet vyučovacích hodin za týden									Celkem
1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník	
0	0	0	0	0	1+1	2	2	1	6+1

Vyučovací předmět je součástí vzdělávací oblasti Člověk a příroda a je propojen také s oblastmi Matematika a její aplikace a Člověk a svět práce.

Obsahově se Fyzika člení do několika oblastí, které pokrývají široké spektrum přírodních jevů. Tyto poznatky si žáci osvojují především na základě praktických činností realizovaných formou pokusů, experimentů či měření pro co nejužší propojení s reálným životem. Fyzika podporuje samostatné a otevřené myšlení žáků, umožňuje jim kriticky se zamýšlet nad zadanými problémy souvisejícími s přírodními jevy a vyjadřovat k nim vlastní názory, v některých oblastech techniky či technologických procesech a v neposlední řadě rozvíjí environmentální povědomí.

Vzdělávací obsah je rozdělen do 7 základních tematických celků:

Látky a tělesa
 Pohyb těles. Síly
 Mechanické vlastnosti tekutin
 Energie
 Zvukové děje
 Elektromagnetické a světelné děje
 Vesmír

Výuka probíhá převážně v odborné učebně fyziky a chemie, součástí jsou též laboratorní práce.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení:

- umožňujeme žákům si osvojit důležité poznatky z daných tematických okruhů tak, aby na jejich základě žák poznával význam a přínos fyziky a činnosti člověka pro rozvoj moderních technologií a ochranu životního prostředí
- motivujeme k vyhledávání a získávání informací z různých zdrojů
- podporujeme k samostatnému pozorování, experimentování a měření
- umožňujeme zpracovat a vyhodnocovat získané výsledky
- dbáme na vytváření pozitivního vztahu k učení, k posouzení vlastního pokroku či problému a způsobu, jak případně své učení zdokonalit

Kompetence k řešení problémů:

- podporujeme, aby žáci vyslovovali hypotézy na základě pozorování a dosavadních vědomostí a zkušeností, vymezujeme pravidla pro její ověření
- vedeme k tomu, aby žáci sestavovali experiment, zpracovávali získané údaje a vyslovovali závěr
- motivujeme k diskuzi o různých informacích, k rozhodování a k obhajobě svých rozhodnutí a výsledků
- snažíme se o uvědomování si zodpovědnosti za tato rozhodnutí

Kompetence komunikativní:

- podporujeme diskuzi na dané téma a vyjadřování myšlenek a názorů v logickém sledu, výstižně, souvisle

- dbáme na vhodnou argumentaci, na vyslechnutí názorů ostatních a na vedení dialogu
- vedeme žáky k vyjádření se pomocí zavedených odborných pojmů
- umožňujeme porozumět různým typům textů, obrázkovým materiálům a jiných informačních a komunikačních prostředků

Kompetence sociální a personální:

- důraz klademe na spolupráci ve skupině na základě vytvořené příjemné atmosféry v týmu a upevňujeme dobré mezilidské vztahy
- vedeme k přijmutí pravidel práce ve skupině
- motivujeme k výsledkům práce skupiny i své vlastní

Kompetence občanské:

- podporujeme tvořivý přístup k plnění zadaných témat
- umožňuje sledovat aktuální dění ve vědě a technice
- důraz klademe k pochopení potřeby využití vědeckých poznatků ku prospěchu jedince i celé společnosti

Kompetence pracovní:

- vedeme žáky, aby dokázali bezpečně a účinně využít materiálů, nástrojů a vybavení při laboratorních pracích
- motivujeme žáky k dodržování vymezených pravidel
- důraz klademe na získávání návyků, k systematické a pečlivé práci a k využívání nabytých schopností a dovedností i v dalších činnostech
- nabízíme exkurze, přednášky, besedy, referáty, k pochopení přínosu fyziky pro člověka a získání představy o uplatnění fyzikálních procesů a zákonitostí v různých oborech lidské činnosti

Kompetence digitální:

- důraz klademe na využívání internetového vyhledávače (pro získání informací)
- motivujeme k vytváření digitálního obsahu (tabulky, testy, animace ...)
- podporujeme k využívání digitálního záznamu při laboratorní práci
- podporujeme používání převodníků a kalkulačky online
- vedeme k práci s tablety a s interaktivní tabulí

Vztah k dalším oblastem a oborům

Vztah k dalším oborům oblasti Člověk a příroda

obor Chemie:

- společné a rozdílné vlastnosti látek
- pojem atom a molekula ve správných souvislostech

obor Přírodopis:

- první pomoc
- vliv člověka na prostředí

obor Zeměpis:

- vesmír, vznik a vývoj Země
- zdroje energie
- světelné děje (zatmění), slapové jevy

Vztah k dalším oblastem

Jazyk a jazyková komunikace

- ČJ:**
- rozšiřování slovní zásoby
 - rozvoj vyjadřování při popisu dějů a jejich hodnocení, komunikace při kooperativní výuce
 - rozvoj písemného i ústního projevu při interpretaci nových poznatků

Matematika a její aplikace

- praktická aplikace různých měření, hlavně délky, hmotnosti
- příslušné mezinárodní jednotky, převody mezi fyzikálními veličinami, porovnání různých velikostí, hmotnosti

- jednoduché slovní úlohy, výpočty

Informatika

- vyhledání potřebných informací a jejich zpracování

Člověk a společnost

- D:**
- využití poznatků z historického vývoje fyziky a postupného vysvětlování zákonitostí tohoto světa
 - seznámení s velikány světových dějin na poli vědy

Člověk a zdraví

- VKZ:** - základy první pomoci při možných úrazech

- TV:** - pohyb

Člověk a svět práce

- základní erudice při používání pomůcek, mechanického i chemického charakteru s ohledem na možná rizika poškození zdraví
- zdůraznění významných poznatků a jejich praktické využití pro současného člověka

VZDĚLÁVACÍ OBSAH PŘEDMĚTU FYZIKA**6. ročník**

očekávané výstupy rámcového vzdělávacího programu	očekávané výstupy školního vzdělávacího programu	učivo	průřezová témata
Látky a tělesa			
uvede konkrétní příklady jevů dokazujících, že se částice látek neustále pohybují a vzájemně na sebe působí F-9-1-02	- rozlišuje pojmy látka, těleso a uvádí jejich příklady - rozlišuje rozdíl mezi látkou pevnou, kapalnou a plynnou a vlastnosti, kterými se od sebe liší - správně používá pojem atom, molekula, prvek - vysvětlí, z čeho se skládá atom - uvede konkrétní příklad jevů dokazujících, že se částice neustále a neuspořádaně pohybují a vzájemně na sebe působí	Látka a těleso Vlastnosti látek pevných, kapalných a plyných Částicová stavba látek Složení atomu a molekul Difuze Vzájemné silové působení částic	
změří vhodně zvolenými měřidly některé důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa F-9-1-01	- ovládá značky a jednotky základních veličin - vyjadřuje hodnotu veličiny a přiřazuje jednotku - měří délku těles, výsledek zapisuje a vyjadřuje v různých jednotkách - měří objem kapalného a pevného tělesa pomocí odměrného válce a výsledek vyjadřuje v různých jednotkách - měří hmotnost pevných a kapalných těles na sklonných a rovnoramenných vahách a výsledek zapisuje ve vhodné jednotce	Fyzikální veličiny Měření délky Měření objemu pevného tělesa Měření hmotnosti tělesa	
využívá s porozuměním vztah mezi hustotou, hmotností a objemem při řešení praktických problémů F-9-1-04	- z hmotnosti a objemu vypočítá hustotu, s porozuměním používá vztah $\rho = m/V$ - měří hustoměrem - pracuje s tabulkami	Hustota látky Výpočet hustoty látky	
předpoví, jak se změní délka či objem tělesa při dané změně jeho teploty F-9-1-03	- měří časový úsek pomocí stopek orientuje se na ciferníku hodin - vyjádří čas v různých jednotkách - změní teplotu pomocí teploměrů, určí rozdíl teplot z naměřených hodnot - předpoví, zda se délka či objem tělesa při změně teploty zvětší nebo zmenší	Měření času Měření teploty Teplotní roztažnost těles	
Pohyb těles; Síly			
určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikosti, směry a výslednici F-9-2-03	- rozpozná, zda na těleso působí síla a pomocí prodloužené pružiny porovná podle velikosti dvě působící síly - změní sílu siloměrem - užívá s porozuměním vztah mezi gravitační silou a hmotností tělesa při řešení jednoduchých úloh - rozeznává jednotlivé druhy sil - určuje výpočtem i graficky velikost a směr výslednice dvou sil stejných či opačných směrů	Vzájemné silové působení Síla Gravitační síla Gravitační pole Druhy sil Skládání sil Výslednice sil	
Elektromagnetické a světelné děje			
využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem a o vlivu změny magnetického	- určuje druhy elektrického náboje - předvádí vzájemné silové působení mezi různě elektrovanými tělesy	Elektrické vlastnosti látek Elektrické pole Elektrování těles	

pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní F-9-6-04	- zjišťuje, zda na těleso působí magnetická síla - popíše využití magnetické síly v praktických situacích - u konkrétního magnetu pokusně určí druhy pólů a znázorní indukční čáry	Magnetické vlastnosti látek Magnetické pole Indukční čáry	
---	--	---	--

VZDĚLÁVACÍ OBSAH PŘEDMĚTU FYZIKA**7. ročník**

očekávané výstupy rámcového vzdělávacího programu	očekávané výstupy školního vzdělávacího programu	učivo	průřezová témata
<u>Pohyb těles. Síly</u>			
rozhodne, jaký druh pohybu těleso koná vzhledem k jinému tělesu F-9-2-01	- rozhoduje, zda je dané těleso v klidu či v pohybu ve vztahu k jinému tělesu - rozlišuje druhy pohybu - popisuje, o jaký druh pohybu se jedná, a uvádí příklady - určí trajektorii konkrétního pohybu	Pohyb a klid těles Popis pohybu Rovnoměrný a nerovnoměrný, přímočarý a křivočarý pohyb Trajektorie	
využívá s porozuměním při řešení problémů a úloh vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu těles F-9-2-02	- určí rychlost rovnoměrného pohybu a odhadne velikost rychlosti běžných pohybů - zná základní jednotky rychlosti, převádí na vhodnou jednotku - vypočítá dráhu rovnoměrného pohybu - sestaví graf závislosti dráhy a času - vyhledává informace v jízdních řádech - vypočte průměrnou rychlost pohybu z daných údajů	Rychlost jako fyzikální veličina - výpočet, jednotky, převody Dráha rovnoměrného pohybu Graf závislosti dráhy a času Užití jízdních řádů Průměrná rychlost	
<u>Mechanické vlastnosti tekutin</u>			
využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení konkrétních praktických problémů F-9-3-01	- charakterizuje mechanické vlastnosti kapalin, tlak, tlakovou sílu - užívá Pascalova zákona k vysvětlení funkce hydraulického zařízení - vysvětluje vznik hydrostatického tlaku a s porozuměním používá vztah $p = h \cdot \rho \cdot g$ k řešení problémů a úloh - objasní vznik vztlakové síly a určí její velikost a směr v konkrétní situaci (Archimédův zákon) - porovnává vztlakové a gravitační síly - odvodí, zda se těleso potopí v kapalině, zda se v ní bude vznášet nebo plovat na hladině - poznává a popisuje vlastnosti plynů - vysvětlí vznik atmosférického tlaku, změří ho a určí tlak plynu v uzavřené nádobě - rozlišuje přetlak, podtlak	Vlastnosti kapalin Tlak v kapalině Pascalův zákon Hydrostatický tlak Vztlak síly působící na tělesa v kapalině Archimédův zákon Plování, potápění a vznášení se těles v kapalině Vlastnosti plynů Atmosférický tlak Měření atmosférického tlaku Tlak plynu v uzavřené nádobě	
<u>Elektromagnetické a světelné děje</u>			
využívá zákon o přímočarém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí a zákon odrazu světla při řešení problémů a úloh F-9-6-05	- rozpozná světelné zdroje a popíše základní chování světelného paprsku - aplikuje zákon odrazu na rovinném zrcadle - osvojuje si poznatky na kulovém zrcadle - vysvětlí, jak závisí vlastnosti obrazu na poloze předmětu před zrcadlem, kdy je obraz zdánlivý, kdy skutečný	Světelné zdroje Měsíční fáze Stín Rychlost světla Zákon odrazu Zobrazení rovinným zrcadlem, praxe Vypouklá, dutá zrcadla a jejich vlastnosti	

rozhodne ze znalosti rychlostí světla ve dvou různých prostředích, zda se světlo bude lámat ke kolmici, či od kolmice, a využívá této skutečnosti při analýze průchodu světla čočkami F-9-6-06	- popíše, proč se světlo šíří v různých prostředích různou rychlostí, lom od kolmice, ke kolmici, úplný odraz světla - představuje si lom světla v čočkách, dokáže rozeznat spojky a rozptylky, určí jejich vlastnosti - chápe význam optických vlastností oka pro život - získává představu o rozkladu bílého světla optickým hranolem na jednoduché barvy, vysvětlí vznik duhy	Lom světla Čočky Zobrazení předmětu čočkami Užití čoček v praxi Optické vlastnosti oka Rozklad slunečního světla optickým hranolem	
--	---	---	--

VZDĚLÁVACÍ OBSAH PŘEDMĚTU FYZIKA**8. ročník**

očekávané výstupy rámcového vzdělávacího programu		očekávané výstupy školního vzdělávacího programu		učivo	průřezová témata
Energie					
využívá s porozuměním vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem F-9-4-01	- vysvětlí pojem mechanická práce a výkon - určuje, kdy těleso ve fyzice koná práci - uvede vztahy mezi výkonem, vykonanou prací - rozpozná vzájemnou přeměnu polohové a pohybové energie	Mechanická práce Výkon Polohová a pohybová energie Vnitřní energie			
zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí F-9-4-02	- rozpoznává v přírodě a v praktickém životě některé formy tepelné výměny - rozlišuje jednotlivé skupenství přeměny a uvádí praktické příklady (tání, tuhnutí, vypařování, var, kondenzace)	Tání a tuhnutí Vypařování Var Kapalnění			
Elektromagnetické a světelné děje					
rozliší vodič, izolant a polovodič na základě analýzy jejich vlastností F-9-6-03	- rozlišuje vodič a izolant na základě analýzy jejich vlastností a vložení do elektromagnetického pole - rozeznává rozdíl mezi elektrickým proudem a elektrickým napětím	Jednotka elektrického náboje Vodič, izolant Elektrický proud			
sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu F-9-6-01	- osvojuje si základní schématické značky - sestaví jednoduchý a rozvětvený elektrický obvod - rozlišuje základní zdroje elektrického napětí	Zapojení sériově Zapojení paralelně Články a baterie, autobaterie a akumulátory			
Zvukové děje					
rozpozná ve svém okolí zdroje zvuku a kvalitativně analyzuje příhodnost daného prostředí pro šíření zvuku F-9-5-01	- rozezná různé zdroje zvuku ve svém okolí - zhodnotí vhodnost daného prostředí pro šíření zvuku	Zvukový rozruch Šíření zvuku prostředím Tón Ozvěna Rezonance Odraz zvuku			
posoudí možnosti zmenšování vlivu nadměrného hluku na životní prostředí F-9-5-02	- posoudí možnosti zmenšování vlivu nadměrného hluku na životní prostředí - vysvětlí význam meteorologie a základní meteorologické jevy - poukazuje na problémy znečišťování atmosféry, navrhne jejich možná řešení	Ochrana před nadměrným hlukem Pohlcování zvuku Meteorologie Základní meteorologické jevy Problémy znečištění atmosféry (ozón, skleníkový efekt)			

VZDĚLÁVACÍ OBSAH PŘEDMĚTU FYZIKA**9. ročník**

očekávané výstupy rámcového vzdělávacího programu	očekávané výstupy školního vzdělávacího programu	učivo	průřezová témata
<u>Elektromagnetické a světelné děje</u>			
využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní F-9-6-04	- upřesňuje své poznatky o magnetickém poli a magnetech - vysvětlí pojem cívka a popíše vedení proudu v cívkě - využívá praktické poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem - vysvětlí vliv změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí	Magnetické jevy (póly, indukční čáry, měkká a tvrdá ocel) Cívka Magnetické pole cívky s proudem Vlastnosti elektromagnetu Stejnoseměrný proud Elektromotor Elektromagnetická indukce	
rozliší vodič, izolant a polovodič na základě analýzy jejich vlastností F-9-6-03	- vysvětlí podstatu vedení elektrického proudu v pevných látkách a kapalinách	Vedení proudu v kapalinách a plynech	
rozliší stejnosměrný proud od střídavého a změří elektrický proud a napětí F-9-6-02	- zná zásady bezpečnosti - vysvětluje rozdíl mezi stejnosměrným proudem a střídavým	Bezpečné chování při práci s elektrickými přístroji a zařízeními Střídavý proud	
<u>Energie</u>			
zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí F-9-4-02	- vysvětluje radioaktivitu a její druhy - vysvětlí využití jaderného záření - jednoduše popíše jaderný reaktor - charakterizuje výhody a nevýhody jaderné energetiky (zná katastrofy z minulosti) a konfrontuje vlastní názor se spolužáky	Radioaktivita (α , β , γ) Štěpná reakce Využití jaderného záření Jaderný reaktor Jaderná elektrárna Ochrana před radioaktivitou Obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie	
<u>Vesmír</u>			
objasní (kvalitativně) pomocí poznatků o gravitačních silách pohyb planet kolem Slunce a měsíců planet kolem planet F-9-7-01	- vysvětlí příčiny a zákonitosti pohybu planet kolem Slunce i kolem své osy - objasní pohyby planety Země kolem Slunce a pohyby Měsíce kolem Slunce - zná planety sluneční soustavy a jejich postavení vzhledem ke Slunci	Pohyb vesmírných těles Planety Družice Sluneční soustava Měsíční fáze	

Poznámka: Při všech laboratorních pracích ve všech ročnících žák dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny práce, poskytne první pomoc při eventuálním úrazu.

CHEMIE (CH)**Charakteristika předmětu Chemie**

Vyučovací předmět Chemie je realizován v 8. a 9. ročníku v časové dotaci 2 hodiny týdně.

Počet vyučovacích hodin za týden									Celkem
1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník	
0	0	0	0	0	0	0	1+1	1+1	2+2

Společně s dalšími předměty vzdělávací oblasti Člověk a příroda vede k porozumění zákonitostem přírodních procesů a jejich využití v praktickém životě. Žáci si osvojují základní pojmy, poznávají chemické látky, prvky a sloučeniny, seznamují se s pravidly bezpečnosti práce s chemikáliemi a se zásadami poskytnutí první pomoci. Vyhodnocují význam chemické výroby pro rozvoj společnosti, včetně vlivu na životní prostředí.

Vzdělávací obsah je rozdělen do 7 tematických okruhů:

Pozorování, pokus a bezpečnost práce

Směsi

Částicové složení látek a chemické prvky

Chemické reakce

Anorganické sloučeniny

Organické sloučeniny

Chemie a společnost

Výuka probíhá v kmenových učebnách nebo v odborné učebně chemie a je založena na badatelském přístupu, využití pozorování, měření, experimentování a demonstračních pokusech. Součástí jsou též laboratorní práce a exkurze.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení:

- vedeme žáky k pochopení vzájemných souvislostí jevů
- dbáme na využívání empirických metod (pozorování, měření, experimenty)
- podporujeme získávání informací pro potvrzení či vyvrácení hypotéz a formulování závěrů na základě pozorování
- vedeme k používání správných chemických termínů, symbolů a značek

Kompetence k řešení problémů:

- nabízíme různá řešení problémových situací na základě získaných informací
- motivujeme k různým postupům řešení
- vedeme k obhajobě vlastních rozhodnutí
- dbáme na promýšlení pracovních postupů praktických cvičení

Kompetence komunikativní:

- vedeme ke komunikaci mezi žáky ve skupině a k respektování názorů druhých
- podporujeme formulaci vlastních myšlenek
- motivujeme k prezentaci práce žáků a hodnocení výsledků svých i druhých

Kompetence sociální a personální:

- nabízíme skupinové vyučování a spolupráci při řešení problémů
- využíváme situací vedoucích k posílení sebedůvěry, pocitu zodpovědnosti

Kompetence občanské:

- dbáme na dodržování pravidel slušného a bezpečného chování

- vedeme k zodpovědnému chování v krizových situacích
- jednáme tak, aby vedlo k efektivnímu využívání zdrojů s ohledem na stav prostředí

Kompetence pracovní:

- dbáme na dodržování bezpečnostních a hygienických pravidel při práci s chemikáliemi
- motivujeme k organizaci své práce, návrhů postupů
- podporujeme účinné a bezpečné využívání materiálů, nástrojů a laboratorní techniky

Kompetence digitální:

- nabízíme vyhledávání a sdílení informací a digitálních obsahů o chemických látkách
- podporujeme využívání digitálních technologií k usnadnění a zefektivnění pracovních postupů své práce
- vedeme k využívání digitálních aplikací při učení

Vztah k dalším oblastem a oborům

obor Fyzika:

- vlastnosti látek
- atom a molekula

obor Přírodopis:

- horniny a minerály
- ochrana životního prostředí a zdraví člověka

obor Zeměpis:

- chemický průmysl, silikátový průmysl
- atmosféra, hydrosféra

Jazyk a jazyková komunikace

- popisy dějů a jejich hodnocení
- rozvoj komunikace při kooperativní výuce

Matematika a její aplikace

- vyjádření množství, procenta, hmotnostní zlomky
- řešení rovnice

Informatika

- vyhledávání a zpracování informací pomocí internetu a jejich praktické využití

Člověk a zdraví

- poznávání zdraví jako nejdůležitější životní hodnoty
- vliv chemických látek na zdraví

Člověk a svět práce

- bezpečnost a ochrana zdraví při práci

Z průřezových témat je ve vzdělávacím obsahu Chemie nejvíce zastoupena Environmentální výchova.

VZDĚLÁVACÍ OBSAH PŘEDMĚTU CHEMIE**8. ročník**

očekávané výstupy rámcového vzdělávacího programu	očekávané výstupy školního vzdělávacího programu	učivo	průřezová témata
<u>Pozorování, pokus a bezpečnost práce</u>			
pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými látkami a hodnotí jejich rizikovost, posoudí nebezpečnost vybraných dostupných látek, se kterými zatím pracovat nesmí CH-9-1-02	- popíše způsob práce s vybranými nebezpečnými látkami - uvede příklady nebezpečných látek	Zásady bezpečné práce Nebezpečné látky a přípravky	
určí společné a rozdílné vlastnosti látek CH-9-1-01	- rozlišuje různé vlastnosti látek	Vlastnosti látek	
<u>Směsi</u>			
rozlišuje směsi a chemické látky CH-9-2-01	- třídí směsi (stejnorodé, různorodé) - určí příklady směsí z praktického života	Směsi	
navrhne postupy a prakticky provede oddělování složek směsí o známém složení; uvede příklady oddělování složek v praxi CH-9-2-03	- různými metodami odděluje jednotlivé složky ze směsí - uvede praktické příklady využití	Oddělování složek směsí	
vypočítá složení roztoků, připraví prakticky roztok daného složení CH-9-2-02	- vysvětlí rozdíly (nasycený, nenasycený, koncentrovaný a zředěný roztok) - na příkladech z běžného života objasní pojem složení roztoků (hmotnostní zlomek a koncentrace roztoku)	Složení roztoků	
rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich výskytu a použití, uvede příklady znečišťování vody a vzduchu CH-9-2-04	- třídí jednotlivé druhy vod - uvede příklady čistoty vody a její výroby - charakterizuje vzduch z hlediska jeho složení a čistoty, zná pojem ozonová vrstva	Voda Vzduch	ENV – voda ENV – ovzduší
<u>Částicové složení látek a chemické prvky</u>			
používá pojmy atom a molekula, prvek a sloučenina ve správných souvislostech CH-9-3-01	- užívá pojmy (atom, molekula) - vysvětlí pojmy atomové jádro (protony a neutrony), elektronový obal (elektrony) a jeho změny v chemických reakcích	Částicové složení látek	
orientuje se v periodické soustavě chemických prvků, rozpozná vybrané kovy a nekovy a usuzuje na jejich možné vlastnosti CH-9-3-02	- používá vybrané názvy a značky chemických prvků - uvede vlastnosti a použití vybraných prvků, skupiny a periody v periodické soustavě chemických prvků, umí vyhledat a rozumí protonovému číslu - objasní pojem chemická vazba, vyvozuje názvosloví jednoduchých anorganických a organických sloučenin	Prvky Chemické sloučeniny	
<u>Chemické reakce</u>			
rozliší a zapíše rovnici výchozí látky a produkty chemických reakcí, uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí a zhodnotí jejich využívání CH-9-4-01	- objasní zákon zachování hmotnosti - přečte a zapíše chemickou rovnici - vypočítá a definuje molární hmotnost a látkové množství	Chemické reakce	

aplikuje poznatky o faktorech ovlivňující průběh chemických reakcí v praxi a při předcházení jejich nebezpečnému průběhu CH-9-4-02	- objasní vliv některých faktorů na rychlost chemických reakcí (teplota, plošný obsah povrchu výchozích látek) - definuje pojem katalýza	Faktory ovlivňující rychlost chemických reakcí	
<u>Anorganické sloučeniny</u>			
porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů a posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí CH-9-5-01	- zná a používá názvosloví sloučenin - popíše vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů - popíše vlastnosti a použití vybraných halogenidů užívaných v běžném životě	Oxidy Halogenidy	

VZDĚLÁVACÍ OBSAH PŘEDMĚTU CHEMIE**9. ročník**

očekávané výstupy rámcového vzdělávacího programu	očekávané výstupy školního vzdělávacího programu	učivo	průřezová témata
<u>Anorganické sloučeniny</u>			
porovnává vlastnosti a použití vybraných prakticky významných kyselin, hydroxidů a solí a posoudí vliv na životní prostředí CH-9-5-01	- zapíše vzorec a název kyselin a hydroxidů - popíše vlastnosti a použití vybraných prakticky významných hydroxidů a kyselin - zapíše a čte vzorce solí, zná oxidační číslo - popíše vlastnosti a použití vybraných solí - užívá v běžném životě	Kyseliny a hydroxidy Solí kyslíkaté a bezkyslíkaté	
orientuje se na stupnici pH, změří reakci roztoku univerzálním indikátorovým papírkem a uvede příklady uplatňování neutralizace v praxi CH-9-5-02	- pracuje s pojmy kyselost a zásaditost roztoků - vysvětlí pojem indikátor a uvede příklady, orientuje se na stupnici pH - změří pH roztoků používaných v běžném životě - sleduje průběh neutralizace a vyvodí obecný příklad uplatnění v praxi	Indikátor a pH roztoků	
<u>Organické sloučeniny</u>			
rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití CH-9-6-01	- uvede příklady v praxi významných alkanů, uhlovodíků s vícenásobnými vazbami a aromatických uhlovodíků	Uhlovodíky	
zhodnotí užívání fosilních paliv a vyráběných paliv jako zdrojů energie a uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy CH-9-6-02	- uvede příklady vlastností a použití ropy, uhlí a zemního plynu jako surovin pro chemický průmysl - analyzuje fosilní a průmyslově vyráběná paliva z hlediska životního prostředí	Paliva	ENV – doprava a životní prostředí
rozliší vybrané deriváty uhlovodíků, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití CH-9-6-03	- uvádí příklady v praxi významných alkoholů a karboxylových kyselin	Deriváty uhlovodíků	
uvede příklady zdrojů bílkovin, sacharidů, tuků CH-9-6-04	- uvede příklady zdrojů těchto látek pro člověka - popíše vlastnosti a příklady funkcí bílkoviny, tuků a sacharidů - charakterizuje vlastnosti a význam vitamínů	Přírodní látky	
<u>Chemie a společnost</u>			
zhodnotí využívání prvotních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje na Zemi CH-9-7-01	- určí významné výrobky chemických závodů u nás - objasní rizika v souvislosti se životním prostředím - rozumí a umí vysvětlit recyklaci surovin, popíše korozi - vyjmenuje běžné plasty, jejich použití a vlastnosti, likvidaci - popíše význam a použití pojiv (cement, vápno, sádra), vysvětlí princip výroby - objasní výrobu keramiky a její použití - rozdělí hnojiva, vysvětlí význam, jejich používání, vliv na životní prostředí - vysvětlí pojmy (detergent, pesticid, insekticid), vysvětlí jejich význam	Chemický průmysl v ČR Plasty a syntetická vlákna Tepelně zpracované materiály Průmyslová hnojiva Detergenty, pesticidy, insekticidy	ENV – průmysl a životní prostředí ENV-zemědělství a životní prostředí

aplikuje znalosti o principech hašení požárů na řešení modelových situací z praxe CH-9-7-02	- rozliší třídy nebezpečnosti a jejich význam na praktických příkladech ze života	Hořlaviny	
orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka CH-9-7-03	- uvede příklady léčiv a návykových látek - popíše příklady následků v případě konzumace	Léčiva a návykové látky	

Poznámka: Při všech laboratorních pracích ve všech ročnících žák dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny práce, poskytne první pomoc při eventuálním úrazu.

PŘÍRODOPIS (P)**Charakteristika předmětu Přírodopis**

Vyučovací předmět Přírodopis je realizován po celé 3. období, v 6. až 8. ročníku v časové dotaci 2 hodiny a v 9. ročníku 1 hodina týdně.

Počet vyučovacích hodin za týden									Celkem
1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník	
0	0	0	0	0	2	2	1+1	1	6+1

Vzhledem k tomu, že je v rámci tohoto předmětu zařazena většina tematických celků průřezového tématu Environmentální výchova, je pro výuku Přírodopisu využita 1 disponibilní hodina.

Tento předmět navazuje na náplň vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět a společně s dalšími předměty vzdělávací oblasti Člověk a příroda rozvíjí porozumění zákonitostem přírodních procesů a umožňuje jejich využití v praktickém životě. Žáci poznávají přírodu jako systém, seznamují se se stavbou živých organismů, zkoumají změny, odhalují příčiny a následky vlivů na životní prostředí.

Vzdělávací obsah je rozdělen do 8 tematických okruhů:

Obecná biologie a genetika
Praktické poznávání přírody
Biologie hub
Biologie živočichů
Biologie rostlin
Biologie člověka
Neživá příroda
Základy ekologie

Výuka probíhá převážně v odborné učebně přírodopisu, součástí je též práce v terénu, exkurze a laboratorní práce.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení:

- motivujeme k vyhledávání a propojování informací, k jejich třídění a porovnávání
- upřednostňujeme používání správných terminologií
- vedeme žáky ke komplexnímu chápání přírody a vzájemných souvislostí
- nabízíme zkoumání přírody metodou pozorování, měření či experimentování

Kompetence k řešení problémů:

- dbáme na řešení zadávaných úkolů více postupy
- podporujeme samostatné návrhy řešení, závěry, vyhodnocování faktů
- vedeme k analýze výsledků zkoumání a k aplikaci přírodovědných poznatků v praxi
- dáváme prostor k logickým úvahám a k diskusi o alternativních názorech

Kompetence komunikativní:

- podporujeme komunikaci mezi žáky ve skupině, respekt názorů druhých
- vedeme k formulování myšlenek (pisemná i mluvená forma)
- motivujeme k prezentaci práce žáků (hodnocení výsledků svých i druhých)

Kompetence sociální a personální:

- nabízíme skupinové vyučování, spolupráci při řešení problémů
- využíváme situace vedoucí k posílení sebedůvěry, pocitu zodpovědnosti

Kompetence občanské:

- dbáme na dodržování pravidel slušného chování
- vytváříme podmínky pro chápání práva a povinnosti v souvislosti s ochranou životního prostředí a ochranou zdraví
- vzbuzujeme zájem o přírodu a přírodniny ve vztahu k trvale udržitelnému rozvoji

Kompetence pracovní:

- upřednostňujeme dodržování bezpečnostních a hygienických pravidel při práci s mikroskopickými preparáty a živými přírodninami
- nabízíme možnost organizovat si práci, navrhovat postupy

Kompetence digitální:

- vedeme žáky k vyhledávání a sdílení informací, digitálního obsahu, k volbě postupů, způsobů a prostředků
- podporujeme využívání digitální technologie k usnadnění a zefektivnění pracovních postupů své práce
- nabízíme využívání digitální aplikace při učení

Vztah k dalším oblastem a oborům

Chemie:

- ochrana životního prostředí, znečišťování ovzduší a vody

Zeměpis:

- rozšíření rostlin a živočichů
- biotopy
- ochrana přírody, chráněná území
- vznik Země
- pedosféra, geologická stavba České republiky

Jazyk a jazyková komunikace

- popisy dějů a jejich hodnocení
- rozvoj písemného a ústního projevu při pracovních popisech a laboratorních pracích
- rozvoj komunikace při kooperativní výuce
- samostatné získávání informací z různých zdrojů

Matematika a její aplikace

- osová souměrnost, vyjádření množství, procenta

Informatika

- vyhledávání a zpracování informací pomocí internetu
- praktické využití těchto informací

Člověk a jeho svět

- tematickým celkem Rozmanitost přírody předchází na 1. stupni výuce Přírodopisu

Člověk a zdraví

- poznávání zdraví jako nejdůležitější životní hodnoty
- pochopení zdraví jako vyváženého stavu tělesné, duševní a sociální pohody
- poznávání člověka jako biologického jedince v jednotlivých etapách života
- ovlivňování zdraví v denním režimu

VZDĚLÁVACÍ OBSAH PŘEDMĚTU PŘÍRODOPIS**6. ročník**

očekávané výstupy rámcového vzdělávacího programu	očekávané výstupy školního vzdělávacího programu	učivo	průřezová témata
<u>Obecná biologie a genetika</u>			
rozliší základní projevy a podmínky života, orientuje se v daném přehledu vývoje organismů P-9-1-01	- objasní názory na vznik Země a život prvních buněk - vysvětlí podmínky a projevy života - uvědomuje si podmínky existence organismů - charakterizuje základní struktury života	Vznik prvních buněk, základní podmínky a projevy života	
uvede na příkladech z běžného života význam virů a bakterií v přírodě i pro člověka P-9-1-04	- charakterizuje viry a bakterie z hlediska jejich významu a praktického využití - uvede na příkladech vliv virů a bakterií na člověka	Viry a bakterie	
vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti P-9-1-02	- objasní rozdíly pohlavního a nepohlavního rozmnožování - popíše jeho význam z hlediska dědičnosti	Pohlavní a nepohlavní rozmnožování	
<u>Praktické poznávání přírody</u>			
aplikuje praktické metody poznávání přírody P-9-8-01	- osvojí si základy práce s lupou, mikroskopem a přípravu preparátů - vyhledává informace v atlasech a dalších zdrojích biologických informací, orientuje se v klíších	Poznávání přírody	
<u>Biologie živočichů</u>			
porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů P-9-4-01	- odvodí na základě pozorování jednobuněčné a mnohobuněčné organismy, včetně jejich významu pro život - rozlišuje jednotlivé části těla živočichů, jejich stavbu a funkci	Obecná charakteristika živočichů	
rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin P-9-4-02	- porovnává jednotlivé skupiny živočichů podle vnější a vnitřní stavby těla (včetně funkce jednotlivých orgánů) - charakterizuje významné zástupce skupin živočichů – prvoci, bezobratlí (žahavci, ploštěnci, hlísti, měkkýši, kroužkovci, členovci) a zařazuje je do taxonomických skupin	Systém živočichů	
Odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí P-9-4-03	- objasní na základě pozorování projevy chování bezobratlých a jejich způsob života - na příkladech vysvětlí přizpůsobení bezobratlých prostředí	Projevy a chování bezobratlých a jejich přizpůsobení prostředí	
zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka, uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy P-9-4-04	- rozliší hospodářsky, ekologicky a epidemiologicky významné druhy - uplatňuje zásady bezpečného chování při styku s bezobratlými	Rozšíření, význam a ochrana bezobratlých	

Biologie hub			
rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby s plodnicemi a porovná je podle charakteristických znaků P-9-2-01	- charakterizuje stavbu hub bez plodnic - vysvětlí negativní a pozitivní vliv na člověka a organismy - porovná houby s plodnicí s houbami bez plodnic - určuje naše nejznámější houby a dělí je na jedlé, nejedlé a jedovaté - vysvětlí zásady sběru a konzumace hub - prakticky zvládá první pomoc při otravě	Houby	
Základy ekologie			
uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi P-9-7-01	- popíše vzájemné vztahy mezi organismy v prostředí - zařazuje organismy dle prostředí	Organismy a prostředí	
na příkladu objasní základní princip existence živých a neživých složek ekosystému P-9-7-02	- objasní princip existence různých typů ekosystémů	Ekosystémy	
vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam P-9-7-03	- vytváří různé potravní řetězce v ekosystémech - objasní jednoduché potravní vztahy	Potravní řetězce	

VZDĚLÁVACÍ OBSAH PŘEDMĚTU PŘÍRODOPIS**7. ročník**

očekávané výstupy rámcového vzdělávacího programu	očekávané výstupy školního vzdělávacího programu	učivo	průřezová témata
<u>Biologie živočichů</u>			
porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů P-9-4-01	- porovná vnější a vnitřní stavbu těla strunatců - objasňuje funkci jednotlivých orgánů - porovnává jednotlivé skupiny strunatců, vybrané zástupce charakterizuje a zařazuje je do hlavních taxonomických skupin	Stavba těla Funkce jednotlivých částí těla	
rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin P-9-4-02	- porovnává jednotlivé skupiny živočichů podle vnější a vnitřní stavby těla (včetně funkce jednotlivých orgánů) - charakterizuje významné zástupce strunatců, a zařazuje je do taxonomických skupin	Systém živočichů	
odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí P-9-4-03	- charakterizuje živočichy z hlediska jejich způsobu života a rozšíření v přírodě - odvozuje porovnáním základní projevy chování živočichů - uvědomuje si rozdíl a používání běžných zoologických pojmů (bezobratlí, strunatci, obratlovci)	Podmínky a projevy chování živočichů	
zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka, uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy P-9-4-04	- rozliší hospodářsky a epidemiologicky významné druhy a vysvětlí péči o vybrané domácí živočichy - kriticky hodnotí význam chovu domestikovaných živočichů - objasňuje hlavní zásady bezpečného chování při styku s živočichy a jejich ochrana	Rozšíření, význam a ochrana živočichů	
<u>Biologie rostlin</u>			
odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva až k jednotlivým orgánům P-9-3-01	- vysvětlí a používá s porozuměním odbornou botanickou terminologii (buňka, pletiva, orgán) - porovnává stavbu těla nižších a vyšších organismů na příkladech	Úvod do botaniky Anatomie a morfologie rostlin (stavba a funkce jednotlivých částí těla rostlin)	
vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin P-9-3-02	- vysvětlí základní podmínky a projevy života rostlin (růst, rozmnožování) - popíše procesy opylení a oplození, vysvětlí jejich význam pro přírodu - objasní děj probíhající v listě – dýchání, princip fotosyntézy - uvede význam hospodářsky důležitých rostlin a způsob jejich pěstování	Fyziologie rostlin (opylení, oplození, dýchání, fotosyntéza, růst) Význam rostlin a jejich ochrana	
rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů P-9-3-03	- rozděluje rostliny na nižší a vyšší - pozná a pojmenuje (s použitím určovacích pomůcek) nejvýznamnější zástupce a zařazuje je do systému rostlin - rozlišuje charakteristické znaky nejvýznamnějších zástupců rostlin v běžném životě a odhadne hospodářský význam zástupců	Systém rostlin Zástupci rostlin	

VZDĚLÁVACÍ OBSAH PŘEDMĚTU PŘÍRODOPIS**8. ročník**

očekávané výstupy rámcového vzdělávacího programu	očekávané výstupy školního vzdělávacího programu	učivo	průřezová témata
<u>Biologie živočichů</u>			
porovná základní vnější a vnitřní stavbu těla savců a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů P-9-4-01	- objasní vývoj savců - rozliší a porovná vnější a vnitřní stavbu těla savců - rozliší orgánové soustavy savců - vysvětlí jejich funkci	Vývoj savců Stavba těla savců Orgánové soustavy savců a jejich funkce	
rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy a zařazuje je do hlavních taxonomických skupin P-9-4-02	- rozliší jednotlivé skupiny savců, zná jejich hlavní zástupce	Zjednodušený přehled třídění savců, charakteristika řádů a zástupců Biomy a jejich savci	
odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí P-9-4-03	- objasní na základě pozorování projevy chování savců v přírodě, přizpůsobení prostředí	Přizpůsobení savců prostředí	
zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka, uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy P-9-4-04	- zabývá se významem savců v přírodě i pro člověka - uvede příklady chovu domestikovaných savců - uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy	Význam a ochrana savců Hospodářsky významné druhy	
<u>Biologie člověka</u>			
orientuje se v základních vývojových stupních fylogeneze člověka P-9-5-02	- charakterizuje hlavní etapy vývoje člověka	Původ a vývoj člověka	
určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy P-9-5-01	- popíše stavbu a funkci jednotlivých orgánů a orgánových soustav lidského těla	Anatomie a fyziologie (soustava opěrná, pohybová, oběhová, dýchací, trávicí)	
rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby P-9-5-04	- popíše příčiny a příznaky běžných nemocí - aplikuje zásady jejich prevence a léčby	Nemoci, úrazy, prevence (příčiny, příznaky, léčba běžných nemocí, závažná poranění a život ohrožující stavy, epidemie)	

VZDĚLÁVACÍ OBSAH PŘEDMĚTU PŘÍRODOPIS**9. ročník**

očekávané výstupy rámcového vzdělávacího programu	očekávané výstupy školního vzdělávacího programu	učivo	mezioborové vztahy průřezová témata
<u>Biologie člověka</u>			
určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy P-9-5-01	- vysvětlí stavbu a funkci jednotlivých orgánů a orgánových soustav lidského těla, jejich vztahy	Anatomie a fyziologie (soustava vylučovací, rozmnožovací, řídicí, vyšší nervová činnost)	
objasní vznik a vývin jedince od početí až po stáří P-9-5-03	- vysvětlí vznik a vývoj nového jedince	Vývoj jedince	
rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby P-9-5-04	- posoudí příčiny, příznaky, praktické zásady a postupy při léčení běžných nemocí - zabývá se závažným poraněním a životu ohrožujícími stavy, epidemie	Nemoci, úrazy a prevence	
<u>Obecná biologie a genetika</u>			
rozliší základní projevy a podmínky života, orientuje se v daném přehledu vývoje organismů P-9-1-01	- objasní vznik života, vývoj organismu a jejich přizpůsobení prostředí	Vývoj organismů	
uvede příklady dědičnosti v praktickém životě P-9-1-03	- vysvětlí podstatu dědičnosti a přenos dědičných informací, gen - aplikuje na základě dědičnosti genetické křížení	Dědičnost a proměnlivost organismů	
<u>Neživá příroda</u>			
rozpoznává podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny s použitím určovacích pomůcek P-9-6-01	- objasní vznik a stavbu Země - rozlišuje vybrané nerosty a horniny podle vlastností, vzniku a třídí je - zhodnotí praktický význam a využití nerostů a hornin, určuje různé vzorky	Země Nerosty a horniny	
rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů, včetně geologického oběhu hornin i oběhu vody P-9-6-02	- popisuje geologické změny a vznik života - popisuje výskyt typických organismů a jejich přizpůsobení prostředí - vysvětlí příčinu a důsledky geologických procesů - zabývá se složením, vlastnostmi a významem půdy	Vývoj zemské kůry a organismů na Zemi Vnější a vnitřní geologické procesy Půdy	
uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj různých ekosystémů a charakterizuje mimořádné události způsobené výkyvy počasí a dalšími přírodními jevy, jejich doprovodné jevy a možné dopady i ochranu před nimi P-9-6-03	- uvede význam vody, teploty a prostředí pro život - popíše ochranu a využití přírodních zdrojů - zabývá se významem jednotlivých vrstev ovzduší pro život - charakterizuje vlivy znečištění ovzduší a klimatických změn na živé organismy a na člověka - na příkladech uvede příčiny vzniku mimořádných událostí, přírodní světové katastrofy - zabývá se vznikem a ochranou před mimořádnými událostmi s důrazem na ČR	Podnebí a počasí ve vztahu k životu Mimořádné události způsobené přírodními vlivy	

<u>Základy ekologie</u>			
uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí P-9-7-04	- pojmenuje globální problémy, navrhuje jejich řešení - vyhledává chráněná území	Ochrana přírody a životního prostředí	ENV – aktuální (lokální) ekologický problém

ZEMĚPIS (Z)**Charakteristika předmětu Zeměpis**

Vyučovací předmět Zeměpis navazuje na vzdělávací oblast Člověk a jeho svět a je realizován ve všech ročnících 2. stupně (3. období) v časové dotaci 2 vyučovací hodiny týdně, neboť čerpá 1 disponibilní hodinu na výuku průřezových témat.

Počet vyučovacích hodin za týden									Celkem
1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník	
0	0	0	0	0	1+1	1+1	2	2	6+2

Zeměpis má přírodovědný i společenskovední charakter, takže je základní spojnicí s oblastí Člověk a příroda a Člověk a společnost. Ve své přírodovědné složce je úzce propojen s dalšími obory oblasti Člověk a příroda (zejména Přírodopis, též Fyzika, Chemie) a umožňuje žákům porozumět zákonitostem přírodních procesů a jejich uplatnění v praktickém životě. Ve své společenské složce je propojen s oblastmi Člověk a společnost (obory Dějepis, Výchova k občanství), Člověk a svět práce (Výchova k volbě povolání), Člověk a zdraví (Výchova ke zdraví) a také s dalšími oblastmi a pomáhá žákům rozpoznávat a formulovat společenské problémy, nacházet řešení a vyvozovat závěry.

Celkové pojetí předmětu je založeno na propojování informací o přírodě a lidské společnosti, vzájemných vztazích a jejich praktických důsledcích pro náš život. Žáci jsou vedeni k pochopení důležitosti přírodní rovnováhy pro život člověka a také vzájemné závislosti přírodního a společenského prostředí (zejména závislosti člověka na přírodních zdrojích a vliv lidské činnosti na stav životního prostředí i lidského zdraví) a k rozvíjení orientace v přírodních i společenských podmínkách v blízkém okolí, naší oblasti, celé ČR, Evropě i ve světě. Velký význam má praktické uplatnění informačních a komunikačních technologií k získávání, zpracování i prezentaci potřebných informací.

Vzdělávací obsah je rozdělen do 7 tematických celků, z nichž dva jsou vyučovány napříč ročníky:

- Geografické informace, zdroje dat, kartografie a topografie (výuka napříč ročníky)
- Přírodní obraz Země
- Regiony (oblasti) světa
- Společenské a hospodářské prostředí
- Životní prostředí
- Česká republika
- Terénní geografická výuka, praxe a aplikace (výuka napříč ročníky)

Výuka probíhá v kmenových učebnách, součástí je též práce v terénu a zeměpisné exkurze.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení:

- vedeme žáky k vyhledávání a třídění zeměpisných informací, vyvozování závěrů a jejich využití
- učíme žáky operacím se zeměpisnými termíny, znaky a symboly
- klademe důraz na porozumění textům, obrazovým materiálům
- podporujeme využití informačních materiálů a získaných znalostí a zkušeností ke svému dalšímu rozvoji

Kompetence k řešení problémů:

- vedeme žáky ke zkoumání přírodních zákonitostí
- podporujeme u žáků odhalování příčin a předvídání či ovlivňování následků jednotlivých procesů
- klademe důraz na pozorování, měření, získávání informací, jejich vyhodnocování a vyvozování závěrů pro náš život
- podněcujeme u žáků vnímání a samostatné řešení problémových situací, plánování způsobu řešení
- vedeme žáky ke schopnosti navrhnout a obhájit svá rozhodnutí

Kompetence komunikativní:

- podporujeme tvoření formulací a vyjádření vlastních myšlenek
- vedeme žáky ke schopnosti diskutovat a schopnosti uznat druhý názor, k respektu k přesvědčení druhých lidí
- klademe důraz na využití ICT pro komunikaci s okolím

Kompetence sociální a personální:

- podporujeme spolupráci s ostatními
- podněcujeme žáky na podílení se na příznivé atmosféře při práci v týmu

Kompetence občanské:

- vedeme žáky k zapojování do aktivit vedoucích k šetrnému využívání a ochraně životního prostředí
- klademe důraz na vytváření respektu a ochraně našich tradic, kulturního a historického dědictví
- pomáháme žákům pochopit ekologické souvislosti a environmentální problémy
- vedeme žáky k respektu k požadavkům na kvalitní životní prostředí a rozhodování se v jeho zájmu

Kompetence pracovní:

- vedeme žáky k vědomému dodržování bezpečnosti při pohybu a práci v terénu
- klademe důraz na praktické využití učebních pomůcek (zeměpisné modely, buzola, mapy) a didaktické techniky

Kompetence digitální:

- vedeme žáky k využívání digitálních zařízení, aplikací a služeb při učení a výuce
- pomáháme žákům se získáváním zeměpisných dat a informací
- podporujeme u žáků proces vyjadřování se pomocí digitálních prostředků

Vztah k dalším oblastem a oborům**obor Fyzika:**

- Pohyb těles (gravitace)
- Energie (formy, (ne)obnovitelné zdroje)
- Světelné děje (zatemnění)
- Vesmír (sluneční soustava, hvězdy)

obor Chemie:

- Směsi (voda, vzduch)
- Organické sloučeniny (paliva)
- Chemie a společnost (chemický průmysl v ČR, silikátový průmysl)

obor Přírodopis:

- Biologie rostlin (význam a ochrana)
- Biologie živočichů (rozšíření, význam a ochrana)
- Neživá příroda (Země, geologické procesy, půdy, vývoj zemské kůry a organismů na Zemi, geologický vývoj a stavba ČR, podnebí a počasí ve vztahu k životu)
- Základy ekologie (ochrana přírody a životní prostředí)

Jazyk a jazyková komunikace

ČJ: - komunikační výchova (čtení, naslouchání, mluvený projev, písemný projev)

CJ: - interaktivní řečová dovednost v cizím jazyce (domov, město, příroda, počasí, cestování, sociokulturní prostředí)

Matematika a její aplikace

- číslo a proměnná (poměr, procenta)
- závislost, vztahy a práce s daty (nákresy, diagramy, grafy, tabulky, jízdní řády)

Informatika

- vyhledávání informací (informační zdroje, internet)
- zpracování a využití informací (počítačová grafika, tabulky, prezentace)

Člověk a společnost

D: - Křesťanství a středověká Evropa (křesťanství, islám)

- Počátky nové doby (zámořské objevy a dobývání světa)
- Modernizace společnosti (industrializace, kolonie)
- Moderní doba (nové politické uspořádání Evropy, úloha USA, vznik ČSR, totalitní systémy)
- Rozdělený a integrující se svět (vojenské bloky, supervelmoci, rozpad koloniálního systému, vznik ČR, problémy současnosti)

VO: - Člověk ve společnosti (naše obec, region, kraj, naše vlast)

- Stát a hospodářství (výroba, obchod, služby, tržní hospodářství)
- Stát a právo (právní základy státu)
- Mezinárodní vztahy, globální svět (evropská integrace, mezinárodní spolupráce, globalizace)

Člověk a zdraví

VZ: - Zdravý způsob života (vliv životních podmínek na zdraví)

- Rizika ohrožující zdraví (ochrana člověka za mimořádných situací – živelní pohromy)

Člověk a svět práce

- Pěstitelství, chovatelství (pěstování rostlin, chov zvířat)
- Svět práce (trh práce, zaměstnání)

V Zeměpise se uplatňují zejména průřezová témata Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (okruhy: Evropa a svět nás zajímá, Objevujeme Evropu a svět, Jsme Evropané), Multikulturní výchova (Kulturní difference, Etnický původ, Multikulturalita) a Environmentální výchova (Ekosystémy, Základní podmínky života, Lidské aktivity a problémy životního prostředí, Vztah člověka k prostředí).

VZDĚLÁVACÍ OBSAH PŘEDMĚTU ZEMĚPIS**6. ročník**

očekávané výstupy rámcového vzdělávacího programu	očekávané výstupy školního vzdělávacího programu	učivo	průřezová témata
<u>Geografické informace, zdroje dat, kartografie a topografie</u>			
organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů Z-9-1-01	- rozpozná a vymezí postavení zeměpisu v rámci základního vzdělávání - cíleně využívá atlas a další zdroje zeměpisných informací	Vybrané obecně používané geografické, topografické a kartografické pojmy; základní topografické útvary: důležité body, výrazné liniové (čárové) útvary, plošné útvary a jejich kombinace: sítě, povrchy, ohniska – uzly; hlavní kartografické produkty: plán, mapa; jazyk mapy: symboly, smluvené značky, vysvětlivky; statistická data a jejich grafické vyjádření, tabulky; základní informační geografická média a zdroje dat	
používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii Z-9-1-02	- orientuje se na mapě a získává z ní podstatné informace	Glóbus, měřítko glóbusu, zeměpisná síť, poledníky a rovnoběžky, zeměpisné souřadnice, určování zeměpisné polohy v zeměpisné síti; měřítko a obsah plánů a map, orientace plánů a map vzhledem ke světovým stranám; praktická cvičení a aplikace s dostupnými kartografickými produkty v tištěné i elektronické podobě	
<u>Přírodní obraz Země</u>			
prokáže na konkrétních příkladech tvar planety Země, zhodnotí důsledky pohybů Země na život lidí a organismů Z-9-2-01	- odůvodní vliv otáčení Země kolem své osy i kolem Slunce na život - rozeznává místní a světový čas a prakticky využívá tuto znalost	Tvar, velikost a pohyby Země, střídání dne a noci, střídání ročních období, světový čas, časová pásma, pásmový čas, datová hranice, smluvený čas	
rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává, pojmenuje a klasifikuje tvary zemského povrchu Z-9-2-02	- popíše a objasní různorodost životních podmínek vyplývajících z přírodních zákonitostí daných polohou na Zemi a následného vlivu člověka - na konkrétních příkladech zdůvodní vzájemnou souvislost a podmíněnost složek krajinné sféry	Přírodní a společensko-hospodářská sféra, složky a prvky přírodní sféry: litosféra, atmosféra, hydrosféra, biosféra, pedosféra	ENV – ekosystémy
porovnává působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vliv na přírodu	- rozeznává tvary zemského povrchu - popíše základní přírodní procesy na Zemi, vysvětlí vliv člověka a hodnotí jeho význam	Přírodní oblasti	ENV – ochrana přírody

a člověka Z-9-2-03	- orientuje se v krajině, snaží se jí prakticky chránit		
Regiony světa			
lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny Z-9-3-01	- určuje polohu oceánů, světadílů a jejich částí - srovnává je a hodnotí jejich postavení ve světě	Určující a porovnávací kritéria; jejich průměrná charakteristika z hlediska přírodních a socioekonomických poměrů s důrazem na vazby a souvislosti (přírodní oblasti, podnebné oblasti, sídelní oblasti, jazykové oblasti, náboženské oblasti, kulturní oblasti)	
porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států Z-9-3-02	- popíše jednotlivá rasová, jazyková, náboženská a kulturní etnika v jejich historickém vývoji a analyzuje současné postavení - vyhledává smysluplné regionální údaje, porovnává a zpracovává je dle daných kritérií	Vybrané modelové přírodní, společenské, politické, hospodářské a environmentální problémy, možnosti jejich řešení Oceány Afrika	MUV – etnický původ, multikulturalita, princip sociálního smíru a solidarity
zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich Z-9-3-03	- na základě poznání vytváří hypotézy možného vývoje oblasti (změn a jejich příčin) a obhajuje své názory - rozpozná hlavní politická a hospodářská centra dnešního světa - environmentální problémy regionů vysvětlí v globálních souvislostech, navrhuje možnosti ochrany přírody		ENV – lidské aktivity a problémy životního prostředí
Terénní zeměpisná výuka, praxe a aplikace			
ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu Z-9-7-01	- vymezuje orientační body v krajině - určuje světové strany - odhaduje velikosti a vzdálenosti - využívá vhodné pomůcky a přístroje	Orientační body, jevy, pomůcky a přístroje; stanoviště, určování hlavních a vedlejších světových stran, pohyb podle mapy a azimutu, odhad vzdáleností a výšek objektů v terénu	
aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny Z-9-7-02	- vytváří a popisuje jednoduché náčrty a plány - na základě pozorování vyvozuje závěry o vývoji v krajině	Jednoduché panoramatické náčrty krajiny, situační plány, schematické náčrty pochodové osy, hodnocení přírodních jevů a ukazatelů	
uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech Z-9-7-03	- pohybuje se podle mapy - vyhodnocuje jednotlivé jevy k bezpečnému pohybu a pobytu v přírodě - v modelových situacích zvládá chování a jednání při ohrožení zdraví či života	Živelní pohromy; opatření proti nim, chování a jednání při nebezpečí živelních pohrom v modelových situacích	

Poznámky: Terénní zeměpisná výuka zahrnuje exkurze, cvičení, vycházky a výlety, které jsou zařazovány aktuálně dle konkrétních podmínek.

VZDĚLÁVACÍ OBSAH PŘEDMĚTU ZEMĚPIS**7. ročník**

očekávané výstupy rámcového vzdělávacího programu	očekávané výstupy školního vzdělávacího programu	učivo	průřezová témata
<u>Geografické informace, zdroje dat, kartografie a topografie</u>			
organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů Z-9-1-01	- rozpozná a vymezí postavení zeměpisu v rámci základního vzdělávání - cíleně využívá atlas a další zdroje zeměpisných informací	Vybrané obecně používané geografické, topografické a kartografické pojmy; základní topografické útvary: důležité body, výrazné liniové (čárové) útvary, plošné útvary a jejich kombinace: síť, povrchy, ohniska – uzly; hlavní kartografické produkty: plán, mapa; jazyk mapy: symboly, smluvené značky, vysvětlivky; statistická data a jejich grafické vyjádření, tabulky; základní informační geografická média a zdroje dat	
používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii Z-9-1-02	- orientuje se na mapě a získává z ní podstatné informace	Glóbus, měřítko glóbusu, zeměpisná síť, poledníky a rovnoběžky, zeměpisné souřadnice, určování zeměpisné polohy v zeměpisné síti; měřítko a obsah plánů a map, orientace plánů a map vzhledem ke světovým stranám; praktická cvičení a aplikace s dostupnými kartografickými produkty v tištěné i elektronické podobě	
<u>Regiony světa</u>			
lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny Z-9-3-01	- určuje polohu oceánů, světadílů a jejich částí - srovnává je a hodnotí jejich postavení ve světě	Určující a porovnávací kritéria; jejich přiměřená charakteristika z hlediska přírodních a socioekonomických poměrů s důrazem na vazby a souvislosti (přírodní oblasti, podnebné oblasti, sídelní oblasti, jazykové oblasti, náboženské oblasti, kulturní oblasti)	
porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států Z-9-3-02	- popíše jednotlivá rasová, jazyková, náboženská a kulturní etnika v jejich historickém vývoji a analyzuje současné postavení - vyhledává smysluplné regionální údaje, porovnává a zpracovává je dle daných kritérií	Vybrané modelové přírodní, společenské, politické, hospodářské	MUV – etnický původ, multikulturalita, princip sociálního smíru a solidarity

zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich Z-9-3-03	- na základě poznání vytváří hypotézy možného vývoje oblasti (změn a jejich příčin) a obhájí své názory - rozpozná hlavní politická a hospodářská centra dnešního světa - environmentální problémy regionů vysvětlí v globálních souvislostech, navrhuje možnosti ochrany přírody	a environmentální problémy, možnosti jejich řešení Austrálie a Oceánie Antarktida Amerika Asie	ENV – lidské aktivity a problémy životního prostředí
<u>Terénní zeměpisná výuka, praxe a aplikace</u>			
ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu Z-9-7-01	- vymezuje orientační body v krajině - určuje světové strany - odhaduje velikosti a vzdálenosti - využívá vhodné pomůcky a přístroje	Orientační body, jevy, pomůcky a přístroje; stanoviště, určování hlavních a vedlejších světových stran, pohyb podle mapy a azimutu, odhad vzdáleností a výšek objektů v terénu	
aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny Z-9-7-02	- vytváří a popisuje jednoduché náčrty a plány - na základě pozorování vyvozuje závěry o vývoji v krajině	Jednoduché panoramatické náčrty krajiny, situační plány, schematické náčrty pochodové osy, hodnocení přírodních jevů a ukazatelů	
uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech Z-9-7-03	- pohybuje se podle mapy - vyhodnocuje jednotlivé jevy k bezpečnému pohybu a pobytu v přírodě - v modelových situacích zvládá chování a jednání při ohrožení zdraví či života	Živelní pohromy; opatření proti nim, chování a jednání při nebezpečí živelních pohrom v modelových situacích	

Poznámky: Terénní zeměpisná výuka zahrnuje exkurze, cvičení, vycházky a výlety, které jsou zařazovány aktuálně dle konkrétních podmínek.

VZDĚLÁVACÍ OBSAH PŘEDMĚTU ZEMĚPIS**8. ročník**

očekávané výstupy rámcového vzdělávacího programu	očekávané výstupy školního vzdělávacího programu	učivo	průřezová témata
<u>Geografické informace, zdroje dat, kartografie a topografie</u>			
organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů Z-9-1-01	- rozpozná a vymezí postavení zeměpisu v rámci základního vzdělávání - cíleně využívá atlas a další zdroje zeměpisných informací	Vybrané obecně používané geografické, topografické a kartografické pojmy; základní topografické útvary: důležité body, výrazné liniové (čárové) útvary, plošné útvary a jejich kombinace: síť, povrchy, ohniska – uzly; hlavní kartografické produkty: plán, mapa; jazyk mapy: symboly, smluvené značky, vysvětlivky; statistická data a jejich grafické vyjádření, tabulky; základní informační geografická média a zdroje dat	
používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii Z-9-1-02	- orientuje se na mapě a získává z ní podstatné informace	Glóbus, měřítko glóbusu, zeměpisná síť, poledníky a rovnoběžky, zeměpisné souřadnice, určování zeměpisné polohy v zeměpisné síti; měřítko a obsah plánů a map, orientace plánů a map vzhledem ke světovým stranám; praktická cvičení a aplikace s dostupnými kartografickými produkty v tištěné i elektronické podobě	
<u>Regiony světa</u>			
lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny Z-9-3-01	- určuje polohu oceánů, světadílů a jejich částí - srovnává je a hodnotí jejich postavení ve světě	Určující a porovnávací kritéria; jejich přiměřená charakteristika z hlediska přírodních a socioekonomických poměrů s důrazem na vazby a souvislosti (přírodní oblasti, podnebné oblasti, sídelní oblasti, jazykové oblasti, náboženské oblasti, kulturní oblasti)	
porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států Z-9-3-02	- popíše jednotlivá rasová, jazyková, náboženská a kulturní etnika v jejich historickém vývoji a analyzuje současné postavení - vyhledává smysluplné regionální údaje, porovnává a zpracovává je dle daných kritérií - vytváří prezentaci vybrané oblasti či státu Evropy	Vybrané modelové přírodní, společenské, politické, hospodářské	MUV – etnický původ, multikulturalita, princip sociálního smíru a solidarity VEG – jsme Evropané

zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich Z-9-3-03	- na základě poznání vytváří hypotézy možného vývoje oblasti (změn a jejich příčin) a obhájí své názory - rozpozná hlavní politická a hospodářská centra dnešního světa - environmentální problémy regionů vysvětlí v globálních souvislostech, navrhuje možnosti ochrany přírody	a environmentální problémy, možnosti jejich řešení Evropa	ENV – lidské aktivity a problémy životního prostředí
<u>Společenské a hospodářské prostředí</u>			
posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci světové populace Z-9-4-01	- posuzuje rozmístění obyvatelstva na Zemi	Základní kvantitativní a kvalitativní geografické, demografické, hospodářské a kulturní charakteristiky	MUV – lidské vztahy, multikulturalita
posoudí, jak přírodní podmínky souvisejí s funkcí lidského sídla, pojmenuje obecné základní geografické znaky sídel Z-9-4-02	- zhodnotí rozložení obyvatel na Zemi dle daných kritérií 6. vybírá a hodnotí činitele ovlivňující demografický vývoj	Sídelní systémy, urbanizace, suburbanizace Porovnávací kritéria: národní a mnohonárodnostní státy, části států, správní oblasti, kraje, města, aglomerace	
zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství, lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje Z-9-4-03	- popisuje společenské, politické a hospodářské procesy ve světě a objasní jejich význam 7. analyzuje světové hospodářství, hodnotí ukazatele hospodářského rozvoje	Aktuální společenské, sídelní, politické a hospodářské poměry současného světa Sektorová a odvětvová struktura, územní dělba práce, ukazatele hospodářského rozvoje a životní úrovně	
porovnává předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit Z-09-4-04	- srovnává rozmístění hospodářství ve světě	hlavní a periferní hospodářské oblasti světa	
porovnává státy světa a zájmové integrace států světa na základě podobných a odlišných znaků Z-9-4-05	- jmenuje příklady nejvýznamnějších organizací a integrací států světa - vysvětlí na příkladech oblasti působení světových organizací a institucí	Politická, bezpečnostní a hospodářská seskupení (integrace) států	
lokalizuje na mapách jednotlivých světadílů hlavní aktuální geopolitické změny a politické problémy v konkrétních světových regionech Z-9-4-06	- vyhledává údaje na mapě - hovoří o aktuálních politických problémech ve světě - formuluje vlastní postoje k daným problémům	Geopolitické procesy, hlavní světová konfliktní ohniska	
<u>Životní prostředí</u>			
porovnává různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozlišuje na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajín Z-9-5-01	- rozlišuje typy krajín z hlediska možností jejich využití - zdůvodní svůj názor na jejich význam	Typy krajín	ENV – ekosystémy, základní podmínky života
uvádí konkrétní příklady přírodních a kulturních krajinných složek a prvků, prostorové rozmístění hlavních	- popíše příklady vztahů mezi přírodou a lidskou společností - navrhuje možné principy trvale udržitelného rozvoje Země, možnosti řešení zachování života na Zemi	Přírodní a společenské prostředí	ENV – kulturní krajina

ekosystémů (biomů) Z-9-5-02			
uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí Z-9-5-03	- rozpozná zákonitosti ochrany přírody - zhodnotí význam a důležitost řešení environmentálních problémů lidstva - hledá souvislosti, důsledky a příčiny globálních problémů	Udržitelný život a rozvoj, principy a zásady ochrany přírody a životního prostředí, chráněná území přírody, globální ekologické a environmentální problémy lidstva	ENV – lidské aktivity a problémy životního prostředí, vztah člověka k prostředí
<u>Terénní zeměpisná výuka, praxe a aplikace</u>			
ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu Z-9-7-01	- vymezuje orientační body v krajině - určuje světové strany - odhaduje velikosti a vzdálenosti - využívá vhodné pomůcky a přístroje	Orientační body, jevy, pomůcky a přístroje; stanoviště, určování hlavních a vedlejších světových stran, pohyb podle mapy a azimutu, odhad vzdáleností a výšek objektů v terénu	
aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny Z-9-7-02	- vytváří a popisuje jednoduché náčrty a plány - na základě pozorování vyvozuje závěry o vývoji v krajině	Jednoduché panoramatické náčrty krajiny, situační plány, schematické náčrty pochodové osy, hodnocení přírodních jevů a ukazatelů	
uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech Z-9-7-03	- pohybuje se podle mapy - vyhodnocuje jednotlivé jevy k bezpečnému pohybu a pobytu v přírodě - v modelových situacích zvládá chování a jednání při ohrožení zdraví či života	Živelní pohromy; opatření proti nim, chování a jednání při nebezpečí živelních pohrom v modelových situacích	

Poznámky: Terénní zeměpisná výuka zahrnuje exkurze, cvičení, vycházky a výlety, které jsou zařazovány aktuálně dle konkrétních podmínek.

VZDĚLÁVACÍ OBSAH PŘEDMĚTU ZEMĚPIS**9. ročník**

očekávané výstupy rámcového vzdělávacího programu	očekávané výstupy školního vzdělávacího programu	učivo	průřezová témata
<u>Geografické informace, zdroje dat, kartografie a topografie</u>			
organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů Z-9-1-01	- rozpozná a vymezí postavení zeměpisu v rámci základního vzdělávání - cíleně využívá atlas a další zdroje zeměpisných informací	Vybrané obecně používané geografické, topografické a kartografické pojmy; základní topografické útvary: důležité body, výrazné liniové (čárové) útvary, plošné útvary a jejich kombinace: síť, povrchy, ohniska – uzly; hlavní kartografické produkty: plán, mapa; jazyk mapy: symboly, smluvené značky, vysvětlivky; statistická data a jejich grafické vyjádření, tabulky; základní informační geografická média a zdroje dat	
používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii Z-9-1-02	- orientuje se na mapě a získává z ní podstatné informace	Glóbus, měřítko glóbusu, zeměpisná síť, poledníky a rovnoběžky, zeměpisné souřadnice, určování zeměpisné polohy v zeměpisné síti; měřítko a obsah plánů a map, orientace plánů a map vzhledem ke světovým stranám; praktická cvičení a aplikace s dostupnými kartografickými produkty v tištěné i elektronické podobě	
<u>Česká republika</u>			
uvádí příklady účasti a působnosti České republiky ve světových mezinárodních a nadnárodních institucích, organizacích a integracích států Z-9-6-05	- zařazuje ČR na správnou pozici mezi zeměmi dle rozlohy, počtu obyvatel, našich tradic i současných úspěchů	Poloha ČR Postavení ČR v Evropě a ve světě	VEG – naše vlast a Evropa, naši sousedé
hodnotí a porovnává polohu, přírodní poměry, přírodní zdroje, lidský a hospodářský potenciál České republiky v evropském a světovém kontextu Z-9-6-03	- vyvozuje klady a zápory polohy ve střední Evropě - zdůvodňuje vnější vlivy na naše přírodní poměry (zeměpisná šířka, vzdálenost od moře) - popíše postupný vývoj přírodní sféry na našem území (geomorfologický vývoj, vývoj stavu půd, rostlinstva a živočišstva) a objasní vzájemné souvislosti mezi složkami přírodní sféry a jejich propojenost	Zeměpisná poloha, rozloha, členitost, přírodní poměry a zdroje Obyvatelstvo: základní geografické, demografické a hospodářské charakteristiky, sídelní poměry Rozmístění hospodářských aktivit,	ENV – lidské aktivity a problémy životního prostředí MUV – kulturní difference

	- vyvozuje praktické závěry o vzájemné podmíněnosti přírodních poměrů a života lidí v ČR - charakterizuje lidský potenciál ČR a porovnává jej s evropským a světovým, toleruje menšiny - vymezuje sídelní strukturu v ČR, rozlišuje její klady a zápory - popíše základní hospodářskou strukturu ČR, orientuje se v jednotlivých hospodářských sférách a odvětvích, vysvětlí jejich význam - vyhledává zeměpisné objekty na mapách (pohoří, nížiny, pánve, řeky, jezera, rybníky, přehrady, chráněná území, sídla, hospodářské objekty) - zpracovává číselné a grafické údaje (nadmořská výška, teplota vzduchu, srážky, délka a průtok řek, rozloha stojatých vod, druhy a typy půd, struktura obyvatelstva, výše produkce) a vyvozuje z nich závěry praktické pro náš život	sektorová a odvětvová struktura hospodářství; transformační společenské, politické a hospodářské procesy a jejich územní projevy a dopady; hospodářské a politické postavení České republiky v Evropě a ve světě, zapojení do mezinárodní dělby práce a obchodu	
lokalizuje na mapách jednotlivé kraje České republiky a hlavní jádrové a periferní oblasti z hlediska osídlení a hospodářských aktivit Z-9-6-04	- poznává jednotlivé oblasti ČR, vytváří si o nich komplexní obrázek, charakterizuje jejich význam a vyhledává rozdíly mezi nimi - dle stanovených kritérií určuje hospodářsky nejvýznamnější regiony - užívá základní zeměpisný místopis	Kraje ČR Regiony ČR Územní jednotky státní správy a samosprávy, krajské členění, přeshraniční spolupráce se sousedními státy v euroregionech	
vymezí a lokalizuje místní oblast (region) podle bydliště nebo školy Z-9-6-01	- popíše a porovná polohu Plzeňského kraje - vymezí klady a zápory polohy svého bydliště pro spokojený život, navrhuje řešení případných problémů	Plzeňský kraj Místní region ČR Zeměpisná poloha, kritéria pro vymezení místního regionu, vztahy k okolním regionům, základní přírodní a socioekonomické charakteristiky s důrazem na specifika regionu důležitá pro jeho další rozvoj (potenciál × bariéry)	ENV – vztah člověka k prostředí
hodnotí přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu Z-9-6-02	- charakterizuje přírodní, hospodářské a kulturně-společenské podmínky Plzeňska a dává je do celostátních souvislostí - navrhuje možnosti ochrany přírody a životního prostředí - dává do souvislostí nabyté vědomosti a získané informace a vytváří vlastní projekt na zvolené téma	Základní přírodní a socioekonomické charakteristiky regionu, další rozvoj	
<u>Terénní zeměpisná výuka, praxe a aplikace</u>			
ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu Z-9-7-01	- vymezuje orientační body v krajině - určuje světové strany - odhaduje velikosti a vzdálenosti - využívá vhodné pomůcky a přístroje	Orientační body, jevy, pomůcky a přístroje; stanoviště, určování hlavních a vedlejších světových stran, pohyb podle mapy a azimutu,	

		odhad vzdáleností a výšek objektů v terénu	
aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny Z-9-7-02	- vytváří a popisuje jednoduché náčrty a plány - na základě pozorování vyvozuje závěry o vývoji v krajině	Jednoduché panoramatické náčrtky krajiny, situační plány, schematické náčrtky pochodové osy, hodnocení přírodních jevů a ukazatelů	
uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech Z-9-7-03	- pohybuje se podle mapy - vyhodnocuje jednotlivé jevy k bezpečnému pohybu a pobytu v přírodě - v modelových situacích zvládá chování a jednání při ohrožení zdraví či života	Živelní pohromy; opatření proti nim, chování a jednání při nebezpečí živelních pohrom v modelových situacích	

Poznámky: Terénní zeměpisná výuka zahrnuje exkurze, cvičení, vycházky a výlety, které jsou zařazovány aktuálně dle konkrétních podmínek.

VZDĚLÁVACÍ OBLAST UMĚNÍ A KULTURA**HUDEBNÍ VÝCHOVA (HV)****Charakteristika předmětu Hudební výchova**

Vyučovací předmět Hudební výchova je realizován ve všech ročnících v časové dotaci 1 vyučovací hodina týdně.

Počet vyučovacích hodin za týden									Celkem
1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník	
1	1	1	1	1	1	1	1	1	9

Společně s Výtvarnou výchovou umožňuje žákům umělecké osvojování světa, při němž dochází k rozvíjení estetického citění, tvořivosti, vnímavosti k uměleckému dílu, k okolnímu světu i k sobě samému.

Hudební výchova vede žáka k porozumění hudebnímu umění, k aktivnímu vnímání hudby a zpěvu a jejich využívání jako prostředku komunikace. Rozvíjí celkovou osobnost žáka, především jeho hudebnost, která se projevuje sluchovými, rytmickými, pěveckými, intonačními, instrumentálními, hudebně pohybovými, hudebně tvořivými a poslechovými dovednostmi.

Vzdělávací obsah je rozdělen do 4 základních tematických celků:

Vokální činnosti

- práce s hlasem

Instrumentální činnosti

- hra na hudební nástroje

Hudebně pohybové činnosti

- ztvárňování hudby a reagování na ni pomocí pohybu, tance a gest

Poslechové činnosti

- aktivní vnímání znějící hudby její interpretace, seznámení s hudebními styly, žánry, díly a jejich autory

Prostřednictvím těchto činností žák může uplatnit svůj individuální hlasový potenciál při sólovém, skupinovém a sborovém zpěvu, své individuální instrumentální dovednosti při sborové hře a při doprovodu zpěvního projevu, své pohybové dovednosti při tanci a při pohybovém doprovodu hudby a v neposlední řadě je mu dána příležitost „interpretovat“ hudbu podle svého individuálního zájmu, zaměření a vnitřního citění. Žák se učí rytmizovat, melodizovat, dobře vyslovovat a dle svých dispozic zpívat uvolněně, intonačně čistě a rytmicky správně.

Výuka probíhá v kmenových učebnách, k dispozici je též poloodborná učebna s klavírem.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení:

- poskytujeme prostor pro chápání umění a kultury v jejich vzájemné provázanosti jako neoddelitelné součásti lidské existence
- vedeme k využití různých uměleckých vyjadřovacích prostředků včetně informačních a komunikačních technologií
- učíme rozpoznávání hudebních stylů a žánrů
- praktikujeme práci s dechem a správnou tvorbu hlasového tónu
- podněcujeme k posuzování vlastního pokroku

Kompetence k řešení problémů:

- vytváříme vhodnou atmosféru pro možnost tvořivého přístupu ke světu
- vedeme k orientaci v notovém zápisu, k orientaci v prostoru a hudební i textové improvizaci

Kompetence komunikativní:

- motivujeme k osobní účasti v procesu tvorby jako způsobu nalézání a vyjadřování osobních prožitků i postojů
- podporujeme žáky ke schopnostem komunikovat hudebními prostředky
- nabízíme možnost vyjádření hudby pohybem
- podněcujeme k reprodukci textu pomocí jednoduchých hudebních nástrojů

Kompetence sociální a personální:

- rozvíjíme jedinečné subjektivní vnímání, cítění a prožívání
- tříbíme cit pro výběr hudby, která žáka potěší
- vedeme k sebereflexi a nápravě vlastních nedostatků

Kompetence občanské:

- motivujeme ke kladnému postoji k umění a orientaci v díle některých významných hudebních skladatelů
- vedeme k toleranci k různorodým kulturním hodnotám a projevům

Kompetence pracovní:

- dbáme na dodržování zásad hlasové hygieny
- podporujeme praktické využití hudebních nástrojů
- učíme koncentraci na vlastní výkon

Kompetence digitální:

- důraz klademe na ovládání digitálních zařízení a aplikací, využívání při učení a při zapojení do života školy a společnosti, na samostatné rozhodování, které technologie, pro jakou činnost či řešený problém použít
- podporujeme získávání, vyhledávání, kritické posuzování, spravování a sdílení dat, informací a digitálního obsahu, k tomu volíme postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- vedeme k vytváření a upravování digitálního obsahu, kombinování různých formátů, vyjadřování se za pomoci digitálních prostředků
- podněcujeme k využívání digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce
- dáváme prostor k pochopení významu digitálních technologií pro lidskou společnost, seznámení se s novými technologiemi, kritické hodnocení jejich přínosu a reflektování rizika jejich využívání
- vytváříme podmínky k předcházení situacím v digitálním prostředí, které by mohlo mít negativní dopad na tělesné či duševní zdraví jeho i zdraví ostatních
- dbáme na spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí tak, aby žáci jednali eticky

Vztah k dalším oblastem a oborům**Vztah k oboru Výtvarná výchova**

- vnímání hudby a její vyjádření kresbou či malbou – barvy, odstíny, tahy

Vztah k dalším oblastem**Jazyk a jazyková komunikace****Český jazyk a literatura**

- orientace v textu, práce s textem, naslouchání, tvoření rýmů, improvizace textu (zhudebňování říkadel, básní)

Cizí jazyk

- tolerantní přístup k různorodých kulturním projevům a potřebám skupin, národů a národností

Informatika

- využití internetu k vyhledávání informací (hudební skladatelé, texty písní ...)

Matematika a její aplikace

- vnímání rytmu v hudbě
- tvoření rytmického pohybu

Člověk a jeho svět**Objevujeme svět**

- pomocí hudby, pantomimou či pohybem vyjádření vlastního vnitřního světa
- citlivé vnímání okolního prostředí a přírody
- chápání lidových tradic

Člověk a společnost**Dějepis**

- přínos předchozích civilizací
- vývoj hudebních stylů a žánrů

Člověk a příroda**Přírodopis**

- vyjádření vnějšího světa hudebními vývojovými prostředky
- tříbení citu pro vnímanou hudbu (co vyjadřuje)

Člověk a zdraví**Tělesná výchova**

- vyjádření hudby pohybem
- taneční kroky

V hudební výchově se uplatňují také průřezová témata. V Osobnostní a sociální výchově jde o rozvoj smyslového vnímání, chápání umění jako prostředku komunikace a osvojování si světa. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech rozvíjí vztah k evropské a světové kultuře. Prohlubuje chápání kulturních souvislostí při respektování národních kultur a jejich přínos ke kultuře světové. Multikulturní výchova zprostředkovává poznání vlastního kulturního zakotvení a porozumění odlišným kulturám. V Environmentální výchově se odráží uvědomování si přírodního i sociálního prostředí jako zdroje inspirace pro vytváření kulturních hodnot. V Mediální výchově jde o vnímání zvuku, jehož média využívají.

VZDĚLÁVACÍ OBSAH PŘEDMĚTU HUDEBNÍ VÝCHOVA**1. ročník**

očekávané výstupy rámcového vzdělávacího programu	očekávané výstupy školního vzdělávacího programu	učivo	průřezová témata
<u>Vokální činnosti</u>			
zpívá v jednohlase HV-3-1-01 rytmizuje a melodizuje jednoduché texty HV-3-1-02	- hospodárně dýchá - dobře tvoří hlasový tón - zřetelně vyslovuje - dodržuje hlasovou hygienu - zpívá uvolněně - vymýšlí melodii - rozšiřuje si hlasový rozsah - zná slova, melodii a rytmus písní - prožívá radost ze zpěvu	Dechová cvičení Hlasová cvičení Písň dle výběru učitele Melodizace Říkadla Hudební hry	MUV – člověk jako nedílná jednotka tělesné i duševní stránky
<u>Instrumentální činnosti</u>			
využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře HV-3-1-03	- písň doprovází jednoduchými rytmickými nástroji - připojí k písni rytmický doprovod - vytleskává, vydupává, vytukává rytmus - doprovází písň hrou na tělo nebo Orffovými nástroji	Rytmizace Hra na rytmický hudební nástroj	
<u>Hudebně pohybové činnosti</u>			
reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje tempo, dynamiku, směr melodie HV-3-1-04	- vyjádří písň pohybem - naučí se jednoduchý taneček - orientuje se v prostoru - napodobuje pohyby - tančí podle rytmu písň - pochoduje do rytmu - pohybem napodobuje hru na některé hudební nástroje	Pohybový doprovod Orientace v prostoru	MUV – jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti
<u>Poslechové činnosti</u>			
rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby HV-3-1-05	- rozlišuje hlasy, zvuky, tóny kolem sebe - rozpozná pravidelné střídání hlasu, tónů, zvuků - vnímá zvuky z přírody - pozná tóny krátké a dlouhé, tiché a hlasité, vysoké a hluboké, pomalé a rychlé - rozliší, že melodie stoupá, klesá a je stejně vysoká, kdy zesiluje, zeslabuje, zrychluje či zpomaluje, kdy se opakuje - pozná písň podle melodického úryvku	Kvality tónů Hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas a hudební nástroj	
rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje HV-3-1-06	- poslechem se seznámí s hudebními nástroji - pozná kamaráda podle barvy hlasu - pozná písň podle ukázky - tříbí si cit pro výběr písň, hudby, která ho potěší	Hudební nástroj (klavír, housle, trubka, flétna, kontrabas)	MUV – poznávání vlastního kulturního zakotvení

VZDĚLÁVACÍ OBSAH PŘEDMĚTU HUDEBNÍ VÝCHOVA**2. ročník**

očekávané výstupy rámcového vzdělávacího programu	očekávané výstupy školního vzdělávacího programu	učivo	průřezová témata
<u>Vokální činnosti</u>			
zpívá v jednohlase HV-3-1-01	- hospodárně dýchá - postupně prodlužuje výdech - dbá na správné nasazení a tvorbu tónu - používá správné pěvecké návyky - ovládá slova písní - zná melodii a rytmus písní - rozšiřuje svůj hlasový rozsah - zpívá v jednohlase a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti - střídá sólový zpěv se zpěvem celé třídy	Dechová cvičení Hlasová cvičení (zásady hlasové hygieny) Pěvecký a mluvní projev Písň dle výběru učitele (lidové i umělé) Hudební rytmus	MUV – člověk jako nedílná jednotka tělesné i duševní stránky
rytmizuje a melodizuje jednoduché texty HV-3-1-02	- prožívá radost ze zpěvu - melodizuje text (zhudebňuje) - ukončuje popěvek podle svého hudebního cítění - pozná notovou osnovu - seznámí se s houslovým klíčem a notami c1, d1, e1, f1, g1 - orientuje se v notovém záznamu jednoduché melodie - rozumí pojmům autor textu, autor hudby, orchestr a sólista	Intonace a vokální improvizace Hudební hry Grafický záznam hudby	
<u>Instrumentální činnosti</u>			
využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře HV-3-1-03	- využívá hry na tělo (tleskání, pleskání, dupání, ťukání) - vytvoří melodický úryvek - reprodukuje písň pomocí jednoduchých nástrojů Orffova instrumentáře - tříbí si cit pro vhodný výběr jednoduchých nástrojů	Rytmizace Melodizace Hra na rytmické hudební nástroje	MUV – jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti
<u>Hudebně pohybové činnosti</u>			
reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie HV-3-1-04	- učí se jednoduché tanečky - ovládá pohybové prvky – krok, chůze po špičkách, podup - připojí vhodný pohybový projev k písni - tančí a pochoduje podle rytmu písň - taktuje, pohyby rukou doprovází znějící hudbu	Orientace v prostoru Pantomima Pohybová improvizace s využitím tanečních kroků Taktování Pohybový doprovod znějící hudby	
<u>Poslechové činnosti</u>			

rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby HV-3-1-05	- rozlišuje zvuky kolem nás (ostré, jemné, vysoké, hluboké, příjemné a nepříjemné) - pozná píseň podle rytmického či melodického úryvku - sluchem odlišuje výšky tónů - při poslechu rozezná v hudbě piano, zesilování, forte, zeslabování - rozliší tempo pomalé, rychlé, zrychlování, zpomalování - umí určit ráz písně (tanec, píseň, ukolébavku, pochod)	Kvality tónů (délka, síla, barva, výška) Hudební výrazové prostředky a hudební prvky Hudební žánry	
rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální HV-3-1-06	- podle sluchu pozná hudební nástroje (klavír, housle, trubka, flétna, kontrabas) - vnímá hudbu jako vyjádření okolního světa, přírody - pocitově vybírá hudbu, která ho potěší	Hudební nástroje Interpretace hudby	MUV – poznávání vlastního kulturního zakotvení

VZDĚLÁVACÍ OBSAH PŘEDMĚTU HUDEBNÍ VÝCHOVA**3. ročník**

očekávané výstupy rámcového vzdělávacího programu	očekávané výstupy školního vzdělávacího programu	učivo	průřezová témata
<u>Vokální činnosti</u>			
zpívá v jednohlase HV-3-1-01	- při zpěvu hospodárně dýchá a vyslovuje - tón tvoří a nasazuje měkce - dodržuje správné pěvecké návyky - zná slova, melodii a rytmus písní - zpívá v jednohlase či dvojhlasu a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti - rozšiřuje svůj hlasový rozsah	Dechová cvičení Hlasová cvičení Pěvecký a mluvený projev Písň dle výběru učitele	ENV – náš životní styl MUV – jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti MUV – člověk jako nedílná jednotna tělesné i duševní stránky
rytmizuje a melodizuje jednoduché texty HV-3-1-02	- rytmicky recituje text - recituje v různém tempu - rytmus vytuká, vytleská - povídá si s ostatními zpěvem - ukončuje popěvek podle svého hudebního cítění - pozná stupnici - noty píše do notové osnovy - seznámí se s některými hudebními značkami - vyjmenuje a dokáže zapsat tóny stupnice C dur (c1 – c2)	Hudební rytmus Hrátky s říkadly Melodizace Grafický záznam hudby (zápis rytmu – délka tónů)	MUV – respektování zvláštností různých etnik
<u>Instrumentální činnosti</u>			
využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře HV-3-1-03	- hraje různé rytmy jednoduchými rytmickými nástroji - písň doprovází pomocí Orffových nástrojů - sám vybírá vhodné jednoduché nástroje k doprovodu písň	Rytmizace Hra na hudební nástroj Melodizace Hudební improvizace	
<u>Hudebně pohybové činnosti</u>			
reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie HV-3-1-04	- orientuje se v prostoru - písň doprovází pohybem - využívá krokových variací - pochoduje do rytmu - taktuje dvoudobý a třídobý takt - pohybově improvizuje	Orientace v prostoru (utváření pohybové paměti, taneční kroky lidových tanců) Taktování (2/4 a 3/4 takt, taneční hry se zpěvem) Taneční improvizace	
<u>Poslechové činnosti</u>			
rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby HV-3-1-05	- vnímá vztahy mezi tóny (souzvuk, akord) - rozlišuje hudební výrazové prostředky (rytmus, melodii), pohyb melodie (vzestupný, sestupný), barvu tónů, odliší barvu, výšku i sílu hlasu	Kvality tónů Vztahy mezi tóny Hudební výrazové prostředky a hudební prvky	

rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální HV-3-1-06	- podle sluchu pozná některé hudební nástroje - rozpozná některé hudební styly, žánry (hudbu taneční, pochodovou, ukolébavku) - cítí, co hudba vyjadřuje - vybírá si hudbu, která ho potěší	Hudební nástroje Hudební styly a žánry Interpretace hudby	MUV – poznávání vlastního kulturního zakotvení
---	--	---	--

VZDĚLÁVACÍ OBSAH PŘEDMĚTU HUDEBNÍ VÝCHOVA**4. ročník**

očekávané výstupy rámcového vzdělávacího programu	očekávané výstupy školního vzdělávacího programu	učivo	průřezová témata
<u>Vokální činnosti</u>			
zpívá v jednohlase či dvojhlas v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti HV-5-1-01	- přirozeně správně dýchá - postupně prodlužuje výdech - dbá na správné vázání tónů - pracuje s hlasem – rozšiřuje svůj hlasový rozsah - uvědomuje si správnou výslovnost - správně tvoří a nasazuje tón - zpívá kánon v jednohlase či dvojhlas - zpívá lidové i umělé písně	Dechová cvičení Hlasová cvičení Pěvecké dovednosti Dvojhlas a vícehlas (prodleva, kánon, lidový dvojhlas) Písně dle výběru učitele	MUV – člověk jako nedílná jednotka tělesné i duševní stránky
realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not HV-5-1-02	- v notovém zápisu rozliší melodii sestupnou a vzestupnou - vyhledá notu celou, půlovou, čtvrtovou, osminovou a pomlky - ví, co je takt dvoudobý, třídobý a čtyřdobý - orientuje se v základních intervalech	Grafický záznam hudby (notový zápis jako opora při realizaci písně) Hudební rytmus Intonace	
<u>Instrumentální činnosti</u>			
využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní HV-5-1-03	- k doprovodné hře využívá nástroje z Orffova instrumentáře - hraje jednoduché skladbičky - podílí se na tvorbě hudebního doprovodu	Hra na rytmické nástroje Reprodukce motivů, témat a jednoduchých skladeb Hudební doprovod	
rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby HV-5-1-04	- snaží se rozpoznat hudební formu jednoduché písně	Jednoduchá písňová forma	
vytváří jednoduché přehry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace HV-5-1-05	- pokouší se o vytvoření přehry, mezihry i dohry - hraje hudební hry, hra na tělo	Melodizace, rytmizace Hudební improvizace Hudební hry	
<u>Hudebně pohybové činnosti</u>			
ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace HV-5-1-07	- orientuje se v prostoru - pohybem improvizuje rytmus - písně doprovází pohybem (pleskání, tlaskání, podupy, poskoky, pohyby paží) - taktuje píseň (dvoudobý, třídobý a čtyřdobý takt) - seznámí se s kroky valčíku a polky - vytváří pohybové improvizace	Pohybový doprovod Taktování (2/4, 3/4, 4/4 takt) Pohybové vyjádření hudby (jednoduché lidové tance, pohybové improvizace) Orientace v prostoru	

Poslechové činnosti			
rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků HV-5-1-06	- rozlišuje hudební nástroje ve skladbě - zhodnotí délku, sílu, barvu a výšku tónů - uvědoměle naslouchá hudbě - pozná malou písňovou formu	Hudební nástroje (dechové, bicí a strunné) Kvality tónů, vztahy mezi tóny Hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální Malá písňová forma Hudební styly a žánry Interpretace hudby	MUV – poznávání vlastního kulturního zakotvení MUV – respektování zvláštností různých etnik

VZDĚLÁVACÍ OBSAH PŘEDMĚTU HUDEBNÍ VÝCHOVA**5. ročník**

očekávané výstupy rámcového vzdělávacího programu	očekávané výstupy školního vzdělávacího programu	učivo	průřezová témata
<u>Vokální činnosti</u>			
zpívá v jednohlase či dvojhase v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti HV-5-1-01 realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not HV-5-1-02	- provádí správné dýchání - tvoří a měkce nasazuje tón - správně váže tóny - rozšiřuje svůj hlasový rozsah - dodržuje hlasovou hygienu - správně vyslovuje - zná slova, melodii i rytmus písní - zpívá kánon, podle svých dispozic v jednohlase či dvojhase - rozšiřuje si rejstřík lidových a umělých písní - v notovém zápisu vyhledá noty a určí je (orientuje se v notovém záznamu) - užívá základní noty a pomlky - zná pojem repetice	Pěvecký a mluvní projev - pěvecké dovednosti (dýchání, výslovnost, nasazení a tvorba tónu, dynamicky odlišný zpěv) - hlasová hygiena Hudební rytmus - realizace písní ve 2/4, 3/4 a 4/4 taktu Dvojhlas a vícehlas - prodleva, kánon, lidový dvojhlas Záznam vokální hudby - zachycení melodie, noty, zápis rytmu	MUV – člověk jako nedílná jednotu tělesné i duševní stránky
<u>Instrumentální činnosti</u>			
využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní HV-5-1-03 rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby HV-5-1-04 vytváří jednoduché přehledy, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace HV-5-1-05	- vytváří doprovod písně na nástroje z Orffova instrumentáře - má cit pro vhodný výběr hudebního nástroje k doprovodné hře - rozpoznává hudební formu jednoduché písně - rytmizuje, melodizuje, hudebně improvizuje - vytváří přehledy, mezihry, dohry	Hra na hudební nástroje - reprodukce motivů, témat, jednoduchých skladbiček pomocí jednoduchých nástrojů z Orffova instrumentáře Rytmizace, melodizace, hudební improvizace - jednodílná písňová forma (a-b) - tvorba přehledy, meziher, doher Záznam instrumentální melodie - využití notačních programů	
<u>Hudebně pohybové činnosti</u>			
ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace HV-5-1-07	- taktuje 2/4, 3/4, 4/4 takt - ztvárňuje hudbu pomocí tanečních kroků - znázorňuje hudbu pantomimou - využívá vlastní pohybové projevy - reaguje pohybem na znějící hudbu - vyjádří pohybem pocity a představy - předvede pohybovou improvizaci	Taktování, pohybový doprovod znějící hudby - jednoduché lidové tance Pohybové vyjádření hudby a reakce na změny v proudu znějící hudby - pantomima - pohybová improvizace Orientace v prostoru	

		- reprodukce pohybů při tanci či pohybových hrách	
<u>Poslechové činnosti</u>			
rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků HV-5-1-06	- vnímá souzvuk, akord - rozpozná hudební formu, rozliší výrazové prostředky a hudební prvky - poslechem pozná hudební nástroje a zpěvní hlasy - vysvětlí obsah ukázky - poslechem obohacuje svůj citový život	Vztah mezi tóny - souzvuk, akord Hudební formy - rondo, variace Hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální	MUV – poznávání vlastního kulturního zakotvení

VZDĚLÁVACÍ OBSAH PŘEDMĚTU HUDEBNÍ VÝCHOVA**6. ročník**

očekávané výstupy rámcového vzdělávacího programu	očekávané výstupy školního vzdělávacího programu	učivo	průřezová témata
<u>Vokální činnosti</u>			
využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách HV-9-1-01 uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase HV-9-1-02	- dodržuje hlasovou hygienu - zazpívá s využitím svých individuálních pěveckých schopností píseň lidovou nebo populární - orientuje se v notovém záznamu melodie - chápe vzájemné souvislosti rytmu řeči a hudby - zvládá reprodukci tónů a melodií - hodnotí vlastní vokální projev	Pěvecký a mluvní projev - rozšiřování hlasového rozsahu - hlasová hygiena, - vícehlasý a jednohlasý zpěv Orientace v notovém záznamu vokální skladby - notový zápis jako opora při realizaci písně či složitější vokální nebo vokálně instrumentální skladby Hudební rytmus - odhalování vzájemných souvislostí rytmu řeči a hudby Rozvoj hudebního sluchu a hudební představivosti - reprodukce tónů a melodií Reflexe vokálního projevu - vlastní vokální projev	
<u>Instrumentální činnost</u>			
reprodukuje na základě svých individuálních schopností a dovedností různé motivy; vytváří jednoduché doprovody HV-9-1-03	- zahraje jednoduchý motiv známé písně - používá nástroje Orffova instrumentáře při doprovodech lidových i umělých písní	Hra na hudební nástroje - nástrojová reprodukce melodií - hra a tvorba doprovodů s využitím nástrojů Orffova instrumentáře	
<u>Hudebně pohybové činnosti</u>			
rozpozná některé z tanců různých stylových období HV-9-1-04	- umí taktovat 2/4, 3/4, 4/4 takt - seznámí se s kroky vybraných tanců - zopakuje pohybovou vazbu	Pohybový doprovod znějící hudby - taktování, taneční kroky Orientace v prostoru - rozvoj pohybové paměti	

Poslechové činnosti			
orientuje se v proudu znějící hudby HV-9-1-05 zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období HV-9-1-06 vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění HV-9-1-07	- orientuje se v základech vývoje světové vážné hudby - rozlišuje hudební slohy podle charakteristických znaků - zařadí významné skladatele do hudebních stylů - vyjádří svůj názor na danou hudební ukázkou - rozpozná vybrané hudební formy - posoudí na své úrovni ukázkou ve smyslu „jaká je to hudba a proč je taková“, zasadí ji do kontextu ostatních hudebních ukázek - vyhledá v ukázce (filmové či divadelní) pohybové a výtvarné prvky - poslechem rozliší jednotlivé nástroje v symfonickém orchestru	Orientace v hudebním prostoru a analýza hudební skladby - hudebně výrazové prostředky - významné sémantické prvky užití ve skladbě a jejich význam pro pochopení hudebního díla Hudební dílo a jeho autor - hudební skladba v kontextu s jinými hudebními i nehudebními díly, dobou vzniku, životem autora, vlastními zkušenostmi Hudební styly a žánry - období středověku, renesance, baroka, klasicismu, romantismu Interpretace znějící hudby	MEV – vliv médií na kulturu (role filmu a televize v životě)

VZDĚLÁVACÍ OBSAH PŘEDMĚTU HUDEBNÍ VÝCHOVA**7. ročník**

očekávané výstupy rámcového vzdělávacího programu	očekávané výstupy školního vzdělávacího programu	učivo	průřezová témata
<u>Vokální činnosti</u>			
využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách HV-9-1-01 uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase HV-9-1-02	- upevňuje si pěvecké návyky a rozšiřuje hlasový rozsah - seznámí se se zásadami zpěvu v období mutace - vysvětlí rozdíl mezi durovou a mollovou tóninou - rozlišuje durové a mollové stupnice - rozpozná rozdíl mezi českou a moravskou lidovou písní - vokálně improvizuje v jednoduchých písničkách - chápe vzájemné souvislosti rytmu řeči a hudby - orientuje se v notovém záznamu melodie - zazpívá jednoduchou píseň z not - reprodukuje tóny a melodii jednoduché písně - hodnotí vlastní vokální projev a hledá způsoby nápravy	Pěvecký a mluvní projev - rozšiřování hlasového rozsahu - hlasová nedostatečnost a některé způsoby její nápravy - mutace Intonace a vokální improvizace - diatonické postupy v durových a mollových tóninách - improvizace jednoduchých hudebních forem Hudební rytmus - odhalování vzájemných souvislostí rytmu řeči a hudby Orientace v notovém záznamu vokální hudby - notový zápis jako opora při realizaci písně či složitější vokální nebo vokálně instrumentální skladby Rozvoj hudebního sluchu a hudební představivosti - reprodukce tónů a melodií Reflexe vokálního projevu - vlastní vokální projev - hledání možností nápravy hlasové nedostatečnosti	
<u>Instrumentální činnosti</u>			
reprodukuje na základě svých individuálních schopností a dovedností různé motivy, provádí jednoduché improvizace HV-9-1-03	- zahraje část známé písně - používá nástroje Orffova instrumentáře při doprovodech lidových i umělých písní - využívá digitální technologie k doprovodu písní - improvizuje do známé písně - ztvární za pomoci hudebního nástroje nějakou představu či myšlenku	Hra na hudební nástroje - nástrojová reprodukce melodií - hra a tvorba doprovodu s využitím nástrojů Orffova instrumentáře,	

		keyboardů a počítače, nástrojová improvizace Vyjadřování představ a myšlenek pomocí hudebního nástroje	
<u>Hudebně pohybové činnosti</u>			
rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě HV-9-1-04	- rozezná lidový a umělecký tanec - zatancuje jednoduchý lidový tanec - pokusí se vyjádřit beze slov děj poslouchané písně - zopakuje pohybovou vazbu	Pohybový doprovod znějící hudby - taneční kroky Pohybové vyjádření hudby a reakce na změny v proudu znějící hudby - pantomima - improvizace Orientace v prostoru - rozvoj pohybové paměti	
<u>Poslechové činnosti</u>			
orientuje se v proudu znějící hudby, přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku HV-9-1-05 zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období HV-9-1-06 vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění HV-9-1-07	- orientuje se v základech vývoje světové hudby - rozlišuje hudební styly podle charakteristických znaků - zařadí významné skladatele do hudebních žánrů - vyjádří, případně obhájí svůj názor na danou hudební ukázkou - respektuje odlišné názory - ohodnotí skladbu z hlediska náročnosti interpretace a uplatnění skladatelských technik	Orientace v hudebním prostoru a analýza hudební skladby - hudebně výrazové prostředky - významné sémantické prvky použité ve skladbě a jejich význam pro pochopení hudebního díla Hudební dílo a jeho autor - hudební skladba v kontextu s jinými hudebními i nehudebními díly, dobou vzniku, životem autora, vlastními zkušenostmi Hudební styly a žánry - umělecká hudba 20. století, nonumělecká hudba 20. století (jazz, rokenrol, country, rock, pop) Interpretace znějící hudby - slovní charakterizování hudebního díla	VEG – lidová slovesnost, zvyky a tradice národů Evropy MEV – vliv médií na kulturu (role filmu a televize v životě)

VZDĚLÁVACÍ OBSAH PŘEDMĚTU HUDEBNÍ VÝCHOVA**8. ročník**

očekávané výstupy rámcového vzdělávacího programu	očekávané výstupy školního vzdělávacího programu	učivo	průřezová témata
<u>Vokální činnosti</u>			
využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách HV-9-1-01 uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase HV-9-1-02	- zazpívá (reprodukuje) dle svých dispozic písně související s probraným učivem a které jsou společně nacvičovány - užívá zásady správného přednesu - rozlišuje durové a mollové stupnice - rozpozná rozdíl mezi českou a moravskou lidovou písní - vokálně improvizuje v jednoduchých písních - respektuje rytmické zákonitosti a zpívá podle nich - orientuje se v notovém záznamu melodie - zapíše rytmus a melodii jednoduché písně - hodnotí vlastní vokální projev a hledá způsoby nápravy	Pěvecký a mluvní projev - deklamace - techniky vokálního projevu a jejich individuální využití při zpěvu i při společných vokálně instrumentálních aktivitách Intonace a vokální improvizace - diatonické postupy v durových a mollových tóninách - improvizace jednoduchých hudebních forem Hudební rytmus - využívání rytmických zákonitostí při vokálním projevu Orientace v notovém záznamu vokální hudby - notový zápis jako opora při realizaci písně či složitější vokální nebo vokálně instrumentální skladby Rozvoj hudebního sluchu a hudební představivosti - zachycování rytmu a zpívané melodie písně pomocí grafického záznamu Reflexe vokálního projevu - vlastní vokální projev - hledání možností nápravy hlasové nedostatečnosti	OSV – kooperace OSV - kreativita
<u>Instrumentální činnosti</u>			
reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy; vytváří jednoduché doprovody, provádí jednoduché	- zahraje část známé písně - používá nástroje Orffova instrumentáře při doprovodech lidových i umělých písní - využívá digitální technologie k doprovodu písní	Hra na hudební nástroje - nástrojová reprodukce melodií - hra a tvorba doprovodů s využitím	

hudební improvizace HV-9-1-03	- za pomoci hudebního programu napíše do not jednoduchou píseň	nástrojů Orffova instrumentáře, keyboardů a počítače, nástrojová improvizace Záznam hudby - noty, notační programy a další způsoby záznamu hudby	
Hudebně pohybové činnosti			
rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě HV-9-1-04	- předvede jednoduchou pohybovou vazbu k poslouchané hudbě - pokusí se vyjádřit beze slov děj poslouchané písně - spontánně reaguje pohybem na novou píseň (skladbu) - zopakuje pohybovou vazbu	Pohybový doprovod znějící hudby - vlastní pohybové ztvárnění Pohybové vyjádření hudby v návaznosti na sémantiku hudebního díla - pantomima - improvizace Orientace v prostoru - reprodukce pohybů při tanci či pohybových hrách	MUV – jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti
Poslechové činnosti			
orientuje se v proudu znějící hudby, přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku HV-9-1-05 zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období HV-9-1-06 vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění HV-9-1-07	- orientuje se v základech vývoje české vážné hudby - rozlišuje hudební slohy podle charakteristických znaků - zařadí významné skladatele do hudebních stylů - určí na základě předchozích znalostí hudební formu díla - rozpozná hudebně výrazové prostředky užité ve skladbě - rozpozná vybrané ukázky - ohodnotí skladbu z hlediska náročnosti interpretace a uplatnění skladatelských technik	Orientace v hudebním prostoru a analýza hudební skladby - hudebně výrazové prostředky - významné sémantické prvky užité ve skladbě a jejich význam pro pochopení hudebního díla Hudební dílo a jeho autor - hudební skladba v kontextu s jinými hudebními i nehudebními díly, dobou vzniku, životem autora, vlastní zkušeností Hudební styly a žánry - artifiční hudba v Čechách (období renesance, baroka, klasicismus, romantismu) Interpretace znějící hudby - slovní charakterizování hudebního díla	MEV – vliv médií na kulturu (role filmu a televize v životě)

VZDĚLÁVACÍ OBSAH PŘEDMĚTU HUDEBNÍ VÝCHOVA**9. ročník**

očekávané výstupy rámcového vzdělávacího programu	očekávané výstupy školního vzdělávacího programu	učivo	průřezová témata
<u>Vokální činnosti</u>			
využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách HV-9-1-01 uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase HV-9-1-02	- zazpívá (reprodukuje) dle svých dispozic písně související s probraným učivem a které jsou společně nacvičovány - rozlišuje durové a mollové stupnice - vokálně improvizuje v jednoduchých písničkách - respektuje rytmické zákonitosti a zpívá podle nich - orientuje se v notovém záznamu jednoduché melodie a dokáže ji reprodukovat - zapíše rytmus a melodii jednoduché písně - hodnotí vokální projev vlastní i ostatních - navrhuje možnosti nápravy hlasové nedostatečnosti	Pěvecký a mluvní projev - deklamace - techniky vokálního projevu a jejich individuální využití při zpěvu i při společných vokálně instrumentálních aktivitách Intonace a vokální improvizace - diatonické postupy v durových a mollových tóninách - improvizace jednoduchých hudebních forem Hudební rytmus - využívání rytmických zákonitostí při vokálním projevu Orientace v notovém záznamu vokální hudby - notový zápis jako opora při realizaci písně či složitější vokální nebo vokálně instrumentální skladby Rozvoj hudebního sluchu a hudební představivosti - zachycování rytmu a zpívané melodie písně pomocí grafického záznamu Reflexe vokálního projevu - vlastní vokální projev a vokální projev ostatních - hledání možností nápravy hlasové nedostatečnosti	
<u>Instrumentální činnosti</u>			
reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb;	- vytváří předehru, mezihru a dohru s využitím tónového materiálu písně - používá nástroje Orffova instrumentáře při doprovodech lidových i umělých písní	Hra na hudební nástroje - hra a tvorba doprovodu s využitím	

vytváří jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace HV-9-1-03	- využívá digitální technologie k doprovodu písní - za pomoci hudebního programu napíše do not vlastní píseň - vytváří doprovod pro hudebně dramatické projevy	nástrojů Orffova instrumentáře, keyboardu a počítače Záznam hudby - noty, notační programy a další způsoby záznamu hudby Tvorba doprovodů pro hudebně dramatické projevy	
Hudebně pohybové činnosti			
rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě HV-9-1-04	- reaguje na změny v proudu znějící hudby (změny tempové, dynamické, rytmicko-metrické, harmonické) - zopakuje pohybovou vazbu	Pohybové reakce na změny v proudu znějící hudby - tempové, dynamické, rytmicko-metrické, harmonické Orientace v prostoru - reprodukce pohybů při tanci či pohybových hrách	
Poslechové činnosti			
orientuje se v proudu znějící hudby, přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku HV-9-1-05 zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období HV-9-1-06 vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění HV-9-1-07	- orientuje se v základech vývoje české vážné i populární hudby - rozlišuje hudební slohy podle charakteristických znaků - zařadí významné skladatele do hudebních stylů - určí na základě předchozích znalostí hudební formu díla - konfrontuje českou nonartificiální hudbu s vývojem hudby světové - rozpozná hudebně výrazové prostředky užité ve skladbě - rozpozná vybrané ukázky - ohodnotí skladbu z hlediska náročnosti interpretace a uplatnění skladatelských technik	Orientace v hudebním prostoru a analýza hudební skladby - hudebně výrazové prostředky - významné sémantické prvky užité ve skladbě a jejich význam pro pochopení hudebního díla Hudební dílo a jeho autor - hudební skladba v kontextu s jinými hudebními i nehudebními díly, dobou vzniku, životem autora, vlastní zkušeností Hudební styly a žánry - česká artificieální hudba 20. století - česká nonartificiální hudba 20. století (jazz a swing, rokenrol, country a folk, rock, pop) - současná česká hudba Interpretace znějící hudby - slovní charakterizování hudebního díla	MEV – vliv médií na kulturu (role filmu a televize v životě)

VÝTVARNÁ VÝCHOVA (VV)**Charakteristika předmětu Výtvarná výchova**

Vyučovací předmět Výtvarná výchova je realizován ve všech ročnících.

Počet vyučovacích hodin za týden									Celkem
1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník	
1	1	1	2	2	2	1+1	1	1	12+1

Výtvarná výchova vede žáka k porozumění výtvarnému umění jako specifickému prostředku komunikace. Tvořivý přístup umožňuje uplatnění a rozvoj vlastního vnímání, představivosti, fantazie, myšlení a tvůrčí invence.

Vzdělávání je rozděleno na 3 základní tvůrčí činnosti:

Rozvíjení smyslové citlivosti

(umožňuje žákovi rozvíjet schopnost rozeznávat podíl jednotlivých smyslů na vnímání reality a uvědomovat si vliv této zkušenosti na výběr a uplatnění vhodných prostředků pro její vyjádření)

Uplatňování subjektivity

(umožňuje žákovi utváření obsahu vizuálně obrazných vyjádření v procesu komunikace a hledání nových i neobvyklých možností pro uplatnění výsledků vlastní tvorby, děl výtvarného umění i děl dalších obrazových médií)

Ověřování komunikačních účinků

(vede žáka k uvědomování si a uplatňování vlastních zkušeností při tvorbě, vnímání a interpretaci vizuálně obrazných vyjádření)

Výuka probíhá na 1. stupni (1. a 2. období) v kmenových učebnách, na 2. stupni (3. období) též v poloodborné učebně výtvarné výchovy, v učebně informatiky nebo mimo budovu školy (návštěvy výstav, galerií, práce v plenéru).

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení:

- podporujeme práci s vizuálně obraznými znakovými systémy
- vedeme k užívání různých uměleckých vyjadřovacích prostředků včetně nejnovějších informačních a komunikačních technologií
- žáci jsou vedeni ke kritickému zhodnocení vlastních výsledků

Kompetence k řešení problémů:

- žáci jsou vedeni k samostatnému zpracování a řešení výtvarných problémů na základě dostatečného množství předkládaných námětů
- dbáme na praktické ověřování správného výběru materiálu, pracovního nástroje a postupu práce

Kompetence komunikativní:

- žáci jsou vedeni k pochopení procesu tvorby jako způsobu nalézání a vyjadřování osobních prožitků i postojů
- rozvíjíme schopnosti žáků komunikovat výtvarnými prostředky

Kompetence sociální a personální:

- uplatňujeme subjektivitu
- dbáme na respekt a dodržování pravidel práce v týmu, je kladen důraz na uvědomění si její důležitosti pro řešení daného úkolu

Kompetence občanské:

- rozvíjíme tvůrčí činnosti a smyslovou citlivost dětí
- rozvíjíme kladný postoj k uměleckým dílům, žáci jsou vedeni k respektu k tradicím a ke kulturnímu dědictví

Kompetence pracovní:

- žáci jsou vedeni k dodržování pracovních návyků a zásad a hygienických pravidel při práci s výtvarným materiálem
- vytváříme pozitivní vztah k manuálním činnostem
- podporujeme koncentraci na pracovní výkon a jeho dokončení při dodržování dohodnutých pravidel
- podporujeme využívání získané dovednosti a zkušenosti k vlastnímu rozvoji a přípravě na budoucnost

Kompetence digitální:

- snažíme se vést žáky k samostatnému rozhodování, kterou technologii, pro jakou činnost či řešený problém využít
- dáváme příležitost k vyjádření se za pomoci digitálních prostředků
- žáci jsou seznamováni s novými technologiemi a k reflektování rizik jejich využívání

Vztah k dalším oblastem a oborům

Vztah k oboru Hudební výchova

- propojení výtvarné výchovy s hudbou, pocity, prožitky

Vztah k dalším oblastem

Jazyk a jazyková komunikace

Český jazyk:

- výtvarné ztvárnění obsahu přečteného (pohádka, pověst, báseň)

Cizí jazyk:

- tolerantní přístup k různorodým kulturním projevům a potřebám skupin, národů a národností

Informatika

- využití internetu k vyhledávání informací (malíři, grafici, sochaři), nové umělecké vyjadřovací prostředky

Člověk a jeho svět

- výtvarné vyjádření svého osobního pohledu na svět kolem sebe, na přírodu

Člověk a zdraví

Výchova ke zdraví:

- výtvarná činnost jako prostředek relaxace, uvolnění

Z průřezových témat se ve výtvarné výchově rozvíjí především téma Osobnostní a sociální výchovy (společné zaměření na rozvoj smyslového vnímání, kreativity, vnímání a utváření mimouměleckého estetického) a Výchovy k myšlení v evropských a globálních souvislostech (prohlubování vztahu k evropské a světové kultuře).

VZDĚLÁVACÍ OBSAH PŘEDMĚTU VÝTVARNÁ VÝCHOVA**1. ročník**

očekávané výstupy rámcového vzdělávacího programu	očekávané výstupy školního vzdělávacího programu	učivo	průřezová témata
<u>Rozvíjení smyslové citlivosti</u>			
rozpoznává linie, tvary, objem barvy, objekty porovnává je a třídí na základě zkušeností, vjemů, zážitků a představ VV-3-1-01	- objevuje možnosti hry s linií a barvou - rozlišuje tvary, barvy, struktury - rozvíjí svá pozorování, vyjadřovací schopnosti a výtvarné vyprávění - poznává a zobrazuje jednoduché tvary a funkce věcí	Linie, tvar, jednoduché vztahy (podobnost, odlišnost, rytmus), kombinace a proměny v ploše	MEV – vliv médií na dětskou tvorbu (sledování animovaných filmů)
<u>Uplatňování subjektivity</u>			
v tvorbě projevuje své vlastní zkušenosti, uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace VV-3-1-02	- pomocí vjemů a postojů vyjadřuje vlastní prožitky - seznamuje se s pojmem elementární barvy, zkouší míchat a kombinovat barvy - popíše vlastnosti barev - rozvíjí svůj smysl a cit pro barvu - zjišťuje vlastnosti materiálu - výtvarně vyjadřuje pohyb těla a jeho umístění v prostor	Hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba Kombinace barev Jednoduchá dekorativní práce Práce s modelovací hmotou, rytí Experimentování s barvou – rozfoukávání, obtisk vpíjení barev	
<u>Ověřování komunikačních účinků</u>			
vnímá události různými smysly a vizuálně je vyjadřuje VV-3-1-03	- zobrazuje tvary a funkce věcí - aktivně pracuje s ilustrací - pozná obrázky některých dětských ilustrátorů - porovnává ilustrace a poznává různé vyjadřovací prostředky - zná a rozlišuje pojmy hračka, loutka, školní potřeba - podílí se na uspořádání výstavy	Utváření osobního postoje k dílu Komunikace o obrazném vyjádření se spolužáky	
na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil VV-3-1-05	- rozlišuje tvary, barvy, struktury - pomocí barevných vjemů a postojů vyjadřuje vlastní prožitky - rozvíjí svá pozorování, vyjadřovací schopnosti a výtvarné vyprávění - pozoruje přírodu i své okolí - vyhledává a dotváří přírodniny - poznává a zobrazuje jednoduché tvary a funkce věcí	Hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, animovaný film, prvotní utváření postoje k vizuálně obrazovému vyjádření, porovnávání se spolužákem	MEV – vliv médií na dětskou tvorbu (sledování animovaných filmů)

Poznámka: Vzdělávací obsah má komplexní charakter, důraz je kladen na vzájemnou pomoc a spolupráci v centrech aktivit a ve skupinách.

VZDĚLÁVACÍ OBSAH PŘEDMĚTU VÝTVARNÁ VÝCHOVA**2. ročník**

očekávané výstupy rámcového vzdělávacího programu	očekávané výstupy školního vzdělávacího programu	učivo	průřezová témata
<u>Rozvíjení smyslové citlivosti</u>			
rozpoznává linie, tvary, objemy, barvy, objekty, porovnává je a třídí na základě zkušeností, vjemů, zážitků a představ VV-3-1-01	- ztvárňuje vlastní prožitky a představy - rozvíjí své pozorovací schopnosti - rozlišuje tvary a funkce předmětů - pokouší se o výtvarné vyprávění děje pohádek a příběhů - snaží se o vystižení jednoduchých proporcí postavy i předmětů v různém prostředí - rozumí pojmu barvy základní, teplé a studené, řídké, husté, světlé, tmavé a využívá je v praxi - prohlubuje cit pro výtvarný rytmus s využitím znalostí o barvách	Předměty denní potřeby, pohádkové postavy, výjevy z pohádek – zachycení děje Lidská postava, pohyb těla Uspořádání objektů do celku Reflexe a vztahy zrakového vnímání ke vnímání ostatními smysly Prvky vizuálně obrazného vyjádření- linie, tvary, barvy	
<u>Uplatňování subjektivity</u>			
v tvorbě projevuje své vlastní zkušenosti, uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace VV-3-1-02	- přiměřeně ředí a míchá barvy - pomocí hry si osvojuje dovednosti práce s linií - využívá přítlak, odlehčení, šrafování, zhušťování a zředování čar - rozvíjí svůj cit pro barvu, proporce a rozvoj - modeluje - ztvární pohyb těla v prostoru - rozliší, vybere a obrazně vyjádří hračky, objekty, ilustrace textů, využije volnou malbu, komiks, fotografie - při tvorbě vychází se smyslových vjemů a fantazie	Kombinace barev, střídání barevných ploch, experimentování s barvou Práce s modelovací hmotou, vystižení objemu a tvaru Prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností Typy vizuálně obrazných vyjádření a přístupy k nim- hračky, objekty, ilustrace textu, komiks, fotografie, animovaný film	MEV – vliv médií na kulturu (role filmu a televize v životě)
<u>Ověřování komunikačních účinků</u>			
vnímá události různými smysly a vizuálně je vyjadřuje VV-3-1-03 interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišné interpretace porovnává se svou dosavadní zkušeností VV-3-1-04	- rozpozná ilustrace významných českých dětských výtvarníků - rozvíjí svůj smysl pro krásu a vkus v umění a kultuře, bydlení a odívání - podílí se na uspořádání třídní výstavy výtvarných prací - porovnává ilustrace a popisuje obrázky - zdůvodní svůj postoj k danému dílu jak přejatému, tak vlastnímu	Návštěva výstavy Diskuse Proměny komunikačního obsahu Osobní postoj k dílu Odlišné interpretace vizuálně obrazných vyjádření	

Poznámka: Vzdělávací obsah má komplexní charakter, důraz je kladen na vzájemnou pomoc a spolupráci v centrech aktivit a ve skupinách.

VZDĚLÁVACÍ OBSAH PŘEDMĚTU VÝTVARNÁ VÝCHOVA**3. ročník**

očekávané výstupy rámcového vzdělávacího programu	očekávané výstupy školního vzdělávacího programu	učivo	průřezová témata
<u>Rozvíjí smyslové citlivosti</u>			
rozpoznává linie, tvary, objemy, barvy, objekty, porovnává je a třídí na základě zkušeností, vjemů, zážitků a představ VV-3-1-01	- výtvarně ztvárňuje své prožitky - vytváří pohádkovou bytost - seznamuje se s proporcemi lidské postavy - vyhledá a roztrídí přírodniny, výtvarně je dotváří na základě představ - porovnává tvar lidských výtvarů - prohlubuje cit pro výtvarný rytmus s využitím znalostí o barvách	Kresba a malba zážitků ze života dětí Lidská postava – pokus o dodržení proporcí Uspořádání objektů do celku Prvky vizuálně obrazného vyjádření- linie, tvary, barvy Práce s přírodninami Reflexe a vztahy zrakového vnímání ostatními smysly	
<u>Uplatňování subjektivity</u>			
v tvorbě projevuje své vlastní zkušenosti, uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace VV-3-1-02	- poznává výtvarné možnosti linie a jejich výrazové možnosti - modelováním vytváří prostorové objekty - na základě představ rytmicky řadí různé prvky (přírodní, geometrické, ...) - uplatňuje vlastní zkušenosti, prožitky a fantazii při tvůrčích činnostech - sdělí výsledky své činnosti spolužákům	Linie souvislá a přerušovaná, různé způsoby vyjádření (klubko vlny, vlasy, ...) Prostředky pro vyjádření emocí a pocitů Uvědomění si rozdílu při modelování v ploše a v prostoru Typy vizuálně obrazných vyjádření	
<u>Ověřování komunikačních účinků</u>			
vnímá události různými smysly a vizuálně je vyjadřuje VV-3-1-03	- poznává výtvarnou hodnotu hračky, loutky - seznamuje se s různými druhy výtvarných umění (malířství, grafika, kresba, sochařství) - pokouší se uvědomit si vztah zrakového vnímání k vnímání čichovému, sluchovému a hmatovému a toto vnímání se snaží ztvárnit	Diskuze nad loutkou a hračkou Návštěva výstavy, Osobní postoj v komunikaci Vysvětlení výsledků své tvorby, uplatnění své fantazie Proměny komunikačního obsahu	
interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření, odlišné interpretace porovnává se svojí dosavadní zkušeností VV-3-1-04	- seznamuje se s funkcí ilustrace a jejich výrazových prostředků - aktivně pracuje s ilustrací - pozná obrázky některých dětských ilustrátorů - porovnává ilustrace a poznává různé vyjadřovací prostředky	Umělecká výtvarná tvorba Komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření	

Poznámka: Vzdělávací obsah má komplexní charakter, důraz je kladen na vzájemnou pomoc a spolupráci v centrech aktivit a ve skupinách.

VZDĚLÁVACÍ OBSAH PŘEDMĚTU VÝTVARNÁ VÝCHOVA**4. ročník**

očekávané výstupy rámcového vzdělávacího programu	očekávané výstupy školního vzdělávacího programu	učivo	průřezová témata
<u>Rozvíjení smyslové citlivosti</u>			
při vlastních tvůrčích činnostech užívá prvky vizuálně obrazného vyjádření; porovnává je na základě vztahů VV-5-1-01	- rozlišuje a při tvorbě uplatňuje základní vlastnosti prvků vizuálně obrazného vyjádření - ztvárňuje své prožitky, zážitky z filmů, knih - vyjadřuje přesněji výtvarné proporce lidské postavy - pokouší se zachytit správné proporce - sleduje základní přírodní zákonitosti na tvarově zajímavých živých i neživých přírodninách a dotváří je	Linie, barvy, tvary Uspořádání objektů do celků Barevné a velikostní kontrasty Kresba a malba zážitků, věcí denní potřeby, užitékové předměty, lidské postavy, zvířat Práce s přírodninami Smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření	
<u>Uplatňování subjektivity</u>			
při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se zaměřuje na projevení vlastních zkušeností VV-5-1-02	- na základě svých zkušeností ztvární určitý zážitek - při tvorbě vychází ze smyslových vjemů a fantazie	Prostředky pro vyjádření emocí, fantazie, osobních zkušeností Obrazná vyjádření smyslových podnětů Volná malba, komiks	
osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření; pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky a postupy VV-5-1-04	- vysvětlí výsledky své tvorby podle svých schopností a zaměření - rozliší typy vizuálně obrazných vyjádření - podle výrazových prostředků pozná díla některých dětských ilustrátorů	Přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením Hračky, animovaný film, objekty, fotografie Jednoduchý rozbor některých ilustrací v dětských knížkách	
<u>Ověřování komunikačních účinků</u>			
porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace VV-5-1-05	- slovně i mimoslovně vyjádří pocity z vnímání tvůrčí činnosti - porovnává svou interpretaci díla s ostatními žáky	Osobní postoj v komunikaci k dílu Odlišné interpretace vizuálně obrazných vyjádření Proměny komunikačního obsahu	

VZDĚLÁVACÍ OBSAH PŘEDMĚTU VÝTVARNÁ VÝCHOVA**5. ročník**

očekávané výstupy rámcového vzdělávacího programu	očekávané výstupy školního vzdělávacího programu	učivo	průřezová témata
<u>Rozvíjení smyslové citlivosti</u>			
při vlastních tvůrčích činnostech užívá prvky vizuálně obrazného vyjádření; porovnává je na základě vztahů VV-5-1-01	- užívá a porovnává prvky vizuálně obrazného vyjádření - využívá ve svých vizuálně obrazných vyjádřeních body, linie, plochu i prostor - využívá barevný kruh pro své záměry	linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality, textury; vztahy a uspořádání prvků v ploše i prostoru, barevný kruh; teorie barev	
nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly; uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě VV-5-1-03	- využívá vizuálně obrazných vyjádření podnětů (hmatových, sluchových, pohybových, čichových, chuťových a ostatních smyslů) - vyjadřuje se ve své tvorbě plošně, prostorově i objemově	vědomé vnímání a vyjádření všemi smysly; plošná, prostorová a objemová tvorba	
<u>Uplatňování subjektivity</u>			
porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace VV-5-1-05	- chápe odlišnosti uměleckého vyjádření skutečnosti od přesné podoby světa - poznává různé druhy výtvarného umění - vyjádření pomocí emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností	manipulace s objekty; pohyb těla a jeho umístění v prostoru; akční tvar malby a kresby; vyjádření objekty, ilustrace textů, volná malba, socha, plastika, animovaný film, komiks, fotografie, elektronický obraz, reklama	
nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil VV-5-1-06	- komunikuje o estetické úrovni předmětů, porovnává je a hodnotí - vyjadřuje se k záměru tvorby a proměny obsahu vlastních vizuálně obrazných vyjádření i děl výtvarného umění - utváří a zdůvodňuje odlišné interpretace vizuálně obrazných vyjádření v rámci skupin, v nichž se žák pohybuje	utváření, zdůvodňování, porovnávání a hodnocení; reflexe a sebereflexe; osobní postoj v komunikaci; přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením – hledisko jejich vnímání a motivace	

VZDĚLÁVACÍ OBSAH PŘEDMĚTU VÝTVARNÁ VÝCHOVA**6. ročník**

očekávané výstupy rámcového vzdělávacího programu	očekávané výstupy školního vzdělávacího programu	učivo	průřezová témata
<u>Rozvíjení smyslové citlivosti</u>			
vybírání, vytváření a pojmenovávání prvků vizuálně obrazného vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé prvky a jejich vztahy pro získání osobitých výsledků VV-9-1-01	- pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření - využívá ve svých vizuálně obrazných vyjádřeních linií, ploch, tvarů a struktur a jejich proporční vztahy - prvky uspořádá do celků, v ploše, objemu, prostoru a časovém průběhu	linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality, textury; vztahy a uspořádání prvků v ploše, objemu, prostoru a v časovém průběhu (podobnost, kontrast, dynamické proměny)	
rozlišuje působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku VV-9-1-05	- výtvarnými prostředky vyjadřuje své pocity, nálady, emoce i zkušenosti	vědomé vnímání a uplatnění mimovizuálních podnětů při vlastní tvorbě	
zaznamenává vizuální zkušenosti i zkušenosti získané ostatními smysly, zaznamenává podněty z představ a fantazie VV-9-1-02	- využívá pro své záměry různé funkce barvy, tvaru a linie - pro vyjádření svých záměrů hledá a zvolí nejvhodnější prostředky a postupy	reflexe ostatních uměleckých druhů (hudebních, dramatických)	
<u>Uplatňování subjektivity</u>			
vybírání, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření VV-9-1-04	- rozlišuje a volí typy vizuálně obrazných vyjádření pro vlastní účel výtvarné práce - reflektuje vlastní tvůrčí činnost	prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, představ a osobních zkušeností – manipulace s objekty, pohyb těla, akční tvar malby a kresby; typy vizuálně obrazných vyjádření,	
zachycuje jevy a procesy v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace VV-9-1-03	- vnímá ostatní umělecké žánry a podněty z okolí - reflektuje a vědomě uplatňuje svoji zkušenost při vlastní tvorbě	typy vizuálně obrazných vyjádření – animovaný film, komiks, fotografie; přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením – hledisko jejich vnímání a motivace	VEG – zážitky a zkušenosti
<u>Ověřování komunikačních účinků</u>			
interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází ze svých znalostí historických souvislostí i osobních zkušeností a prožitků VV-9-1-06	- vyjádří svůj názor na danou ukázkou výtvarného díla - obhazuje a vysvětluje podle svých schopností výsledky a záměry tvorby autora nebo vlastních prací	osobní postoj v komunikaci – jeho utváření a zdůvodňování; vysvětlování a obhajoba výsledků tvorby s respektováním záměru autora	

VZDĚLÁVACÍ OBSAH PŘEDMĚTU VÝTVARNÁ VÝCHOVA**7. ročník**

očekávané výstupy rámcového vzdělávacího programu	očekávané výstupy školního vzdělávacího programu	učivo	průřezová témata
<u>Rozvíjení smyslové citlivosti</u>			
vybírání, vytváření a pojmenovávání prvků vizuálně obrazného vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé prvky a jejich vztahy pro získání osobitých výsledků VV-9-1-01	- uplatňuje jednotlivé prvky vizuálně obrazného vyjádření v dekorativních kompozicích - variování prvků využívá pro tvorbu vlastních stylizovaných výtvarných objektů	prvky vizuálně obrazného vyjádření – linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality, textury; vztahy a uspořádání prvků v ploše, objemu, prostoru a v časovém průběhu (podobnost, kontrast, dynamické proměny, struktura), ve statickém i dynamickém vizuálně obrazném vyjádření	
rozlišuje působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku VV-9-1-05	- podle svých schopností zobrazuje základní proporce lidského těla a jeho pohyb - výtvarnými prostředky vyjádří pocity a nálady zobrazovaných postav	uspořádání objektů do celků v ploše, objemu, prostoru a časovém průběhu – vyjádření vztahů, pohybu a proměn uvnitř a mezi objekty (lineární, světlostní, barevné, plastické a prostorové prostředky a prostředky vyjadřující časový průběh) ve statickém i dynamickém vyjádření	OSV – osobnostní rozvoj
zaznamenává vizuální zkušenosti, zkušenosti získané ostatními smysly, zaznamenává podněty z představ a fantazie VV-9-1-02	- využívá pro své tvůrčí záměry různé účinky barvy, tvaru a linie - pro vyjádření svých záměrů hledá a zvolí nejvhodnější prostředky a postupy	smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření – umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskoviny, televize, elektronická média, reklama; výběr, kombinace a variace ve vlastní tvorbě	
<u>Uplatňování subjektivity</u>			
vybírání, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření VV-9-1-04	- hledá netradiční možnosti využití obvyklých i netradičních materiálů pro vlastní účel výtvarné práce - vlastními výtvarnými prostředky docílí optimálního obrazného vyjádření (estetika a účel) - reflektuje vlastní tvůrčí činnost	typy vizuálně obrazných vyjádření – hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, komiks, fotografie, reklama, komunikační grafika; rozlišení, výběr a uplatnění pro vlastní tvůrčí záměry	
zachycuje jevy a procesy v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie,	- jevy zachycuje některou ze současných metod (fotografie, video, počítačová grafika) - ovládá základní úpravy moderních médií ve vhodných počítačových programech	typy vizuálně obrazných vyjádření – film, komiks, fotografie, elektronický obraz, reklama, komunikační grafika; rozlišení, výběr	

video, animace VV-9-1-03		a uplatnění pro vlastní tvůrčí záměry	
interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků VV-9-1-06	- rozezná základní slohy ve výtvarném umění - obhazuje a vysvětluje podle svých schopností výsledky a záměry tvorby současné, historické, nebo tvorby vlastní - dle vlastních dispozic posoudí ukázkou výtvarného díla (technické a vizuální hledisko) - rozliší smyslový a subjektivní účinek díla	přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením – hledisko jejich vnímání (vizuální, haptické, statické, dynamické), hledisko jejich motivace (fantazijní, symbolická, založená na smyslovém vnímání, racionálně konstruktivní, expresivní); reflexe a vědomé uplatnění při vlastních tvůrčích činnostech	
<u>Ověřování komunikačních účinků</u>			
ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření VV-9-1-07	- porovnává komunikační účinky vybraných děl, slovně vyjádří své postřehy a pocity - reflektuje vlastní tvůrčí činnost v konfrontaci s tvorbou někoho jiného	osobní postoj v komunikaci – jeho utváření a zdůvodňování; důvody vzniku odlišných interpretací vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých), kritéria jejich porovnávání, jejich zdůvodňování; komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření – utváření a uplatnění komunikačního obsahu; vysvětlování a obhajoba výsledků tvorby s respektováním záměru autora	

VZDĚLÁVACÍ OBSAH PŘEDMĚTU VÝTVARNÁ VÝCHOVA**8. ročník**

očekávané výstupy rámcového vzdělávacího programu	očekávané výstupy školního vzdělávacího programu	učivo	průřezová témata
<u>Rozvíjení smyslové citlivosti</u>			
vybírání, vytváří a pojmenovává prvky vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé prvky a jejich vztahy pro získání osobitých výsledků VV-9-1-01	- volí a pojmenovává co nejvíce prvků vizuálně obrazných vyjádření - výtvarný objekt přizpůsobuje výtvarnému záměru	prvky vizuálně obrazného vyjádření – linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality, textury; vztahy a uspořádání prvků v ploše, objemu, prostoru a v časovém průběhu (podobnost, kontrast, rytmus, dynamické proměny, struktura), ve statickém i dynamickém vizuálně obrazném vyjádření	
vybírání, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření VV-9-1-04	- objekty ztvárňuje vlastním způsobem s ohledem na účel práce - vnímá poměr realismu a stylizace, využívá jej pro své tvůrčí záměry	uspořádání objektů do celků v ploše, objemu, prostoru a časovém průběhu – vyjádření vztahů, pohybu a proměn uvnitř a mezi objekty (lineární, světlostní, barevné, plastické a prostorové prostředky)	
<u>Uplatňování subjektivity</u>			
zaznamenává vizuální zkušenost, i zkušenosti získané ostatními smysly, zaznamenává podněty z představ a fantazie VV-9-1-02	- prvky vizuálně obrazného vyjádření uspořádá v ploše, objemu, prostoru nebo v časovém průběhu, ve statickém i dynamickém vyjádření - volí různé výrazové možnosti podle materiálu, účelu a funkce - vybírá a uplatňuje pro svůj záměr akční tvar kresby a malby	prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností – manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby, uspořádání prostoru, celku vizuálně obrazných vyjádření a vyjádření proměn; výběr, uplatnění a interpretace	
rozlišuje působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku VV-9-1-05	- užívá prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, představ a fantazie - popíše estetickou a užitnou hodnotu výtvarných objektů (design výrobků)	přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením – hledisko jejich vnímání (vizuální, haptické, statické, dynamické), hledisko jejich motivace (fantazijní, symbolická, založená na smyslovém vnímání, racionálně konstruktivní, expresivní); reflexe a vědomé uplatnění při vlastních tvůrčích činnostech	

zachycuje jevy a procesy v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace VV-9-1-03	- dovede vlastními výtvarnými prostředky nebo pomocí počítačové grafiky navrhnout jednoduchou výtvarnou práci - využívá současných digitálních metod	typy vizuálně obrazných vyjádření – objekty, ilustrace, volná malba, sochařství, plastika, animovaný film, komiks, fotografie, reklama, komunikační grafika; rozlišení, výběr a uplatnění pro vlastní tvůrčí záměry	
Ověřování komunikačních účinků			
interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků VV-9-1-06	- vnímá a objasní specifickou a nezastupitelnost výtvarného umění v životě člověka - na základě historie vysvětlí základy vývoje výtvarného umění	proměny komunikačního obsahu – záměry tvorby a proměny obsahu vizuálně obrazných vyjádření vlastních děl i děl výtvarného umění; historické, sociální a kulturní souvislosti	
ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření VV-9-1-07	- porovnává komunikační účinky vybraných děl, vyjádří své postřehy a pocity - prezentuje své práce ve veřejném prostoru	osobní postoje v komunikaci – jeho utváření a zdůvodňování; důvody vzniku odlišných interpretací, kritéria jejich porovnávání; utváření a uplatnění komunikačního obsahu; vysvětlování a obhajoba výsledků tvorby s respektováním záměru autora; prezentace ve veřejném prostoru, mediální prezentace	

VZDĚLÁVACÍ OBSAH PŘEDMĚTU VÝTVARNÁ VÝCHOVA**9. ročník**

očekávané výstupy rámcového vzdělávacího programu	očekávané výstupy školního vzdělávacího programu	učivo	průřezová témata
<u>Rozvíjení smyslové citlivosti</u>			
vybírání, vytváření a pojmenovávání prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé prvky a jejich vztahy pro získání osobitých výsledků VV-9-1-01	- vyjadřuje vztahy, pohyby a proměny uvnitř objektů a mezi nimi - využívá a kombinuje výtvarné prostředky k vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků - vybírá a vytváří bohatou škálu vizuálně obrazných elementů	Vizuálně obrazná vyjádření a jejich prvky ve vztazích a uspořádání (linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality; kontrast, rytmus, dynamika, struktura; lineární, světlostní, barevné, plastické a prostorové prostředky)	
vybírání, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření VV-9-1-04	- výtvarný objekt přizpůsobuje výtvarnému záměru - vybírá výtvarné prostředky k vyjádření své originality - v tvorbě uplatňuje vlastní zkušenosti a představy	uspořádání objektů do celků v ploše, objemu, prostoru a časovém průběhu – vyjádření vztahů, pohybu a proměn uvnitř a mezi objekty (lineární, světlostní, barevné, plastické a prostorové prostředky a prostředky vyjadřující časový průběh) ve statickém i dynamickém vyjádření	
<u>Uplatňování subjektivity</u>			
zaznamenává vizuální zkušenost i zkušenosti získané ostatními smysly, zaznamenává podněty z představ a fantazie VV-9-1-02	- volí různé výrazové možnosti podle materiálu a funkce - popisuje estetickou a užitnou hodnotu výtvarných objektů (výrobků) - zaznamenává vlastní zkušenosti, představy a fantazie	přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením – hledisko jejich vnímání (vizuální, haptické, statické, dynamické), hledisko jejich motivace (fantazijní, symbolická, založená na smyslovém vnímání, racionálně konstruktivní, expresivní); reflexe a vědomé uplatnění při vlastních tvůrčích činnostech	
rozlišuje působení vizuálně obrazných vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku VV-9-1-05	- rozlišuje působení vizuálně obrazného vyjádření ve smyslové rovině - objasní subjektivní vnímání vizuálně obrazného vyjádření	prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností – manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby, uspořádání prostoru, celku vizuálně obrazných vyjádření a vyjádření proměn;	

		výběr, uplatnění a interpretace	
zachycuje jevy a procesy v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace VV-9-1-03	- dovede vlastními výtvarnými prostředky navrhnout řešení dle účelu výtvarného úkolu - pracuje s digitálními médii - objasní využití digitálních médií v současném umění	typy vizuálně obrazných vyjádření – hračky, objekty, ilustrace textů, animovaný film, komiks, fotografie, elektronický obraz, reklama, vizualizované dramatické akce, komunikační grafika; rozlišení, výběr a uplatnění pro vlastní tvůrčí záměry	MEV – uplatnění a výběr výrazových prostředků a jejich kombinací pro tvorbu věcně správných a komunikačně vhodných sdělení
<u>Ověřování komunikačních účinků</u>			
interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků VV-9-1-06	- na základě historie vysvětlí vývoj výtvarného umění - interpretuje výběr základních uměleckých děl minulosti i současnosti - reflektuje tvorbu vlastní i ostatních - využívá znalostí výtvarné teorie a historie pro své tvůrčí záměry - dokáže ocenit hodnotu a přínos uměleckých děl - využívá komunikaci při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření	utváření a uplatnění komunikačního obsahu; vysvětlování a obhajoba výsledků tvorby s respektováním záměru autora; proměny komunikačního obsahu – záměry tvorby a proměny obsahu vizuálně obrazných vyjádření vlastních děl i děl výtvarného umění; historické, sociální a kulturní souvislosti	
ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření VV-9-1-08	- podle svých schopností obhajuje a vysvětluje výsledky a záměry tvorby autora nebo vlastních prací - prezentuje práce ve veřejném prostoru nebo mediálně - dokáže ověřit komunikační účinky - objasní vliv komunikace v současném umění	osobní postoj v komunikaci – jeho utváření a zdůvodňování; důvody vzniku odlišných interpretací vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých), kritéria jejich porovnávání, jejich zdůvodňování	

VZDĚLÁVACÍ OBLAST ČLOVĚK A ZDRAVÍ**TĚLESNÁ VÝCHOVA (TV)****Charakteristika předmětu Tělesná výchova**

Vyučovací předmět Tělesná výchova je realizován ve všech ročnících v časové dotaci 2 vyučovací hodiny týdně, na které navazuje nabídka zájmových útvarů tělovýchovného zaměření dle zájmu žáků.

Počet vyučovacích hodin za týden									Celkem
1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník	
2	2	2	2	2	2	2	2	2	18

Tělesná výchova je součástí vzdělávání v problematice zdraví, vede žáka k poznání vlastních pohybových možností a zájmů, pochopení účinků konkrétních činností na tělesnou zdatnost i duševní pohodu. Rozvíjí celkovou osobnost žáka, zejména jeho pohybové dovednosti, sportovní nadání, ale též morálně volní vlastnosti a smysl pro fair-play.

Pohybové vzdělávání postupuje od spontánní pohybové činnosti k aktivitám řízeným a výběrovým, jejichž cílem je samostatně ohodnotit úroveň vlastní zdatnosti a zařadit do denního režimu činnosti pro uspokojování potřeb a zájmů, optimální rozvoj zdatnosti, regeneraci sil i kompenzaci jednostranného zatížení, podporu a ochranu zdraví.

Vzdělávací obsah je rozdělen do 3 základních skupin činností:

1. Činnosti ovlivňující zdraví
2. Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností
3. Činnosti podporující pohybové učení

Výuka probíhá převážně v tělocvičně a v době vhodného počasí též na sportovním hřišti či ve volné přírodě. Součástí je také specializovaný plavecký, cyklistický a lyžařský výcvik.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení:

- snažíme se vést žáka k pochopení fyzické zdatnosti jako předpokladu pro další individuální rozvoj
- vedeme k používání osvojených postupů v denním režimu péče o zdraví
- žáci jsou vedeni k praktickému využití získaných informací
- učíme sebehodnocení i vzájemnému hodnocení výkonů

Kompetence k řešení problému:

- snažíme se vést žáka k pochopení jedinečnosti lidského zdraví a nutnosti aktivního přístupu k jeho uchování
- učíme uvážlivosti a zodpovědnosti za své rozhodnutí
- předcházíme jednostrannému zatížení a vedeme k nápravě zdravotních oslabení

Kompetence komunikativní:

- rozvíjíme účinnou komunikaci při hře i dalších činnostech
- podněcujeme k vzájemné diskuzi o významu tělesné výchovy či o sportovních výsledcích
- učíme odpovídající reakci na pokyny, povely a gesta

Kompetence sociální a personální:

- podporujeme radostné prožívání pohybových činností
- vedeme k aktivnímu zapojení do pohybových činností v roli sportovce, rozhodčího, spoluorganizátora i diváka
- vytváříme atmosféru příznivých vztahů a respektování dosažených výsledků
- rozvíjíme spolupráci při hře a vzájemné pomoci

- učíme kultivovanému chování k opačnému pohlaví

Kompetence občanské:

- rozvíjíme spoluvytváření a plnění dohodnutých pravidel chování na sportovišti
- vedeme k dodržování pravidel fair-play
- dbáme na společensky odpovídající reprezentaci třídy či školy ve sportovních soutěžích

Kompetence pracovní:

- učíme bezpečnému a účinnému využití tělovýchovného vybavení
- podněcujeme k dodržování sportovních i bezpečnostních pravidel
- dbáme na aktivní účasti na přípravě her, soutěží či jiných sportovních akcí
- vedeme k pečlivému úklidu sportoviště po skončení činnosti

Kompetence digitální:

- podporujeme používání digitálních technologií a zařízení
- podněcujeme ke kritickému přístupu k získávání dat
- vedeme k předcházení situacím v digitálním prostředí, které by mohly mít negativní dopad na tělesné či duševní zdraví

Vztah k oboru Výchova ke zdraví

- vztahy mezi lidmi (kamarádství, vrstevníci, sportovci)
- zdravý způsob života (význam pohybu pro zdraví, úrazy při sportu)
- rizika ohrožující zdraví a jejich prevence (dodržování pravidel bezpečnosti při sportu, doping)
- hodnota a podpora zdraví (složky zdraví, prevence, otužování)
- osobnostní a sociální rozvoj (vztah k sobě samému i druhým lidem, sebekontrola, komunikace, kooperace, kompetice, fair-play)

Vztah k dalším oblastem

Jazyk a jazyková komunikace:

ČJ:

- rozvoj komunikace při pohybových činnostech
- rozvoj vyjadřování při popisu pravidel, pokynech, povelích

Matematika a její aplikace:

- praktická aplikace měření času, délky, hmotnosti
- stanovení výsledků, tvorba tabulek

Informatika:

- vyhledávání, třídění a zpracování informací

Člověk a jeho svět:

- zásady bezpečnosti a péče o zdraví, lidské tělo

Člověk a příroda:

Přírodopis:

- lidské tělo, zásady první pomoci

Člověk a společnost:

Dějepis:

- historický rozvoj sportu, Antické Řecko, olympismus

Výchova k občanství:

- život ve škole, vztahy mezi lidmi, pravidla chování a soužití

Umění a kultura:

Hudební výchova:

- rytmus, vyjádření hudby pohybem

Ve výuce se též uplatňují průřezová témata Osobnostní a sociální výchova (komunikace, řeč těla, kooperace, kompetice, etika), Multikulturní výchova (jednota tělesné i duševní stránky, lidské vztahy) a Mediální výchova (vnímání mediálních sdělení).

V rámci výuky předmětu je zahrnuta i prevence rizikových sportů.

VZDĚLÁVACÍ OBSAH PŘEDMĚTU TĚLESNÁ VÝCHOVA**1. ročník**

očekávané výstupy rámcového vzdělávacího programu	očekávané výstupy školního vzdělávacího programu	učivo	průřezová témata
<u>Činnosti ovlivňující zdraví</u>			
spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti TV-3-1-01	- seznámí se s vybavením tělocvičny - využívá pohybových aktivit ve škole, v přírodě i mimo školu (včetně nabídky zájmových útvarů)	Pohybový režim, zdravotně zaměřené činnosti Hygiena	
uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy TV-3-1-04	- dodržuje bezpečnostní předpisy při pohybových činnostech, popíše hrozící nebezpečí - bezpečně využívá tělocvičnu, šatnu a umývárnu - používá vhodné oblečení a obuv na sport	Bezpečnost při pohybových činnostech Příprava organismu	
<u>Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností</u>			
zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině, usiluje o jejich zlepšení TV-3-1-02	- pod vedením učitele opakuje cviky - rozvíjí pohybové schopnosti při hrách a jiných pohybových aktivitách - prochází fázemi motorického učení jednodušších sportovních a pohybových dovedností dle vlastních dispozic	Průpravná, kondiční, kompenzační, relaxační a rytmická cvičení Atletická průprava (běžecká abeceda, hod, skok) Sportovní hry Cvičení s náčiním a na náradí Akrobatická průprava Soutěže jako motivace	MUV – člověk jako nedílná jednotka tělesné i duševní stránky
spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích TV-3-1-03	- je seznámen se základními pravidly sportovních her - uvědomí si zásady „fair play“, vysvětlí význam jejich dodržování - učí se hrát týmově	Atletika (běh) Sportovní hry (fotbal, basketbal, házená, florbal, vybíjená) Turistika	MUV – význam kvality mezilidských vztahů
<u>Činnosti podporující pohybové učení</u>			
reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci TV-3-1-05	- reaguje na povely: pozor, pohov, rozchod - nastoupí s ostatními do řadu, dvojřadu, zástupu, dvojstupu - postupně se učí vnímat pokyny různých forem - orientuje se dle signálů při různých činnostech	Pořadová cvičení Povely a názvosloví jednoduchých cviků	

VZDĚLÁVACÍ OBSAH PŘEDMĚTU TĚLESNÁ VÝCHOVA**2. ročník**

očekávané výstupy rámcového vzdělávacího programu	očekávané výstupy školního vzdělávacího programu	učivo	průřezová témata
<u>Činnosti ovlivňující zdraví</u>			
spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti TV-3-1-01	- zná vybavení tělocvičny - využívá pohybových aktivit ve škole, v přírodě i mimo školu (včetně nabídky zájmových útvarů)	Pohybový režim Rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu	
uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy TV-3-1-04	- vědomě dodržuje bezpečnostní předpisy při pohybových činnostech, popíše hrozící nebezpečí - bezpečně využívá tělocvičnu, šatnu a umývárnu - používá vhodné oblečení a obuv na sport - chápe význam rozcvičování	Bezpečnost při pohybových činnostech Příprava organismu (před pohybovou činností, po pohybové zátěži, napínací a protahovací cvičení) Hygiena při TV Význam pohybu pro zdraví	
<u>Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností</u>			
zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení TV-3-1-02	- pod vedením učitele přesně opakuje cviky - rozvíjí pohybové schopnosti při hrách a jiných pohybových aktivitách - prochází fázemi motorického učení jednodušších sportovních a pohybových dovedností dle vlastních dispozic	Průpravná, kondiční, kompenzační, relaxační a rytmičká cvičení Atletická průprava Sportovní a pohybové hry Cvičení s náčiním a na nářadí Soutěže jako motivace Základy gymnastiky a akrobacie	MUV – člověk jako nedílná jednotka tělesné i duševní stránky
spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích TV-3-1-03	- ovládá základní pravidla jednoduchých sportovních her - respektuje zásady „fair play“, vysvětlí význam jejich dodržování - v případě zájmu se účastní sportovních akcí na školní či vyšší úrovni	Atletika (běh) Sportovní hry a průpravné hry Pravidla osvojovaných pohybových činností Turistika a pobyt v přírodě	MUV – lidské vztahy
<u>Činnosti podporující pohybové učení</u>			
reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizace TV-3-1-05	- přesně reaguje na povely: pozor, pohov, rozchod - nastoupí s ostatními do řadu, dvojřadu, zástupu, dvojstupu - postupně se učí vnímat pokyny různých forem - orientuje se dle signálů při různých činnostech	Komunikace a organizace při TV Pořadová cvičení Povely a názvosloví jednoduchých cviků Zásady jednání a chování	

VZDĚLÁVACÍ OBSAH PŘEDMĚTU TĚLESNÁ VÝCHOVA**3. ročník**

očekávané výstupy rámcového vzdělávacího programu	očekávané výstupy školního vzdělávacího programu	učivo	průřezová témata
<u>Činnosti ovlivňující zdraví</u>			
spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti TV-3-1-01	- zná vybavení tělocvičny a ví, k čemu slouží jednotlivá nářadí - využívá pohybových aktivit ve škole, v přírodě i mimo školu (včetně nabídky zájmových útvarů)	Pohybový režim Rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu	
uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy TV-3-1-04	- vědomě dodržuje bezpečnostní předpisy při pohybových činnostech a při plavání, popíše hrozící nebezpečí - bezpečně využívá tělocvičnu, šatnu a umývárnu - používá vhodné oblečení a obuv na sport - vysvětlí, proč se rozvíjíme - zdůvodní význam zahřátí organismu před pohybovou aktivitou	Bezpečnost při pohybových činnostech Příprava organismu Hygiena při TV Význam pohybu pro zdraví	
<u>Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností</u>			
zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině, usiluje o jejich zlepšení TV-3-1-02	- zvládá samostatně předvést cviky ostatním spolužákům - stále zdokonaluje pohybové schopnosti při hrách a jiných pohybových aktivitách - seznámí se s nízkým a vysokým startem - postupně nacvičuje splývání a plavecké styly	Průpravná, kondiční, kompenzační, relaxační a rytmická cvičení Atletická průprava (běžecká abeceda, hod, skok) Plavání (základní plavecká výuka) Pohybové hry Cvičení s náčiním a na nářadí Akrobatická průprava Soutěže jako motivace	MUV – člověk jako nedílná jednotka tělesné i duševní stránky
spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích TV-3-1-03	- ovládá pravidla jednoduchých sportovních her - respektuje zásady „fair play“, vysvětlí význam jejich dodržování - v případě zájmu se účastní sportovních akcí na školní či vyšší úrovni	Základy atletika Sportovní hry (zjednodušená pravidla mini sportů, her, závodů a soutěží)	MUV – lidské vztahy
<u>Činnosti podporující pohybové učení</u>			
reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizace TV-3-1-05	- přesně reaguje na povely: pozor, pohov, rozchod - nastoupí s ostatními do řadu, dvojřadu, zástupu, dvojstupu - postupně se učí vnímat pokyny různých forem - orientuje se dle signálů při různých činnostech	Komunikace a organizace při TV Pořadová cvičení Povely a názvosloví jednoduchých cviků	

Poznámka: Součástí výuky ve 3. ročníku je ve 2. pololetí kurz základů plavání.

VZDĚLÁVACÍ OBSAH PŘEDMĚTU TĚLESNÁ VÝCHOVA**4. – 5. ročník**

očekávané výstupy rámcového vzdělávacího programu	očekávané výstupy školního vzdělávacího programu	učivo	průřezová témata
<u>Činnosti ovlivňující zdraví</u>			
podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu, uplatňuje kondičně zaměřené činnosti, projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti TV-5-1-01	- předvede rozcvičku (alespoň o 10 cvicích) - začlení do rozcvičení protahovací i posilovací cviky - dle svých možností podává co nejlepší výkony	Průpravná, kondiční, kompenzační a relaxační cvičení	
zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením TV-5-1-02	- vysvětlí, proč se rozcvičujeme, proč po cvičení děláme protahovací a relaxační cviky - objasní, co hrozí tělu při jednostranném posilování - samostatně se rozcvičí - předvede 2 relaxační cviky	Správné držení těla, správné zvedání zátěže, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení a jejich praktické využití	
uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí; adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka TV-5-1-04	- užívá vhodné oblečení a obuv na sport - dodržuje bezpečnostní předpisy - řídí se řádem tělocvičny - prakticky předvede základní pravidla první pomoci při sportovním úrazu - vysvětlí zásady dopomoci tonoucímu	Hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí, vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity, bezpečnost při pohybových činnostech	
<u>Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností</u>			
zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti, vytváří varianty osvojených pohybových her TV-5-1-03	- uplatňuje základní pravidla pohybových her - účelně manipuluje s herním náčiním - spolupracuje se svými spoluhráči při hře - vytváří různé varianty osvojených pohybových her - ovládá základy atletiky	Pohybové hry, základy gymnastiky, rytmické a kondiční formy cvičení pro děti, základy atletiky, základy sportovních her	
adaptuje se na vodní prostředí, dodržuje hygienu plavání, zvládá v souladu s individuálními předpoklady základní plavecké dovednosti TV-5-1-11	- splývá - ve vodě správně dýchá - procvičuje pohyb ve vodě formou her	Plavání (adaptace na vodní prostředí, hygiena plavání, základní plavecké dovednosti)	
zvládá v souladu s individuálními předpoklady vybranou plaveckou techniku, prvky sebezáchrany a bezpečnosti TV-5-1-12	- procvičuje prsové nohy a ruce - trénuje skok do vody po hlavě (šipku) - zvládá plavecký styl prsa	Plavání (jeden plavecký způsob, plavecká technika, prvky sebezáchrany a bezpečnosti)	
<u>Činnosti podporující pohybové učení</u>			
jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti TV-5-1-05	- používá správné názvosloví cviků - vysvětlí význam pohybových aktivit pro zdravý fyzický rozvoj - ocení úspěchy spolužáků, vysvětlí chyby při nesprávném provádění pohybových činností	Komunikace v TV	

jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje, respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví TV-5-1-06	- dodržuje pravidla her a soutěží, základní pravidla vysvětlí spolužákům - rozpozná a označí přestupek proti pravidlům - vědomě rozlišuje zásady fair play - zohlední opačné pohlaví	Zásady jednání a chování, pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností	
užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví, cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení TV-5-1-07	- vede rozcvičku, jednotlivé cviky předvádí co nejpřesněji a vysvětluje jejich provedení ostatním - užívá správné názvosloví - počítá do rytmu - předvede krátkou gymnastickou sestavu	Komunikace v TV, organizace při TV	
zorganizuje nenáročnou pohybovou činnost a soutěže na úrovni třídy TV-5-1-08	- zorganizuje hru, soutěže v družstvu či závody - vysvětlí pravidla - zajistí rozhodčí	Organizace při TV, zásady jednání a chování, pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností	
změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky TV-5-1-09	- změří výkony – metrem, pásmem, stopkami - rozpozná bez problémů nejlepší výkon - porovná výkony a určí pořadí - srovná současné a předcházející výsledky, analyzuje příčiny rozdílů	Měření a posuzování pohybových dovedností – měření výkonů, základní pohybové testy	
orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště, samostatně získá potřebné informace TV-5-1-10	- nalezne na letácích, v tisku, na internetu potřebné informace - informuje ostatní o sportovních akcích	Zdroje informací o pohybových činnostech	

Poznámky: Součástí výuky ve 4. ročníku je v 1. pololetí kurz plavání. V průběhu tohoto období se žáci zúčastní též kurzu dopravní a cyklistické výchovy.

VZDĚLÁVACÍ OBSAH PŘEDMĚTU TĚLESNÁ VÝCHOVA**6. ročník**

očekávané výstupy rámcového vzdělávacího programu	očekávané výstupy školního vzdělávacího programu	učivo	průřezová témata
<u>Činnosti ovlivňující zdraví</u>			
aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem TV-9-1-01	- aktivně se podílí na organizaci pohybového režimu - utužuje svaly a zdraví aktivním pohybem	Rozcvička Posilování	
usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program TV-9-1-02	- zná svoje tělesné předpoklady a respektuje je při výběru tělovýchovných činností - zvolí si vhodnou formu rozvoje	Zdatnost (síla, vytrvalost, rychlost, obratnost) Kondiční programy (kruhový trénink)	
odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší TV-9-1-04	- zná rizika a dopady užívání škodlivých látek - diskutuje o podmínkách (ne)vhodných pro sport - rozpozná vhodné podmínky pro sportování venku	Podmínky pro sport Zdravotně orientovaná zdatnost	
uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu, předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost TV-9-1-05	- dodržuje pravidla bezpečného chování a pokyny vyučujícího při základních sportovních aktivitách - řídí se dle řádu tělocvičny - upozorní na hrozící nebezpečí	Bezpečnost při pohybových činnostech (nestandardní prostředí, první pomoc)	
<u>Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností</u>			
zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojování pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech TV-9-2-01	- provede daný pohybový prvek, zvládá základní prvky akrobacie - vědomě zpevňuje tělo při cvičení	Gymnastika (přeskok přes kozu, šplh, cviky základní gymnastiky se zaměřením na správné držení těla)	
	- zvládá techniku vybraných atletických disciplín v základním provedení - poznává jejich pravidla	Atletika (atletická abeceda, sprint, skok do dálky, hod míčkem, vytrvalostní běh)	
	- uplatňuje své pohybové dovednosti při kolektivních hrách - spolupracuje s ostatními hráči a snaží se o co nejlepší výsledek týmu	Míčové hry (basketbal, fotbal-pravidla, herní činnosti, hra) Netradiční sportovní hry (florbal, přehazovaná – pravidla, herní činnosti, hra)	
	- uplatňuje své pohybové dovednosti při individuálních sportech	Bruslení Turistika a pobyt v přírodě	
posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny TV-9-2-02	- rozliší správně a nesprávně provedené činnosti - uvede příčiny špatného provedení a pokouší se o nápravu	Zhodnocení a rozhodování	
<u>Činnosti podporující pohybové učení</u>			

užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu TV-9-3-01	- ovládá základní sportovní názvosloví - zvládá pravidla a roli hráče	Základní povely Polohy těla Rozcvička Pravidla	
naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu TV-9-3-02	- uplatňuje smysl pro fair play - chová se ohleduplně k opačnému pohlaví	Zásady fair play	
dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji TV-9-3-03	- učí se komunikovat s ostatními hráči v družstvu - spolupracuje při hře	Sportovní hry – vzájemná komunikace a spolupráce	MUV – tolerantní vztahy a spolupráce s jinými lidmi
rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora TV-9-3-04	- uplatňuje práva a povinnosti hráče, rozhodčího, diváka, organizátora - dodržuje pravidla slušného chování a vzájemného respektu	Zásady jednání a chování při různých činnostech	
sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí TV-9-3-05	- zvládá pohybovou sestavu, poukáže na její nedostatky, ocení klady	Hodnocení	

VZDĚLÁVACÍ OBSAH PŘEDMĚTU TĚLESNÁ VÝCHOVA**7. ročník**

očekávané výstupy rámcového vzdělávacího programu	očekávané výstupy školního vzdělávacího programu	učivo	průřezová témata
<u>Činnosti ovlivňující zdraví</u>			
aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem TV-9-1-01	- vysvětlí význam pohybu pro své zdraví - aktivně se podílí na organizaci pohybového režimu - cíleně utužuje svaly a zdraví aktivním pohybem	Význam pohybu pro zdraví - rekreační a výkonnostní sport - sport dívek a chlapců Rozcvička	
usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program TV-9-1-02	- zná svoje tělesné předpoklady a respektuje je při výběru tělovýchovných činností - zvolí si vhodnou zátěž	Zdatnost - rozvoj zdravotně orientované zdatnosti - kondiční program - manipulace se zatížením	
samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly TV-9-1-03	- využívá cviky k rozcvičení a protažení před určitým sportovním výkonem - koriguje jednostranné zatížení vyrovnávacím či relaxačním cvičením	Prevence a korekce jednostranného zatížení (průpravná, kompenzační, vyrovnávací, relaxační cvičení)	
uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost TV-9-1-05	- učí se poskytovat první pomoc - dodržuje pravidla bezpečného chování a pokyny vyučujícího při různých sportovních aktivitách - řídí se dle řádu tělocvičny - rozpozná hrozící nebezpečí a upozorní na něj	Hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech - první pomoc při TV - improvizované ošetření a odsun raněného	
<u>Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností</u>			
zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech TV-9-2-01	- zacvičí daný pohybový prvek, zvládá základní prvky akrobacie - vědomě zpevňuje tělo při cvičení	Gymnastika	
	- zvládá techniku vybraných atletických disciplín v základním provedení a vysvětlí jejich pravidla - objasní rozdíl mezi během na krátkou a dlouhou vzdálenost	Atletika	
	- podílí se na stanovení pravidel a vhodné taktiky - spolupracuje při hře - uplatňuje své pohybové dovednosti při kolektivních hrách a dále je aktivně rozvíjí - spolupracuje s ostatními hráči a snaží se o co nejlepší výsledek týmu	Sportovní hry - herní činnosti jednotlivce, herní kombinace, herní systémy, utkání podle pravidel žákovské kategorie Pohybové hry - s různým zaměřením - netradiční pohybové hry (florbal, streetball, softbal)	
	- uplatňuje pravidla bezpečnosti silničního provozu v roli chodce či cyklisty	Turistika a pobyt v přírodě - pravidla silničního provozu	

	- uplatňuje své pohybové dovednosti při individuálních sportech a dále je aktivně rozvíjí	Lyžování, snowboarding, bruslení	
posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny TV-9-2-02	- rozliší správně a nesprávně provedené činnosti - ocení cizí i vlastní úspěchy - posoudí chyby a rizika v činnosti své i ostatních	Hodnocení a rozhodování	
<u>Činnosti podporující pohybové učení</u>			
užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu TV-9-3-01 dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji TV-9-3-03	- ovládá sportovní názvosloví - zvládá pravidla a roli hráče - vyhledá zadané informace - komunikuje s ostatními hráči v družstvu a respektuje jejich názor	Komunikace v TV - tělocvičné názvosloví, povely, signály - vzájemná komunikace a spolupráce při pohybových činnostech	MUV-tolerance, empatie
naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu TV-9-3-02	- poznává významné soutěže a sportovce - hodnotí olympijské myšlenky a ideály - uplatňuje smysl pro fair play - chová se ohleduplně k opačnému pohlaví	Historie a současnost sportu - významné soutěže a sportovci - olympismus - zásady fair play	
rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče a diváka TV-9-3-04	- rozlišuje postoj hráče a diváka - dodržuje pravidla slušného chování a vzájemného respektu	Zásady jednání a chování při různých činnostech	
sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí TV-9-3-05	- zaznamenává výkony soutěžících, porovnává je a hodnotí jejich úspěšnost	Měření výkonů a posuzování pohybových dovedností - měření - evidence - vyhodnocování	

Poznámka: Součástí výuky je nabídka lyžařského kurzu pro žáky 2. stupně

VZDĚLÁVACÍ OBSAH PŘEDMĚTU TĚLESNÁ VÝCHOVA**8. ročník**

očekávané výstupy rámcového vzdělávacího programu	očekávané výstupy školního vzdělávacího programu	učivo	průřezová témata
<u>Činnosti ovlivňující zdraví</u>			
aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem TV-9-1-01	- vysvětlí význam pohybu pro své zdraví a důsledky jeho nedostatku - aktivně se podílí na organizaci pohybového režimu - pravidelně cvičí a utužuje svaly	Význam pohybu pro zdraví - rekreační a výkonnostní sport - sport dívek a chlapců Rozcvička	
usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program TV-9-1-02	- cíleně zvyšuje svoji kondici - respektuje svoje tělesné předpoklady při výběru tělovýchovných činností - zvolí si vhodnou zátěž a překážku	Zdatnost - rozvoj zdravotně orientované zdatnosti - kondiční program - manipulace se zatížením	
odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím TV-9-1-04	- rozliší vhodné sportovní potravinové doplňky a vitamíny od zakázaných návykových látek - vysvětlí příčiny a následky používání drog při sportu	Drogy a sport	
samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly TV-9-1-03	- vybírá vhodné cviky k rozcvičení a protažení před určitým sportovním výkonem - koriguje jednostranné zatížení vyrovnávacím či relaxačním cvičením	Prevence a korekce jednostranného zatížení (průpravná, kompenzační, vyrovnávací, relaxační cvičení)	
uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost TV-9-1-05	- poskytne první pomoc - dodržuje pravidla bezpečného chování a pokyny vyučujícího při různých sportovních aktivitách - řídí se dle řádu tělocvičny - rozpozná hrozící nebezpečí, upozorní na něj a navrhne řešení	Hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech (první pomoc při sportu v různém prostředí a klimatických podmínkách)	
<u>Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností</u>			
zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech TV-9-2-01	- vymyslí a předvede jednoduchou sestavu - provede daný pohybový prvek, zvládá základní prvky akrobacie - vědomě zpevňuje tělo při cvičení	Gymnastika - akrobacie, přeskoky, cvičení s náčiním a na nářadí	
	- zvládá techniku vybraných atletických disciplín v základním provedení a vysvětlí jejich pravidla	Atletika - vytrvalý běh, sprint, štafetový běh, základy překážkového běhu - skok do dálky, do výšky - vrh koulí	
	- uplatňuje své pohybové dovednosti při kolektivních hrách a dále je aktivně rozvíjí - předvídá herní situace, spolupracuje s ostatními hráči a snaží se o co nejlepší výsledek týmu	Sportovní hry - herní činnosti jednotlivce, herní kombinace, herní systémy, utkání podle pravidel žákovské kategorie Pohybové hry - s různým zaměřením	

		- netradiční pohybové hry (florbal, streetball, softbal) Úpoly - základy sebeobran	
	- uplatňuje pravidla bezpečnosti silničního provozu v roli chodce či cyklisty - najde vhodný terén ke hrám a sportovním aktivitám v přírodě - uplatňuje své pohybové dovednosti při individuálních sportech a dále je aktivně rozvíjí	Turistika a pobyt v přírodě Lyžování, snowboarding, bruslení	
posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny TV-9-2-02	- rozliší správně a nesprávně provedené činnosti - ocení cizí i vlastní úspěchy - posoudí chyby a rizika v činnosti své i ostatních	Hodnocení a rozhodování	
<u>Činnosti podporující pohybové učení</u>			
užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu TV-9-3-01 dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji TV-9-3-03	- ovládá sportovní názvosloví - zvládá pravidla a roli hráče - vyhledá zadané informace - komunikuje s ostatními hráči v družstvu a respektuje jejich názor - podílí se na stanovení pravidel vhodné taktiky - spolupracuje při hře	Komunikace v TV - tělocvičné názvosloví, povely, signály - vzájemná komunikace a spolupráce při pohybových činnostech	
naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu TV-9-3-02	- poznává významné soutěže a sportovce - hodnotí olympijské myšlenky a ideály - uplatňuje smysl pro fair play - chová se ohleduplně k opačnému pohlaví	Historie a současnost sportu - významné soutěže a sportovci - olympismus - zásady fair play	
rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího a diváka TV-9-3-04	- rozlišuje postoj hráče, rozhodčího a diváka - dodržuje pravidla slušného chování a vzájemného respektu - vybírá vhodnou výstroj a výzbroj, vhodně o ní pečuje	Zásady jednání a chování při různých činnostech Organizace prostoru a pohybových činností	
sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí TV-9-3-05	- zaznamenává výkony soutěžících, porovnává je a hodnotí jejich úspěšnost - dle možností objektivně hodnotí a srovnává výkony jednotlivých soutěžících	Měření výkonů a posuzování pohybových dovedností - měření - evidence - vyhodnocování	
spolurozhoduje osvojované hry a soutěže TV-9-3-06	- ovládá pravidla osvojovaných pohybových činností - podílí se na rozhodování sportovních akcí	Pravidla osvojovaných pohybových činností - her, závodů, soutěží	

VZDĚLÁVACÍ OBSAH PŘEDMĚTU TĚLESNÁ VÝCHOVA**9. ročník**

očekávané výstupy rámcového vzdělávacího programu	očekávané výstupy školního vzdělávacího programu	učivo	průřezová témata
<u>Činnosti ovlivňující zdraví</u>			
aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem TV-9-1-01	- vysvětlí význam pohybu pro své zdraví - aktivně se podílí na organizaci sportovních aktivit - pravidelně cvičí a cíleně utužuje zdraví	Význam pohybu pro zdraví - rekreační a výkonnostní sport - sport dívek a chlapců Rozcvička	
usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program TV-9-1-02	- cíleně zvyšuje svoji kondici - respektuje svoje tělesné předpoklady při výběru tělovýchovných činností - zvolí si vhodnou zátěž a překážku	Zdatnost - rozvoj zdravotně orientované zdatnosti - kondiční program - manipulace se zatížením	
samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly TV-9-1-03	- vybírá vhodné cviky k rozcvičení a protažení před určitým sportovním výkonem - koriguje jednostranné zatížení vyrovnávacím či relaxačním cvičením	Prevence a korekce jednostranného zatížení - průpravná, kompenzační, vyrovnávací, relaxační cvičení	
uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost TV-9-1-05	- poskytne první pomoc - dodržuje pravidla bezpečného chování a pokyny vyučujícího při různých sportovních aktivitách - řídí se dle řádu tělocvičny - rozpozná hrozící nebezpečí, upozorní na něj a navrhne řešení	Hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech - první pomoc při sportu v různém prostředí a klimatických podmínkách	
<u>Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností</u>			
zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech TV-9-2-01	- vymyslí a předvede jednoduchou sestavu - provede daný pohybový prvek, zvládá základní prvky akrobacie - vědomě zpevňuje tělo při cvičení	Gymnastika - akrobacie, přeskoky, cvičení s náčiním a na nářadí	
	- zvládá techniku vybraných atletických disciplín v základním provedení a vysvětlí jejich pravidla	Atletika - vytrvalý běh, sprint, štafetový běh, základy překážkového běhu - skok do dálky, do výšky - vrh koulí	
	- uplatňuje své pohybové dovednosti při kolektivních hrách a dále je aktivně rozvíjí - předvídá herní situace, spolupracuje s ostatními hráči a snaží se o co nejlepší výsledek týmu	Sportovní hry - herní činnosti jednotlivce, herní kombinace, herní systémy, utkání podle pravidel žákovské kategorie Pohybové hry - s různým zaměřením - netradiční pohybové hry (florbal, streetball, softbal)	

	- seznámí se se základy rytmické gymnastiky a cvičení s náčiním - vybírá vhodná kondiční cvičení pro daný věk	Estetické a kondiční formy cvičení s hudbou a rytmickým doprovodem	
	- uplatňuje své pohybové dovednosti při individuálních sportech a dále je aktivně rozvíjí	Lyžování, snowboarding	
posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny TV-9-2-02	- rozliší správně a nesprávně provedené činnosti - ocení cizí i vlastní úspěchy - posoudí chyby a rizika v činnosti své i ostatních	Hodnocení a rozhodování	
Činnosti podporující pohybové učení			
užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu TV-9-3-01 dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji TV-9-3-03	- ovládá sportovní názvosloví - zvládá pravidla a roli hráče - vyhledá zadané informace - komunikuje s ostatními hráči v družstvu a respektuje jejich názor - podílí se na stanovení pravidel vhodné taktiky - spolupracuje při hře	Komunikace v TV - tělocvičné názvosloví, povely, signály - vzájemná komunikace a spolupráce při pohybových činnostech	
naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu TV-9-3-02	- poznává významné soutěže a sportovce - hodnotí olympijské myšlenky a ideály - uplatňuje smysl pro fair play - chová se ohleduplně k opačnému pohlaví	Historie a současnost sportu - významné soutěže a sportovci - olympismus - zásady fair play	
rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka a organizátora TV-9-3-04	- rozlišuje postoj hráče, rozhodčího a diváka - dodržuje pravidla slušného chování a vzájemného respektu - vybírá vhodnou výstroj a výzbroj, vhodně o ní pečuje	Zásady jednání a chování při různých činnostech Organizace prostoru a pohybových činností	
sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí TV-9-3-05 zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci TV-9-3-07	- zaznamenává výkony soutěžících, porovnává je a hodnotí jejich úspěšnost - dle možností objektivně hodnotí a srovnává výkony jednotlivých soutěžících - vyhodnotí výsledky - určí pořadí soutěžících - vyhlásí výsledky a pořadí - podílí se na grafické prezentaci výsledků	Měření výkonů a posuzování pohybových dovedností - měření - evidence - vyhodnocování	
zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy; spolurozhoduje osvojované hry a soutěže TV-9-3-06	- spoluorganizuje turnaje, závody, turistické akce nebo zápasy ve škole - podílí se na rozhodování sportovních akcí	Pravidla osvojovaných pohybových činností - her, závodů, soutěží	

VÝCHOVA KE ZDRAVÍ (VKZ)**Charakteristika předmětu Výchova ke zdraví**

Vyučovací předmět Výchova ke zdraví je samostatný předmět, jehož vzdělávací obsah je tvořen ze vzdělávacího oboru Výchova ke zdraví ze vzdělávací oblasti Člověk a zdraví. Je vyučován v 6. a 9. ročníku 1 hodinu týdně.

Počet vyučovacích hodin za týden									Celkem
1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník	
0	0	0	0	0	1	0	0	1	2

Formy a metody práce se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání: frontální výuka, skupinové práce, miniprojekty. Formuje vnitřní postoje žáka k důležitým oblastem lidského života a vědomí odpovědnosti za vlastní život. Učení v souvislosti napomáhá k lepšímu chápání celistvosti světa a stává se tak přirozenou cestou k celoživotnímu vzdělávání se. Přispívá také k osvojení pravidel chování při běžných rizikových situacích a při mimořádných událostech.

Vzdělávací obsah je rozdělen do 6 tematických celků:

Osobnostní a sociální rozvoj
 Zdravý způsob života a péče o zdraví
 Vztahy mezi lidmi a formy soužití
 Změny v životě člověka a jejich reflexe
 Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence
 Hodnota a podpora zdraví

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení:

- pro efektivní učení klademe důraz na vybírání a využívání vhodných způsobů, metod a strategií, plánování, organizování a řízení vlastního učení, projevoování ochoty věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení
- umožňujeme vyhledávání a třídění informací a na základě jejich pochopení, propojení a systematizací je efektivně využívat v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě, operování s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádění věci do souvislostí, propojování do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho vytváření si komplexnějšího pohledu na matematické, přírodní, společenské a kulturní jevy
- žákům nabízíme samostatně pozorovat a experimentovat, získané výsledky porovnávat, kriticky posuzovat a vyvozovat z nich závěry pro využití v budoucnosti
- motivujeme k poznávání smyslu a cíle učení, k pozitivnímu vztahu k učení, posouzení vlastního pokroku a určení překážky či problému bránícímu učení, naplánování si, jakým způsobem by mohl své učení zdokonalit, kriticky zhodnotit výsledky svého učení a diskutovat o nich

Kompetence k řešení problémů:

- vedeme žáky k vnímání nejrozličnější problémové situace ve škole i mimo ni, rozpoznání a pochopení problému, přemýšlení o nesrovnalostech a jejich příčinách, promýšlení a naplánování způsobu řešení problémů a využívání k tomu vlastního úsudku a zkušeností
- žáky podporujeme k vyhledávání informací vhodných k řešení problému, nacházení jejich shodných, podobných a odlišných znaků, využívání získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nenechání se odradit případným nezdarem a vytrvale hledat konečné řešení problému
- motivujeme k samostatnému řešení problémů; volení vhodných způsobů řešení; užívání při řešení problémů logických, matematických a empirických postupů

- klademe důraz na ověřování praktických správností řešení problémů a aplikování osvědčených postupů při řešení obdobných nebo nových problémových situací, sledování vlastních pokroků při zdolávání problémů
- poskytujeme prostor pro kritické myšlení, činění uvážlivých rozhodnutí, ke schopnosti je obhájit, uvědomění si zodpovědnosti za svá rozhodnutí

Kompetence komunikativní:

- vedeme žáky k formulování a vyjadřování svých myšlenek a názorů v logickém sledu, vyjadřování se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- podporujeme k naslouchání promluvám druhých lidí, porozumění jim, vhodnému na ně reagování, účinnému se zapojování do diskuse, obhajování svého názoru a vhodnému argumentování
- podněcujeme k porozumění různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků, přemýšlení o nich, reagování na ně a tvořivému využívání ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění
- dbáme na využívání informačních a komunikačních prostředků a technologií pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem
- upřednostňujeme využívání získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi

Kompetence sociální a personální:

- poskytujeme prostor pro účinnou spolupráci ve skupině, podílení se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňovat kvalitu společné práce
- motivujeme k podílení se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi k přispívání upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby k poskytování pomoci nebo o její požádání
- podněcujeme k přispívání k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápání potřeby efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňování zkušenosti druhých lidí, respektování různých hledisek a čerpání poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají
- podporujeme žáky k vytváření si pozitivní představy o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj; ovládání a řízení svého jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty

Kompetence občanské:

- vedeme k respektování přesvědčení druhých lidí, vážení si jejich vnitřních hodnot, ke schopnosti vcítit se do situací ostatních lidí, odmítání útlatu a hrubého zacházení, uvědomování si povinnosti postavit se proti fyzickému i psychickému násilí
- vytváříme situace k pochopení základních principů, na nichž spočívají zákony a společenské normy, k uvědomění si svých práv a povinností ve škole i mimo školu
- podněcujeme k rozhodování se zodpovědně podle dané situace, poskytnutí dle svých možností účinnou pomoc a chování se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka
- nabízíme možnosti k respektování, chránění a ocenění našich tradic a kulturního i historického dědictví, projevování pozitivního postoje k uměleckým dílům, rozvíjení smyslu pro kulturu a tvořivost, k aktivnímu zapojení do kulturního dění a sportovních aktivit
- motivujeme k chápání základních ekologických souvislostí a environmentálních problémů, respektování požadavků na kvalitní životní prostředí, rozhodování se v zájmu podpory a ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti

Kompetence pracovní:

- upřednostňujeme používání bezpečných a účinných materiálů, nástrojů a vybavení, dodržování vymezených pravidel, plnění povinností a závazků, adaptování se na změněné nebo nové pracovní podmínky
- nabízíme podmínky k přístupu k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot
- motivujeme k využívání znalostí a zkušeností získaných v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost, činění podložených rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření
- podporujeme k orientování se v základních aktivitách potřebných k uskutečnění podnikatelského záměru a k jeho realizaci, chápání podstaty, cílů a rizik podnikání, rozvíjení svého podnikatelského myšlení

Kompetence digitální

- klademe důraz na ovládání běžně používaných digitálních zařízení, aplikací a služeb; využívání je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; k samostatnému rozhodování, které technologie, pro jakou činnost či řešení problému použít
- poskytujeme prostor pro získávání, vyhledávání, kritické posuzování, spravování a sdílení dat, informací a digitálních obsahů, volení postupů, způsobů a prostředků, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- vytváříme situace k upravování digitálních obsahů, kombinování různých formátů, vyjadřování se za pomoci digitálních prostředků
- vedeme k využívání digitálních technologií, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce
- uplatňujeme metody k chápání významu digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamování se s novými technologiemi, kritickému hodnocení jejich přínosů a reflektování rizika jejich využívání
- klademe důraz na předcházení situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí k etickému jednání

V tomto předmětu se velmi výrazně též uplatňují všechna průřezová témata. Zcela zásadní význam ve vzdělávacím obsahu má Osobnostní a sociální výchova, jejíž témata prostupují výukou ve všech ročnících. Vyučovací předmět Výchova ke zdraví úzce souvisí se vzdělávacími předměty: Výchova k občanství, Zeměpis, Přírodopis.

VZDĚLÁVACÍ OBSAH PŘEDMĚTU VÝCHOVA KE ZDRAVÍ**6. ročník**

očekávané výstupy rámcového vzdělávacího programu	očekávané výstupy školního vzdělávacího programu	učivo	průřezová témata
<u>Osobnostní a sociální rozvoj</u>			
projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu; dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy a obce VZ-9-1-09	- kriticky hodnotí úroveň svých schopností, hodnocení využívá k dalšímu rozvoji sebe sama - usiluje o pozitivní vztah k sobě i druhým lidem - cíleně posiluje zodpovědnost vůči sobě i druhým - zajímá se o programy podpory zdraví v rámci školy a obce	Sebepoznání a sebepojetí - vztah k sobě samému, vztah k druhým lidem - zdravé a vyrovnané sebepojetí - utváření vědomí vlastní identity	
posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví VZ-9-1-04	- rozpozná a uplatňuje vhodné způsoby chování z hlediska odpovědnosti za zdraví - cíleně pečuje o své tělesné i duševní zdraví	Seberegulace a sebeorganizace činností a chování - sebereflexe, sebekontrola, sebeovládání, problémové situace - stanovení osobních cílů a postupných kroků k jejich dosažení	
respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky i jinými vrstevníky a přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v komunitě VZ-9-1-01	- popíše zásady soužití - vysvětlí rozdíly soužití v rodině a ve škole - chová se tolerantně a kultivovaně v kontaktu se svými vrstevníky i dospělými	- zaujímání postojů, rozhodovací dovednosti - pomáhající a prosociální chování	
vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí VZ-9-1-06	- vyjadřuje a obhajuje své názory - vytváří si žebříček hodnot a na jeho základě se rozhoduje a zaujímá patřičné postoje	Mezilidské vztahy, komunikace a kooperace - respektování sebe sama i druhých, přijímání názoru druhého, empatie - chování podporující dobré vztahy, aktivní naslouchání, dialog, efektivní a asertivní komunikace a kooperace	
<u>Zdravý způsob života a péče o zdraví</u>			
dává do souvislostí složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky VZ-9-1-07	- dává do souvislostí složky potravy s růstem a správnou funkcí orgánů - vysvětlí důsledky nezdravého složení stravy s rozvojem civilizačních onemocnění - na základě získaných informací vytváří zdravý jídelníček a navrhuje změny svého jídelníčku - pojmenuje rizika spojená s poruchami příjmu potravy	Výživa a zdraví - zásady zdravého stravování, pitný režim; poruchy příjmu potravy; vlivy vnějšího a vnitřního prostředí na zdraví Tělesná duševní hygiena, denní režim - význam pohybu pro zdraví a pohybový režim, denní režim, vyváženost pracovních	

		a odpočinkových aktivit Ochrana před chronickými nepřenositelnými chorobami - prevence srdečních a metabolických onemocnění jejich prevence a léčba	
uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami; svěří se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc VZ-9-1-08	- na základě cesty přenosu nákazy rozhoduje o vhodném preventivním opatření proti nákaze infekční chorobou - vysvětlí vliv vnějšího prostředí na zdraví - dodržuje zásady osobní, intimní a duševní hygieny - citlivě popíše zdravotní problém - vyhledá odbornou pomoc v případě potřeby	Vlivy vnějšího a vnitřního prostředí na zdraví - kvalita ovzduší a vody, hluk, osvětlení, teplota Tělesná a duševní hygiena a denní režim - zásady osobní, intimní a duševní hygieny, otužování Ochrana před přenosnými chorobami - cesty přenosu a jejich prevence	
respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli; chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování VZ-9-1-12	- vysvětlí rizika nebezpečného sexuálního chování (zejména nechráněného pohlavního styku) - orientuje se v cestách přenosu a projevech nejčastějších pohlavně přenosných chorob - chová se zodpovědně ve vztahu k opačnému pohlaví	Ochrana před přenosnými chorobami - bezpečné způsoby chování - nemoci přenosné krví a sexuálním kontaktem Sexuální dospívání a reprodukční zdraví - sexualita jako součást formování osobnosti - zdrženlivost, předčasná sexuální zkušenost, promiskuita - problémy těhotenství a rodičovství mladistvých - poruchy pohlavní identity	
Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence			
projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy, aktivně předchází situacím ohrožení zdraví a osobního bezpečí, v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc VZ-9-1-15	- dodržuje pravidla bezpečnosti při pobytu ve škole i na školních akcích - vysvětlí rizika nebezpečného chování chodce a cyklisty uvede správná řešení dopravních situací - chová se bezpečně v dopravních prostředcích a na zastávkách - zdůvodní význam bezpečného chování, diskutuje o jeho projevech	Dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví - bezpečné prostředí ve škole - rizika v silniční a železniční dopravě - vztahy mezi účastníky silničního provozu, zvládání agresivity - postup v případě dopravní nehody	
uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí	- popíše postup v případě dopravní nehody (zajištění bezpečnosti, tísňové volání)		

i mimořádných událostí VZ-9-1-16			
--	--	--	--

VZDĚLÁVACÍ OBSAH PŘEDMĚTU VÝCHOVA KE ZDRAVÍ**9. ročník**

očekávané výstupy rámcového vzdělávacího programu	očekávané výstupy školního vzdělávacího programu	učivo	průřezová témata
<u>Vztahy mezi lidmi a formy soužití</u>			
respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky i jinými vrstevníky a přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v komunitě VZ-9-1-01	- za pomoci teoretických poznatků vytváří a respektuje pravidla soužití mezi vrstevníky a partnery - užívá pozitivní komunikaci a kooperaci při kontaktu s blízkými lidmi - rozliší pojmy přátelství, partnerství, manželství - popíše základní funkce rodiny	Vztahy ve dvojici - kamarádství, přátelství, láska, - partnerské vztahy, manželství a rodičovství	
vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví VZ-9-1-02	- objasní vztahy mezi členy komunity a uvede příklady kladného a záporného vlivu na sociální klima - spoluvytváří pravidla soužití ve skupině - pomáhá a je vstřícný při kontaktu s druhými lidmi	Vztahy a pravidla soužití v prostředí komunity - rodina, škola, obec, spolek, vrstevnická skupina	
<u>Změny v životě člověka a jejich reflexe</u>			
respektuje změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje; kultivovaně se chová k opačnému pohlaví VZ-9-1-11	- popíše změny související s obdobím puberty - objasní nebezpečí negativních zkušeností z oblasti sexuálního dospívání - toleruje a chová se ohleduplně k opačnému pohlaví	Dětství, puberta a dospívání - tělesné, duševní a společenské změny Sexuální dospívání a reprodukční zdraví - zdraví reprodukční soustavy	
<u>Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence</u>			
vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt; uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi VZ-9-1-14	- dodržuje třídní i školní pravidla soužití se spolužáky a uplatňuje zásady slušného chování mezi vrstevníky i s dospělými - odmítá projevy násilí - vysvětlí příčiny a následky manipulace - v modelových příkladech se brání manipulaci ze strany vrstevníků, dospělých, médií a sekt	Skryté formy a stupně individuálního násilí a zneužívání, sexuální kriminalita - šikana a jiné projevy násilí - formy sexuálního zneužívání dětí - kriminalita mládeže - komunikace se službami odborné pomoci Bezpečné chování a komunikace - komunikace s vrstevníky a neznámými lidmi, bezpečný pohyb v rizikovém prostředí - nebezpečí elektronické komunikace prostřednictvím elektronických médií - sebeochrana a vzájemná pomoc	

		v rizikových situacích a situacích ohrožení Manipulativní reklama a informace - reklamní vlivy, působení sekt	
uvádí do souvislostí zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka; uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni; v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým VZ-9-1-13	- objasní rizika návykovosti některých látek - hledá příčiny jejich užívání a vyvozuje důsledky - diskutuje o řešení situací při setkání s návykovými látkami - v modelových příkladech odmítá nabídku návykových látek - na základě získaných informací zaujme stanovisko k dalším závislostem	Auto-destruktivní závislosti - psychická onemocnění, násilí mířené proti sobě samému - rizikové chování - násilné chování, těžké životní situace a jejich zvládání - trestná činnost, doping	
samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím VZ-9-1-10	- objasní význam relaxace a regenerace - ovládá kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k překonání únavy a stresu - cíleně předchází stresovým situacím - využívá dovedností k překonávání únavy v průběhu vyučování - diskutuje o způsobech prevence	Stres a jeho vztah ke zdraví - kompenzační, relaxační a regenerační techniky, posilování duševní odolnosti Psychohygiena	
uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných událostí VZ-9-1-16	- aktivně chrání sebe i druhé před úrazy - v případě potřeby poskytne první pomoc - na příkladech vysvětlí hlavní zásady chování při různých mimořádných událostech (zemětřesení, povodeň, chemická havárie)	Ochrana před úrazy - odpovědné chování v situaci úrazů a život ohrožujících stavů - základy první pomoci Ochrana člověka za mimořádných událostí - jejich klasifikace - způsoby varování - úkoly ochrany obyvatelstva, evakuace - prevence vzniku a činnost po mimořádné události	
Hodnota a podpora zdraví			
vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím; vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví VZ-9-1-03	- vysvětlí pojmy tělesné, duševní a sociální zdraví a popíše na příkladu jejich souvislost - pomocí pyramidy potřeb charakterizuje vztah mezi hierarchií lidských potřeb a jejich vlivem na zdraví	Celostní pojetí člověka ve zdraví a nemoci - složky zdraví a jejich interakce - základní lidské potřeby a jejich hierarchie	
posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví VZ-9-1-04	- objasní vztah nemoci a zdraví - upozorní na rizikové chování z pohledu péče o zdraví a navrhne jeho nápravu - vědomě odmítá rizikové chování	Definice nemoci a zdraví a jejich subjektivní vnímání Podpora zdraví a její formy - prevence a intervence	

usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví VZ-9-1-05	- popíše a uvede, jak své zdraví aktivně podporovat	Podpora zdraví a její formy - odpovědnost jedince za zdraví - podpora zdravého životního stylu - programy podpory zdraví	
--	---	---	--

VZDĚLÁVACÍ OBLAST ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE**PRAKTICKÉ ČINNOSTI (PČ)****Charakteristika předmětu Praktické činnosti**

Vyučovací předmět Praktické činnosti je realizován ve všech ročnících.

Počet vyučovacích hodin za týden									Celkem
1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník	
1	1	1	1	1	1	1	1	0+1	8+1

Předmět má praktický charakter, vede k rozvoji pracovních dovedností i návyků a postupně se zaměřuje též na profesní orientaci žáků, čímž se stává nezbytným pro úspěšné uplatnění člověka v osobním životě i ve společnosti.

Žáci pracují s různými materiály, učí se plánovat, organizovat a hodnotit práci samostatnou i ve skupině. Při všech činnostech jsou vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci.

Vzdělávání je na 1. stupni (1. a 2. období) rozděleno do 4 základních tematických okruhů:

Práce s drobným materiálem

Konstrukční činnosti

Pěstitelské práce

Příprava pokrmů

Na 2. stupni (3. období) je vzdělávací obsah vymezen v 8 tematických okruzích:

Práce s technickými materiály

Příprava pokrmů

Provoz a údržba domácnosti

Svět práce

Design a konstruování

Práce s laboratorní technikou

Využití digitálních technologií

Pěstitelské práce, chovatelství

Tematický okruh Svět práce je povinný pro všechny žáky v plném rozsahu, zprostředkovává jim důležité znalosti a dovednosti související s jejich budoucím uplatněním ve světě práce, vybavuje je kompetencemi potřebnými při rozhodování o jejich další profesní a vzdělávací orientaci a při jejich vstupu na trh práce. Je realizován ve 2. pololetí 8. ročníku a v 1. pololetí 9. ročníku.

Vyučování probíhá na 1. stupni většinou v kmenové učebně, na 2. stupni v odborných učebnách – žákovské dílně a cvičné žákovské kuchyni. Dále je využívána keramická dílna, případně venkovní pozemek.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení:

- vedeme k poznávání smyslů a cílů učení
- vytváříme pozitivní vztah k učení prostřednictvím zadávaných úkolů v rámci výuky
- učíme posuzovat vlastní pokrok
- vedeme k přemýšlení o své práci
- učíme pracovat s odbornou literaturou a čteme texty s porozuměním
- podněcujeme k řešení úkolů, které umožňují volbu různých postupů

Kompetence k řešení problému:

- učíme hledat odpovědi na otázky
- podněcujeme k promýšlení pracovních postupů při praktických cvičeních

- vedeme k pochopení toho, že se při práci budeme setkávat s problémy, které nemají jen jedno správné řešení
- motivujeme k aplikaci řešení v praxi

Kompetence komunikativní:

- dbáme na diskuzi o problémech či pracovních postupech
- učíme správnému technologickému postupu při práci, učíme používat správné technické názvosloví
- motivujeme k využívání informačních zdrojů k získání nových poznatků

Kompetence sociální a personální:

- vedeme k práci ve skupinách, učíme přijímat různé role v pracovním týmu, vedeme ke spolupráci
- umožňujeme diskuzi a vedeme k respektu názorů jiných a k argumentaci
- umožňujeme volbu mezi individuálním přístupem a spoluprací
- posilujeme sebedůvěru

Kompetence občanské:

- dbáme na dodržování pravidel při práci
- učíme přivolat pomoc při zranění
- nabízíme pochopení základních ekologických souvislostí, k ochraně a ocenění naší kulturní tradice a historického dědictví
- dbáme na dodržování pravidel slušného chování

Kompetence pracovní:

- dbáme na dodržování bezpečnosti a hygienických pravidel při práci
- umožňujeme bezpečně a účinně využívání nástrojů, vybavení, materiálů
- vedeme k dodržování technologických postupů a pravidel, motivujeme k plnění povinností, k ochraně svého zdraví a zdraví druhých
- učíme správně užívat materiály a nástroje
- podněcujeme k tomu, jasnými pokyny směřovat činnosti ke stanovenému cíli
- vedeme k hodnocení takovým způsobem, který nám umožňuje vnímat vlastní pokrok

Kompetence digitální:

- učíme používat digitální zařízení, aplikace a služby
- nabízíme ovládání příslušných digitálních zařízení v běžném životě
- vedeme k chápání významných digitálních technologií a sledování jejich vývoje
- motivujeme k využívání digitálních technologií a k usnadnění a zefektivnění pracovních postupů své práce, k zautomatizování rutinní činnosti

Vztah k dalším oblastem a oborům

Jazyk a jazyková komunikace

ČJ:

- rozšiřování slovní zásoby
- rozvoj vyjadřování při popisu dějů a jejich hodnocení
- rozvoj písemného i ústního projevu při záznamech pracovního popisu, pokusů, ...
- rozvoj komunikace při kooperativní výuce

Matematika a její aplikace

- praktická aplikace různých měření, hlavně délky, hmotnosti
- využití příslušných mezinárodních jednotek, technických značek a základů kótování
- využití základů geometrie (osa, úsečka)

- řešení jednoduchých slovních úloh

Informatika

- žáci vyhledávají prostřednictvím internetu informace, které jim chybí a které je zajímají

Člověk a příroda

- využívá základní poznatky o potřebném materiálu: jeho dostupnost, vlastnosti, charakteristika
- důraz na ochranu životního prostředí a možnost využití alternativních zdrojů s ohledem na rozsah či naopak nedostatek přírodního bohatství

Umění a kultura

- využití poznatků z historického vývoje zpracování materiálu a jeho využití ve vývoji lidstva
- zdůraznění významných výrobků a jejich praktické využití i pro současného člověka
- vyzdvihnutí estetického aspektu při výrobě

Člověk a zdraví

Výchova ke zdraví:

- základní erudice při používání nástrojů mechanického i chemického charakteru s ohledem na možná rizika poškození zdraví
- základy první pomoci při možných úrazech
- využití specializovaných výrobních míst a postupů pro eliminaci těchto úrazů

VZDĚLÁVACÍ OBSAH PŘEDMĚTU PRAKTICKÉ ČINNOSTI**1. ročník**

očekávané výstupy rámcového vzdělávacího programu	očekávané výstupy školního vzdělávacího programu	učivo	průřezová témata
<u>Práce s drobným materiálem</u>			
vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů ČSP-3-1-01 pracuje podle slovního návodu ČSP-3-1-02	- seznamuje se se základními zásadami hygieny a bezpečnosti, při práci je dodržuje - propichuje, navléká a svazuje korále z plodů, těstovin, semen apod. - modeluje z modelovací hmoty (ovoce, zelenina apod.) - modeluje písmena z drátků - obkresluje šablony, vystřihuje z papíru, kartonu - ohýbá, lepí, skládá papír podle pokynů - tká z papírových proužků (záplata) - tvoří podle slovního návodu	Zásady bezpečnosti při práci s jehlou, nůžkami Vlastnosti materiálu (přírodniny) Práce s modelovací hmotou Zásady hygieny při práci Úklid pracoviště Práce s papírem a kartonem Lepení, tkaní Jednoduché pracovní operace	
<u>Konstrukční činnosti</u>			
zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi ČSP-3-2-01	- pracuje samostatně s plošnými stavebnicemi (puzzle, mozaiky) - pracuje ve skupině s prostorovými stavebnicemi - seznamuje se s díly stavebnice a s jejich spojováním - skládá domluvený model podle své fantazie - staví z dřevěných kostek podle plánek	Sestavování modelů (nádobí, nábytek, ohrady pro zvířátka) Práce s návodem	
<u>Pěstitelské práce</u>			
provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování ČSP-3-3-01 pečuje o nenáročnou rostlinu ČSP-3-3-02	- na vycházkách, popřípadě i ve škole pozoruje živou přírodu - v rozhovoru porovnává společné a odlišné znaky přírodnin - pečuje o pokojové rostliny (zalévá, kypří, otírá prach)	Pozorování přírody Péče o pokojové rostliny	
<u>Příprava pokrmů</u>			
chová se vhodně při stolování ČSP-3-4-02	- svačí s použitím ubrousků (prostírání) - ve školní jídelně používá správně příbor - dodržuje hygienické návyky před, při a po stolování	Pravidla správného stolování Hygienické návyky	

Poznámka: Vzdělávací obsah má komplexní charakter, důraz je kladen na vzájemnou pomoc a spolupráci v centrech aktivit a ve skupinách.

VZDĚLÁVACÍ OBSAH PŘEDMĚTU PRAKTICKÉ ČINNOSTI**2. ročník**

očekávané výstupy rámcového vzdělávacího programu	očekávané výstupy školního vzdělávacího programu	učivo	průřezová témata
<u>Práce s drobným materiálem</u>			
vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů ČSP-3-1-01 pracuje podle slovního návodu a předlohy ČSP-3-1-02	- stříháním, lepením, spojováním vytváří různé předměty z přírodního materiálu (kaštany, šípky, žaludy, větvičky, listy) - pracuje s modelovací hmotou – hněte, válí, stlačuje, ohýbá, tvaruje a tvoří modely různých věcí - zdobí kraslice (nalepuje, barví) - stříhá, skládá a lepí papír či karton podle návodu, zdobí dle své fantazie a tvoří přání (Vánoce, Velikonoce, Den matek)	Vlastnosti materiálu Jednoduché pracovní nástroje, jejich funkce a využití Jednoduché pracovní operace a postupy Hygiena a bezpečnost při práci Lidové zvyky, tradice	
<u>Konstrukční činnosti</u>			
zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi ČSP-3-2-01	- seznamuje se s návodem a užitím stavebnic, s jednotlivými díly a způsobem spojování - sestavuje jednoduché modely ze stavebnic se spojovacími prvky a díly - model rozebere a uklidí - sestavuje puzzle s aktuální obrazovou tematikou	Práce s návodem a předlohou Sestavování modelů	
<u>Pěstitelské práce</u>			
provádí pozorování přírody, zhodnotí výsledky pozorování ČSP-3-3-01 pečuje o nenáročné rostliny ČSP-3-3-02	- na vycházce do přírody pozoruje změny v přírodě v souvislosti s ročním obdobím - v určitém časovém úseku pozoruje a pomocí značek zaznamenává počasí - pozorování vyhodnocuje - poskytuje základní péče pokojovým rostlinám - vypěstuje osení jako velikonoční dekoraci	Pozorování přírody Péče o pokojové rostliny Počasí Základní podmínky pro pěstování rostlin	ENV – voda, ovzduší, půda
<u>Příprava pokrmů</u>			
chová se vhodně při stolování ČSP-3-4-02	- ovládá stolování na školní lavici (svačina) - slušně stoluje ve školní jídelně (oběd) - dodržuje pitný režim, vysvětlí jeho význam	Základní vybavení kuchyně Pravidla správného stolování Zásady bezpečnosti při jídle a pití	

Poznámka: Vzdělávací obsah má komplexní charakter, důraz je kladen na vzájemnou pomoc a spolupráci v centrech aktivit a ve skupinách.

VZDĚLÁVACÍ OBSAH PŘEDMĚTU PRAKTICKÉ ČINNOSTI**3. ročník**

očekávané výstupy rámcového vzdělávacího programu	očekávané výstupy školního vzdělávacího programu	učivo	průřezová témata
<u>Práce s drobným materiálem</u>			
vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů ČSP-3-1-01 pracuje podle slovního návodu a předlohy ČSP-3-1-02	- navléká nit, tvoří uzlík, šije předním stehem (popř. křížkovým stehem vyšívá) - rozlišuje rub a líc - rozlišuje různé druhy textilu - zdobí velikonoční kraslice (vosk, otisky, lepení, barvení) - pomocí měkkého kreslicího materiálu provádí frotáž kůry stromů nebo jiných přírodnin a porovnává je mezi sebou - stříhá, lepí, skládá či užívá osovou souměrnosti při práci s papírem, kartonem, textilem - uklidí si své pracovní místo - válí modelovací hmotu prsty nebo válečkem, ohýbá, dotváří tvary	Práce s textilem Druhy stehů Vlastnosti užitého materiálu Lidové zvyky, tradice Pozorování přírody a záznam pozorování formou frotáže Hygiena a bezpečnost při práci	
<u>Konstrukční činnosti</u>			
zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi ČSP-3-2-01	- podle předlohy a typu stavebnice sestavuje modely - tvoří také modely z vlastní fantazie - využívá stavebnice lego nebo jí podobné mozaiky, puzzle, dřevěné kostky	Práce s návodem a předlohou Práce podle fantazie	
<u>Pěstelské práce</u>			
pečuje o nenáročnou rostlinu ČSP-3-3-02	- pečuje o květiny ve třídě či na chodbě školy - ověřuje pokusy v centrech aktivit vliv základních životních podmínek na růst rostlin (fazole, hrách) - zapisuje pozorování - vyhodnocuje pokusy	Základní podmínky pro pěstování rostlin výživa rostlin, osivo Růst rostlin ze semen	
<u>Příprava pokrmů</u>			
chová se vhodně při stolování ČSP-3-4-02 připraví tabuli pro jednoduché stolování ČSP-3-4-01	- připraví ve skupině zeleninový nebo ovocný salát - čistí ovoce (zeleninu), myje, odstraňuje semena, krájí, ochucuje, upravuje, uklízí pracovní prostor, myje a uklízí nádobí - jednoduše a čistě prostře stůl	Základní vybavení kuchyně Jednoduchá úprava stolu Bezpečnost při práci s nožem Hygienické zásady	

Poznámka: Vzdělávací obsah má komplexní charakter, důraz je kladen na vzájemnou pomoc a spolupráci v centrech aktivit a ve skupinách.

VZDĚLÁVACÍ OBSAH PŘEDMĚTU PRAKTICKÉ ČINNOSTI**4. ročník**

očekávané výstupy rámcového vzdělávacího programu	očekávané výstupy školního vzdělávacího programu	učivo	průřezová témata
<u>Práce s drobným materiálem</u>			
vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu ČSP-5-1-01 využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic ČSP-5-1-02 udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu ČSP-5-1-04	- zpracovává přírodniny (dřevo, kámen, semena, plody) a řezáním, barvením, lakováním je dotváří - využívá svátečních příležitostí a seznamuje se s lidovými tradicemi - dbá na bezpečnost práce - zná funkce a využití pracovních pomůcek - pracuje systematicky	Vlastnosti materiálu (přírodniny, keramická hlína, papír, karton) Lidové zvyky, tradice, řemesla Jednoduché pracovní postupy Organizace práce	
<u>Konstrukční činnosti</u>			
provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž ČSP-5-2-01 pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu ČSP-5-2-02 dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu ČSP-5-2-03	- se stavebnicemi pracuje podle předlohy či slovního návodu - využívá konstrukční stavebnice - sestavuje modely podle fantazie - dodržuje bezpečnostní a hygienické zásady při konstrukčních činnostech	Stavebnice Práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem Bezpečnost práce a první pomoc při úrazu	
<u>Pěstitelské práce</u>			
ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové a jiné rostliny ČSP-5-3-02	- pěstuje a ošetřuje pokojové rostliny - pěstuje v truhlíku některou zeleninu nebo koření - pozoruje růst, pozorování zaznamenává a vyhodnocuje	Pěstování rostlin ze semen Základní podmínky pro pěstování rostlin	ENV – ochrana přírody
<u>Příprava pokrmů</u>			
orientuje se v základním vybavení kuchyně ČSP-5-4-01 připraví samostatně jednoduchý pokrm ČSP-5-4-02 dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování ČSP-5-4-03 udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni ČSP-5-4-04	- zná vybavení školní kuchyně a funkci jednotlivých spotřebičů, některé používá při přípravě pokrmů - připraví jednoduchý pokrm studené či teplé kuchyně - při konzumaci zhotoveného pokrmu dodržuje pravidla stolování a společenského chování - udržuje pracovní plochy v čistotě a vše po práci umyje a uklidí na své místo	Základní vybavení kuchyně Výběr a zpracování surovin do pokrmu Zásady společenského chování a stolování Zásady bezpečnosti v kuchyni	

VZDĚLÁVACÍ OBSAH PŘEDMĚTU PRAKTICKÉ ČINNOSTI**5. ročník**

očekávané výstupy rámcového vzdělávacího programu	očekávané výstupy školního vzdělávacího programu	učivo	průřezová témata
<u>Práce s drobným materiálem</u>			
vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu ČSP-5-1-01 využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic ČSP-5-1-02 udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu ČSP-5-1-04 volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu ČSP-5-1-03	- pracuje s keramickou hlinou - seznamuje se s dalšími lidovými tradicemi a ztvárňuje je - vyšívá křížkovým stehem - prakticky využívá přední a zadní steh (hadrové hračky, prostírání apod.) - vhodně užívá pracovní pomůcky - dodržuje zásady bezpečnosti - v modelových situacích poskytne první pomoc při úrazu při práci s drobným materiálem	Vlastnosti materiálu (přírodniny, modelovací hmota, papír a karton, textil, drát, fólie aj.) Pracovní pomůcky a nástroje (funkce a využití) Jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce Lidové zvyky, tradice, řemesla První pomoc	
<u>Konstrukční činnosti</u>			
provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž ČSP-5-2-01 pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu ČSP-5-2-02 dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu ČSP-5-2-03	- z konstrukčních stavebnic skládá modely podle návodu či vlastní fantazie - pracuje ve skupině na společném modelu (CA) - vysvětlí, jak ošetřit poranění v případě potřeby	Práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem Stavebnice (plošné, prostorové, konstrukční) Sestavování modelů (montáž a demontáž)	
<u>Pěstitelské práce</u>			
provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování ČSP-5-3-01 volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní ČSP-5-3-03	- orientuje se v běžných a dostupných zemědělských nástrojích a v pomůckách pro pěstitele - definuje podmínky pro pěstování rostlin	Základní podmínky pro pěstování rostlin, půda a její zpracování, výživa rostlin, osivo Pěstování rostlin ze semen v místnosti, na zahradě (okrasné rostliny, léčivky, koření, zelenina aj.)	ENV – ochrana přírody
dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu ČSP-5-3-04	- dodržuje bezpečnost a hygienu při pěstitelské práci - v modelových situacích poskytne první pomoc při úrazu při pěstitelské práci	Pěstování pokojových rostlin Rostliny jedovaté, rostliny jako drogy, alergie	

Příprava pokrmů			
orientuje se v základním vybavení kuchyně ČSP-5-4-01 připraví samostatně jednoduchý pokrm ČSP-5-4-02 dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování ČSP-5-4-03 udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni ČSP-5-4-04	- využívá vybavení školní kuchyňky a některé přístroje a spotřebiče - ve skupině připraví jednoduchý teplý pokrm - účastní se nákupu a uskladnění potravin - kuchyňku udržuje v čistotě, dbá hygienických i bezpečnostních opatření - v modelových situacích poskytne první pomoc	Základní vybavení kuchyně Výběr, nákup a skladování potravin Jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování Technika v kuchyni – historie a význam	

VZDĚLÁVACÍ OBSAH PŘEDMĚTU PRAKTICKÉ ČINNOSTI**6. ročník**

očekávané výstupy rámcového vzdělávacího programu	očekávané výstupy školního vzdělávacího programu	učivo	průřezová témata
<u>Práce s technickými materiály</u>			
dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím; poskytne první pomoc při úrazu ČSP-9-1-05	- seznámí se s řádem školní žakovské dílny - vysvětlí zásady první pomoci při úrazu v dílně - vědomě dodržuje bezpečnost při práci v dílně	Bezpečnost a hygiena práce při práci s nástroji a nářadím	
organizuje a plánuje svoji činnost ČSP-9-1-03	- dle zadání organizuje svou práci - naučí se základy kótování	Technické náčrty a výkresy, technické informace, návody	
užívá technickou dokumentaci, připraví si vlastní jednoduchý náčrt výrobku ČSP-9-1-04	- přečte jednoduchý technický výkres - určuje a používá správné měřítko	Organizace práce, důležité technologické postupy	
provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň ČSP-9-1-01 řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí ČSP-9-1-02	- rozeznává různé druhy materiálů (dřevo, kov, plasty) - určuje základní vlastnosti materiálů (fyzikální, technické, technologické a zpracovatelné) - vybírá vhodný materiál - užívá vhodné a správné nástroje a nářadí pro ruční obrábění - rýsuje dle předlohy výrobek - měří velikost vytvářených výrobků - řeže - piluje, rašpluje - brousí - vrtá - spojuje hřebíky - vyrábí dle jednoduchého výkresu výrobek - při práci s kovem rozeznává druhy (druhy plechů, tloušťku drátů) - užívá vhodné a správné nástroje a nářadí pro ruční obrábění - rozlišuje plasty (termoplasty, reaktoplasty) - sestavuje papírové modely a vytváří vlastní výrobky z papíru	Vlastnosti materiálu, užití v praxi (dřevo, kov, plasty, kompozity) Jednoduché pracovní operace a postupy Pracovní pomůcky, nářadí a nástroje pro ruční opracování Technické náčrty a výkresy, technické informace, návody Měření a orýsování Řezání Pilování, rašplování Broušení Vrtání Spojování hřebíky Práce s kovem Práce s plastem Práce s papírem	

VZDĚLÁVACÍ OBSAH PŘEDMĚTU PRAKTICKÉ ČINNOSTI**7. ročník**

očekávané výstupy rámcového vzdělávacího programu	očekávané výstupy školního vzdělávacího programu	učivo	průřezová témata
<u>Příprava pokrmů</u>			
dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni ČSP-9-5-04	- seznamuje se s řádem žákovské kuchyně - ovládá pravidla první pomoci při přípravě pokrmů	Zásady hygieny a bezpečnosti práce První pomoc při úrazech v kuchyni	
používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče ČSP-9-5-01	- vyjmenuje kuchyňské elektrospotřebiče a některé z nich používá - vědomě dodržuje bezpečnost při přípravě pokrmů	Kuchyňský inventář Odborné pracoviště pro přípravu pokrmů Obsluha základních spotřebičů	
dodržuje základní principy stolování, společenského chování a obsluhy u stolu ve společnosti ČSP-9-5-03	- osvojuje si pravidla společenského chování a základy stolování - prostírá k běžnému jídlu a připraví slavnostní tabuli - ke zvolenému jídlu připraví základní technologický postup vybraných jídel ze studené a teplé kuchyně	Základy stolování Výběr, nákup a skladování pokrmů	
připraví jednoduché pokrmy v souladu se zásadami zdravé výživy ČSP-9-5-02	- rozlišuje základní suroviny, používá je při přípravě pokrmů - objasní zásady zdravé výživy - připraví pokrm studené a teplé kuchyně - sestaví jednoduchý recept daného pokrmu - připraví slavnostní pohoštění	Příprava pokrmů (tepelné úpravy)	
<u>Pěstitelské práce; Chovatelství</u>			
dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu způsobeného zvířaty ČSP-9-3-05	- seznamuje se s pravidly bezpečnosti a hygieny práce a vědomě je dodržuje	Bezpečnost práce a hygiena První pomoc při úrazu způsobeném zvířaty a při styku s jedovatými rostlinami	
pěstuje a využívá květiny pro výzdobu ČSP-9-3-02	- seznamuje se s novými odbornými pojmy - vytváří vlastní květinové vazby - chov zvířat v domácnosti (domácí mazlíčci), podmínky chovu, hygiena a bezpečnost - kontakt se známými a neznámými zvířaty - vytváří drobný dárek	Dekorace spojená s podzimem Ikebana Aranžování do vázy a misky Aranžování suchých květin Vánoční aranžování Údržba pomůcek	
prokáže základní znalost chovu drobných zvířat a zásad bezpečného kontaktu se zvířaty ČSP-9-3-04	- poukazuje na hygienu a bezpečnost domácí chovu - seznamuje se se známými a neznámými zvířaty - uvádí domácí podmínky pro chov zvířat v domácnosti	Chov zvířat v domácnosti Podmínky chovu	

volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin ČSP-9-3-01	- získává nové poznatky o ekologických způsobech pěstitelství - poznává vybrané pokojové rostliny - zvládá jednoduché práce při pěstování a ošetřování pokojových rostlin	Význam pěstitelství v péči o životní prostředí Základní podmínky pro pěstování Okrasné rostliny v interiérech	
používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu ČSP-9-3-03	- pozná a rozliší nejznámější léčivé rostliny - zjišťuje účinky rostlin (alergie) - ovládá zásady správného sběru a uchování léčivých rostlin	Základní práce s rostlinami (sázení, hnojení, zalévání, ochrana proti škůdcům) Léčivé rostliny (charakteristika, význam, rozdělení, zásady sběru, sušení a uchování) Koření	

VZDĚLÁVACÍ OBSAH PŘEDMĚTU PRAKTICKÉ ČINNOSTI**8. ročník**

očekávané výstupy rámcového vzdělávacího programu	očekávané výstupy školního vzdělávacího programu	učivo	průřezová témata
Provoz a údržba domácnosti			
dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy a poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu elektrickým proudem ČSP-9-4-04	- vědomě dbá na bezpečnost práce v domácnosti - dodržuje pravidla školního řádu a řádů žákovských pracovišť - v modelových situacích poskytne první pomoc při úrazu při domácích pracích	Bezpečnost práce a první pomoc při úrazu elektrickým proudem nebo chemikálií	
provádí jednoduché operace platebního styku a domácího účetnictví ČSP-9-4-01	- sestavuje domácí rozpočet - upozorní na různé problémy vedení domácího rozpočtu	Domácí účetnictví (rozpočet, příjmy, výdaje, hotovostní a bezhotovostní styk)	
ovládá jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti a orientuje se v návodech k obsluze běžných domácích spotřebičů ČSP-9-4-02	- vhodně volí nabídku při použití základních čistících, úklidových prostředků - zohledňuje vliv na životní prostředí a stav člověka - bezpečně používá domácí spotřebiče	Údržba a úklid domácnosti Nabídka, použití, cena úklidových prostředků Správné použití domácích spotřebičů	
správně zachází s pomůckami, nástroji, nářadím a zařízením včetně údržby; provádí drobnou domácí údržbu ČSP-9-4-03	- zvolí vhodné čistící a prací prostředky pro údržbu oděvů a textilií (zná cenu, bezpečně je používá) - provádí drobné úpravy oděvů - ovládá postup při žehlení a praní prádla - ošetří oděvy podle vyznačených symbolů - složí prádlo	Nabídka, použití, cena pracích prostředků Drobné úpravy a opravy oděvů Žehlení prádla Ošetření oděvů dle symbolů	
Svět práce			
posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravy ČSP-9-8-02 orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí ČSP-9-8-01	- poznává své osobní zvláštnosti, předpoklady, schopnosti - uvědomuje si svůj tělesný a zdravotní stav a nutnost sebepoznání pro volbu povolání - uvádí jednotlivá povolání a jejich charakteristiku - odlišuje požadavky zaměstnavatelů k výkonu povolání (vzdělání, zdravotní stav, osobnost) a uvědomuje si faktory ovlivňující rozhodování, ale i překážky, které mohou bránit - přehodnocuje cíle a adaptuje se na změny	Volba profesní orientace (základní principy sebepoznávání: osobní zájmy a cíle, tělesný a zdravotní stav, osobní vlastnosti a schopnosti, sebehodnocení, vlivy na volbu profesní orientace) Trh práce (povolání lidí, druhy pracovišť, pracovních prostředků, pracovních objektů, charakter a druhy pracovních činností požadavky kvalifikační, zdravotní a osobnostní, rovnost příležitostí na trhu práce)	MUV-lidské vztahy
Využití digitálních technologií			
ovládá základní funkce digitální techniky; diagnostikuje a odstraňuje základní problémy při provozu digitální techniky ČSP-9-7-01	- rozpozná konektory pro připojení digitálních zařízení a umí propojit digitální zařízení s počítačem	Vyhledávání informací Skládání jednotlivých komponentů hardwaru PC	

propojuje vzájemně jednotlivá digitální zařízení ČSP-9-7-02	- sestaví a propojí digitální zařízení - orientuje se v možnostech využití mobilních technologií	Vzájemná komunikace zařízení	
pracuje uživatelským způsobem s mobilními technologiemi – cestování, obchod, vzdělávání, zábava ČSP-9-7-03	- pracuje jako uživatel s mobilními technologiemi v situacích, které odpovídají okruhu jeho zájmů a potřeb	Mobilní služby Operátoři Tarify	

VZDĚLÁVACÍ OBSAH PŘEDMĚTU PRAKTICKÉ ČINNOSTI**9. ročník**

očekávané výstupy rámcového vzdělávacího programu	očekávané výstupy školního vzdělávacího programu	učivo	průřezová témata
<u>Svět práce</u>			
využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání ČSP-9-8-03 prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce ČSP-9-8-04	- seznamuje se se školami a obory v regionu - navštíví Informační a poradenské středisko úřadu práce - vyhledává informace o školách a oborech dny otevřených dveří - navštíví školy dle svého zájmu - seznámí se s informačními brožurami a orientuje se v nich - odlišuje klady a zápory jednotlivých povolání - spolupracuje s výchovnou poradkyní, může využít možnost vyšetření profesní orientace ve spolupráci s pedagogicko-psychologickou poradnou - napíše životopis	Možnost vzdělávání (náplň učebních a studijních oborů, informace a poradenské služby) Informační základna pro volbu povolání (práce s profesními informacemi a využívání poradenských služeb) Zaměstnání (pracovní příležitosti v regionu, způsoby hledání zaměstnání, životopis, pohovor u zaměstnavatele, problémy nezaměstnanosti, úřady práce, práva a povinnosti zaměstnanců a zaměstnavatelů) Podnikání (druhy a struktura organizací, formy podnikání, drobné a soukromé podnikání) Přijímací řízení	
<u>Design a konstruování</u>			
Dodrží zásady bezpečnosti a hygieny práce a bezpečnostní předpisy; poskytne první pomoc při úrazu ČSP-9-2-04	- znalost řádu žákovských pracovišť uplatňuje v praxi - vědomě dodržuje bezpečnost práce - v modelových situacích poskytne první pomoc	Bezpečnost a hygiena práce na žákovském pracovišti První pomoc	
provádí montáž, demontáž a údržbu jednoduchých předmětů a zařízení ČSP-9-2-03	- zjišťuje drobné poruchy v domácnosti (výměna žárovky, zapnutí, vypnutí jističe, výměna baterie a spotřebiče) - správně zapojí spotřebič v domácnosti	Elektroinstalace v domácnosti Stavebnice Poruchy v domácnosti	
navrhne a sestaví jednoduché konstrukční prvky a ověří a porovná jejich funkčnost, nosnost, stabilitu aj. ČSP-9-2-02	- pomocí stavebnic provádí konstrukce a porovnává jejich funkčnost, nosnost a stabilitu	Stavebnice Sestavování modelů Tvorba konstrukčních prvků Montáž/Demontáž	
sestaví podle návodu, náčrtu, plánu, jednoduchého programu daný model ČSP-9-2-01	- čte a kreslí základní elektrické značky - pojmenuje základní elektrické součástky	Schéma, plán, návod Elektrické součástky	
<u>Práce s laboratorní technikou</u>			

vybere a prakticky využívá vhodné pracovní postupy, přístroje, zařízení a pomůcky pro konání konkrétních pozorování, měření a experimentů ČSP-9-6-01	- zvládá základní laboratorní postupy a metody v návaznosti na vzdělávací obsahy v oblasti člověk a příroda	Laboratorní postupy a metody Základní laboratorní přístroje a zařízení	
zpracuje protokol o cíli, průběhu a výsledcích své experimentální práce a zformuje v něm závěry, k nimž dospěl ČSP-9-6-02 vyhledá v dostupných informačních zdrojích všechny podklady, jež mu co nejlépe pomohou provést danou experimentální práci ČSP-9-6-03	- ovládá práci s mikroskopem, jeho obsluhu a údržbu - orientuje se v jednoduchých chemických technikách - chápe fyzikální veličiny (síla, délka, objem, plocha, teplota, čas, hustota a obvod) a umí je změřit, pozorovat a vyhodnotit	Mikroskopie Převod jednotek Fyzikální veličiny a jednotky Měření, experimentování	
dodržuje pravidla bezpečné práce a ochrany životního prostředí při experimentální práci ČSP-9-6-04 poskytne první pomoc při úrazu v laboratoři ČSP-9-6-05	- zná pravidla bezpečné práce a ochrany životního prostředí během experimentů - poskytne první pomoc a vysvětlí pravidla pro bezpečnost práce	Základní laboratorní postupy a metody Hygiena a práce s laboratorní technikou	
Využití digitálních technologií			
ošetřuje digitální techniku a chrání ji před poškozením ČSP-9-7-04	- popíše a dodrží pravidla pro ošetření digitální techniky (počítač, periferní zařízení, digitální fotoaparát, videokamera)	Pravidla pro ošetření digitální techniky	
dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy při práci s digitální technikou a poskytne první pomoc při úrazu ČSP-9-7-05	- zdůvodní nutnost ochrany digitálních zařízení (před vodou, sluncem, prachem) - při práci s digitálními zařízeními dodržuje pravidla a zásady - popíše a vysvětlí, jakým způsobem ochrání digitální zařízení před poškozením - poskytne první pomoc (ošetří drobná zranění, přivolá pomoc při závažnějších poraněních) - dodržuje hygienu práce, udržuje digitální zařízení čisté a bezpečně uložené	Ochrana digitálních zařízení Bezpečnost a hygiena práce při užívání digitálních zařízení První pomoc při úrazu digitální technikou	

6. HODNOCENÍ VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ

Pravidla pro hodnocení žáků

Způsoby hodnocení

Jsou to způsoby, jakými učitel sděluje žákům výsledky hodnocení jejich práce. Učitel využívá různých forem hodnocení a jejich prostřednictvím zvyšuje efektivitu učební činnosti žáka. Vybírá je v závislosti na pedagogické situaci a dle svého pedagogického záměru (povaha předmětu, očekávané výstupy, učivo, věk, individuální schopnosti a předpoklady). K optimálnímu rozvoji žáka je vhodné využívat pozitivních stránek různých forem hodnocení.

- Přehled forem:
- jednoduché mimoverbální hodnocení (mimika, gesto, dotyk)
 - jednoduchá verbální hodnocení (krátká slovní vyjádření)
 - oceňování výkonů (výstavky, pověřování úkolem, vedení týmu)
 - kvantitativní hodnocení (známky, body, procenta, případně výčet chyb)
 - písemná a grafická vyjádření (charakteristika, diagramy, škály)
 - slovní hodnocení (slovní analýza výkonu, hodnocení po vyučovací hodině, pověření žáka úkolem, sebehodnocení apod.)

Kritéria hodnocení

Hodnotíme proces (cíl, podmínky, prostředky) a výsledky výchovné a vzdělávací práce. Kritéria jsou dána vzdělávacími standardy formulovanými ve školním vzdělávacím programu (očekávané výstupy klíčové kompetence):

- úroveň znalostí (vědomostí, dovedností a postojů) a zejména schopnost jejich využití
- úroveň myšlení a vyjadřování
- aktivita, samostatnost, tvořivost (včetně kvality domácí přípravy)
- schopnost spolupráce, respektu a tolerance (sociální dovednosti)
- dovednost analyzovat a hodnotit výsledky práce své i ostatních

Hodnocení vychází z posouzení míry dosažení očekávaných výstupů formulovaných ve vzdělávacím obsahu vyučovacích předmětů a současně s tím i utváření klíčových kompetencí. Hodnocení je vždy pedagogicky zdůvodněné a odborně správné.

7. DODATEK K ŠVP – PŘECHODNÉ USTANOVENÍ PRO ŠKOLNÍ ROK 2022/2023 – VÝUKA INFORMATIKY

Toto přechodné opatření je určeno pro výuku Informatiky od školního roku 2022/2023. Na I. stupni bude výuka s novou Informatikou probíhat ve třídách od 4. ročníku. V tabulce **Přehled návaznosti** je znázorněna zelenou barvou, tedy řádné zahájení, a pro ostatní ročníky (I. i II. stupně) je barva modrá, tedy částečný obsah, protože tito žáci neabsolvovali nic z předešlých ročníků. Výstupy (závazné výstupy a učivo je označené – viz osnovy předmětu) jsou upraveny vzhledem k tomu, že tito žáci neprošli novou Informatikou na I. stupni. Ve školním roce 2027/28 bude nový obsah vyučován ve všech ročnících v plném rozsahu. 5. až 9. ročník od školního roku 2022/23 projde postupně upraveným obsahem (modrá barva).

Přehled návazností 1

ročník	2022/2023	2023/2024	2024/2025	2025/2026	2026/2027	2027/2028
1						
2						
3						
4	zahájení řádné	zahájení řádné	zahájení řádné	zahájení řádné	zahájení řádné	zahájení řádné
5	zahájení bez návaznosti	návaznost na 4	návaznost na 4	návaznost na 4	návaznost na 4	návaznost na 4
6	zahájení bez návaznosti	návaznost na 5	návaznost na 4,5	návaznost na 4,5	návaznost na 4,5	návaznost na 4,5
7	zahájení bez návaznosti	návaznost na 6	návaznost na 5,6	návaznost na 4,5,6	návaznost na 4,5,6	návaznost na 4,5,6
8	zahájení bez návaznosti	návaznost na 7	návaznost na 6,7	návaznost na 5,6,7	návaznost na 4,5,6,7	návaznost na 4,5,6,7
9	zahájení bez návaznosti	návaznost na 8	návaznost na 7,8	návaznost na 6,7,8	návaznost na 5,6,7,8	návaznost na 4,5,6,7,8

VZDĚLÁVACÍ OBSAH PŘEDMĚTU INFORMATIKA**5. ročník**

očekávané výstupy rámcového vzdělávacího programu	očekávané výstupy školního vzdělávacího programu	učivo	průřezová témata
Data, informace a modelování (zvýrazněno doplněné učivo ze 4. ročníku)			
uvede příklady dat, která ho obklopují a která mu mohou pomoci lépe se rozhodnout; vyslovuje odpovědi na základě dat I-5-1-01 popíše konkrétní situaci, určí, co k ní již ví, a znázorní ji I-5-1-02 vyčte informace z daného modelu I-5-1-03	- pracuje s texty, obrázky a tabulkami v učebních materiálech - doplní posloupnost prvků - sdělí informaci obrázkem - předá informaci zakódovanou pomocí textu či čísel - pomocí grafu znázorní vztahy mezi objekty - pomocí obrázku znázorní jev - pomocí obrázkových modelů řeší zadané problémy	Data, informace - sběr a záznam dat s využitím textu, čísla, barvy, tvaru, obrazu a zvuku - hodnocení získaných dat, vyvozování závěrů - využití značek, piktogramů, symbolů a kódů Modelování - model jako zjednodušené znázornění skutečnosti - využití obrazových modelů (myšlenkové a pojmové mapy, schémata, tabulky, diagramy) ke zkoumání, porovnávání a vysvětlování jevů kolem žáka	
Algoritmizace a programování (zvýrazněno doplněné učivo ze 4. ročníku)			
sestavuje a testuje symbolické zápisy postupů I-5-2-01 popíše jednoduchý problém, navrhne a popíše jednotlivé kroky jeho řešení I-5-2-02 v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program; rozpozná opakující se vzory, používá opakování a připravené podprogramy I-5-2-03 ověří správnost jím navrženého postupu či programu, najde a opraví v něm případnou chybu I-5-2-04	- sestavuje a testuje symbolické zápisy postupů - popíše jednoduchý problém, navrhne řešení - v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program - v programu najde a opraví chyby - rozpozná opakující se vzory, používá opakování, stanoví, co se bude opakovat a kolikrát - rozpozná, jestli se příkaz umístí dovnitř opakování, před nebo za něj - vytváří, používá a kombinuje vlastní bloky - přečte zápis programu a vysvětlí jeho jednotlivé kroky - rozhodne, jestli a jak lze zapsaný program nebo postup zjednodušit - cíleně využívá náhodu při volbě vstupních hodnot příkazů - upraví program pro obdobný problém	Řešení problému krokováním - postup - sestavení funkčního postupu řešícího konkrétní jednoduchou situaci Programování - experimentování a objevování v blokově orientovaném programovacím prostředí - události, sekvence, opakování, podprogramy - sestavení programu Kontrola řešení - porovnání postupu s jiným a diskuse o nich - ověřování funkčnosti programu a jeho částí opakovaným spuštěním - nalezení chyby - oprava kódu - nahrazení opakujícího se vzoru cyklem	

Informační systémy			
v systémech, které ho obklopují, rozezná jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi I-5-3-01 pro vymezený problém zaznamenává do existující tabulky nebo seznamu číselná i nečíselná data I-5-3-02	- nalezne ve svém okolí systém a určí jeho prvky - určí, jak spolu prvky souvisí - umístí data správně do tabulky - doplní prvky v tabulce - v posloupnosti opakujících se prvků nahradí chybný za správný	Systémy - skupiny objektů a vztahy mezi nimi, vzájemné působení - příklady systémů z přírody, školy a blízkého okolí žáka - části systému a vztahy mezi nimi Práce se strukturovanými daty - shodné a odlišné vlastnosti objektů - řazení prvků do řad, číslování a nečíslovaný seznam - tabulka a její struktura - záznam, doplnění a úprava záznamu	
Digitální technologie (zvýrazněno doplněné učivo ze 4. ročníku)			
najde a spustí aplikaci, pracuje s daty různého typu I-5-4-01 propojí digitální zařízení, uvede možná rizika, která s takovým propojením souvisejí I-5-4-02 dodržuje bezpečnostní a jiná pravidla pro práci s digitálními technologiemi I-5-4-03	- pojmenuje jednotlivá digitální zařízení, se kterými pracuje, vysvětlí, k čemu slouží - pro svou práci používá doporučené aplikace, nástroje, prostředí - ovládá určenou aplikaci - uloží svoji práci do souboru, otevře soubor - propojí digitální zařízení a uvede bezpečnostní rizika, která s takovým propojením souvisejí - pamatuje si a chrání své heslo, přihlásí se ke svému účtu a odhlásí se z něj - při práci s grafikou a textem přistupuje k datům i na vzdálených počítačích a spouští online aplikace - u vybrané fotografie uvede, jaké informace z ní lze vyčíst - v textu rozpozná osobní údaje - rozpozná zvláštní chování počítače a případně přivolá pomoc dospělého - dodržuje pravidla nebo pokyny při práci s digitálním zařízením	Hardware a software - digitální zařízení a jejich účel - prvky v uživatelském rozhraní - spouštění, přepínání a ovládání aplikací - uložení dat, otevírání souborů Počítačové sítě - propojení technologií, (bez)drátové připojení - internet, práce ve sdíleném prostředí, sdílení dat Bezpečnost - pravidla bezpečné práce s digitálními zařízeními - uživatelské účty - hesla	

VZDĚLÁVACÍ OBSAH PŘEDMĚTU INFORMATIKA**7. ročník**

očekávané výstupy rámcového vzdělávacího programu	očekávané výstupy školního vzdělávacího programu	učivo	průřezová témata
Data, informace a modelování (zvýrazněno doplněné učivo ze 6. ročníku)			
získá z dat informace, interpretuje data, odhaluje chyby v cizích interpretacích dat I-9-1-01 navrhne a porovnává různé způsoby kódování dat s cílem jejich uložení a přenosu I-9-1-02 vymezí problém a určí, jaké informace bude potřebovat k jeho řešení; situaci modeluje pomocí grafů, případně obdobných schémat; porovná svůj navržený model s jinými modely k řešení stejného problému a vybere vhodnější, svou volbu zdůvodní I-9-1-03 zhodnotí, zda jsou v modelu všechna data potřebná k řešení problému; vyhledá chybu v modelu a opraví ji I-9-1-04	- získá z dat informace - najde a opraví chyby u různých interpretací těchto dat (tabulka versus graf) - doplní podle pravidel do tabulky prvky, záznamy - navrhne tabulku pro záznam dat - zakóduje a dekoduje znaky různými způsoby - zjednoduší zápis textu a obrázku, pomocí kontrolního součtu ověří úplnost zápisu - vysvětlí známé modely jevů, situací, činností - v mapě a dalších schématech najde odpověď na otázku - pomocí ohodnocených grafů řeší problémy - pomocí orientovaných grafů řeší problémy - vytvoří model, ve kterém znázorní více souběžných činností - vyhledá v modelu chybu a opraví ji	Data, informace - získávání, vyhledávání a ukládání dat obecně a v počítači - proces komunikace, komplexnost dat, časté chyby při interpretaci dat Kódování a přenos dat - různé možnosti kódování čísel, znaků, barev, obrázků, zvuků a jejich vlastnosti - standardizované kódy - bit - bajt, násobné jednotky - jednoduché šifry a jejich limity Modelování - schéma, myšlenková mapa, vývojový diagram, ohodnocený a orientovaný graf - základní grafové úlohy	
Algoritmizace a programování (zvýrazněno doplněné učivo ze 6. ročníku)			
po přečtení jednotlivých kroků algoritmu nebo programu vysvětlí celý postup; určí problém, který je daným algoritmem řešen I-9-2-01 v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné I-9-2-05 ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu I-9-2-06	- po přečtení programu vysvětlí, co vykoná - v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví přehledný program k vyřešení problému - ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby - používá podmínky pro ukončení opakování, rozezná, kdy je podmínka splněna - používá podmínky pro větvení programu, rozezná, kdy je podmínka splněna - vytváří vlastní bloky a používá je v dalších programech - diskutuje o různých programech pro řešení problému - vybere z více možností vhodný program pro řešení problému a svůj výběr zdůvodní - používá souřadnice, používá parametry v blocích a ve vlastních blocích - vytvoří proměnnou, změní její hodnotu, přečte a použije její hodnotu - hotový program upraví pro řešení příbuzného problému	Algoritmizace - dekompozice problému - tvorba a zápis algoritmu Programování - nástroje programovacího prostředí, blokově orientovaný programovací jazyk, cykly, větvení, proměnné Kontrola - ověření algoritmu, programu (například změnou vstupů, kontrolou výstupů, opakovaným spuštěním) - nalezení chyby (například krokováním) - úprava algoritmu a programu	

Digitální technologie

popíše, jak funguje počítač po stránce hardwaru i operačním systémem; diskutuje o fungování digitálních technologií určujících trendy ve světě

I-9-4-01

ukládá a spravuje svá data ve vhodném formátu s ohledem na jejich další zpracování či přenos

I-9-4-02

vybírání nejvhodnější způsob připojení digitálních zařízení do počítačové sítě; uvede příklady sítí a popíše jejich charakteristické znaky

I-9-4-03

poradí si s typickými závadami a chybovými stavy počítače

I-9-4-04

dokáže usměrnit svoji činnost tak, aby minimalizoval riziko ztráty či zneužití dat; popíše fungování a diskutuje omezení zabezpečovacích řešení

I-9-4-05

- orientuje se v pojmech hardware a software
- zná operační systémy a umí popsat výhody a nevýhody každého z nich
- spravuje a ukládá svá data
- vyzná se v datových a programových souborech
- rozlišuje formáty souborů a jejich asociace v systému
- zajímá se o nové technologie
- nainstaluje a odinstaluje aplikaci
- uloží textové, grafické, zvukové a multimediální soubory
- vybere vhodný formát pro uložení dat
- vytvoří jednoduchý model domácí sítě; popíše, která zařízení jsou připojena do školní sítě
- popíše fungování webu a princip cloudových aplikací
- umí použít různé způsoby zabezpečení přístupu k datům
- spravuje sdílení souborů
- zkontroluje, zda jsou části počítače správně propojeny, nastavení systému či aplikace, ukončí program bez odezvy
- vyjmenuje možné útoky na digitální zařízení a data a navrhne možnosti ochrany
- porovná různé metody zabezpečení účtů
- zná způsoby zálohování a archivace dat

Hardware a software

- pojmy hardware a software, součásti počítače a principy jejich společného fungování
- operační systémy (funkce, typy, typické využití)
- datové a programové soubory a jejich asociace v operačním systému, komprese a formáty souborů, správa souborů, instalace aplikací
- fungování nových technologií kolem žáka

Počítačové sítě

- typy, služby a význam počítačových sítí, fungování sítě (klient, server, switch, IP adresa)
- struktura a principy internetu
- web (fungování webu, webová stránka, webový server, prohlížeč, odkaz, URL, vyhledávač)
- princip cloudových aplikací
- metody zabezpečení přístupu k datům, role a přístupová práva

Řešení technických problémů

- postup při řešení problému s digitálním zařízením (nepropojení, program bez odezvy, špatné nastavení)

Bezpečnost

- útoky (cíle a metody útočníků, nebezpečné aplikace a systémy)
- zabezpečení digitálních zařízení a dat (aktualizace, antivir, firewall, bezpečná práce s hesly a správce hesel, dvoufaktorová autentizace, šifrování dat a komunikace, zálohování a archivace dat)

VZDĚLÁVACÍ OBSAH PŘEDMĚTU INFORMATIKA**8. ročník**

očekávané výstupy rámcového vzdělávacího programu	očekávané výstupy školního vzdělávacího programu	učivo	průřezová témata
Data, informace a modelování (zvýrazněno doplněné učivo ze 6. a 7. ročníku)			
získá z dat informace, interpretuje data, odhaluje chyby v cizích interpretacích dat I-9-1-01 navrhne a porovnává různé způsoby kódování dat s cílem jejich uložení a přenosu I-9-1-02 vymezí problém a určí, jaké informace bude potřebovat k jeho řešení; situaci modeluje pomocí grafů, případně obdobných schémat; porovná svůj navržený model s jinými modely k řešení stejného problému a vybere vhodnější, svou volbu zdůvodní I-9-1-03 zhodnotí, zda jsou v modelu všechna data potřebná k řešení problému; vyhledá chybu v modelu a opraví ji I-9-1-04	- najde a opraví chyby u různých interpretací týchž dat (tabulka versus graf) - doplní podle pravidel do tabulky prvky, záznamy - navrhne tabulku pro záznam dat - propojí data z více tabulek či grafů - rozpozná zakódované informace kolem sebe - zakóduje a dekoduje znaky různými způsoby - zjednoduší zápis textu a obrázku, pomocí kontrolního součtu ověří úplnost zápisu - vysvětlí známé modely jevů, situací, činností - pomocí ohodnocených grafů řeší problémy - pomocí orientovaných grafů řeší problémy - vytvoří model, ve kterém znázorní více souběžných činností - vyhledá v modelu chybu a opraví ji	Data, informace - proces komunikace, komplexnost dat, časté chyby při interpretaci dat Kódování a přenos dat - různé možnosti kódování čísel, znaků, barev, obrázků, zvuků a jejich vlastnosti - standardizované kódy - bit - bajt, násobné jednotky - jednoduché šifry a jejich limity Modelování - schéma, myšlenková mapa, vývojový diagram, ohodnocený a orientovaný graf - základní grafové úlohy	
Algoritmizace a programování (zvýrazněno doplněné učivo ze 6. ročníku)			
po přečtení jednotlivých kroků algoritmu nebo programu vysvětlí celý postup; určí problém, který je daným algoritmem řešen I-9-2-01 v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné I-9-2-05 ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu I-9-2-06	- po přečtení programu vysvětlí, co vykoná - v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví přehledný program k vyřešení problému - ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby - používá podmínky pro ukončení opakování, rozezná, kdy je podmínka splněna - používá podmínky pro větvení programu, rozezná, kdy je podmínka splněna - vytváří vlastní bloky a používá je v dalších programech - diskutuje o různých programech pro řešení problému - vybere z více možností vhodný program pro řešení problému a svůj výběr zdůvodní - používá souřadnice, používá parametry v blocích a ve vlastních blocích - vytvoří proměnnou, změní její hodnotu, přečte a použije její hodnotu - hotový program upraví pro řešení příbuzného problému	Algoritmizace - dekompozice problému - tvorba a zápis algoritmu Programování - nástroje programovacího prostředí, blokově orientovaný programovací jazyk, cykly, větvení, proměnné Kontrola - ověření algoritmu, programu (například změnou vstupů, kontrolou výstupů, opakováním spuštěním) - nalezení chyby (například krokováním) - úprava algoritmu a programu	

Informační systémy (zvýrazněno doplněné učivo ze 6. ročníku)

vysvětlí účel informačních systémů, které používá, identifikuje jejich jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi; zvažuje možná rizika při navrhování i užívání informačních systémů

I-9-3-01

nastavuje zobrazení, řazení a filtrování dat v tabulce, aby mohl odpovědět na položenou otázku; využívá funkce pro automatizaci zpracování dat

I-9-3-02

vymezí problém a určí, jak při jeho řešení využije evidenci dat; na základě doporučeného i vlastního návrhu sestaví tabulku pro evidenci dat a nastaví pravidla a postupy pro práci se záznamy v evidenci dat

I-9-3-03

sám evidenci vyzkouší a následně zhodnotí její funkčnost, případně navrhne její úpravu

I-9-3-04

- popíše pomocí modelu alespoň jeden informační systém, s nímž ve škole aktivně pracují
- pojmenuje role uživatelů a vymezí jejich činnosti a s tím související práva
- nastavuje zobrazení, řazení a filtrování dat v tabulce
- používá filtr na výběr dat z tabulky, sestaví kritérium pro vyřešení úlohy
- seřadí tabulku dat podle daného kritéria
- používá k výpočtům funkce pracující s číselnými a textovými vstupy
- řeší problémy výpočtem s daty
- připíše do tabulky dat nový záznam
- ověří hypotézu pomocí výpočtu, porovnáním nebo vizualizací velkého množství dat

Informační systémy

- informační systém ve škole
- uživatelé, činnosti, práva, struktura dat
- ochrana dat a uživatelů, účel informačních systémů a jejich role ve společnosti

Návrh a tvorba evidence dat

- formulace požadavků
- struktura tabulky, typy dat
- práce se záznamy, pravidla a omezení
- kontrola správnosti a použitelnosti struktury, nastavených pravidel
- úprava požadavků, tabulky či pravidel

Hromadné zpracování dat

- velké soubory dat
- funkce a vzorce, práce s řetězci
- řazení, filtrování, vizualizace dat
- odhad závislostí

VZDĚLÁVACÍ OBSAH PŘEDMĚTU INFORMATIKA**9. ročník**

očekávané výstupy rámcového vzdělávacího programu	očekávané výstupy školního vzdělávacího programu	učivo	průřezová témata
Data, informace a modelování (zvýrazněno doplněné učivo ze 6. a 7. ročníku)			
získá z dat informace, interpretuje data, odhaluje chyby v cizích interpretacích dat I-9-1-01 navrhne a porovnává různé způsoby kódování dat s cílem jejich uložení a přenosu I-9-1-02 vymezí problém a určí, jaké informace bude potřebovat k jeho řešení; situaci modeluje pomocí grafů, případně obdobných schémat; porovná svůj navržený model s jinými modely k řešení stejného problému a vybere vhodnější, svou volbu zdůvodní I-9-1-03 zhodnotí, zda jsou v modelu všechna data potřebná k řešení problému; vyhledá chybu v modelu a opraví ji I-9-1-04	- najde a opraví chyby u různých interpretací týchž dat (tabulka versus graf) - doplní podle pravidel do tabulky prvky, záznamy - navrhne tabulku pro záznam dat - propojí data z více tabulek či grafů - rozpozná zakódované informace kolem sebe - zakóduje a dekoduje znaky různými způsoby - zjednoduší zápis textu a obrázku, pomocí kontrolního součtu ověří úplnost zápisu - vysvětlí známé modely jevů, situací, činností - pomocí ohodnocených grafů řeší problémy - pomocí orientovaných grafů řeší problémy - vytvoří model, ve kterém znázorní více souběžných činností - vyhledá v modelu chybu a opraví ji	Data, informace - proces komunikace, komplexnost dat, časté chyby při interpretaci dat Kódování a přenos dat - různé možnosti kódování čísel, znaků, barev, obrázků, zvuků a jejich vlastnosti - standardizované kódy - jednoduché šifry a jejich limity Modelování - schéma, myšlenková mapa, vývojový diagram, ohodnocený a orientovaný graf - základní grafové úlohy	
Algoritmizace a programování (zvýrazněno doplněné učivo ze 6. ročníku)			
po přečtení jednotlivých kroků algoritmu nebo programu vysvětlí celý postup; určí problém, který je daným algoritmem řešen I-9-2-01 rozdělí problém na jednotlivé řešitelné části a navrhne a popíše kroky k jejich řešení I-9-2-02 vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému I-9-2-03 v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za něj; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné I-9-2-05 ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu I-9-2-06	- po přečtení programu vysvětlí, co vykoná - rozdělí problém na jednotlivé části, navrhne a popíše kroky k jejich řešení - vybere z více možností vhodný program pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní - v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví přehledný program k vyřešení problému - ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby - vybere z více možností vhodný program pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní - řeší problém jeho rozdělením na části pomocí vlastních bloků - hotový program upraví pro řešení příbuzného problému - zvažuje přístupnost vytvořeného programu různým skupinám uživatelů a dopady na ně - seznámí se s autorským zákonem a tvoří vše v souladu s ním, při dodržení všech licenčních podmínek užitého programu - dodržuje etické zásady při programování	Algoritmizace - dekompozice problému - tvorba a zápis algoritmu Programování - nástroje programovacího prostředí Kontrola - ověření algoritmu, programu - nalezení chyby - úprava algoritmu a programu Tvorba digitálního obsahu - tvorba programů (například příběhy, hry, simulace, roboti) - potřeby uživatelů, uživatelské rozhraní programu - autorství a licence programu - etika programátora	

Digitální technologie			
popíše, jak funguje počítač po stránce hardwaru i operačního systému; diskutuje o fungování digitálních technologií určujících trendy ve světě I-9-4-01 ukládá a spravuje svá data ve vhodném formátu s ohledem na jejich další zpracování či přenos I-9-4-02 vybírá nejvhodnější způsob připojení digitálních zařízení do počítačové sítě; uvede příklady sítí a popíše jejich charakteristické znaky I-9-4-03 poradí si s typickými závadami a chybovými stavy počítače I-9-4-04 dokáže usměrnit svoji činnost tak, aby minimalizoval riziko ztráty či zneužití dat; popíše fungování a diskutuje omezení zabezpečovacích řešení I-9-4-05	- pojmenuje části počítače a popíše, jak spolu souvisí - vysvětlí rozdíl mezi programovým a technickým vybavením - diskutuje o funkcích operačního systému a popíše stejné a odlišné prvky některých z nich - na příkladu ukáže, jaký význam má komprese dat - popíše, jak fungují vybrané technologie z okolí, které považuje za inovativní - diskutuje o cílech a metodách hackerů - vytvoří myšlenkovou mapu prvků zabezpečení počítače a dat - na schematickém modelu popíše princip zasílání dat po počítačové síti - vysvětlí vrstevníkovi, jak fungují některé služby internetu - diskutuje o tom, čím vším vytváří svou digitální stopu	<u>Hardware a software</u> - složení současného počítače a principy fungování jeho součástí - operační systémy - komprese a formáty souborů - fungování nových technologií kolem mě <u>Bezpečnost</u> - útoky - zabezpečení zařízení a dat <u>Sítě</u> - typy, služby a význam - fungování sítě - web - princip cloud aplikace <u>Digitální identita</u> - digitální stopa - sdílení a trvalost dat, fungování a algoritmy sociálních sítí	

8. DODATEK K ŠVP – PŘECHODNÉ USTANOVENÍ PRO ŠKOLNÍ ROK 2023/2024 – VÝUKA INFORMATIKY

Toto přechodné opatření je určeno pro výuku Informatiky od školního roku 2022/2023. Na I. stupni bude výuka s novou Informatikou probíhat ve třídách od 4. ročníku. V tabulce **Přehled návaznosti** je znázorněna zelenou barvou, tedy řádné zahájení, a pro ostatní ročníky (I. i II. stupně) je barva modrá, tedy částečný obsah, protože tito žáci neabsolvovali nic z předešlých ročníků. Výstupy (závažné výstupy a učivo je označené – viz osnovy předmětu) jsou upraveny vzhledem k tomu, že tito žáci neprošli novou Informatikou na I. stupni. Ve školním roce 2027/28 bude nový obsah vyučován ve všech ročnících v plném rozsahu. 5. až 9. ročník od školního roku 2022/23 projde postupně upraveným obsahem (modrá barva).

Přehled návaznosti

ročník	2022/2023	2023/2024	2024/2025	2025/2026	2026/2027	2027/2028
1						
2						
3						
4	zahájení řádné	zahájení řádné	zahájení řádné	zahájení řádné	zahájení řádné	zahájení řádné
5	zahájení bez návaznosti	návaznost na 4	návaznost na 4	návaznost na 4	návaznost na 4	návaznost na 4
6	zahájení bez návaznosti	návaznost na 5	návaznost na 4,5	návaznost na 4,5	návaznost na 4,5	návaznost na 4,5
7	zahájení bez návaznosti	návaznost na 6	návaznost na 5,6	návaznost na 4,5,6	návaznost na 4,5,6	návaznost na 4,5,6
8	zahájení bez návaznosti	návaznost na 7	návaznost na 6,7	návaznost na 5,6,7	návaznost na 4,5,6,7	návaznost na 4,5,6,7
9	zahájení bez návaznosti	návaznost na 8	návaznost na 7,8	návaznost na 6,7,8	návaznost na 5,6,7,8	návaznost na 4,5,6,7,8

VZDĚLÁVACÍ OBSAH PŘEDMĚTU INFORMATIKA**8. ročník**

očekávané výstupy rámcového vzdělávacího programu	očekávané výstupy školního vzdělávacího programu	učivo	průřezová témata
Algoritmizace a programování <i>(zvýrazněno doplněné učivo ze 6. ročníku)</i>			
rozdělí problém na jednotlivé řešitelné části a navrhne a popíše kroky k jejich řešení I-9-2-02 vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému I-9-2-03 v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné I-9-2-05 ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu I-9-2-06	- rozdělí problém na jednotlivé části, navrhne a popíše kroky k jejich řešení - vybere z více možností vhodný program pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní - v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví přehledný program k vyřešení problému - ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby - používá opakování, větvení programu a proměnné - vytváří vlastní bloky a používá je v dalších programech - diskutuje o různých programech pro řešení problému - používá souřadnice, používá parametry v blocích a ve vlastních blocích - vytvoří proměnnou, změní její hodnotu, přečte a použije její hodnotu - hotový program upraví pro řešení příbuzného problému	Algoritmizace - dekompozice problému - tvorba a zápis algoritmu Programování - nástroje programovacího prostředí, blokově orientovaný programovací jazyk, cykly, větvení, proměnné Kontrola - ověření algoritmu, programu (například změnou vstupů, kontrolou výstupů, opakovaným spuštěním) - nalezení chyby - úprava algoritmu a programu	
Informační systémy <i>(zvýrazněno doplněné učivo ze 6. ročníku)</i>			
vysvětlí účel informačních systémů, které používá, identifikuje jejich jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi; zvažuje možná rizika při navrhování i užívání informačních systémů I-9-3-01 nastavuje zobrazení, řazení a filtrování dat v tabulce, aby mohl odpovědět na položenou otázku; využívá funkce pro automatizaci zpracování dat I-9-3-02 vymezí problém a určí, jak při jeho řešení využije evidenci dat; na základě doporučeného i vlastního návrhu sestaví tabulku pro evidenci dat a nastaví pravidla a postupy pro práci se záznamy v evidenci dat I-9-3-03 sám evidenci vyzkouší a následně zhodnotí její funkčnost, případně navrhne její úpravu I-9-3-04	- popíše pomocí modelu alespoň jeden informační systém, s nímž ve škole aktivně pracují - pojmenuje role uživatelů a vymezí jejich činnosti a s tím související práva - nastavuje zobrazení, řazení a filtrování dat v tabulce - používá filtr na výběr dat z tabulky, sestaví kritérium pro vyřešení úlohy - seřadí tabulku dat podle daného kritéria - používá k výpočtům funkce pracující s číselnými a textovými vstupy - řeší problémy výpočtem s daty - přepíše do tabulky dat nový záznam - ověří hypotézu pomocí výpočtu, porovnáním nebo vizualizací velkého množství dat	Informační systémy - informační systém ve škole - uživatelé, činnosti, práva, struktura dat - ochrana dat a uživatelů, účel informačních systémů Návrh a tvorba evidence dat - formulace požadavků - struktura tabulky, typy dat - práce se záznamy - kontrola správnosti a použitelnosti struktury, nastavených pravidel - úprava požadavků, tabulky či pravidel Hromadné zpracování dat - velké soubory dat - funkce a vzorce, práce s řetězci - řazení, filtrování, vizualizace dat - odhad závislostí	

VZDĚLÁVACÍ OBSAH PŘEDMĚTU INFORMATIKA**9. ročník**

očekávané výstupy rámcového vzdělávacího programu	očekávané výstupy školního vzdělávacího programu	učivo	průřezová témata
Algoritmizace a programování <i>(zvýrazněno doplněné učivo ze 6. ročníku)</i>			
rozdělí problém na jednotlivě řešitelné části a navrhne a popíše kroky k jejich řešení I-9-2-02 vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému I-9-2-03 v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné I-9-2-05 ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu I-9-2-06	- rozdělí problém na jednotlivé části, navrhne a popíše kroky k jejich řešení - vybere z více možností vhodný program pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní - v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví přehledný program k vyřešení problému - ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby - vybere z více možností vhodný program pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní - řeší problém jeho rozdělením na části pomocí vlastních bloků - hotový program upraví pro řešení příbuzného problému - zvažuje přístupnost vytvořeného programu různým skupinám uživatelů a dopady na ně - seznámí se s autorským zákonem a tvoří vše v souladu s ním, při dodržení všech licenčních podmínek užitého programu - dodržuje etické zásady při programování	Algoritmizace - dekompozice problému - tvorba a zápis algoritmu Programování - nástroje programovacího prostředí Kontrola - ověření algoritmu, programu - nalezení chyby - úprava algoritmu a programu Tvorba digitálního obsahu - tvorba programů (například příběhy, hry, simulace, roboti) - potřeby uživatelů, uživatelské rozhraní programu - autorství a licence programu - etika programátora	
Digitální technologie			
popíše, jak funguje počítač po stránce hardwaru i operačního systému; diskutuje o fungování digitálních technologií určujících trendy ve světě I-9-4-01 ukládá a spravuje svá data ve vhodném formátu s ohledem na jejich další zpracování či přenos I-9-4-02 vybírání nejvhodnější způsob připojení digitálních zařízení do počítačové sítě; uvede příklady sítí a popíše jejich charakteristické znaky I-9-4-03 poradí si s typickými závadami a chybovými stavy počítače I-9-4-04 dokáže usměrnit svoji činnost tak, aby minimalizoval riziko ztráty či zneužití dat; popíše fungování a diskutuje omezení zabezpečovacích řešení I-9-4-05	- pojmenuje části počítače a popíše, jak spolu souvisí - vysvětlí rozdíl mezi programovým a technickým vybavením - diskutuje o funkcích operačního systému a popíše stejné a odlišné prvky některých z nich - na příkladu ukáže, jaký význam má komprese dat - popíše, jak fungují vybrané technologie z okolí, které považuje za inovativní - diskutuje o cílech a metodách hackerů - vytvoří myšlenkovou mapu prvků zabezpečení počítače a dat - na schematickém modelu popíše princip zasílání dat po počítačové síti - vysvětlí vrstevníkovi, jak fungují některé služby internetu - diskutuje o tom, čím vším vytváří svou digitální stopu	Hardware a software - složení současného počítače a principy fungování jeho součástí - operační systémy - komprese a formáty souborů - fungování nových technologií kolem mě Bezpečnost - útoky - zabezpečení zařízení a dat Sítě - typy, služby a význam fungování sítě - web - princip cloud aplikace Digitální identita - digitální stopa - sdílení a trvalost dat, fungování a algoritmy sociálních sítí	